

ಭಾರತದ ಲೆಕ್ಕನಿಯಂತ್ರಕರು ಮತ್ತು
ಮಹಾಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರ ವರದಿ

ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ
ಮೇಲಿನ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ
2018ನೇ ವರ್ಷದ ವರದಿ ಸಂಖ್ಯೆ-4

ವಿಷಯಸೂಚಿ		
ಕಂಡಿಕೆ	ವಿವರಗಳು	ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ
	ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ	v
	ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಸಾರಾಂಶ	vii
ಅಧ್ಯಾಯ I	ಪರಿಚಯ	
1.1	ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಲಕ್ಷಣ ನಿರೂಪಣೆ ಮತ್ತು ವರ್ಗೀಕರಣ	1
1.2	ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ	1
1.3	ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ನಿಯಂತ್ರಣ ಚೌಕಟ್ಟು	1
1.4	ನಗರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ವಿತರಣಾ ಸ್ಥಿತಿ	3
1.5	ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪಾತ್ರ	4
ಅಧ್ಯಾಯ II	ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಚೌಕಟ್ಟು	
2.1	ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಉದ್ದೇಶಗಳು	5
2.2	ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಮಾನದಂಡ	5
2.3	ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿ	5
2.4	ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವಿಧಾನ	6
2.5	ಕೃತಜ್ಞತೆ	7
ಭಾಗ I	ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಯೋಜನೆ, ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಹಣದ ಬಳಕೆಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವ	
ಅಧ್ಯಾಯ III	ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ	
3.1	ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡ ಘಟಕಗಳು	9
3.2	ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಧರಣೆ	9
3.3	ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ	10
3.4	ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆ	11
3.5	ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸವಿವರ ಯೋಜನಾ ವರದಿಗಳು	12
3.6	ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಸಂದರ್ಭದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸದಿರುವುದು	15
3.7	3ಆರ್ ವಿಧಾನದ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ	15
3.8	ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಪಾಲುದಾರರ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳದಿರುವಿಕೆ	16
3.9	ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಕಾರರನ್ನು ಏಕೀಕರಿಸದಿರುವುದು	17
3.10	ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ	18
3.11	ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಹೊರಗುತ್ತಿಗೆ	18
3.12	ಸೇವಾ ಮಟ್ಟ ಮಾನದಂಡಗಳು	20
3.13	ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮತ್ತು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಹಂಚಿಕೆ	21
3.14	ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ	23
ಅಧ್ಯಾಯ IV	ಹಣಕಾಸು ನಿರ್ವಹಣೆ	
4.1	ಹಣಕಾಸಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ನಿರ್ಧರಣೆ	25
4.2	ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಹಣದ ಮೂಲಗಳು	26
4.3	ಸ್ವೀಕೃತಿಗಳು ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚ	26
4.4	ಸಂಪನ್ಮೂಲ-ವೆಚ್ಚದ ಅಂತರ	28

ಕಂಡಿಕೆ	ವಿವರಗಳು	ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ
4.5	ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉಪಕರದ ವಿಧಿಸುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಸಂಗ್ರಹಣೆ	30
4.6	ಹಣದ ಮಾರ್ಗಪಲ್ಲಟ	32
4.7	ರೈಲ್ವೇ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಿಂದ/ಇತರೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಬಳಕೆ ಶುಲ್ಕಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ	33
ಭಾಗ II ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವ		
ಅಧ್ಯಾಯ V	ಮಾಹಿತಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಂವಹನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು	
5.1	ಪೀಠಿಕೆ	35
5.2	ಮಾಹಿತಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಂವಹನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊರತೆ	35
ಅಧ್ಯಾಯ VI	ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯೇಕೀಕರಣ, ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಾಗಣೆ	
6.1	ಪ್ರತ್ಯೇಕೀಕರಣ	39
6.2	ಸಂಗ್ರಹಣೆ	43
6.3	ಸಾಗಣೆ	49
ಅಧ್ಯಾಯ VII	ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಸ್ಕರಣೆ, ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ	
7.1	ಸಂಸ್ಕರಣೆ	53
7.2	ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು	53
7.3	ತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಿಲೇವಾರಿ	56
7.4	ಮುಚ್ಚುವಿಕೆಯ ನಂತರದ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ	63
ಭಾಗ III ವಿಶೇಷ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಿರ್ವಹಣೆ		
ಅಧ್ಯಾಯ VIII	ವಿಶೇಷ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯ	
8.1	ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ	65
8.2	ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ	68
8.3	ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ	73
8.4	ಕಸಾಯಿಖಾನೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ	76
8.5	ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯ	78
ಅಧ್ಯಾಯ IX	ನಿರ್ಣಯ	81
	ಅನುಬಂಧಗಳು	85
	ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು	107

ಅನುಬಂಧಗಳ ಪಟ್ಟಿ		
ಅನುಬಂಧ ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿವರಗಳು	ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ
1.1	ವಿವಿಧ ವರ್ಗಗಳ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವ ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟು	85
1.2	ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ರಚನೆ	86
2.1	ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪಟ್ಟಿ	87
2.2	ಶ್ರೀಮತಿ ಅಲ್‌ಮಿತ್ರಾ ಪಟೇಲ್ ಅವರ ಕಿರುಪರಿಚಯ	88
3.1	ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪಾತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳು	89
3.2	ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಿಳಿಸಿರುವ ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿರುವಂತೆ ತಲಾ ಅಂದಾಜುಗಳಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು	90
3.3	ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ಸಮಿತಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿ	91
3.4	ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಬಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸೂಚಕಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನದಂಡಗಳು	92
3.5	ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 30 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಗುರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನದಂಡಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಸಾಧನೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿ	93
3.6	2012-13ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತರಬೇತಿಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವಾರು ವಿವರಗಳು	95
4.1	2012-13ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಣದ ಬಳಕೆಯ ವಿವರಗಳು	96
4.2	ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲ-ವೆಚ್ಚದ ಅಂತರದ ಏರಿಕೆ/ಇಳಿಕೆ	97
4.3	ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ-ವಾರು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉಪಕರದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೂ 2012-13ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭರಿಸಿದ ರಾಜಸ್ವ ವೆಚ್ಚ	98
4.4	ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದ ಹಣದ ಮಾರ್ಗಪಲ್ಲಟದ ವಿವರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ತ:ಖ್ತೆ	99
4.5	ಸಿರಾ ನಗರಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಣದ ಮಾರ್ಗಪಲ್ಲಟವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ತ:ಖ್ತೆ	100
5.1	ಐಇಸಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿದ ಸಂವಹನ ವಿಧಾನಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ತ:ಖ್ತೆ	101
8.1	ಒಪ್ಪಂದಗಳಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ಮಾನದಂಡಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆವರ್ತನ ಅವಧಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ತ:ಖ್ತೆ	102
11	ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ನಿದರ್ಶನಗಳು	103

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

1. ಭಾರತದ ಲೆಕ್ಕನಿಯಂತ್ರಕರು ಮತ್ತು ಮಹಾಲೇಖಪರಿಶೋಧಕರ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಭಾರತದ ಲೆಕ್ಕನಿಯಂತ್ರಕರು ಮತ್ತು ಮಹಾಲೇಖಪರಿಶೋಧಕರ ಡಿಪಿಸಿ ಅಧಿನಿಯಮ, 1971ರ ಅನ್ವಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ತಯಾರಿಸಲಾಗಿದೆ.
2. 2012-17ರ ಅವಧಿಯನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿದ ಈ ವರದಿಯು 'ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ' ಮೇಲಿನ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಲೇಖಪರಿಶೋಧನೆಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
3. ಭಾರತದ ಲೆಕ್ಕನಿಯಂತ್ರಕರು ಮತ್ತು ಮಹಾಲೇಖಪರಿಶೋಧಕರು ಜಾರಿ ಮಾಡಿರುವ ಲೇಖಪರಿಶೋಧನಾ ಮಾನದಂಡಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಲೇಖಪರಿಶೋಧನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.
4. ಈ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಯಾವುದೇ ಸಂದೇಹಗಳಿಗೆ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷಾ ಆವೃತ್ತಿಯೇ ಅಧಿಕೃತವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು.

ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಸಾರಾಂಶ

ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ನಮ್ಮ ದೇಶವು ಇಂದು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಕ್ಷಿಪ್ರ ನಗರೀಕರಣದಿಂದ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಇನ್ನೂ ಉಲ್ಬಣಗೊಂಡಿದೆ. ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಅಸಮರ್ಪಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಸರೀಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಋಣಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಬೀರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೇ, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಸೌಂದರ್ಯದ ನೋಟದ ಮೇಲೂ ಸಹ ಇದು ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರುತ್ತದೆ.

ಪುರಸಭಾ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ತ್ಯಾಜ್ಯದ (ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ) ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಹಾಗೂ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದಿತ್ತೇ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಮಿತವ್ಯಯವಾಗಿ ಹಾಗೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ 2012-13ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯೊಂದನ್ನು ನಾವು ನಡೆಸಿದವು. ಅದು, ಪೌರಾಡಳಿತ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ಆಯ್ದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಜಿಲ್ಲಾ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೋಶಗಳು, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ (ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿ) ಮತ್ತು ಅದರ ಕ್ಷೇತ್ರೀಯ ಕಛೇರಿಗಳು ಹಾಗೂ 35 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು.

ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೇಂದ್ರ/ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದ್ದವು ಎಂದು ನಗರಾಡಳಿತಕ್ಕೆ ಹಣದ ವಿತರಣತೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯು ತೋರಿಸಿತು. ಜೊತೆಗೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿ-ಅಧಿಕಾರಿಗಳು/ ನೌಕರರನ್ನು ನೇಮಕಾತಿ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವೂ ಸಹ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ಎರಡರಲ್ಲೂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಕೊರತೆಯು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಬಹುದು.

2010-16ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಯಾವುದೇ ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿರಲಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಅಲ್ಪ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಅಂದಾಜುಗಳೂ ಸಹ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. 2004ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ ರಾಜ್ಯ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಜಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016ರ ಅನ್ವಯ ರಚಿಸಬೇಕಿದ್ದ ರಾಜ್ಯ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರವನ್ನು ಇನ್ನೂ ರಚಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಅಥವಾ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. 2016ರಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಸವಿವರ ಯೋಜನಾ ವರದಿಗಳು ದೋಷ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದವು. ಸಮೀಕ್ಷಾ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರವನ್ನು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕುಮಟಾ ಪುರಸಭೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕವಿರುವ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರೂ ಸಹ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಯಾವುದೇ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಅದು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಸಾಧಾರಣ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿತ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೋಶದ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಿದ್ದಿತು. ಎಲ್ಲ ಪದವ್ಯಂದಗಳಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ, ಪರಿಸರೀಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್ (ಶೇಕಡಾ 32); ಆರೋಗ್ಯ ನಿರೀಕ್ಷಕರು (ಶೇಕಡಾ 70) ಮತ್ತು ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರ (ಶೇಕಡಾ 65) ಪದವ್ಯಂದಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಕೊರತೆಯಿದ್ದಿತು.

ಕರ್ನಾಟಕ ಪುರಸಭೆಗಳ ಅಧಿನಿಯಮ, 1964 ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ನಗರಪಾಲಿಕೆಗಳ ಅಧಿನಿಯಮ, 1976 ಇವುಗಳು ಸಂವಿಧಾನ (74ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಅಧಿನಿಯಮ, 1992ರಲ್ಲಿನ ಸಂವಿಧಾನದ ನಿಬಂಧನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸುಸಂಗತವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ ಏಕೆಂದರೆ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಆಯವ್ಯಯದ ಅನುಮೋದನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಎರಡೂ ಅಧಿನಿಯಮಗಳು ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ಮಂಜೂರು/ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ.

ಆದರೆ, ನಾವು ಗಮನಿಸಿದಂತೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯು ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ಡಿಎಮ್‌ಎರವರಿಗೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತದೆ

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಯಾವುದೇ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬಂಡವಾಳ ಮತ್ತು ರಾಜಸ್ವ ನಿಧಿಗಳ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ಸವಿವರ ಯೋಜನಾ ವರದಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವವರೆಗೆ ನಿರ್ಧರಣೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕೊರತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಿರಲಿಲ್ಲ. 2016-17ರಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಸವಿವರ ಯೋಜನಾ ವರದಿಗಳು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಣೆ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಅವುಗಳು ಕೊರತೆಯನ್ನು ಭರಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಣಕಾಸನ್ನು ಕೇಳಿರುವ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಕರಣವನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗಗಳು ಬಂಡವಾಳ ಆಸ್ತಿಗಳ ರಚನೆಗಾಗಿ ಒದಗಿಸಿದ ಹಣವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವಿಫಲವಾಗಿದ್ದವು. ಬದಲಿಗೆ ರಾಜಸ್ವ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದ್ದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲಿನ ವೆಚ್ಚವು ಲಭ್ಯವಿದ್ದ ಹಣಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಅದು, ಮಾರ್ಚ್ 2017ರ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ, ₹93.19 ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಶಿಲ್ಕು ಸಂಚಯಿತವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉಪಕರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಏರಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು ಹಾಗೂ 2012-13ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಕರದ ಪರಿಮಾಣವೂ ಸಹ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಏರಿಕೆ ಕಂಡಿತು. ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಸ್ಥಳಗಳು, ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಒಡತನದ ಕಟ್ಟಡಗಳು/ಮಳಿಗೆಗಳ ಅನುಭೋಗದಾರರು ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಂದ ಉಪಕರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಆಸ್ತಿಗಳು ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆ ಅಥವಾ ಸೇವಾ ಶುಲ್ಕಗಳ ಪಾವತಿಯಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದವು. ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಸಹ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಖಾಲಿ ನಿವೇಶನಗಳಿಗೂ ಸಹ ಉಪಕರವನ್ನು ವಿಧಿಸಲಿಲ್ಲ. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, 2012-13ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ₹3.07 ಕೋಟಿ ರಾಜಸ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡವು. ಆರು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ₹5.41 ಕೋಟಿ ಉಪಕರದ ಕಡಿಮೆ ಲೆಕ್ಕವನ್ನಿಡಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆಯೊಂದರಲ್ಲೇ ₹5.11 ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಲೆಕ್ಕವನ್ನಿಡಲಾಗಿತ್ತು.

ಹತ್ತು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒಳಚರಂಡಿ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಧನಗಳ/ಯಂತ್ರಗಳ/ವಾಹನಗಳ ಖರೀದಿಗೆ ಹಾಗೂ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ₹3.81 ಕೋಟಿಯನ್ನು ಮಾರ್ಗಪಲ್ಲಟ ಮಾಡಿದ್ದವು. ಸಿರಾ ನಗರಸಭೆಯು ₹15.80 ಲಕ್ಷವನ್ನು ಮಾರ್ಗಪಲ್ಲಟ ಮಾಡಿದ್ದು ಬಯೋ-ಮೆಥನೇಶನ್ ಸ್ಥಾವರದ ನಿರ್ಮಾಣ, ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡುವ ಕಂಟೇನರ್‌ಗಳ ಖರೀದಿ ಮುಂತಾದ ಉದ್ದೇಶಿತ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದಿರುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ಮಾಹಿತಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಂವಹನವು (ಐಇಸಿ) ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ವಿಶೇಷ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು “ಹೂಳಬಾರದು” ಹಾಗೂ “ಸುಡಬಾರದು” ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ಒತ್ತುಕೊಡಲಿಲ್ಲ.

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಎಲ್ಲ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆಯ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಿದ್ದಿತು ಅಥವಾ ಅದು ಅಂಶಿಕವಾಗಿದ್ದಿತು. ರಾಜ್ಯ/ಜಿಲ್ಲೆ/ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಗೃಹಿಕ ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸುವುದನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಹಾಗಾಗಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವುದನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕಗೊಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಗೃಹಿಕ ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವುದನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ, ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳಿಗೆ ಮಿಶ್ರ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಾಗಣೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಆರು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾರ್ಡ್-ವಾರು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಿದ್ದಿತು ಮತ್ತು ಒಂಭತ್ತರಲ್ಲಿ ಅದು ಅಂಶಿಕವಾಗಿದ್ದಿತು. ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ 8,324 ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ನಲ್ಲಿ 6,935 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ (ಶೇಕಡಾ 83) ರಸ್ತೆಗಳ

ದಿನನಿತ್ಯದ ಬೀದಿ ಕಸ ಗುಡಿಸುವುದನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು (ತುಂಡಾದ ಬೀಡಿ ಎಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಬೂದಿ) ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ವಾಹನಗಳ ಕೊರತೆಯು ಶೇಕಡಾ 57ರಷ್ಟಿತ್ತು.

ತೆರೆದ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವಶ್ಯಕ ವಿಭಜಕಗಳಿಲ್ಲದ ವಾಹನಗಳನ್ನು ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಾಗಣೆಗಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಜಿಪಿಎಸ್ ಮತ್ತು ಟ್ರಾಕಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯು ನಂಜನಗೂಡು ನಗರಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಬಿನಿ ನದಿ ದಂಡೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ರಾಶಿ ಹಾಕುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಕೇವಲ ಶೇಕಡಾ 26ರಷ್ಟು ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಂಸ್ಕರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದಿತು. ಇದು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡದಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದ್ದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಬಳಸುವಿಕೆಯಿಂದ ಆಗಿದ್ದಿತು. ಹನ್ನೊಂದು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಂಗ್ ಮೂಲಕ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದವು ಮತ್ತು ಕೇವಲ ಮೂರು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಬಯೋ ಮೆಥನೇಶನ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವು.

ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಯಿಂದ ಅಧಿಕೃತ ಅಧಿಷ್ಠಾನ ಪಡೆಯದೇ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ಪರಿಸರೀಯ ಪರವಾನಗಿಯಿಲ್ಲದೇ ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ಕಾಪು ವಲಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ/ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೆ ಅನುರೂಪವಲ್ಲದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು. ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಹಲವಾರು ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ತಪಾಸಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ತೂಕ ಸೇತುವೆ, ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಸಾಧನ, ಶೌಚಾಲಯ, ಮುಂತಾದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಕೊರತೆಯಿದ್ದಿತು. ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ರಾಶಿ ಹಾಕುವ ಮತ್ತು ಸುಡುವ ಪ್ರಕರಣಗಳಿದ್ದವು.

ಮೇಲಿನ ಲೋಪಗಳು ಶಾಸನಬದ್ಧ ಅಗತ್ಯತೆಗಳ ಅನುಪಾಲನೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವಲ್ಲಿನ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ/ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಿಂದ ಮೂಲ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿನ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಅಪಾಯಗಳಲ್ಲದೇ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಗಂಭೀರ ಬೆದರಿಕೆಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಮರ್ಪಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆಯ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕಸಾಯಿಖಾನೆಯ ತ್ಯಾಜ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ವಿಶೇಷ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲಿನ ವಿವಿಧ ಅಧಿನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವಂತೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವಿಫಲವಾದವು.

ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಳಸಬಹುದೆಂದು ಕಂಡಬಂದರೂ ಸಹ ಆ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಬಳಸಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ದುರ್ಬಲ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತಲ್ಲದೇ ಪರಿಸರದ ಅವನತಿ ಮತ್ತು ಜಾನುವಾರುಗಳ ಮರಣದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಧಿಕೃತ ಪರವಾನಗಿಯಿಲ್ಲದೇ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದವು ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಅನಧಿಕೃತ ವಿಲೇವಾರಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದವು.

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅಧಿಕೃತ ವಿಘಟನಕಾರರಿಗೆ/ಮರುಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ನೀಡಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿರುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿತು. ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಸಾಯಿಖಾನೆಗಳು ಅಧಿಕೃತ ಪರವಾನಗಿಯಿಲ್ಲದೇ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದವು ಮತ್ತು ಕಸಾಯಿಖಾನೆ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 35ರಲ್ಲಿ 32 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಗುರುತಿಸಬೇಕಿದೆ. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ನಿರ್ಮಾಣ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ರಸ್ತೆಬದಿಗಳಲ್ಲಿ, ಜಲ ಸಸ್ಯಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರಾಶಿ ಹಾಕಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ವಿಶೇಷ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಅಸಮರ್ಪಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಪರಿಸರದ ಅವನತಿ, ಮಾಲಿನ್ಯ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯದ ಅಪಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುದಲ್ಲದೇ ನಗರಗಳ/ಪಟ್ಟಣಗಳ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಬಾಧಿಸುತ್ತವೆ.

ಶಿಫಾರಸುಗಳ ಪಟ್ಟಿ

- 1 ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿದ ರಾಜ್ಯ ನೀತಿಯ ತಯಾರಿಕೆಯನ್ನು ತ್ವರಿತಗೊಳಿಸಬೇಕು.
- 2 ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರವು ಉತ್ತಮ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.
- 3 ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರೇತರ ವಲಯವನ್ನು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ನಿರಂತರವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- 4 ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸೇವೆ/ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಮಾದರಿ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬಹುದು. ಒಪ್ಪಂದದ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಷರತ್ತುಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿವೆ, ದ್ವಂದ್ವಾರ್ಥತೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ/ಸರ್ಕಾರದ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- 5 ಸೇವಾ ಮಟ್ಟದ ಮಾನದಂಡಗಳ (ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಬಿ) ದತ್ತಸಂಚಯದ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆಯ ಗರಿಷ್ಠ/ಆದ್ಯತೆಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಮಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬಹುದು.
- 6 ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಜಿಲ್ಲಾ/ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥಾ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- 7 ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿರುವ ಎಲ್ಲ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾದ ತರಬೇತಿ ಮಾಡ್ಯೂಲುಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ರೂಪಿಸಬೇಕು ಹಾಗೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಎಲ್ಲ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ತರಬೇತಿಗಾಗಿ ವ್ಯಾಪಿಸುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- 8 ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಅಗತ್ಯತಾ ಆಧಾರದ ಮೇರೆಗೆ ಹಣದ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚದ ನಡುವಿನ ಅಂತರವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಲು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು.
- 9 ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉಪಕರದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡುವ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮೊತ್ತವು ಏರಿಕೆಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತೋರುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ ವೆಚ್ಚದ ನೈಜ ನಿರ್ಧರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಹಾಗೂ ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಬಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದರಂತೆ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉಪಕರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಕೆಎಮ್‌ಸಿ ಅಧಿನಿಯಮ, 1976ರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂತೆ ಕೆಎಮ್ ಅಧಿನಿಯಮ, 1964ರಲ್ಲಿಯೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಉಪಕರ ವಿಧಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು.
(i) ಮೇಲ್ವಾರಿಯದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಬದಲಿಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಘಟಕಗಳಿಂದ; (ii) ಮುಕ್ತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವ ಸಮಾರಂಭ/ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ; (iii) ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದಿಂದ ಹಾಗೂ ಉಪಕರದ ವಿಳಂಬಿತ ಪಾವತಿಗಾಗಿ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ವಿಧಿಸುವ ಮೂಲಕ (iv) ರೈಲ್ವೇ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು, ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಉಪಕರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಮೂಲಕ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಮರ್ಥ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉಪಕರದ ನೆಲೆಯನ್ನು ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸ್ವಂತ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- 10 ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಐಇಸಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಐಇಸಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಸಮಗ್ರವಾಗಿರುವಂತೆ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಹಾಗೂ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಅಸಮರ್ಪಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ

- ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಬೇಕು. ಐಇಸಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸುವ ಸಂವಹನದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅದು ಅನ್ವೇಷಿಸಬಹುದು.
- ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲದಲ್ಲಿರುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಐಇಸಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದನ್ನು ನಿರ್ಧರಣೆಯ ನಂತರ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
- 11 ಪ್ರಚಾರ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿ ಚಳುವಳಿಗಳ ಹಾಗೂ ವಸತಿ ಸಂಘಗಳು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿಯತವಾಗಿ ಸಭೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಮೂಲಕ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯೇಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ ನೀಡಬೇಕು. ಮೂಲದಲ್ಲೇ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ವಿವಿಧ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯವು ಮಿಶ್ರಣವಾಗದಂತೆ ತಡೆಯಬೇಕು.
 - 12 ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿಯ ಔಪಚಾರಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪೂರಕಗೊಳಿಸಲು ಹಾಗೂ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸುರಕ್ಷತಾ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಯ ತಿಪ್ಪಾಚಾರಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದನ್ನು ಸಹ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
 - 13 ಬೀಡಿ ಎಲೆಗಳು, ಮರದ ಬೂದಿಯಂತಹ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪರಿಣಾಮದಾಯಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಸೂಕ್ತ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದು.
 - 14 ವಾಹನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಖರೀದಿಸಿರುವ ವಾಹನಗಳು ನೋಂದಣೆ, ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯುವುದು, ವಿಮೆ, ದಾಡ್ಯತೆ, ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಖರೀದಿಸಿರುವ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸಾಗಣೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಬೇಕು.
 - 15 ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ/ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬಳಕೆಯ ಮೂಲಕ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯನ್ನು ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬಯೋ-ಮೆಥನೇಶನ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಬೇಕು.
 - 16 ಎಲ್ಲ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳು ಮಾನ್ಯತೆಯೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ಪರಿಸರೀಯ ಪರವಾನಗಿಯೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆವರ್ತಕ ತಪಾಸಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ವಿಲೇವಾರಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.
 - 17 ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ನಗರ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ರಸ್ತೆಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಬಳಸುವುದನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಬಹುದು ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನವನ್ನು ತಲುಪುವ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲಿನ ವೆಚ್ಚವನ್ನೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡುವ ಇತರೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಅದು ಅನ್ವೇಷಿಸಬಹುದು.
 - 18 ಎಲ್ಲ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಕಸಾಯಿಖಾನೆಗಳು, ಮರುಬಳಕೆದಾರರು, ಮುಂತಾದವರು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು ಮತ್ತು ನಿಗದಿತ ಗುಣಮಟ್ಟಗಳನ್ನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡುವಂತೆ ರಾಜ್ಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಯು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

- 19 ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿ/ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ, ಕಸಾಯಿಖಾನೆಗಳ, ಮರುಬಳಕೆದಾರರ, ಮುಂತಾದವರ ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ದತ್ತಸಂಚಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್, ಇ-ತ್ಯಾದಿ, ಕಸಾಯಿಖಾನೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಾಣ ಹಾಗೂ ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಪಾಲಿಸುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- 20 ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನಿಯಮಗಳ ಅನ್ವಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತೃತ ತಯಾರಕರ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಾಯ I

ಪರಿಚಯ

1.1 ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಲಕ್ಷಣ ನಿರೂಪಣೆ ಮತ್ತು ವರ್ಗೀಕರಣ

ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳು ಉತ್ಪಾದಕನಿಗೆ ತನ್ನದೇ ಉತ್ಪಾದನಾ, ಪರಿವರ್ತನೆ ಅಥವಾ ಬಳಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲದ ಮತ್ತು ಅವನು/ಅವಳು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುವ ಪ್ರಮುಖವಲ್ಲದ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿವೆ (ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಾಗಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು)¹. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ, ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಕಸಾಯಿಖಾನೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಕೈಗಾರಿಕಾ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳೆಂದು ಅವುಗಳ ಸಹಜ ಗುಣಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು, ಅವುಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಜೈವಿಕ ವಿಘಟನೀಯ, ಜೈವಿಕ ವಿಘಟನೀಯವಲ್ಲದ, ದಹನಕಾರಿ, ಒಣ ಮತ್ತು ಜಡ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳೆಂದು ಸಹ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಂದು ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ನಮ್ಮ ದೇಶವು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಸವಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಕ್ಷಿಪ್ರ ನಗರೀಕರಣದಿಂದ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯು ತೀವ್ರಗೊಂಡಿದೆ. ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಅಸಮರ್ಪಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಸರೀಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಅದು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಸೌಂದರ್ಯದ ಮೇಲೂ ಸಹ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರುತ್ತದೆ.

1.2 ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ

ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ.

1.3 ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ನಿಯಂತ್ರಣ ಚೌಕಟ್ಟು

ಪರಿಸರ (ಸಂರಕ್ಷಣೆ) ಅಧಿನಿಯಮ, 1986ರ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ಪರಿಸರದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಮತ್ತು ರಕ್ಷಿಸಲು ಅವಶ್ಯಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು

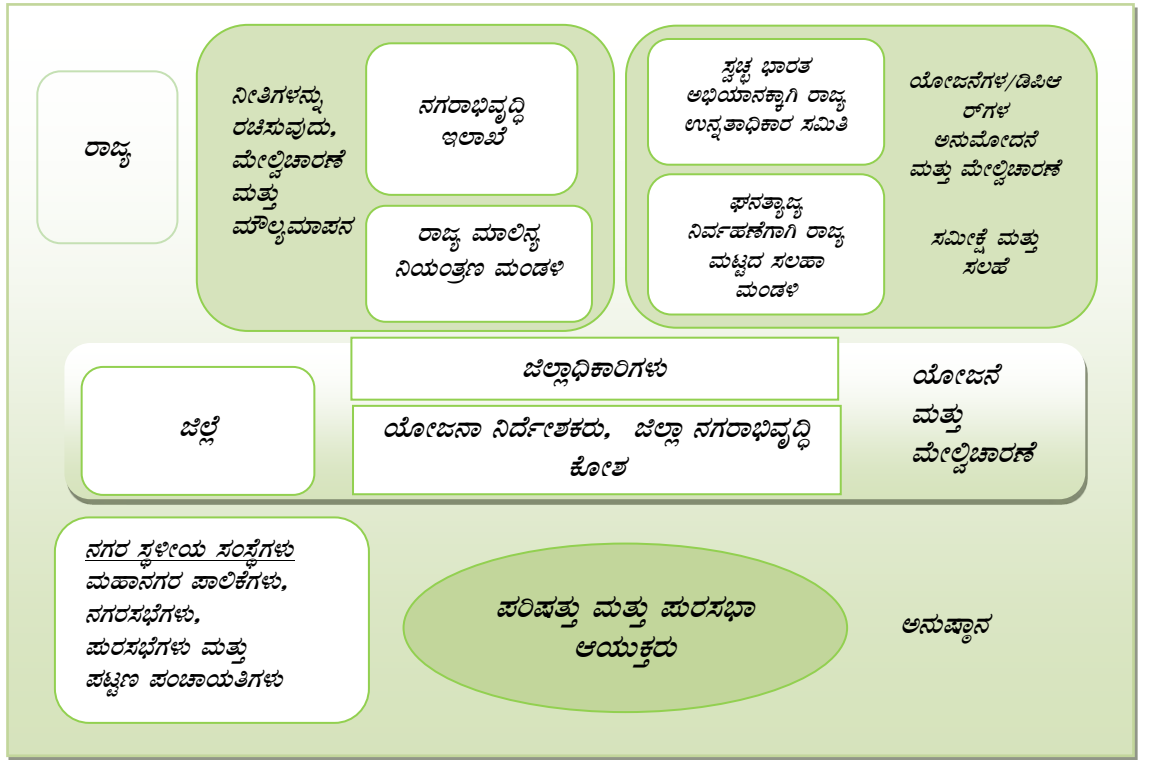
¹ ಯುನೈಟೆಡ್ ನೇಶನ್ಸ್ ಸ್ಟಾಟಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ ಡಿವಿಷನ್ (ಯುಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿ) ಅನ್ವಯ.

ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳು² ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿವೆ.

ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಮಂತ್ರಾಲಯವು (ಮಂತ್ರಾಲಯ) ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ (ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ) ನಿಯಮಗಳು, 2000ನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸಿತು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2000). ನಂತರ ಮಂತ್ರಾಲಯವು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್, ಅಪಾಯಕಾರಿ, ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ಹಾಗೂ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿತು. ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ವಿವಿಧ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿರುವ ನಿಯಂತ್ರಣ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಅನುಬಂಧ-1.1ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016 ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2000ನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿತು (ಏಪ್ರಿಲ್ 2016). ನಕ್ಷೆ-1.1 ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಯೋಜನೆ, ಕಾರ್ಯಗತ ಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ನಕ್ಷೆ-1.1: ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳ ಪಾತ್ರ

ಆಧಾರ: ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಕೈಪಿಡಿಗಳು

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಂಘಟನಾ ರಚನೆಯನ್ನು ಅನುಬಂಧ-1.2ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

² (ಎ) ರತ್ನಾಂ ಪುರಸಭೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಶ್ರೀ ವಾದಿಚಂದ್ ಮತ್ತು ಇತರರು (1980)-ಶಾಸನಬದ್ಧ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸದಿರಲು ಹಣಕಾಸಿನ ಕೊರತೆಯು ಕಾರಣವಾಗಬಾರದು ಎಂದು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದೆ.

(ಬಿ) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಬಿ.ಎಲ್.ವಡೇರಾ (1994) - ಕಸ ಮತ್ತು ಅಸ್ವತ್ತೆಯ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಸಾಗಣೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ದೆಹಲಿ ನಗರಪಾಲಿಕೆಗೆ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆ.

(ಸಿ) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಶ್ರೀಮತಿ ಅಲ್ಮಿತ್ರ ಪಟೇಲ್ (1996)-ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಸಮಿತಿಯೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಿತು.

1.4 ನಗರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ವಿತರಣಾ ಸ್ಥಿತಿ

74ನೇ ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಅಧಿನಿಯಮ, 1992 ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಹಂತದ ಆಡಳಿತವನ್ನಾಗಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿತು. ತಿದ್ದುಪಡಿಯು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ 12ನೇ ಅನುಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ನಗರ ಯೋಜನೆ, ಭೂಬಳಕೆಯ ನಿಯಂತ್ರಣ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ, ನೈರ್ಮಲ್ಯ, ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಇವುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ 18 ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಲು ಆಲೋಚಿಸಿತು. ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ತೆರಿಗೆಗಳು, ಸುಂಕಗಳು, ರಸ್ತೆ ಸುಂಕ ಮತ್ತು ಶುಲ್ಕಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡಲು ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸುವುದನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿ ಅದು ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿತು. ಎಲ್ಲ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಸ್ವಯಂ-ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಂತೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಶಕ್ತಗೊಳಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಅದು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜ್ಯವೂ ಸಹ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಶಾಸನವೊಂದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಮೇಲಿನ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿತು (1) ಕರ್ನಾಟಕ ಟೌನ್ ಅಂಡ್ ಕಂಟ್ರಿ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಅಧಿನಿಯಮ, 1961, (2) ಕರ್ನಾಟಕ ಪುರಸಭೆಗಳ ಅಧಿನಿಯಮ, 1964 (ಕೆಎಮ್ ಅಧಿನಿಯಮ, 1964) ಮತ್ತು (3) ಕರ್ನಾಟಕ ನಗರಪಾಲಿಕೆಗಳ ಅಧಿನಿಯಮ, 1976 (ಕೆಎಮ್‌ಸಿ ಅಧಿನಿಯಮ, 1976).

18 ಕಾರ್ಯಗಳ ಪೈಕಿ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಸೇವೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಿದ 17 ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಗರ ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನೆ, ಕೊಳೆಗೇರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಉನ್ನತೀಕರಣವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಆರು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯ ಕಾರ್ಯಗಳಾಗಲಲ್ಲದೇ ವಿವೇಚನೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳಾಗಿ ನಿಯೋಜಿಸಲಾಯಿತು.

ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆ, ಜಾಹಿರಾತು ತೆರಿಗೆ, ವ್ಯಾಪಾರ ಪರವಾನಗಿ, ಪಟ್ಟಣ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡ ಶುಲ್ಕ, ವಿವಿಧ ಉಪಕರಗಳು ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ತೆರಿಗೆಗಳು ಹಾಗೂ ತೆರಿಗೆಯೇತರ ಆದಾಯಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಆದಾಯವನ್ನು ಗಳಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಅನುದಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಮೂರನೇ ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ಶಿಫಾರಸುಗಳ ಅನ್ವಯ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಾಲಯೇತರ ನಿವ್ವಳ ಸ್ವಂತ ರಾಜಸ್ವ ಸ್ವೀಕೃತಿಯ (ವೇತನ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ) ಶೇಕಡಾ 10ರಷ್ಟನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್‌ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಶೇಕಡಾ 23ರಷ್ಟನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಆದರೆ, ಕೋಷ್ಟಕ 1.1ರಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವಂತೆ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಶಿಫಾರಸನ್ನು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ ಸಾಲಯೇತರ ನಿವ್ವಳ ಸ್ವಂತ ರಾಜಸ್ವ ಸ್ವೀಕೃತಿಯ ಶೇಕಡಾ 32ರಷ್ಟನ್ನು ಪಂಚಾಯತ್‌ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 8.5ರಿಂದ 10ರಷ್ಟನ್ನು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ವಿತರಿಸಲು ನಿರ್ಣಯ ಕೈಗೊಂಡಿತು.

ಕೋಷ್ಟಕ 1.1: ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್‌ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಹಣದ ವಿತರಣಾ ಸ್ಥಿತಿ

ವರ್ಷ	ವಿತರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಿದ್ದ ಶೇಕಡಾವಾರು		ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ವಿತರಣೆ ಮಾಡಿದ ಶೇಕಡಾವಾರು	
	ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು	ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು	ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು	ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು
2011-12	8.5	32	8.59	30
2012-13	9.0	32	6.96	32
2013-14	9.5	32	7.53	31
2014-15	10	32	8.02	33
2015-16	10	32	7.51	33
2016-17	10	32	6.41	33

ಆಧಾರ: ಹಣಕಾಸು ಲೆಕ್ಕಗಳು

2011-12ರ ವರ್ಷವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಎಲ್ಲ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ವಿತರಣೆ ಮಾಡಿದ ಮೊತ್ತವು ನಿಗದಿತ ಮೊತ್ತಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿರುವುದು ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. 10ನೇ ಕೇಂದ್ರ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ಅವಧಿಯಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ನಗರ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಹಣದ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಲು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿತು. ನಂತರ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗಗಳು ಹಣದ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದವು.

ಅಲ್ಲದೆ, ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಅಧಿನಿಯಮಗಳ ಅನ್ವಯ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣ, ನೇಮಕಾತಿ ವಿಧಾನ, ಸೇವಾ ಷರತ್ತುಗಳು, ವೇತನ ಮತ್ತು ಭತ್ಯೆಗಳು, ಶಿಸ್ತು ಮತ್ತು ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಹೊಂದಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟೀಸ್ (ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮತ್ತು ನೌಕರರ ನೇಮಕಾತಿ) ನಿಯಮಗಳು, 2010 ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಶನ್ಸ್ (ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮತ್ತು ನೌಕರರ ಸಾಮಾನ್ಯ ನೇಮಕಾತಿ) ನಿಯಮಗಳು, 2010, ಕೆಳಗೆ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ವಿವಿಧ ವರ್ಗಗಳ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ನೇಮಕಾತಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಗ್ರೂಪ್ ಎ	-	ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ
ಗ್ರೂಪ್ ಬಿ ಮತ್ತು ಸಿ	-	ಪೌರಾಡಳಿತ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಲ್ಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿ
ಗ್ರೂಪ್ ಡಿ	-	ನಗರಸಭೆಗಳು, ಪುರಸಭೆಗಳು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳಿಗೆ ಆಯುಕ್ತರು.

ಹೀಗೆ, ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ನೇಮಕಾತಿ/ನಿಯೋಜನೆ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಬಳಿ ಇದ್ದಿತು.

1.5 ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪಾತ್ರ

ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ ಅನುಚ್ಛೇದ 243ರ (12ನೇ ಅನುಸೂಚಿ) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ 18 ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಒಂದಾಗಿತ್ತು. ಕರ್ನಾಟಕ ಪುರಸಭೆಗಳ ಅಧಿನಿಯಮ, 1964ರ ಪರಿಚ್ಛೇದ 87 ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ನಗರಪಾಲಿಕೆಗಳ ಅಧಿನಿಯಮ, 1976ರ ಪರಿಚ್ಛೇದ 58 ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಅಧ್ಯಾದೇಶಿಸಿದವು. 13ನೇ ಮತ್ತು 14ನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗಗಳು ನೀರು ಸರಬರಾಜು, ಒಳಚರಂಡಿ ಮತ್ತು ಮಳೆ ನೀರಿನ ಚರಂಡಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಸಹ ಪ್ರಮುಖ ವಲಯವನ್ನಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿದ್ದವು.

ಅಧ್ಯಾಯ II

ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಚೌಕಟ್ಟು

2.1 ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಕೆಳಕಂಡವುಗಳನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿತ್ತು:

- ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಕಲ್ಪಿಸಲಾದ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗಳು ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿತ್ತೇ ಮತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಬೆಂಬಲಿತವಾಗಿತ್ತೇ;
- ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ತ್ಯಾಜ್ಯದ³ (ವಿಂಗಡಣೆ, ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಸಾಗಣೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ) ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿತ್ತೇ, ಸಮರ್ಥವಾಗಿತ್ತೇ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಮಿತವ್ಯಯವಾಗಿ ಹಾಗೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ನಡೆಸಲಾಗಿತ್ತೇ; ಮತ್ತು
- ತ್ಯಾಜ್ಯವು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಉಂಟುಮಾಡಬಹುದಾದ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಕನಿಷ್ಠಗೊಳಿಸಲಾಗಿತ್ತೇ.

2.2 ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಮಾನದಂಡ

ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲು ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಿಂದ ಪಡೆಯಲಾಯಿತು:

- ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ (ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆ) ನಿಯಮಗಳು, 2000 ಮತ್ತು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016 ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಿತ ಕೈಪಿಡಿಗಳು (ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂತ್ರಾಲಯ);
- ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ (ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆ) ನಿಯಮಗಳು, 1998 ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016;
- ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ (ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆ) ನಿಯಮಗಳು, 2011 ಮತ್ತು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016;
- ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ (ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆ) ನಿಯಮಗಳು, 2011 ಮತ್ತು ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016;
- ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016;
- ಸಮಗ್ರ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲಿನ ರಾಜ್ಯದ ನೀತಿ, 2004; ಮತ್ತು
- ಕೇಂದ್ರೀಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ/ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಇವುಗಳು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಜಾರಿ ಮಾಡಿರುವ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಸಿರು ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿಯ ಮತ್ತು ಇತರೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಆದೇಶಗಳು.

2.3 ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿ

ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲಿನ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯನ್ನು ಏಪ್ರಿಲ್ 2017ರಿಂದ ನವೆಂಬರ್ 2017ರವರೆಗೆ ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಅವಧಿಯು ಏಪ್ರಿಲ್ 2012ರಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ 2017ರವರೆಗೆ ಆಗಿದ್ದಿತು. ಅದು, ಪೌರಾಡಳಿತ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ (ಡಿಎಮ್‌ಎ), ಜಿಲ್ಲಾ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೋಶಗಳು (ಡಿಯುಡಿಸಿ), ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ (ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿ) ಮತ್ತು ಅದರ ಕ್ಷೇತ್ರೀಯ ಕಛೇರಿಗಳು

³ ವಿಶೇಷ ತ್ಯಾಜ್ಯವು ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಕಸಾಯಿಖಾನೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಹಾಗೂ ಕೋಷ್ಟಕ 2.1ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ರಾಜ್ಯದ 19 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ನಾಲ್ಕು ವಲಯಗಳಲ್ಲಿನ 35 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ⁴ (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 2.1) ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ದಾಖಲೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಅನುಬಂಧ-2.1ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 2.1: ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆಗೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವರ್ಗ	ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಒಟ್ಟು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆಗೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
1	ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳು	ಬಿಬಿಎಮ್‌ಪಿಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ 10	4 (40%)
2	ನಗರಸಭೆಗಳು	57	11 (19%)
3	ಪುರಸಭೆಗಳು	114	12 (11%)
4	ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು	89	8 (9%)

ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರತಿ ಕಂದಾಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಸರಳ ಯಾದೃಚ್ಛಿತ ವಿಧಾನವನ್ನು ನಾವು ಅನುಸರಿಸಿದೆವು. ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಮೀಕ್ಷಾ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿತವಾಗುವ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಶೇಕಡಾ 28ರಷ್ಟನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು.

2.4 ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವಿಧಾನ

ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳೊಂದಿಗೆ 17 ಮೇ 2017ರಂದು ಪ್ರವೇಶ ಸಭೆಯೊಂದನ್ನು ನಡೆಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವಿಧಾನ, ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಯಿತು. ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವಿಧಾನವು ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು, ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು, ಪುರಸಭಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯೊಂದಿಗೆ ಜಂಟಿ ಭೌತಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಗಳು ಮತ್ತು ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಳು, ಇವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ನಿರ್ಣಯ ಮತ್ತು ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವಾಗ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿನ ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಹಾಗೂ ನೀತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವಾಗ ಅವುಗಳು ಉದಾಹರಣೆಗಳಾಗಿ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಲು, ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳೊಂದಿಗೆ 23 ಏಪ್ರಿಲ್ 2018ರಂದು ನಡೆದ ನಿರ್ಗಮನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. ಸರ್ಕಾರದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು 16 ಮೇ 2018ರಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲಿನ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಅಲ್‌ಮಿತ್ರಾ ಪಟೇಲ್ ಹಾಗೂ ಪರಿಸರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ವಕಾಲತ್ತಿಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ (ಸಿಇಇಆರ್‌ಎ), ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾನೂನು ಶಾಲೆಯ ಭಾರತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು ಇವರುಗಳೊಂದಿಗೂ ಸಹ, ಅವರುಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದ ಹಾಗೂ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳ ಜ್ಞಾನಕ್ಕಾಗಿ, ಸಮಾಲೋಚಿಸಿತು (ಶ್ರೀಮತಿ ಅಲ್‌ಮಿತ್ರಾ ಪಟೇಲ್ ಅವರ ಕಿರು ಪರಿಚಯವನ್ನು ಅನುಬಂಧ-2.2ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ).

⁴ ಈ ಕಛೇರಿಯು ಬಿಬಿಎಮ್‌ಪಿಯಲ್ಲಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಮಾರ್ಚ್ 2013ಕ್ಕೆ ಕೊನೆಗೊಂಡ ವರ್ಷದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿತ್ತು (2014ನೇ ವರ್ಷದ ವರದಿ ಸಂಖ್ಯೆ-5ರ ಕಂಡಿಕೆ 4.1). ವರದಿಯನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್‌ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಸಮಿತಿಯು ಏಪ್ರಿಲ್-ಮೇ 2016ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಶಿಫಾರಸುಗಳ ಮೇಲಿನ ವರದಿಯನ್ನು ವಿಧಾನಮಂಡಲದಲ್ಲಿ 18.7.2016ರಂದು ಮಂಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಶಿಫಾರಸುಗಳಿರಲಿಲ್ಲ.

2.5 ಕೃತಜ್ಞತೆ

ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ, ಎಲ್ಲ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿ ಮತ್ತು ಆರ್‌ಪಿಸಿಬಿಗಳು ನೀಡಿದ ನೆರವು ಮತ್ತು ಸಹಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಅಂಶಗಳು

ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮೂರು ವರ್ಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 2.1 - ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಮಾದರಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ

ವಲಯ

ಮಾದರಿಗೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಘಟಕಗಳು

ಬೆಳಗಾವಿ

ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳು

ಕಲಬುರಗಿ

ನಗರಸಭೆಗಳು

ಬೆಂಗಳೂರು

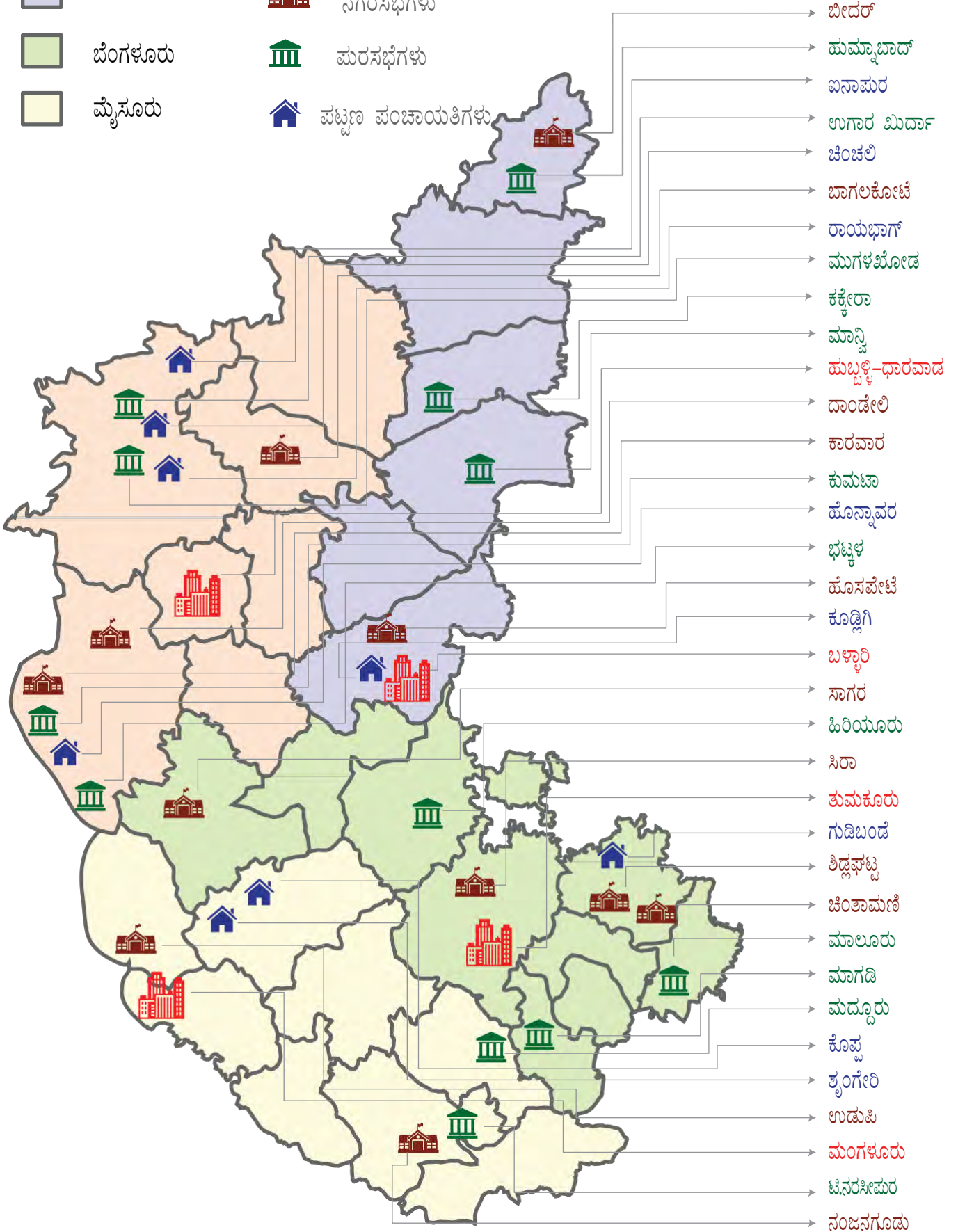
ಪುರಸಭೆಗಳು

ಮೈಸೂರು

ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು

ಭಾಗ-I

ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ
ಯೋಜನೆ, ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಹಣದ
ಬಳಕೆಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವ

ಅಧ್ಯಾಯ III

ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

3.1 ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡ ಘಟಕಗಳು

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿನ ಚೌಕಟ್ಟು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೂರು ಹಂತಗಳಾಗಿ ವಿಭಜನೆಗೊಂಡಿದೆ-ಕೇಂದ್ರ, ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು. ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುವ ಇತರ ಪಾಲುದಾರರೆಂದರೆ ಮನೆಗಳು, ವ್ಯವಹಾರಗಳು, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು, ಅನೌಪಚಾರಿಕ ವಲಯ, ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (ಎನ್‌ಜಿಓ), ಸಮುದಾಯ ಆಧಾರಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (ಸಿಬಿಒ), ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು, ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ವಿವಿಧ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪಾಲುದಾರರ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿರುವ ಪಾಲುದಾರರ ಪ್ರಮುಖ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಅನುಬಂಧ-3.1ರಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

3.2 ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಧರಣೆ

ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ನಗರ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ವಿಶ್ಲಾಸಾರ್ಹ ನಿರ್ಧರಣೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಮೇಲಿನ ದತ್ತಾಂಶ, ತೂಕ ಮತ್ತು ಪರಿಮಾಣವನ್ನು ತನ್ನದೇ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಧಿಕಾರವೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೈಪಿಡಿ, 2000ದ ಪರಿಚ್ಛೇದ 3.3.6 ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

2013-14ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ (ಬಿಬಿಎಮ್‌ಪಿಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.1ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

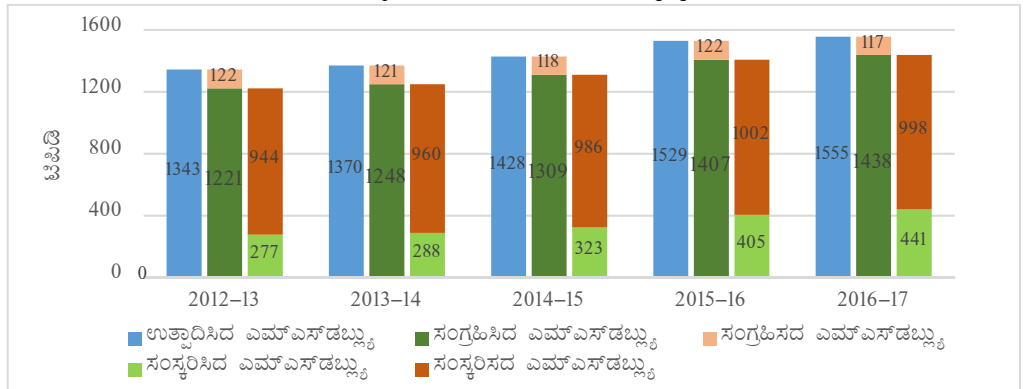
ಕೋಷ್ಟಕ 3.1: ಎಲ್ಲ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ (ಬಿಬಿಎಮ್‌ಪಿಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಿವರಗಳು

ವರ್ಷಗಳು	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17
ಪ್ರತಿ ದಿನ ಟನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ (ಟಿಪಿಡಿ)	5,284	5,197	5,342	5,506

ಟಿಪ್ಪಣಿ: 2012-13ರ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ
ಆಧಾರ: ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಗಳು

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 35 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯ ಅನ್ವಯ 2012-13ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ, ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಿವರಗಳನ್ನು ನಕ್ಷೆ-3.1ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ನಕ್ಷೆ-3.1: ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 35 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ, ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ

ಆಧಾರ: ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ

ಮೇಲಿನಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವಂತೆ ಶೇಕಡಾ 92ರಷ್ಟು ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಶೇಕಡಾ 26ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಸಂಸ್ಕರಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಹಾಗೂ ಉಳಿದ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಭೂಭರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಶಿ ಹಾಕಲಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ಹಾನಿಕಾರಕ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಬಹುದು.

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 35 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ 2012-13ರಿಂದ 2015-16ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣವನ್ನು ನಿರ್ದರಿಸಲು ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಮುನಿಸಿಪಲ್ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣದ ಮೇಲಿನ ದತ್ತಾಂಶವು ತಲಾವಾರು ಅಂದಾಜುಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಸೇವಾಮಟ್ಟದ ಮಾನದಂಡಗಳ (ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಬಿ) ಕೈಪಿಡಿಯ ಅನ್ವಯ ತಲಾವಾರು ಆಧಾರದ ಮೇಲಿನ ನಿರ್ದರಣೆಗಳು ಕಡಿಮೆ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ವಿಶೇಷ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಪರಿಮಾಣವು ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿ ಅಥವಾ ಡಿಎಮ್‌ಎ/ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬಳಿ ಲಭ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ.

ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ನಿರ್ದರಣೆಯನ್ನು 2005ರಲ್ಲಿ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಗೆ ಮತ್ತು ನಂತರ 2016ರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇ ಅವಧಿಗೆ ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ್ ಮಿಷನ್ (ಎಸ್‌ಬಿಎಮ್) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಡಿಎಮ್‌ಎ ತಿಳಿಸಿದರು (ಜೂನ್ 2017). ಆದರೆ, 2010ರ ನಂತರ 2010-16ರ ಅವಧಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಸಮೀಕ್ಷೆ/ನಿರ್ದರಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ವಾಸ್ತವಾಂಶವಾಗಿದೆ. ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೈಪಿಡಿ, 2000ದಲ್ಲಿ (ಪರಿಚ್ಛೇದ 3.3.6.2) ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ನಿರಾಕರಣಾ ಉತ್ಪಾದನಾ ದರವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ತಲಾವಾರು ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿತು ಮತ್ತು ಅನುಬಂಧ 3.2ರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವಂತೆ, ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸೂಚಿಸಿರುವ ತಲಾವಾರು ಅಂದಾಜುಗಳು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ಅಂದಾಜುಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಹೀಗೆ, ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಿರ್ದರಣೆಯ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಎಸ್‌ಬಿಎಮ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿರುವ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಾಣ ಹಾಗೂ ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಿರ್ದರಣೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018). ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಮನೆಗಳಿಂದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾದ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಪರಿಮಾಣವು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದರ ನಿರ್ದರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದೂ ಸಹ ತಿಳಿಸಿತು. ಆ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ರಾಸಾಯನಿಕ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ವಿಶೇಷ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿಯ ಅಗತ್ಯವಿರುವುದರಿಂದ ಉತ್ತರವು ತೃಪ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

3.3 ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯ ನೀತಿಯೊಂದನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೈಪಿಡಿ, 2000 (ಪರಿಚ್ಛೇದ 25.2) ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಆಗಸ್ಟ್ 2004ರಲ್ಲಿ ಏಕೀಕೃತ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ರಾಜ್ಯ ನೀತಿಯೊಂದನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದರು. ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಆ ನೀತಿಯು ಒತ್ತು ನೀಡಿತು. ಕೆಳಗಿನ ಮಹತ್ವದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ ದಾಖಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸದಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ನೀತಿಯು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯತತ್ಪರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

⁵ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆಯ ಗರಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟ-ತ್ಯಾಮಾಸಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆ/ಸಂಖ್ಯಾತ್ಯಾಜ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿರುವ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮನೆಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದನಾ ಅಂದಾಜುಗಳು. ಈ ಅಂದಾಜುಗಳಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದನಾ ಪರಿಮಾಣದಲ್ಲಿನ ಋತುಕಾಲಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯಲಾಗಿದೆ. ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯು ವಿಲೇವಾರಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ತೂಕ ಸೇರುವ ಮೇಲಿನ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಾಸ್ತವಿಕ ತೂಕದ ಆಧಾರದ ಮೇಲಿದೆ (ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಂಗ್ ಯಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ, ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿರುವ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಅಳತೆ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ನಂತರ ಮರುಬಳಕೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ತ್ಯಾಜ್ಯ).

- (ಎ) ವಿವಿಧ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುವ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಿರ್ಧರಣೆ ಮತ್ತು ಅದರ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಉತ್ತಮ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು;
- (ಬಿ) ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಗುರಿಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದು;
- (ಸಿ) ವಿವಿಧ ಗುತ್ತಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲುದಾರರ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವುದು; ಮತ್ತು
- (ಡಿ) ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿವಿಧ ವರ್ಗಗಳಿಗಾಗಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲ (ಮಾನವ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು) ಬಳಕೆಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು.

ಆ ನಂತರ, ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೈಪಿಡಿ, 2016 (ಪರಿಚ್ಛೇದ 1.4.1.4) ಮತ್ತು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016ರ ನಿಯಮ 11(ಎ) ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಈ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ, ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀತಿ ಮತ್ತು ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂತ್ರಾಲಯದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಗರ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ನೀತಿ, ಇವುಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಏಪ್ರಿಲ್ 2017ರೊಳಗೆ ರಾಜ್ಯ ನೀತಿಯೊಂದನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದವು. ಇದನ್ನು ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿತು. ರಾಜ್ಯ ನೀತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸದಿರುವುದು ಎಲ್ಲ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿರೋಧಿಸುವಂತೆ ಬಾಧಿಸುವುದು. ಅಹ್ಮದಾಬಾದ್ ನಗರಪಾಲಿಕೆಯು ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು (ಅನುಬಂಧ 11.1ರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಹುದು.

ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016ರ ಅನ್ವಯ ರಾಜ್ಯ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರವು ತಯಾರಿಕೆಯ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ (ಟೆಂಡರ್‌ಗಳನ್ನು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ) ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018).

3.4 ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆ

ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೈಪಿಡಿಗಳು, 2000 (ಪರಿಚ್ಛೇದ 26.1 ಮತ್ತು 26.2) ಮತ್ತು 2016 (ಪರಿಚ್ಛೇದಗಳು 1.4.5 ಮತ್ತು 1.4.6) ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಲ್ಪಾವಧಿ (2-5 ವರ್ಷಗಳು) ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಾವಧಿ (20-25 ವರ್ಷಗಳು) ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿವರವಾದ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಯೋಜನೆಯು ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಯೋಜನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿ 2-3 ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಯೋಜನೆಯು ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು, ಸಮುದಾಯದ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುವಿಕೆ, ತ್ಯಾಜ್ಯ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವ ಉಪಕ್ರಮಗಳು, ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಾಗಣೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಹಾಗೂ ಹಣಕಾಸಿನ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಬೇಕು.

ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ (2012-13ರಿಂದ 2016-17) ಪುರಸಭಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಯೋಜನೆ ಅಥವಾ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಯೋಜನೆ, ಯಾವುದನ್ನೂ ತಯಾರಿಸಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದವು ಮತ್ತು ಇದು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶದಿಂದ ವಂಚಿತವಾಗಿಸಿತು. ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿನ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳ ಆಯ್ಕೆಯು ಅಗತ್ಯತೆ-ಆಧಾರಿತ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಣದ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಲಭ್ಯತೆಯಿಂದ ನಡೆಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಮುಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿರುವಂತೆ ಶೋಧಿಸುವ/ವಿಂಗಡಿಸುವ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸದೇ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಭೂಭರ್ತಿ ಗುಂಡಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ಅನರ್ಹ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು, ನಿಷ್ಕ್ರಿಯ ಹೊಡಿಕೆಗಳು, ಮುಂತಾದ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿತು.

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತು (ಮೇ 2018) ಮತ್ತು ಏಕೀಕೃತ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಶೇಕಡಾ 100ರಷ್ಟು ಅನುಷ್ಠಾನವು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ವಿತರಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿತು.

3.5 ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸವಿವರ ಯೋಜನಾ ವರದಿಗಳು

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನ ಪ್ರಮುಖ ಯೋಜನೆಯಾದ ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ್ ಮಿಷನ್-ನಗರ (ಎಸ್‌ಬಿಎಮ್) ವನ್ನು ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2014ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು ಮತ್ತು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಅದರಲ್ಲಿನ 6ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಘಟಕವಾಗಿತ್ತು. ಎಸ್‌ಬಿಎಮ್ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳ ಕಂಡಿಕೆ 7.2ರ ಅನ್ವಯ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ತಮ್ಮ ಪಟ್ಟಣದ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಸವಿವರ ಯೋಜನಾ ವರದಿಗಳನ್ನು (ಡಿಪಿಆರ್) ತಯಾರಿಸಬೇಕು. ಖಾಸಗಿ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರೀ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಮೂಲಕ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ತಯಾರಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಆಸರೆ ಯಾಗಿರಲೂ ಸಹ ಅದು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದೆ.

ಡಿಯುಡಿಎಸ್‌ಗಳು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಎಲ್ಲ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿರುವ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳಿಂದ ಟೆಂಡರ್‌ಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದವು (ನವೆಂಬರ್-ಡಿಸೆಂಬರ್ 2015) ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಒದಗಿಸಿರುವ ಉಲ್ಲೇಖನಾ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವಹಿಸಿದವು. ಉಲ್ಲೇಖನಾ ನಿಬಂಧನೆಯು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿಪಿಆರ್‌ಅನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸಲು 50 ದಿನಗಳ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿತ್ತು.

ಮಾರ್ಚ್ 2018ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ 281ರಲ್ಲಿ 223 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (ಬಿಬಿಎಮ್‌ಪಿಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿವೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್‌ಪಿಸಿ 218ರನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದೆ. ಉಳಿದ 58 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಧಿಯು ಕಳೆದ ನಂತರವೂ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 35 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ, ಆರು⁶ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿರುವ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು 28 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದವು. ಬಳ್ಳಾರಿ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್‌ಡಿಎಮ್‌ಸಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದವು. ಮಾರ್ಚ್ 2018ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ, ಎಲ್ಲ 30 ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನೂ ಅನುಮೋದಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಐದು⁷ ಹೊಸ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ (ಹಿಂದಿನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು), ಅವುಗಳು 2015-16ರಲ್ಲಿ ಉನ್ನತೀಕರಣ ಗೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಡಿಪಿಆರ್‌ಅನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 30 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿನ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ಕೆಳಕಂಡ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿತು.

3.5.1 ಉತ್ಪಾದನೆಯಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಅಸಮರ್ಪಕ ಅಂದಾಜು

ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವರ್ಗದ ಉತ್ಪಾದಕರಿಂದ ವಿಲೇವಾರಿಯಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸರಾಸರಿ ಪರಿಮಾಣವನ್ನು ವಿವಿಧ ಮಾದರಿಗಳಿಂದ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಸರಾಸರಿ ಮಾಡುವ

⁶ ಮೆ.ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಸೆಲ್ಫ್ ಗವನ್‌ಮೆಂಟ್ (ಎಐಐಎಲ್‌ಎಸ್‌ಜಿ), ಪುಣೆ (ಮಾನ್ವಿ ಮತ್ತು ರಾಯಭಾಗ್); ಮೆ.ಐಆರ್‌ಜಿ ಸಿಸ್ಟಮ್ಸ್ ಸೌತ್ ಏಷಿಯಾ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ (ಬೀದರ್, ದಾಂಡೇಲಿ, ಕಾರವಾರ, ಭಟ್ಕಳ, ಹುಮ್ನಾಬಾದ್, ಕುಮಟಾ, ಟಿ.ನರಸೀಪುರ, ಹೊನ್ನಾವರ); ಮೆ.ಮಾರ್ಸ್ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಅಂಡ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಸರ್ವಿಸಸ್ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಅಹ್ಮದಾಬಾದ್ (ಹೊಸಪೇಟೆ, ನಂಜನಗೂಡು, ಸಾಗರ, ಉಡುಪಿ, ಮಾಗಡಿ, ಮಾಲೂರು, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ); ಮೆ.ಎಮ್‌ಎಸ್‌ವಿ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಇಂಕ್. (ಮದ್ದೂರು); ಮೆ.ಟಾಟಾ ಕನ್‌ಸಲ್ಟಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ (ಮಂಗಳೂರು, ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಕೊಪ್ಪ, ಶೃಂಗೇರಿ); ಮತ್ತು ಮೆ.ಟೈಡ್ ಟೆಕ್ನೋಕ್ಯಾಟ್ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಬೆಂಗಳೂರು (ತುಮಕೂರು, ಚಿಂತಾಮಣಿ, ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ, ಸಿರಾ, ಹಿರಿಯೂರು, ಗುಡಿಬಂಡೆ).

⁷ ಮೂರು ಪುರಸಭೆಗಳು (ಕಕ್ಕೇರಾ, ಮುಗಳಬೋಡ ಮತ್ತು ಉಗಾರ ಖುರ್ದಾ); ಎರಡು ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು (ಐನಾಪುರ ಮತ್ತು ಚಿಂಚಲಿ).

ಮೂಲಕವೇ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ, 2016ರ ಪರಿಚ್ಛೇದ 1.4.3.3.1 ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಋತುಗಳಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ, ಬೇಸಿಗೆ, ಚಳಿಗಾಲ ಮತ್ತು ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಏಳು ದಿನಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ಏಳು ದಿನಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ತೂಕ ಮಾಡಿ ಸರಾಸರಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಪರಿಮಾಣಗಳನ್ನು ನಂತರ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಗರಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಹೊರಲೆಕ್ಕಮಾಡಿ ತಲಾವಾರು ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುವುದು.

ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳು ತಯಾರಾದ 30 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೊಂದೂ ಸಂಸ್ಥೆಯೂ ನಿಗದಿತ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿತು. ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೇವಲ ಒಂದೇ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮೂರು ದಿನಗಳಿಗೆ ಮಾದರಿ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವ ಮೂಲಕ ಉತ್ಪಾದನೆಗೊಂಡ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿದವು. ಒಂದು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು (ಟಿ.ನರಸೀಪುರ) ಒಂದೇ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಏಳು ದಿನಗಳಿಗೆ ಮಾದರಿ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವ ಮೂಲಕ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು. ಒಂದು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ (ಹೆಚ್‌ಡಿಎಮ್‌ಸಿ) ಯಾವುದೇ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಸರಾಸರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಲು ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಅಂದಾಜು/ತಲಾವಾರು ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಉಳಿದ ಎಂಟು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣವನ್ನು ನಿರ್ಧರಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ದಾಖಲೆಯ ಪುರಾವೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಸಮಯದ ಅಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಯೋಜನೆಗೆ 3ರಿಂದ 7 ದಿನಗಳ ಮಾದರಿ ಅವಧಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಏಕರೂಪತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018). ಆದರೆ, ಕಂಡಿಕೆ 3.2ರಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಚರ್ಚಿಸಿರುವಂತೆ, ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಯೋಜನೆಗೆ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಅಂದಾಜಿನ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರವು ಪರಿಹಾರ ನೀಡಿರುವುದಿಲ್ಲ.

3.5.2 ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರನ್ನು ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೊಳಿಸಿರುವುದು ಮತ್ತು ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ರಾಶಿ ಹಾಕಿರುವ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿಲ್ಲದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಿರ್ಧರಣೆ ಮಾಡಿರುವುದು

ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ದತ್ತಸಂಚಯವು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ದೈನಂದಿನ, ಋತುಕಾಲಿಕ ಮತ್ತು ಲೌಕಿಕ ಏರಿಳಿತಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸ ಬಹುದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಹಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ, 2016ರ ಪರಿಚ್ಛೇದ 1.4.3.3.2 ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ, ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮೇಲಿನ ದತ್ತಾಂಶವು ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು (ಲೌಕಿಕ ಏರಿಳಿತಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು) ಹಾಗೂ ನಗರದ ಒಳಗೆ ಮತ್ತು ಹೊರಗೆ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ರಾಶಿ ಹಾಕಿರುವ ಸಂಸ್ಕರಿಸದ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಹಾಲಿ ಇರುವ ಪರಿಮಾಣವನ್ನು ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯಬೇಕು.

ಯಾವುದೇ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪೂಜಾಸ್ಥಳಗಳು (ಉಡುಪಿ ಮತ್ತು ಮದ್ದೂರುಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ), ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕಟ್ಟಡಗಳು (ಹೆಚ್‌ಡಿಎಮ್‌ಸಿ ಮತ್ತು ಸಾಗರಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಮುಂತಾದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು. ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳು ನಗರ ಮಿತಿಗಳ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಲೌಕಿಕ ಏರಿಳಿತಗಳನ್ನು (ಹಬ್ಬಗಳು/ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು-ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಮುಂತಾದವುಗಳು) ಸೆರೆ ಹಿಡಿದಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಒಳಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ, ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ಧರಣೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಿದ್ದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ದತ್ತಸಂಚಯವು ಒಳಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ.

⁸ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ: ತುಮಕೂರು; ನಗರಸಭೆಗಳು: ಬೀದರ್, ಚಿಂತಾಮಣಿ, ದಾಂಡೇಲಿ, ಹೊಸಪೇಟೆ, ಕಾರವಾರ, ನಂಜನಗೂಡು, ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ, ಸಿರಾ ಮತ್ತು ಉಡುಪಿ; ಪುರಸಭೆಗಳು: ಭಟ್ಕಳ, ಹಿರಿಯೂರು, ಹುಮ್ಮಾಬಾದ್, ಕುಮಟಾ, ಮದ್ದೂರು ಮತ್ತು ಮಾನ್ವಿ; ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು: ಗುಡಿಬಂಡೆ, ಹೊನ್ನಾವರ, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರ್

ಅಲ್ಲದೆ, 30ರಲ್ಲಿ 21 ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳು ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ರಾಶಿ ಹಾಕಿದ್ದ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣವನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಿರಾ ನಗರಸಭೆಯ ಡಿಪಿಆರ್ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ⁹ (ಜುಲೈ 2016) ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಸ ರಾಶಿ ಹಾಕುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಶೇಖರಣೆಯಾಗಿರುವ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣವನ್ನು (3,070 ಟನ್‌ಗಳು) ತೋರಿಸಿತ್ತು. ಸಿರಾ ನಗರಸಭೆಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿರುವ ತೂಕ ಸೇತುವೆಯ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ನಾವು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿದವು ಮತ್ತು ಈ 15 ತಿಂಗಳುಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ (ಏಪ್ರಿಲ್ 2015ರಿಂದ ಜುಲೈ 2016) ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ರಾಶಿ ಹಾಕಿದ್ದ ತ್ಯಾಜ್ಯವು 7,647 ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟಿತ್ತು ಎಂದು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದವು. ಹೀಗೆ, ಡಿಪಿಆರ್‌ನಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಾಗಿದ್ದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣವು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ದತ್ತಾಂಶದೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ, ಉಳಿದ ಎಂಟು¹⁰ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದ ಪರಿಮಾಣದ ನಿಖರತೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಆ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಯಾವುದೇ/ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ತೂಕ ಸೇತುವೆಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅಪೂರ್ಣ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿತ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತು (ಮೇ 2018) ಮತ್ತು ಸಿರಾ ನಗರಸಭೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಾಸ್ತವಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿತು.

3.5.3 ವಿಶೇಷ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೊಳಪಡಿಸದಿರುವುದು

ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಮಿತಿಯು (ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳಿಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡಲು ಜನವರಿ 2016ರಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಯಿತು) ತನ್ನ ಮೊದಲ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ (ಫೆಬ್ರವರಿ 2016) ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಆಸ್ಪತ್ರೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಕೈಗಾರಿಕಾ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮುಂತಾದ ಇತರೆ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಭೋದಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿತು.

30 ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದರಲ್ಲೂ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಆಸ್ಪತ್ರೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳದಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದವು.

2017-18ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತಯಾರಿಸಿದ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018). ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಿರ್ಧರಣೆಯನ್ನು ಈ ಮೊದಲು ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಅವುಗಳ ಪರಿಮಾಣವು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ, ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಮಿತಿಯ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ವಾಸ್ತವಾಂಶವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ.

3.5.4 ವಿನ್ಯಾಸದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ತಪ್ಪಾದ ನಿರ್ಧರಣೆ

ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪರ್ಯಾಪ್ತತೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲು ನಗರದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಪ್ರಮಾಣದ ನಿರ್ಧರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 13 ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ನಗರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿನ ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ವಿನ್ಯಾಸದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ನಿರ್ಧರಣೆ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದವು. ಕೋಷ್ಟಕ 3.2 ವಿನ್ಯಾಸದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಹೆಚ್ಚಿನ/ಕಡಿಮೆ ನಿರ್ಧರಣೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

⁹ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಳಗೆ ಅಥವಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೇಲೆ (ಅಂದರೆ, ಮರಗಳು, ಕಟ್ಟಡಗಳು, ರಸ್ತೆಗಳು, ನಡೆದಾಡುಗಳು, ಮ್ಯಾನ್‌ಹೋಲ್‌ಗಳು, ಉಪಯುಕ್ತತೆಯ ಕಂಬಗಳು, ಗೋಡೆಗಳು, ಮುಂತಾದವುಗಳು) ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ನಕ್ಷೆ ಮಾಡಲು ಹಾಗೂ ಗುರುತಿಸಲು ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

¹⁰ ಹೆಚ್‌ಡಿಎಮ್‌ಸಿ; ನಗರಸಭೆಗಳು: ಚಿಂತಾಮಣಿ ಮತ್ತು ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ; ಪುರಸಭೆಗಳು: ಹಿರಿಯೂರು, ಮದ್ದೂರು ಮತ್ತು ಮಾನ್ವಿ; ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು: ಗುಡಿಬಂಡೆ ಮತ್ತು ರಾಯಭಾಗ್.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.2: ಸವಿವರ ಯೋಜನಾ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿನ್ಯಾಸದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅಧಿಕ/ಕಡಿಮೆ ನಿರ್ಧರಣೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ತಃಖ್ತೆ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹೆಸರು	(ತೂಕ: ಪ್ರತಿದಿನಕ್ಕೆ ಟನ್‌ನಂತೆ)					ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾದ ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚದ ಅಧಿಕ(+)/ಕಡಿಮೆ (-) ನಿರ್ಧರಣೆ (ಕೋಟಿಗಳಲ್ಲಿ)
		ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಪ್ರಕ್ಷೇಪಣೆ (2021)	ಹಾಲಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ	ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ವಿನ್ಯಾಸದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ	ಡಿಪಿಆರ್‌ನಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ್ದ ವಿನ್ಯಾಸದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ	ವಿನ್ಯಾಸ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಅಧಿಕ (+)/ಕಡಿಮೆ(-) ನಿರ್ಧರಣೆ	
1	ಮಂಗಳೂರು	411	200	211	422	(+)211	6.28
2	ಮದ್ದೂರು	11.10	0.38	10.72	15.30	(+)4.58	2.20
3	ಬೀದರ್	83.68	0	83.68	104.77	(+)21.09	2.25
4	ಬಾಗಲಕೋಟೆ	56.96	20	36.96	59	(+)22.04	2.28
5	ಕೊಪ್ಪ	2.49	0.94	1.55	2.59	(+)1.04	0.41
6	ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ	478	3	475	400	(-)75	(-)11.28

ಆಧಾರ: ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳು

ಕಂಡಿಕೆ 3.2ರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವಂತೆ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಅವಾಸ್ತವಿಕ ನಿರ್ಧರಣೆಯ ಕಾರಣದಿಂದ ವಿನ್ಯಾಸ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಅಧಿಕ/ಕಡಿಮೆ ನಿರ್ಧರಣೆಯಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ.

3.6 ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಸಂದರ್ಭದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸದಿರುವುದು

ಸಂಸ್ಕರಣೆ/ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೊಳ್ಳದಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸೂಕ್ತ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಾಗಿ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಸಂದರ್ಭದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೈಪಿಡಿಗಳು 2000 (ಪರಿಚ್ಛೇದ 26.1) ಮತ್ತು 2016 (ಪರಿಚ್ಛೇದ 5.4) ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತವೆ.

ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಸಂದರ್ಭದ ಯೋಜನೆಯ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲಿನ ರಾಜ್ಯ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಲೋಚಿಸಲೂ ಇಲ್ಲ ಅಥವಾ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಯಾವುದೇ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಸಂಭೋದಿಸಲಿಲ್ಲ. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ತಯಾರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ತುಮಕೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಾಗಿಸುವ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಸಾಗಲು ಬಿಡದಿದ್ದರಿಂದ (2014) ರಸ್ತೆಬದಿಯಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ರಾಶಿ ಬಿದ್ದಿರುವುದು, ಬಳ್ಳಾರಿ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ, ಬೀದರ್ ನಗರಸಭೆ, ದಾಂಡೇಲಿ ನಗರಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಯ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳು.

ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಸಂದರ್ಭದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018).

3.7 3ಆರ್ ವಿಧಾನದ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ

ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೈಪಿಡಿಗಳು, 2000 (ಪರಿಚ್ಛೇದ 2.3) ಮತ್ತು 2016 (ಪರಿಚ್ಛೇದ 2.1) ವಿವಿಧ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಆಯ್ಕೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಸರ ಆದ್ಯತೆಯ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಹಂತವಾರು ವಿಧಾನವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತವೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಆದ್ಯತೆಯ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದ್ದು ವಿಲೇವಾರಿಯು ಅತಿ ಕಡಿಮೆಯ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದೆ. ಅದು 3ಆರ್ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ (ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು, ಮರುಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಮರು ಉಪಯೋಗ) ಹತ್ತಿರದ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದೆ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣವನ್ನು, ಅದರ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಹಾಗೂ ಅದರ ಪರಿಸರೀಯ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ತ್ಯಾಜ್ಯ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ, ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನೀತಿಗಳ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕೈಪಿಡಿಗಳು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ್ದವು. ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಬಹುದು.

<p>ಗರಿಷ್ಠ ಆದ್ಯತೆ</p> <p>↑</p> <p>↓</p> <p>ಕನಿಷ್ಠ ಆದ್ಯತೆ</p>	<p>ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಮರುಬಳಕೆ</p>	<p>ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಮರ್ಥನೀಯ ಬಳಕೆ ಅಥವಾ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಬಹುಬಳಕೆ (ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕೈಚೀಲಗಳ ಅಥವಾ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚಾರ್‌ಗಳ ಮರುಬಳಕೆ)</p>
	<p>ಮರುಬಳಕೆ</p>	<p>ವಾಣಿಜ್ಯಕವಾಗಿ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸುವುದು (ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಪೇಪರ್, ಯೋಹ, ಗಾಬಿ, ಇ-ತ್ಯಾದಿ ಮರುಬಳಕೆ)</p>
	<p>ಗೊಬ್ಬರ ಮಾಡುವುದು</p>	<p>ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಸ್ಕರಣೆ (ಉದಾಹರಣೆಗೆ ವಿಂಟ್ರಿ ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಂಗ್, ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರ ಮಾಡುವುದು, ವರ್ಮಿ ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಂಗ್)</p>
	<p>ತ್ಯಾಜ್ಯದಿಂದ ಇಂಧನ</p>	<p>ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಇಂಧನವನ್ನು ಮರಳಿಪಡೆಯುವುದು (ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಆರ್‌ಡಿಎಫ್, ಬಯೋ ಮೆಥನೇಶನ್, ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಅಂಶವಾದ ದಹಿಸುವ ಜೈವಿಕ ವಿಘಟನೀಯ ವಲ್ಲದ ಒಣತ್ಯಾಜ್ಯದ ಉಪಸಂಸ್ಕರಣೆ, ಭಸ್ಮೀಕರಣ)</p>
	<p>ಭೂಭರ್ತಿಗಳು</p>	<p>ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಮರುಬಳಕೆಯ ನಂತರ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಭೂಭರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಜಡತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸುರಕ್ಷಿತ ವಿಲೇವಾರಿ</p>

ಆಧಾರ: ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೈಪಿಡಿ, 2016

ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವ ತತ್ವವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ (2004) ತಿಳಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಇದುವರೆಗೂ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2017) ತ್ಯಾಜ್ಯ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರವೊಂದನ್ನು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೊಳಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು. ಕುಮಟಾ ಪುರಸಭೆಯ ಹೊರತಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಯಾವುದೇ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಸಹ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವ ಮತ್ತು ಮರುಬಳಕೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸ

ಕುಮಟಾ ಪುರಸಭೆಯು ಹಸಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಗೊಬ್ಬರವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಪೈಪ್ ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಂಗ್ (ಮನೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ) ಮತ್ತು ಪಿಟ್ ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಂಗ್ (ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ) ನಂತರದ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿತು (ಜನವರಿ 2016). ಪುರಸಭೆಯು 40 ಹೊಟೆಲ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಮದುವೆ ಭತ್ತಗಳಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದನ್ನು ಸಹ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಈ ಉಪಕ್ರಮಗಳು ಜನವರಿ 2016ರಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ 2017ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 1,684 ಟನ್ ಹಸಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿ, ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದ ಮೇಲಿನ ಹೊರೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿತು.

ಮುಂಬರುವ ರಾಜ್ಯ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018).

3.8 ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಪಾಲುದಾರರ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ

ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2000 ಮತ್ತು 2016ರ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ನೀತಿಯು (2004) ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯದ ವಿಸ್ತೃತ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದೆ. ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಕೋರ್ ತಂಡ

ಅಥವಾ ಸಲಹಾ ತಂಡದ (ಆಂತರಿಕ ಪಾಲುದಾರರು) ರಚನೆಗೆ ಹಾಗೂ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯದ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು (ಮನೆಗಳು, ಅನೌಪಚಾರಿಕ ವಲಯ, ಎನ್‌ಜಿಓಗಳು, ಸಿಬಿಓಗಳು, ಎಸ್‌ಹೆಚ್‌ಜಿಗಳು, ಮಹಿಳಾ ಗುಂಪುಗಳು ಮುಂತಾದ ಬಾಹ್ಯ ಪಾಲುದಾರರು) ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೈಪಿಡಿ, 2016 (ಪರಿಚ್ಛೇದ 1.4.4) ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸಿದೆ.

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಯಾವುದೇ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೋರ್/ಸಲಹಾ ತಂಡವನ್ನಾಗಲೀ (ಆಂತರಿಕ ಪಾಲುದಾರರು) ಅಥವಾ ಪಾಲುದಾರರ ಸಮಿತಿಯನ್ನಾಗಲೀ (ಭಾಹ್ಯ ಪಾಲುದಾರರು) ರಚಿಸದಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು.

ಇದನ್ನು 17 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಮಾಡದಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಮುಂಬರುವ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ರಾಜ್ಯ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದೆಂದು ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018).

3.9 ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಕಾರರನ್ನು ಏಕೀಕರಿಸದಿರುವುದು

ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೈಪಿಡಿಗಳು, 2000 (ಪರಿಚ್ಛೇದಗಳು 8.6 ಮತ್ತು 9.6), 2016 (ಪರಿಚ್ಛೇದ 2.3.7) ಮತ್ತು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016 (ಕಲಮುಗಳು 11(ಸಿ) ಮತ್ತು 15(ಸಿ)) ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಆರಿಸುವವರು, ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಕಾರರು ಮತ್ತು ಮರುಬಳಕೆ ಉದ್ಯಮ, ಮುಂತಾದ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ವಲಯವು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಆರಿಸುವವರ ಅಥವಾ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಕಾರರನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವಂತೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ವಿಶಾಲ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016 ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಅನೌಪಚಾರಿಕ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಕಾರರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಹಾಗೂ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಸುಗಮವಾಗಿಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಅನೌಪಚಾರಿಕ ವಲಯಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಲು ಎನ್‌ಜಿಓಗಳ ಸೇವೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ರಾಜ್ಯ ನೀತಿಯು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿದ್ದರೂ (2004) ಸಹ ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು. ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (ಬಾಗಲಕೋಟೆ ನಗರಸಭೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಅನೌಪಚಾರಿಕ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಕಾರರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಏಕೀಕರಿಸಲು ವಿಫಲವಾದವು. ಬಾಗಲಕೋಟೆ ನಗರಸಭೆಯು ಚಿಂದಿ ಆರಿಸುವವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದು (ಜನವರಿ 2013) 85 ಚಿಂದಿ ಆಯುವವರಿಗೆ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆ (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2017 ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ). ಪುಣೆ ನಗರಸಭೆಯು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಬಂಧ 11.2ರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ತ್ಯಾಜ್ಯ ಆರಿಸುವವರನ್ನು ಎಣಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018).

- ಶಿಫಾರಸು 1: ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿದ ರಾಜ್ಯ ನೀತಿಯ ತಯಾರಿಕೆಯನ್ನು ತ್ವರಿತಗೊಳಿಸಬೇಕು.*
- ಶಿಫಾರಸು 2: ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರವು ಉತ್ತಮ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.*
- ಶಿಫಾರಸು 3: ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರೇತರ ವಲಯವನ್ನು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ನಿರಂತರವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.*

3.10 ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಸಮರ್ಥ ಮತ್ತು ಘೌಡ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಯೋಜಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಲ್ಲದೇ ಸಮರ್ಥ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ (ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೈಪಿಡಿ, 2000ದ ಪರಿಚ್ಛೇದಗಳು 19.1 ಮತ್ತು 25.3 ಹಾಗೂ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೈಪಿಡಿ, 2016ರ ಪರಿಚ್ಛೇದ 1.4.5.4).

ಎಸ್‌ಬಿ‌ಎಮ್ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳು (2014) ಮತ್ತು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016ರ ಅನ್ವಯ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಮೂರು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿತು.

ಜಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು ಹಾಗೂ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಸಾಧಾರಣ ಬೆಂಬಲದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿಸಿತು. ಸಮಿತಿ-ವಾರು ವಿವರಗಳನ್ನು ಅನುಬಂಧ-3.3ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೊಚಿನ್ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳು ವಾರ್ಡ್ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಅನುಬಂಧ 11.3ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

3.11 ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಹೊರಗುತ್ತಿಗೆ

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೆಲವು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊರಗುತ್ತಿಗೆ ನೀಡಿದ್ದವು ಮತ್ತು ಹೊರಗುತ್ತಿಗೆಯ ಹರವು ಇತರೆ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕವಾಗಿದ್ದಿತು. ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಇತರ ಹಂತಗಳು (ನಗರಸಭೆಗಳು/ಪುರಸಭೆಗಳು/ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು), ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ತಾವೇ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದವು.

- ಮೂರು ನಗರಸಭೆಗಳು (ದಾಂಡೇಲಿ, ನಂಜನಗೂಡು ಮತ್ತು ಉಡುಪಿ); ಭಟ್ಟಳ ಪುರಸಭೆ ಮತ್ತು ಗುಂಡಿಬಂಡೆ ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ಮನಮನೆಯಿಂದ ಕಸ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು/ಖಾಸಗಿ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವು; ಮತ್ತು
- ನಾಲ್ಕು ನಗರಸಭೆಗಳು (ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಕಾರವಾರ, ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ ಮತ್ತು ಉಡುಪಿ) ಮತ್ತು ಎರಡು ಪುರಸಭೆಗಳು (ಮದ್ದೂರು ಮತ್ತು ಮಾಲೂರು) ಬೀದಿ ಗುಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಾಗಾಣಿಕೆಗೆ ಖಾಸಗಿ ವಲಯವನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವು.

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಒಪ್ಪಂದಗಳ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಸಮೀಕ್ಷಿಸಿತು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ/ಸೇವಾ ಪೂರೈಕೆದಾರರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗಿ ಬಾಧಿಸುವ ಕೆಳಗಿನ ಗಮನಾರ್ಹ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದೆವು:

- ದೂರು ನಿವಾರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ- ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಒಂದು ನಾಗರಿಕ ಕೇಂದ್ರಿತ ಚಟುವಟಿಕೆ. ಆದರೆ ಒಪ್ಪಂದಗಳು ಸೇವಾ ಪೂರೈಕೆದಾರರ ವಿರುದ್ಧ ಸ್ಥಳೀಯ ದೂರು ನಿವಾರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ನಾಗರಿಕರ ದೂರುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಇತ್ಯರ್ಥವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ.
- ಫೋರ್ಸ್ ಮೆಜ್ಯೂರ್ ಕ್ಲಾಸ್-ಒಪ್ಪಂದಗಳು ಫೋರ್ಸ್ ಮೆಜ್ಯೂರ್ ಕ್ಲಾಸ್‌ಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಆದರೆ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಕೋಪದ ನಂತರ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಆರೋಗ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ ಏಕೆಂದರೆ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆಯುವಲ್ಲಿನ ವಿಫಲತೆಯು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳು ಮತ್ತು ಮಾರಣಾಂತಿಕ ರೋಗಗಳು ಹರಡುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಸೇವೆಗಳ ಪುನಃಸ್ಥಾಪನೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಕ್ತ ಕಲಮೊಂದನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು.

➤ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ - ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ, ಒಪ್ಪಂದಗಳು ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ಕಲಮೊಂದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಇದು ಇಲಾಖಾ ಪಕ್ಷಪಾತವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವಂತೆ ಸೂಚಿಸುವ ದಿನಾಂಕ 10.01.2014ರ ಸರ್ಕಾರೀ ಆದೇಶದ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿತ್ತು.

➤ ಪ್ರತ್ಯೇಕೀಕರಣ - ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಾಗಣೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡದ ಹೊರತು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರಿಂದ ಮೂಲದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆಯು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಾರದು.

(ಎ) 67ರಲ್ಲಿ 49 ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದನ್ನು ಹೆಚ್‌ಡಿಎಮ್‌ಸಿ ಖಾಸಗಿ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2009). ಆದರೆ, ಒಪ್ಪಂದಗಳು ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯೇಕೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಮಿಶ್ರ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಾಗಣೆ ಮಾಡಿ ಭೂಭರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಶಿ ಹಾಕಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

(ಬಿ) ಅದೇ ರೀತಿ ತುಮಕೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯು ಮೆ.ಸಾಧನಾ ಎನ್‌ವಿರೋ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ (ಒ&ಎಮ್) ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿತು (ಜೂನ್ 2015) ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಷರತ್ತು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯು ಏಜೆನ್ಸಿಗೆ ಮಿಶ್ರ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಹಸ್ತಾಂತರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದಿದ್ದಿತು. ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದ ಹಾಗೆ ಮಿಶ್ರ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಒಂದು ನಿಶ್ಚಿತ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 100ರಷ್ಟು ಪ್ರತ್ಯೇಕೀಕರಣದ ಗುರಿಯನ್ನು ತಲುಪುವ ಬದ್ಧತೆಯ ಕಲಮು ಇರಲಿಲ್ಲ.

➤ ತುಮಕೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಒಪ್ಪಂದದ ಅನ್ವಯ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ ಶುಲ್ಕಗಳು, ನೀರಿನ ಶುಲ್ಕಗಳು, ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಪಾವತಿಗಳು, ಮುಂತಾದ ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ತುಮಕೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯು ಮಾಸಿಕವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವ ಮೊತ್ತವನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು ಮತ್ತು ಅದು ಜೂನ್ 2015ರಿಂದ ಫೆಬ್ರವರಿ 2017ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ₹40.86 ಲಕ್ಷ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

➤ ಅಸ್ಪಷ್ಟ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಷರತ್ತುಗಳು - ಒಪ್ಪಂದಗಳ ನಿಯಮಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ದ್ವಂದ್ವಾರ್ಥದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿರಬೇಕು. ತುಮಕೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯು ಮನೆಮನೆಯಿಂದ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸಾಗಣೆ ಮಾಡಲು ಸೇವಾ ಪೂರೈಕೆದಾರರೊಬ್ಬರನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿತು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2014). ಒಣತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆವರ್ತನವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವ ಬದಲು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯು 'ಪ್ರತಿದಿನ ಅಥವಾ ವಾರಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸಲ, ಸೇವಾ ಪೂರೈಕೆದಾರರಿಗೆ ಯಾವುದು ಅನುಕೂಲಕರವೋ ಹಾಗೆ' ಎಂದು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ, ಒಂದು ದಿನ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡದಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿನ ದಂಡವನ್ನು 'ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಮೊತ್ತದ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡದಿರುವ ಭಾಗ' ಎಂದು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿತ್ತು. ಅಂತಹ ಷರತ್ತು ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ, ದಂಡವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಹಾಕುವ ವಿಧಾನವನ್ನೂ ಸಹ ಒಪ್ಪಂದವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

➤ ಪಾವತಿಗಳಿಗೆ ಆಧಾರ - ತೇವಾಂಶವು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ತೂಕವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಮತ್ತು ಸಾಗಣೆಯ ವೆಚ್ಚ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ತೂಕದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗುವುದನ್ನು ತಡೆಯಲು ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಮಳೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ಇತರೆ ಬಾಹ್ಯ ನೀರಿನಿಂದ ನೆನೆಯದಂತೆ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು (2000ದ ಕೈಪಿಡಿಯ ಪರಿಚ್ಛೇದ 3.3.7.2 ಮತ್ತು 2016ರ ಕೈಪಿಡಿಯ ಪರಿಚ್ಛೇದ 1.4.3.3). ಅಲ್ಲದೆ, ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿ-ಟನ್‌ಗೆ-ಪಾವತಿ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿ-ಟಿಪ್ ದೂರಕ್ಕೆ-ಪಾವತಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಹಿಸಲೇಬಾರದು ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಭಾರತದ ಮೇಲಿನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಕೈಪಿಡಿಯು ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಟಿಪ್‌ಗಳಿಗೆ ಮೋಸದ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಕೆಟ್ಟ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪಾವತಿಯು ವಾಹನವೊಂದಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿಸಲಾದ ಗರಿಷ್ಠ ತೂಕದ ಆಧಾರದ ಮೇಲಿರಬೇಕು. ಗುತ್ತಿಗೆಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೆ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನೀಡಬಹುದು (ಪರಿಚ್ಛೇದ 6.6).

ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯು ಮನೆಮನೆಯಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಾಗಣೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮೆ.ಆಂಥೋಣಿ ವೇಸ್ಟ್ ಹ್ಯಾಂಡ್ಲಿಂಗ್ ಸೆಲ್ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಮುಂಬಯಿ, ಇವರಿಗೆ ಉತ್ತರ ವಲಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ಟನ್‌ಗೆ ₹3,201ರಂತೆ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ವಲಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ಟನ್‌ಗೆ ₹2,051ರಂತೆ ವಹಿಸಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2014). ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಂಗ್ ಸ್ಥಾವರ, ವರ್ಮಿ ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಂಗ್ ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಮೆ.ಯುನಿಕ್ ವೇಸ್ಟ್ ಪ್ರೋಸೆಸಿಂಗ್ ಕಂಪನಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಅವರಿಗೆ ಒಳಬರುವ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿ ಟನ್‌ಗೆ ₹238ರಂತೆ (ಟಿಪ್ಪಿಂಗ್ ಶುಲ್ಕ) ವಹಿಸಿತು (ಮೇ 2013).

ಮಂಗಳೂರು ಒಂದು ಕರಾವಳಿ ಪಟ್ಟಣವಾಗಿದ್ದು, ಮಳೆಗಾಲದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ (ಜೂನ್‌ನಿಂದ ಅಕ್ಟೋಬರ್) ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ತೇವಾಂಶವು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಏರಿಕೆಯಾಗುವ ಅಂಶವನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯು ವಿಫಲವಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು. 2013-14ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯ ಮಾಹೆ-ವಾರು ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ನಾವು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದೆವು ಮತ್ತು ಮಳೆಗಾಲದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಳಬರುವ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸರಾಸರಿ ಪರಿಮಾಣವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿನ (ನವೆಂಬರ್‌ನಿಂದ ಮೇ) ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣಕ್ಕಿಂತ 2,319.29 ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಅಧಿಕವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದೆವು. ಗುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಅಂತಿಮ ಗೊಳಿಸುವಾಗ ತೇವಾಂಶದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅಧಿಕ ಪರಿಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಮೆ.ಆಂಥೋಣಿ ವೇಸ್ಟ್ ಹ್ಯಾಂಡ್ಲಿಂಗ್ ಸೆಲ್ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್‌ಗೆ ಪಾವತಿ ಮಾಡಿದ ₹51.20 ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು ಮೆ.ಯುನಿಕ್ ವೇಸ್ಟ್ ಪ್ರೋಸೆಸಿಂಗ್ ಕಂಪನಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್‌ಗೆ ಪಾವತಿ ಮಾಡಿದ ₹26.60 ಲಕ್ಷವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018).

ತಿಥಾರಸು 4: ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸೇವೆ/ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಮಾದರಿ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬಹುದು. ಒಪ್ಪಂದದ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಷರತ್ತುಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿವೆ, ದೃಂದ್ವಾರ್ಥತೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ/ಸರ್ಕಾರದ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

3.12 ಸೇವಾ ಮಟ್ಟ ಮಾನದಂಡಗಳು

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂತ್ರಾಲಯವು (ಎಮ್‌ಒಯುಡಿ) ನೀರು ಸರಬರಾಜು, ತ್ಯಾಜ್ಯ ನೀರು, ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಮಳೆ ನೀರಿನ ಚರಂಡಿಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಸೇವಾ ಮಟ್ಟದ ಮಾನದಂಡಗಳ (ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಬಿ) ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿತು (2008). 13ನೇ ಮತ್ತು 14ನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗಗಳೂ ಸಹ ಮಾನದಂಡಗಳ ತತ್ವವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಆಧಾರಿತ ಹಂಚಿಕೆಗಾಗಿ ಷರತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಬಿಯನ್ನು ಒಂದನ್ನಾಗಿ ಸೇರಿಸಿದವು. ಎಮ್‌ಒಯುಡಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಸೂಚಕಗಳ ಮೇಲೆ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ವರದಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಚೌಕಟ್ಟೊಂದನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿತು; ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಸೂಚಕಗಳು (ಅನುಬಂಧ 3.4ರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದೆ) ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ.

3.12.1 ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಗುರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಗಳು

ಈ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಸೂಚಕಗಳ (ಗ್ರಾಹಕರ ದೂರುಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವ ದಕ್ಷತೆ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 30 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ (ಹೊಸದಾಗಿ ರಚಿತಗೊಂಡ ಐದು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಬಿ ಘೋಷಣೆಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯು ಗುರಿಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ತೀರಾ ಕಡಿಮೆಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಿತು. ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಘೋಷಣೆಗಳ ಅನ್ವಯ, ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಬಹುತೇಕ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕೀಕರಣದ ಮಿತಿ, ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಸೂಲು, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಲೇವಾರಿ ಮತ್ತು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ವೆಚ್ಚದ ವಸೂಲಾತಿಯು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ್ದ ಗುರಿ/

ಮಾನದಂಡಕ್ಕಿಂತ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದಿತು. ಈ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಸೂಚಕಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಾಧನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಅನುಬಂಧ 3.5ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಘೋಷಿಸಿದ ಸಾಧನೆಗಳ ನಿಖರತೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಅವುಗಳು ತಮ್ಮ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿ ಯಾವುದೇ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಒದಗಿಸಲಿಲ್ಲ. ಎಮ್‌ಒಯುಡಿ ಹೊರಡಿಸಿರುವ ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಬಿ ಮೇಲಿನ ಕೈಪಿಡಿಯು ಅಳತೆಯ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸೂಚಕಕ್ಕೂ ನಾಲ್ಕು ಮಟ್ಟಗಳ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆಯನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆಯ ಗರಿಷ್ಠ/ಆದ್ಯತೆಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ತಲುಪಲು ಶ್ರಮಿಸಬೇಕು.

ಯಾವುದೇ ಒಂದು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಸೂಚಕಗಳು ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018). ಆದರೆ, ಗುರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಬಿಯ ಮೇಲಿನ ದತ್ತಾಂಶದ ನಿಖರತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯನ್ನು ಉತ್ತರವು ಪರಿಹರಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಶಿಫಾರಸು 5: ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಬಿ ದತ್ತಾಂಶದ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆಯ ಗರಿಷ್ಠ/ಆದ್ಯತೆಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಮಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬಹುದು.

3.13 ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮತ್ತು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳ ಹಂಚಿಕೆ

ನೋಡಲ್ ಏಜೆನ್ಸಿ ಹಾಗೂ ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮತ್ತು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವುದು ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳ ಸುಗಮ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅನುಪಾಲನೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೀಯ ಕೌಶಲ್ಯವುಳ್ಳ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೋಶವೊಂದನ್ನು ಅಥವಾ ಇಲಾಖೆಯೊಂದನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು ಎಂದು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೈಪಿಡಿ, 2016ರ ಪರಿಚ್ಛೇದ 1.4.5.4 ಬಹಳ ಬಲವಾಗಿ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2000 (ಕಲಮು 5) ಮತ್ತು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016ರ (ಕಲಮು 11) ಅನ್ವಯ ಮಹಾನಗರಗಳಲ್ಲಿ (ಬಿಬಿಎಮ್‌ಪಿಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಈ ನಿಯಮಗಳ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಈ ನಿಯಮಗಳ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪೌರಾಡಳಿತ ನಿರ್ದೇಶಕರು (ಡಿಎಮ್‌ಎ) ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ನೋಡಲ್ ಏಜೆನ್ಸಿಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಇಂಜಿನಿಯರವರ ನೇತೃತ್ವದ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೋಶವು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೀಯ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಡಿಎಮ್‌ಎಗೆ ನೆರವು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನಿಯಮಗಳಡಿಯಲ್ಲಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಮಾನದಂಡಗಳ ಅನುಪಾಲನೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಹ ಡಿಎಮ್‌ಎರವರು ಸಂಘಟಿಸುತ್ತಾರೆ.

➤ **ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಕೊರತೆ**

ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ಯೋಜನಾ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಡಿಯುಡಿಸಿ, ಇವರ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ, ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಕ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ರವರು ಯೋಜನಾ ನಿರ್ದೇಶಕರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಬೆಂಬಲ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಡಿಯುಡಿಸಿಯು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ

ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೋಶವನ್ನು ಅಥವಾ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತಾಂತ್ರಿಕತೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಕೌಶಲ್ಯವುಳ್ಳ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು. ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಡಿಯುಡಿಸಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಯಾವುದೇ ದಾಖಲೆಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ (ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ) ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯವರ ಅನುಮೋದನೆ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿದ ನಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕೆ, ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯವರ ಅನುಮೋದನೆ ಪಡೆಯಲು ಮಾತ್ರ ಅದರ ಪಾತ್ರವು ಸೀಮಿತವಾಗಿತ್ತು.

ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಪುರಸಭಾ (ಸಿ&ಆರ್) ನಿಯಮಗಳಿಗಿನ ಇತ್ತೀಚಿನ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಡಿಯುಡಿಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳ (ಪರಿಸರ) ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018).

➤ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ/ಸಿಬ್ಬಂದಿ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು

ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಶ್ಯ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೋಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಲಿ ಇರುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿನ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೆರಡನ್ನೂ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.3ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.3: ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸ್ಥಾನವನ್ನು (ಮಂಜೂರಾದ ಸಂಖ್ಯೆ, ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಖಾಲಿ ಇರುವ ಸಂಖ್ಯೆ) ತೋರಿಸುವ ತ:ಖೆ

ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ	ಪರಿಸರೀಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು			ಆರೋಗ್ಯ ನಿರೀಕ್ಷಕರು			ಪೌರ ಕಾರ್ಮಿಕರು		
	ಮಂಜೂರಾದ ಸಂಖ್ಯೆ	ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ	ಖಾಲಿ ಸ್ಥಾನಗಳು (ಶೇಕಡಾವಾರು)	ಮಂಜೂರಾದ ಸಂಖ್ಯೆ	ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ	ಖಾಲಿ ಸ್ಥಾನಗಳು (ಶೇಕಡಾವಾರು)	ಮಂಜೂರಾದ ಸಂಖ್ಯೆ	ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ	ಖಾಲಿ ಸ್ಥಾನಗಳು (ಶೇಕಡಾವಾರು)
ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳು	21	14	7 (33)	120	27	93 (78)	3,379	1,112	2,267 (67)
ನಗರಸಭೆಗಳು	11	09	2 (18)	66	30	36 (55)	1,600	574	1,020 (64)
ಪುರಸಭೆಗಳು	12	07	5 (42)	37	12	25 (68)	485	204	281 (58)
ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು	-	-	-	8	1	7 (88)	120	76	44 (37)
ಒಟ್ಟು	44	30	14 (32)	231	70	161 (70)	5,584	1,966	3,618 (65)

ಆಧಾರ: ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ

ಎಲ್ಲ ಪದವ್ಯಂದಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಂದರೆ ಪರಿಸರೀಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು (ಶೇಕಡಾ 32), ಆರೋಗ್ಯ ನಿರೀಕ್ಷಕರು (ಶೇಕಡಾ 70) ಮತ್ತು ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರು (ಶೇಕಡಾ 65) ಮಾನವಬಲದ ಕೊರತೆಯಿದ್ದಿತೆಂದು ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ನಾವು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಪರಿಸರೀಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳ ಮಂಜೂರಾತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಲಿಯಿರುವ ಆರೋಗ್ಯ ನಿರೀಕ್ಷಕರೇ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪ್ರಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರ ಖಾಲಿ ಹುದ್ದೆಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸಲು ಉನ್ನತೀಕರಣಗೊಂಡ ಐದು ಹೊಸ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಎಲ್ಲ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಅವಶ್ಯಕ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಅವಶ್ಯಕ ಮಾನವಬಲವನ್ನು ಹೊರಗೊತ್ತಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಪರಿಸರೀಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಜುಲೈ 2004ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಐದು ನಗರಸಭೆ/ಪುರಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ (ಹೊಸಪೇಟೆ, ಸಿರಾ, ನಂಜನಗೂಡು, ಹುಮ್ಮಾಬಾದ್ ಮತ್ತು ದಾಂಡೇಲಿ) ಸಮೀಕ್ಷಾ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಐದು ವರ್ಷಗಳವರೆಗಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಹುದ್ದೆಗಳು ಖಾಲಿ ಉಳಿದಿದ್ದವು.

ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯು ಅನುಮೋದಿತ ಕಾರ್ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಬಾಧಿಸಿದವು.

ನಂಜನಗೂಡು ಪುರಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆಟೋ ಟಿಪ್ಪರ್‌ಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು 2013-14, 2015-16 ಮತ್ತು 2016-17ರಲ್ಲಿ ಯೋಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಆದರೆ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2016ರಲ್ಲಿ ಪರಿಸರೀಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ರವರ ನಿಯುಕ್ತಿಯಾದ ನಂತರ ವಾಸ್ತವಿಕ ಖರೀದಿಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು (ಜೂನ್ 2017). ಪುರಸಭೆಯು ಮನೆಮೆಯಿಂದ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು 2004ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದ ರಾಜ್ಯ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ ಮಾನದಂಡಗಳ ಅನ್ವಯ ಆಟೋ ಟಿಪ್ಪರ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಬದಲು ತಳ್ಳುಗಾಡಿಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯು ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿತ್ತು (27 ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ 9 ವಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೊಳಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು). ಆಟೋ ಟಿಪ್ಪರ್‌ಗಳ ಖರೀದಿಯು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ನಿರೀಕ್ಷಕರ ಶೇಕಡಾ 50ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹುದ್ದೆಗಳು ಖಾಲಿ ಇದ್ದವು. ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಆರೋಗ್ಯ ನಿರೀಕ್ಷಕರು ಜನನ ಮತ್ತು ಮರಣ ನೋಂದಣಿ; ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ತಯಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಇಂದೀಕರಣ; ಅನಧಿಕೃತ ಜಾಹಿರಾತುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಅಪಾಯವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವುದು, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಸಹ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ವ್ಯಾಪಕವಾದ ವೃತ್ತಿ ಬದುಕಿನೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡ ಮಾನವಬಲದ ತೀವ್ರತರ ಕೊರತೆಯು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಕಠಿಣ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವಲ್ಲಿ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ.

ಮಾನವಬಲದ ತೀವ್ರ ಕೊರತೆಯು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ವಿಂಗಡಣೆಯನ್ನು ಬಾಧಿಸಿತು (ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ವಿಂಗಡಣೆಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ಕಂಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ).

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತು (ಮೇ 2018) ಮತ್ತು ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಲಭ್ಯತೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಂತರವನ್ನು ತುಂಬಿಸಲು ಅವಶ್ಯಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿತು.

ಶಿಫಾರಸು 6: ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಜಿಲ್ಲಾ/ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥಾ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದನ್ನು, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

3.14 ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ

ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ದೀರ್ಘಕಾಲದವರೆಗೆ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅನುವಾಗುವಂತೆ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಬಲಪಡಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಆಂತರಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೈಪಿಡಿ, 2000 (ಪರಿಚ್ಛೇದ 19.1) ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಾಗಣೆ ಅಥವಾ ಮೂಲದಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮಾಡಲು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ (ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು) ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016ರ ಕಲಮು 11(ಕೆ) ಮತ್ತು 15(ಒಡ್‌ಸಿ)ಗಳು ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತವೆ.

ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ರಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈಸೂರು (ಎಸ್‌ಐಯುಡಿ) ಮತ್ತು ನಗರ ನಿರ್ವಾಹಕರ ಸಂಘ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಇವುಗಳು ಮಹಾಪೌರರು, ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರುಗಳು, ಯೋಜನಾ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಆಯುಕ್ತರು/ಮುಖ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು, ಆರೋಗ್ಯ ನಿರೀಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರು, ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ಉದ್ದೇಶಿತ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ, ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳು,

ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಸಮಾವೇಶಗಳು, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದವೆಂದು ಈ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ-ತನಿಖೆಯು ತೋರಿಸಿತು.

➤ **ತರಬೇತಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಹಾಜರಾತಿ**

ತರಬೇತಿ ಮಾಡ್ಯೂಲ್/ವಿಷಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲು ಎಸ್‌ಐಯುಡಿಯು ನೋಡಲ್ ಏಜೆನ್ಸಿಯಾಗಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಪೌರಾಡಳಿತ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಎಸ್‌ಐಯುಡಿಗೆ ತರಬೇತಿಗಳಿಗಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರು. ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಎಸ್‌ಐಯುಡಿ 31 ತರಬೇತಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿತ್ತು (2012-13ರಿಂದ 2016-17) ಎಂದು ಅದರ ಪ್ರಗತಿ ವರದಿಗಳು ತೋರಿಸಿದವು.

ಒದಗಿಸಿದ ಸ್ಲಾಟ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಹಾಜರಿದ್ದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು/ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪರಿಶೀಲನೆಯು, ಸ್ಲಾಟ್‌ಗಳ ಬಳಕೆಯು ಈ 31ರಲ್ಲಿ 21 ಪಠ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 75ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದಿತು, ಎಂದು ತೋರಿಸಿತು. ಪಠ್ಯಕ್ರಮವಾರು ವಿವರಗಳನ್ನು ಅನುಬಂಧ 3.6ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ತರಬೇತಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಸಾಧಾರಣ ಬಳಕೆಯು ತರಬೇತಿಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವವನ್ನೇ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಹವಾಗಿಸಿದೆ. ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡ್ಯೂಲುಗಳು ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಸಹ ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು.

ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿನ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಉತ್ತರಿಸಿತು (ಮೇ 2018).

ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಕಡೆಗೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದ ಬದ್ಧತೆಯ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಶಿಫಾರಸು 7: ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿರುವ ಎಲ್ಲ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾದ ತರಬೇತಿ ಮಾಡ್ಯೂಲುಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ರೂಪಿಸಬೇಕು ಹಾಗೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಎಲ್ಲ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ತರಬೇತಿಗಾಗಿ ವ್ಯಾಪಿಸುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಾಯ IV

ಹಣಕಾಸು ನಿರ್ವಹಣೆ

4.1 ಹಣಕಾಸಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ನಿರ್ಧರಣೆ

ಕೆಎಮ್ ಅಧಿನಿಯಮ, 1964 ಮತ್ತು ಕೆಎಮ್‌ಸಿ ಅಧಿನಿಯಮ, 1976ರ ನಿಬಂಧನೆಗಳ¹¹ ಅನ್ವಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆಯುಕ್ತರು/ಮುಖ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವಿವಿಧ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಬರುವ ಹಣದ ಸ್ವೀಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಆಯವ್ಯಯ ಅಂದಾಜನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿವಿಧ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಅನುಮೋದನೆಗಾಗಿ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ಅನುಮೋದನೆಯಾದ ನಂತರ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ಪೌರಾಡಳಿತ ನಿರ್ದೇಶಕರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತವೆ.

ಕೆಎಮ್ ಅಧಿನಿಯಮ, 1964 ಮತ್ತು ಕೆಎಮ್‌ಸಿ ಅಧಿನಿಯಮ, 1976 ಇವುಗಳು ಸಂವಿಧಾನ (74ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಅಧಿನಿಯಮ, 1992ರಲ್ಲಿನ ಸಂವಿಧಾನದ ನಿಬಂಧನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸುಸಂಗತವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ ಏಕೆಂದರೆ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಆಯವ್ಯಯದ ಅನುಮೋದನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಎರಡೂ ಅಧಿನಿಯಮಗಳು ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ಮಂಜೂರು/ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ, ನಾವು ಗಮನಿಸಿದಂತೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯು ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ಡಿಎಮ್‌ಎರವರಿಗೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತದೆ.

ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುದಾನಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಪರಿಷ್ಕಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ 2014-15ರಿಂದ 2016-17ರ ವರೆಗಿನ ವರ್ಷದ ಹಣಕಾಸು ತಃಖ್ತೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತೋರಿಸಿತು. ಸರ್ಕಾರದ ಅನುದಾನಗಳ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆಯು ಸರಾಸರಿಯಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 60ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಿತು.

ಯಾವುದೇ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಮರ್ಥವಾದ ಹಣಕಾಸು ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಅತಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಮುಖವಾದ ವೆಚ್ಚಗಳೆಂದರೆ¹² ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ರಾಜಸ್ವ ವೆಚ್ಚಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳು ಭೂಮಿ, ಸ್ಥಾವರ, ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ನಿಶ್ಚಿತ ವೆಚ್ಚ, ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ದೈನಂದಿನ ವೆಚ್ಚಗಳು, ನವೀಕರಣದ ವೆಚ್ಚಗಳು, ಒ&ಎಮ್ ವೆಚ್ಚಗಳು ಮತ್ತು ಸಾದಿಲ್ವಾರು ವೆಚ್ಚ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೂ ನಿಭಾಯಿಸುತ್ತವೆ.

ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯ ತನಕ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿನ ಬಂಡವಾಳ ಮತ್ತು ರಾಜಸ್ವ ವೆಚ್ಚಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಪರಿಷ್ಕಾ-ತನಿಖೆ ಮಾಡಿದ ಯಾವುದೇ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಿರ್ಧರಣೆ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು ಮತ್ತು ಹೀಗಾಗಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕೊರತೆಯ ಮಾಹಿತಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. 2016-17ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳು ಈ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗಿದ್ದವು. ಆದರೆ, ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅನುದಾನವನ್ನು ಕೇಳುವ ಯಾವುದೇ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವ ಅನುದಾನಗಳ ಮೇಲೆ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಹೀಗಾಗಿ ಹಣದ ಲಭ್ಯತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡವು ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018).

¹¹ ಕೆಎಮ್ ಅಧಿನಿಯಮ, 1964ರ ಪರಿಚ್ಛೇದ 287 ಮತ್ತು ಕೆಎಮ್‌ಸಿ ಅಧಿನಿಯಮ, 1976ರ ಪರಿಚ್ಛೇದಗಳು 167ರಿಂದ 170.

¹² ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೈಪಿಡಿ, 2016ರ ಕಂಡಿಕೆ 1.4.5.6.1

4.2 ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಹಣದ ಮೂಲಗಳು

ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹಣಕಾಸು ಮೂಲಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 4.1ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ:

ಕೋಷ್ಟಕ 4.1: ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಹಣದ ಮೂಲಗಳು

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೂಲ	ವಿವರಗಳು
1	ಕೇಂದ್ರದ ಅನುದಾನಗಳು	<ul style="list-style-type: none"> 13ನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ-ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚ 14ನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ-ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚ ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ್ ಮಿಷನ್ - ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚ
2	ರಾಜ್ಯದ ಅನುದಾನಗಳು	<ul style="list-style-type: none"> ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ (ಬಂಧಿತ) - ರಾಜಸ್ವ ವೆಚ್ಚ , ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ (ಅಬಂಧಿತ) - ಬಂಡವಾಳ/ರಾಜಸ್ವ ವೆಚ್ಚ, ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ (ಪ್ರವೇಶ ತೆರಿಗೆ ವಹಿಸುವಿಕೆ) - ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚ
3	ಸ್ವಂತ ಮೂಲಗಳು (ಪೌರ ನಿಧಿ)	<ul style="list-style-type: none"> ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉಪಕರ/ಬಳಕೆದಾರರ ಶುಲ್ಕದ ವಿಧಿಸುವಿಕೆ, ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಹಾಗೂ ಉಪಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರಾಟ (ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಮುಂತಾದವುಗಳು), ಮರುಬಳಕೆ ವಸ್ತುಗಳ ಮಾರಾಟ (ಸ್ವಂತ ಮೂಲಗಳನ್ನು ರಾಜಸ್ವ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ).

ಮೂಲ ಅನುದಾನ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಅನುದಾನಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ 13ನೇ ಮತ್ತು 14ನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದಡಿಯ ಹಣವನ್ನು ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ಅನುದಾನಗಳನ್ನು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಮೌಲ್ಯಾಧಾರಿತ ಸರಾಸರಿ ವಿಧಾನದ¹³ ಮೇಲೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

4.3 ಸ್ವೀಕೃತಿಗಳು ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚ

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 35 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ, 2012-13ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದ ಹಣದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 4.2ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 4.2: ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 35 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿನ ಸ್ವೀಕೃತಿಗಳು ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚದ ವರ್ಷಾವಾರು ವಿವರಗಳು

(₹ ಕೋಟಿಗಳಲ್ಲಿ)

ವರ್ಷ	ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಶಿಲ್ಕು (ಬಂಡವಾಳ)	ಸ್ವೀಕೃತಿಗಳು		ಲಭ್ಯವಿದ್ದ ಒಟ್ಟು ಹಣ		ವೆಚ್ಚ		ಅಂತಿಮ ಶಿಲ್ಕು (ಬಂಡವಾಳ)
		ರಾಜಸ್ವ	ಬಂಡವಾಳ	ರಾಜಸ್ವ	ಬಂಡವಾಳ	ರಾಜಸ್ವ	ಬಂಡವಾಳ	
2012-13	8.10	101.27	38.47	101.27	46.57	101.27	29.68	16.89
2013-14	16.89	119.53	48.12	119.53	65.01	119.53	27.14	37.87
2014-15	37.87	127.12	34.17	127.12	72.04	127.12	18.54	53.50
2015-16	53.50	152.01	22.13	152.01	75.63	152.01	10.57	65.06
2016-17	65.06	177.45	44.83	177.45	109.89	177.45	16.70	93.19
ಒಟ್ಟು		677.38	187.72			677.38	102.63	

ಆಧಾರ: ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ

ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲಿನ ವೆಚ್ಚವು ಲಭ್ಯವಿದ್ದ ಹಣಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು ಮತ್ತು ಇದು, ಮಾರ್ಚ್ 2017ರ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ, ₹93.19 ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಶಿಲ್ಕು ಸಂಚಯಿತವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಬಂಡವಾಳ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು

¹³ ಮೌಲ್ಯಾಧಾರಿತ ಸರಾಸರಿ ವಿಧಾನದಡಿಯಲ್ಲಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅನುದಾನಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ (ಶೇಕಡಾ 40), ವಿಸ್ತೀರ್ಣ (ಶೇಕಡಾ 20), ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ/ಪಂಗಡ ಜನಸಂಖ್ಯೆ (ಶೇಕಡಾ 20) ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷರತೆ (ಶೇಕಡಾ 20)ರ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಶೇಕಡಾವಾರು ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

ಒದಗಿಸಿದ ಹಣವನ್ನು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ರಾಜಸ್ವ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಲಾದ ಹಣವನ್ನು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವು.

2012-13ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿನ ಸ್ವೀಕೃತಿ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚದ ಮೂಲ-ವಾರು ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 4.3ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 4.3: ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 35 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿನ ಸ್ವೀಕೃತಿ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚದ ಮೂಲ-ವಾರು ವಿವರಗಳು

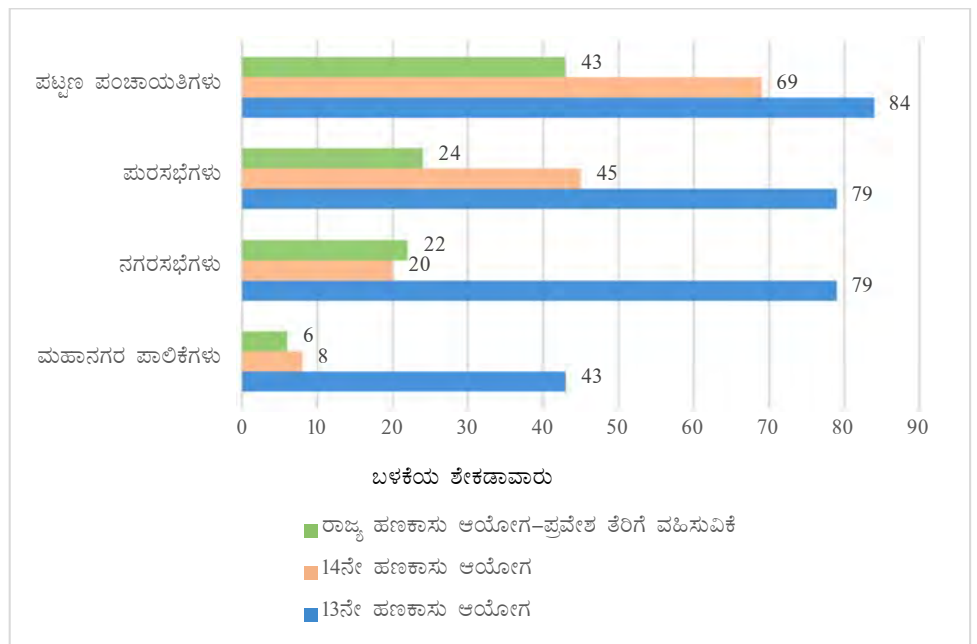
(₹ ಕೋಟಿಗಳಲ್ಲಿ)

ಹಣದ ಮೂಲ	ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಶಿಲ್ಕು	ಸ್ವೀಕೃತಿಗಳು	ಲಭ್ಯವಿದ್ದ ಒಟ್ಟು ಹಣ	ವೆಚ್ಚ	ಅಂತಿಮ ಶಿಲ್ಕು	ಬಳಕೆ ಮಾಡದ ಮೊತ್ತದ ಶೇಕಡಾವಾರು
13ನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ	6.40	68.25	74.65	46.82	27.83	37
14ನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ	0.00	35.35	35.35	6.10	29.25	83
ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ - ಅಬಂಧಿತ	1.70	52.41	54.11	43.84	10.27	19
ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ-ಪ್ರವೇಶ ತೆರಿಗೆ ವಹಿಸುವಿಕೆ	0.00	17.79	17.79	3.53	14.26	80
ಪೌರ ನಿಧಿ	0.00	405.70	405.70	405.70	0.00	-
ಇತರೆ (ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ ಬಂಧಿತ, ಎಸ್‌ಬಿಎಮ್, ಇತರೆ)	0.00	285.60	285.60	274.02	11.58	4
ಒಟ್ಟು	8.10	865.10	873.20	780.01	93.19	11

ಅಧಾರ: ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ

ರಾಜಸ್ವ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಪೌರ ನಿಧಿಯನ್ನು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ದೈನಂದಿನ ವೆಚ್ಚ, ಪುನರ್ಭರ್ತಿ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಒ&ಎಮ್ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮೇಲೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕವು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, 13ನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ (ಶೇಕಡಾ 37), 14ನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ (ಶೇಕಡಾ 83) ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ-ಪ್ರವೇಶ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುವಿಕೆ (ಶೇಕಡಾ 80) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಭರಿಸಿರುವ ವೆಚ್ಚದಿಂದ ಕಂಡುಬರುವಂತೆ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಸೃಜಿಸುವಲ್ಲಿ ಕೊರತೆ ಹೊಂದಿದ್ದವು. ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ-ವಾರು ವಿವರಗಳನ್ನು ಅನುಬಂಧ-4.1ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅನುದಾನಗಳ ಬಳಕೆಯು ನಗರಸಭೆ, ಪುರಸಭೆ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿತು. ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳ ನಿಧಿಗಳ ವರ್ಗ-ವಾರು ಬಳಕೆಯನ್ನು ನಕ್ಷೆ-4.1ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ನಕ್ಷೆ-4.1: ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳ ನಿಧಿಗಳ ವರ್ಗ-ವಾರು ಬಳಕೆ

ನಾವು ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಗಮನಿಸಿದೆವು:

- (i) ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 15 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮಾರ್ಚ್ 2017ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದ ₹11.71 ಕೋಟಿಗಳ ಅನುದಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೈಸೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸದಿರುವುದು, ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದಲ್ಲಿನ ಲೋಪಗಳು, ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇದನ್ನು ಅಧ್ಯಾರೋಪಿಸಿದವು.
- (ii) ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 26 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಮಾರ್ಚ್ 2017ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ, 13ನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ಅವಧಿಯು ಕೊನೆಗೊಂಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ತುಮಕೂರು ನಗರಸಭೆಯು ₹79.10 ಲಕ್ಷವನ್ನು ರಾಜಸ್ವ ವೆಚ್ಚದ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿದ್ದ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸ್ಥಾವರದಲ್ಲಿ ದುರ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಎನ್‌ಜೈಮ್ ಕಲ್ಟರ್ ಅನ್ನು ಖರೀದಿಸುವ ಕಡೆಗೆ ₹27.76 ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸ್ಥಾವರದ ವಾರ್ಷಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ₹51.34 ಲಕ್ಷ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿತ್ತು. ಇದು, ಬಂಡವಾಳ ಆಸ್ತಿಗಳ ರಚನೆಗೆ ಹಣವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ 13ನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿತ್ತು; ಹಾಗೂ
- (iii) ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಒಂಭತ್ತು ಮತ್ತು 19 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು 2015-16 ಮತ್ತು 2016-17ರಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ 14ನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ಅನುದಾನಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 15ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಹಣವನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದವು. ಹನ್ನೆರಡು¹⁴ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು 14ನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದಡಿಯಲ್ಲಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಏನನ್ನೂ ಬಳಸಿರಲಿಲ್ಲ.

ಕೇಂದ್ರ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ/ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಹಣದ ಬಳಕೆ ಮಾಡದಿರುವುದು ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಗೋಡೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ವಿಂಡೋ ವೇದಿಕೆಗಳು, ಆಂತರಿಕ ಚರಂಡಿಗಳು ಮತ್ತು ರಸ್ತೆಗಳು; ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವ ಮತ್ತು ಪರಿಶೀಲನಾ ಯಂತ್ರಗಳ ಖರೀದಿ, ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಹಾಗೂ ಸಾಗಣೆಗೆ ವಾಹನಗಳ ಖರೀದಿ, ವೆರ್ಮಿ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಶೆಡ್‌ಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ಒಣಕಸ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ಮುಂತಾದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸದಿರುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

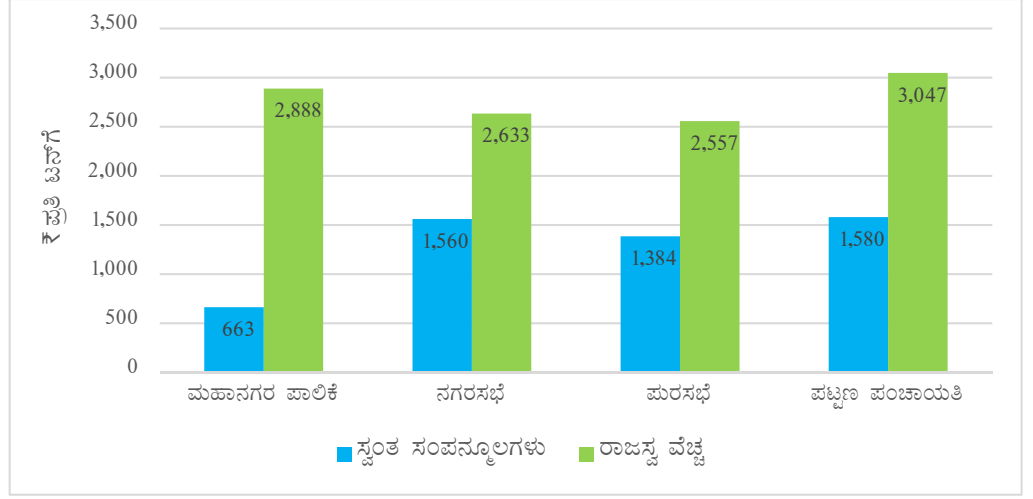
ಸವಿವರ ಸಮಗ್ರ ಯೋಜನೆಯ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ವೃಥಾ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸವಿವರ ಯೋಜನೆಗಳು ಅನುಮೋದನೆಯಾಗುವವರೆಗೆ ಖರೀದಿ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಲು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018). ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹಣವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಎಂದೂ ಸಹ ಅದು ತಿಳಿಸಿತು. ಹಣವನ್ನು ಯಾವ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸದಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಉತ್ತರವು ಬದ್ಧತೆಯಿಂದಿರಲಿಲ್ಲ.

4.4 ಸಂಪನ್ಮೂಲ-ವೆಚ್ಚದ ಅಂತರ

ಸ್ವಂತ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲಗಳಾಗಿವೆ. ಹೀಗೆ, ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉಪಕರದ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ವಿಧಿಸುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯು ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕಂಡಿಕೆ 4.5ರಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿರುವಂತೆ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉಪಕರದ ವಿಧಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೊರತೆಯಿದ್ದಿತು. ಅದರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ, ನಕ್ಷೆ-4.2ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ, ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸ್ವಂತ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚದ ನಡುವಿನ ಅಂತರವು ಹೆಚ್ಚಾಗುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

¹⁴ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳು: ಬಳ್ಳಾರಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಮಂಗಳೂರು; ನಗರಸಭೆಗಳು: ದಾಂಡೇಲಿ, ಹೊಸಪೇಟೆ, ನಂಜನಗೂಡು, ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ ಮತ್ತು ಉಡುಪಿ; ಪುರಸಭೆಗಳು: ಕಕ್ಕೇರಾ, ಮಾಗಡಿ ಮತ್ತು ಉಗಾರ ಖುರಾ; ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿ: ಚಿಂಚಲಿ

ನಕ್ಷೆ-4.2: ಪ್ರತಿ ಟನ್‌ಗೆ ₹ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲ-ವೆಚ್ಚದ ನಡುವಿನ ಅಂತರ (2012-13ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿನ ಸರಾಸರಿ)

ಮೇಲಿನ ನಕ್ಷೆಯಿಂದ ಕಂಡುಬರುವಂತೆ, ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚದ ನಡುವಿನ ಅಂತರವು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಿತು. ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 30 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ 24ರಲ್ಲಿ, ಅನುಬಂಧ-4.2ರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವಂತೆ 2012-13ರ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ 2016-17ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತರವು ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿದ್ದಿತು ಮತ್ತು ಆರು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದಿತು.

ಈ ಅಂತರವನ್ನು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಆದಾಯದಿಂದ (ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆ, ಪರವಾನಗಿ ಶುಲ್ಕ, ಇತ್ಯಾದಿ) ಭರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯು ಮೆ.ಆಂತ್ಸೋಣಿ ವೇಸ್ಟ್ ಹ್ಯಾಂಡಲಿಂಗ್ ಸೆಲ್ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಮುಂಬಯಿ ಅವರಿಗೆ ಮನೆಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ, ಗುಡಿಸುವ ಮತ್ತು ಸಾಗಣೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಹಾಗೂ ಮೆ.ಯುನಿಕ್ ವೇಸ್ಟ್ ಪ್ರೋಸೆಸಿಂಗ್ ಕಂಪನಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಅವರಿಗೆ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿನ ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಂಗ್ ಸ್ಥಾವರ, ವರ್ಮಿ ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಹೊರಗುತ್ತಿಗೆ ನೀಡಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2014). ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯು 2012-13ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚದ ಕಡೆಗೆ ₹10 ಕೋಟಿಯನ್ನು ಹಾಗೂ ರಾಜಸ್ವ ವೆಚ್ಚದ ಕಡೆಗೆ 106.40 ಕೋಟಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಿತು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ₹2.33 ಕೋಟಿ ಮತ್ತು 106.40 ಕೋಟಿಯನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡಿತು. ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ (₹0.23 ಕೋಟಿ) ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಮರುಪಾವತಿಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ (₹13.66 ಕೋಟಿ) ಕಡೆಗೆ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯಿಂದ ₹13.89 ಕೋಟಿ ಪಾವತಿಗಳು ಬಾಕಿಯಿದ್ದಿತು.

ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯ ಆಯುಕ್ತರು 13ನೇ ಮತ್ತು 14ನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಹಣವನ್ನು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಒ&ಎಮ್‌ಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡುವಂತೆ ಪೌರಾಡಳಿತ ನಿರ್ದೇಶಕರನ್ನು ಕೋರಿದರು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2015). ಈ ವಿಷಯವು ಪೌರಾಡಳಿತ ನಿರ್ದೇಶಕರ ಪರಿಗಣನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಹಣದ ಲಭ್ಯತೆಯ ಅನ್ವಯ ಮತ್ತು ಅದೇ ಅವಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಪಾವತಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಅದು ತಿಳಿಸಿತು. ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಿಟ್ಟಿರುವ ಹಣವನ್ನು ರಾಜಸ್ವ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಬಳಸುವುದನ್ನು ಅನುಮತಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲು ಸಮಂಜಸವಾಗುತ್ತದೆ.

ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉಪಕರವನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಹಾಗೂ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಮರುಬಳಕೆಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಒಟ್ಟು ಒ&ಎಮ್ ವೆಚ್ಚದ ಶೇಕಡಾ 30ರಿಂದ 50ರಷ್ಟನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಲು ಹಾಗೂ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉಪಕರ/ಬಳಕೆದಾರರ

ಶುಲ್ಕಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿನ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು. ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಾಚರಣಾ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಆದಾಯದಿಂದ ಶೇಕಡಾ 100ರಷ್ಟು ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡಿರುವ ಸೇವಾ ಮಟ್ಟದ ಮಾನದಂಡದ ಪ್ರಕಾರ ಉತ್ತರವು ಸುಸಂಗತವಾಗಿಲ್ಲ. ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯ ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಒ&ಎಮ್ ವೆಚ್ಚವು ₹106.40 ಕೋಟಿಯಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಉಪಕರವು ₹19.36 ಕೋಟಿಯಾಗಿತ್ತು. ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್, ಮರುಬಳಕೆ ವಸ್ತುಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮಾರಾಟದಿಂದ ಬಂದ ಆದಾಯವು ಶೂನ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ವಸೂಲಾತಿಯು ಶೇಕಡಾ 19ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಒಟ್ಟು ಒ&ಎಮ್ ವೆಚ್ಚದ ಶೇಕಡಾ 30ರಿಂದ 50ರಷ್ಟನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಿದೆ.

ಶಿಫಾರಸು 8: ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಅಗತ್ಯತಾ ಆಧಾರದ ಮೇರೆಗೆ ಹಣದ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚದ ನಡುವಿನ ಅಂತರವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಲು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು.

4.5 ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉಪಕರದ ವಿಧಿಸುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಸಾಗಣೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಎಮ್‌ಸಿ ಅಧಿನಿಯಮ, 1976ರ ಪರಿಚ್ಛೇದ 103ಬಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉಪಕರವನ್ನು ವಿಧಿಸಲು ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಎಮ್‌ಸಿ ಅಧಿನಿಯಮ, 1964ರಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಯಾವುದೇ ನಿಬಂಧನೆಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ಕೈಪಿಡಿಯಡಿಯ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ನಕ್ಷೆಯ ಅನ್ವಯ ಸರ್ಕಾರವು ನೀತಿ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಆರೋಗ್ಯಕರ/ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಡಲು ಅಂದರೆ ಕಸಮುಕ್ತ ಪ್ರದೇಶವನ್ನಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ರಾಜಸ್ವ ಆದಾಯದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಉಪಕರವೊಂದನ್ನು ವಿಧಿಸಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಂತೆ ಪುರಸಭೆಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಬಹುದು. ಅದರಂತೆ, ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉಪಕರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಂತೆ ಎಲ್ಲ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಪೌರಾಡಳಿತ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಿದರು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2009). ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉಪಕರದ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದೊಂದಿಗೆ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಅನುಕೂಲಗೊಳಿಸಲು ಆ ಉಪಕರವನ್ನು ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಕೆ ಮೂಲಕ ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಂತೆ ಪೌರಾಡಳಿತ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಎಲ್ಲ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿದರು.

ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016ರ ಕಲಮು 15(ಎಫ್)ರ ಅನ್ವಯ (8 ಏಪ್ರಿಲ್ 2016ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿರುವ) ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕಾಲಾನುಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವೆನಿಸುವ ಬಳಕೆ ಶುಲ್ಕಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಿ ಅದನ್ನು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರಿಂದ ತಾವೇ ಅಥವಾ ಅಧಿಕೃತ ಏಜೆಂಟರ ಮೂಲಕ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕು.

4.5.1 ಉಪಕರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿರುವುದು

ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉಪಕರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯವಾದ ಏರಿಕೆಯಿರುವುದನ್ನು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉಪಕರದ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತೋರಿಸಿತು. 2012-13ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿನ ಉಪಕರದ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಏರಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಮಾರ್ಚ್ 2017ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ, ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 11 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉಪಕರವನ್ನು ಇನ್ನೂ ವಿಧಿಸಿರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ ಸ್ವಂತ ರಾಜಸ್ವ ಆದಾಯದಿಂದ ವಂಚಿತಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. **ಕೋಷ್ಟಕ 4.4** ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉಪಕರದ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ-ವಾರು ವಿವರಗಳನ್ನು ಅನುಬಂಧ-4.3ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 4.4: 2012-13ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಉಪಕರದ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಸ್ಥಿತಿ

(₹ ಕೋಟಿಗಳಲ್ಲಿ)

ವರ್ಷ	ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉಪಕರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು		ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉಪಕರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸದಿರುವ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು		ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ರಾಜಸ್ವ ವೆಚ್ಚ
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಮೊತ್ತ ¹⁵	
2012-13	4	4.80 [₹]	26	9.30	101.27
2013-14	7	6.69 [₹]	23	5.96	119.53
2014-15	11	9.38	19	5.13	127.12
2015-16	21	18.78	9	2.00	152.01
2016-17	24	21.93	11	1.76	177.45
ಒಟ್ಟು		61.58		24.13	677.38

[₹]- ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಉಪಕರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬಳಾರಿ ನಗರಸಭೆಯು ಹೇಳಿದರೂ ಸಹ, ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಉಪಕರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಆಧಾರ : ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ.

ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಲಭ್ಯಗೊಳಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳಿಂದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಉಪಕರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ.

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಸ್ಥಳಗಳಿಂದ, ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಒಡೆತನದ ಕಟ್ಟಡಗಳು/ಮಳಿಗೆಗಳ ಅನುಭೋಗದಾರರಿಂದ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರೀ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಂದ ಉಪಕರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸದಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು, ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಆಸ್ತಿಗಳು ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿಯಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ಪಡೆದಿದ್ದವು ಅಥವಾ ಸೇವಾಶುಲ್ಕಗಳನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಉಪಕರ ವಿಧಿಸುವ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿದ್ದೂ ಸಹ, ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಖಾಲಿ ನಿವೇಶನಗಳ ಮೇಲೆ ಉಪಕರವನ್ನು ವಿಧಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು 2012-13ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ₹3.07 ಕೋಟಿ¹⁶ ರಾಜಸ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡವು.

ಅಂತಹ ಆಸ್ತಿಗಳಿಂದ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉಪಕರ/ಬಳಕೆದಾರರ ಶುಲ್ಕಗಳನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಕರಡು ಉಪ-ಕಾನೂನುಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಉತ್ತರಿಸಿತು (ಮೇ 2018).

4.5.2 ಕಟ್ಟಡದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮೇಲೆ ಉಪಕರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವುದು

ಕೆಎಮ್‌ಸಿ ಅಧಿನಿಯಮ, 1976ರ ಅನುಸೂಚಿ-III ರಡಿಯಲ್ಲಿನ ಭಾಗ-II ರ ನಿಯಮ 19ಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪೌರಾಡಳಿತ ನಿರ್ದೇಶಕರಿಂದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಉಪಕರದ ದರಗಳು ಕಟ್ಟಡದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತವಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ದರಗಳು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ₹10ರಿಂದ (1,000 ಚದರ ಅಡಿಗಳಿಗೂ ಕಡಿಮೆ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವಿರುವ ವಸತಿ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ) ₹600ರವರೆಗೆ (50,000 ಚದರ ಅಡಿಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವಿರುವ ಹೊಟೆಲ್‌ಗಳಿಗೆ, ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪಗಳಿಗೆ, ನರ್ಸಿಂಗ್ ಹೋಂಗಳಿಗೆ) ಆಗಿದ್ದವು. ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣವನ್ನು ಹಾಗೂ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಘಟಕಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿದೇ ಉಪಕರವನ್ನು ಪಾವತಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, 10,880 ಚದರ ಅಡಿ ನಿರ್ಮಿತ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವಿರುವ ಹಾಗೂ 128 ಮಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಬಳಾರಿ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕಟ್ಟಡವೊಂದರ ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಕೆಯ ಪರಿಶೀಲನೆಯು 2013-14ರಿಂದ 2015-16ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪಾವತಿ ಮಾಡಿದ್ದ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉಪಕರವು ₹2,400 ಆಗಿತ್ತೆಂದು ತೋರಿಸಿತು (5,000 ಚದರ ಅಡಿಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವಿರುವ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ಕನಷ್ಠ ದರದಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ.

¹⁵ ವಸತಿ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ಕನಷ್ಠ ದರದಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ.
¹⁶ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಸ್ಥಳಗಳಿಂದ ₹2.57 ಕೋಟಿ (24 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು); ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಒಡೆತನದ ಕಟ್ಟಡಗಳು/ಮಳಿಗೆಗಳಿಂದ ₹0.34 ಕೋಟಿ (19 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು) ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರೀ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಂದ ₹0.16 ಕೋಟಿ (20 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು).

ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಿರುವ ವಾಣಿಜ್ಯ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ₹200ರಂತೆ). ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಘಟಕವೂ ಸ್ವತಃ ವಾಣಿಜ್ಯ ಘಟಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಆ ಕಟ್ಟಡದಿಂದ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಬೇಕಿದ್ದ ಕನಿಷ್ಠ ಉಪಕರವು ₹76,800 ಆಗುತ್ತದೆ (128 ಮಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ವಯದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ 1,000 ಚದರ ಅಡಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ವಾಣಿಜ್ಯ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ₹50ರಂತೆ).

ಕಟ್ಟಡವೊಂದರ ಘಟಕಗಳ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅನುಭೋಗಧಾರರಿಂದಲೂ ಉಪಕರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಆದಾಯದ ನಷ್ಟವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ಸಂಕೀರ್ಣ/ಕಟ್ಟಡವೊಂದರಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಉಪಕರವನ್ನು ವಿಧಿಸುವ ಸೂಕ್ತ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018).

4.5.3 ಉಪಕರದ ಲೆಕ್ಕವಿಡಿದಿರುವುದು/ಕಡಿಮೆ ಲೆಕ್ಕವಿಟ್ಟಿರುವುದು

ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಆರೋಗ್ಯ ಉಪಕರ, ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಉಪಕರ, ಭಿಕ್ಷಾಟಣೆ ಉಪಕರ ಮತ್ತು ನಗರ ಸಾರಿಗೆ ಉಪಕರ ಮುಂತಾದ ಉಪಕರಗಳನ್ನು ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಉಪಕರಗಳನ್ನು ಶೇಕಡಾ 10ರಷ್ಟು ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಶುಲ್ಕವನ್ನಾಗಿ ಕಡಿದುಕೊಂಡು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಲೆಕ್ಕಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಿಗೆ ಜಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉಪಕರವನ್ನೂ ಸಹ ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ (ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಡಿಸಿದ ದರಗಳಲ್ಲಿ) ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಉಪಕರದ ಸೂಕ್ತ ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಲೆಕ್ಕವನ್ನಿಡುವಿಕೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಹಾಗೂ ಅದರ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಕರ್ನಾಟಕ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಅಕೌಂಟಿಂಗ್ ಕೈಪಿಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ನಕ್ಷೆಯು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಉಪಕರವನ್ನು ಲೆಕ್ಕವಿಡಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂಹಿತೆಯೊಂದನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ.

ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಉಪಕರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 24ರಲ್ಲಿ 14 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಕರದ ಲೆಕ್ಕವನ್ನಿಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಆ 14ರಲ್ಲಿ ಮೂರು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಅದನ್ನು ಲೆಕ್ಕವಿಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಎರಡು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅದನ್ನು ವಿಭಿನ್ನ ಸಂಹಿತೆಯೊಂದಿಗೆ ಲೆಕ್ಕವಿಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಉಳಿದ ಒಂಭತ್ತು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಒದಗಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳಿಂದ ಲೆಕ್ಕವನ್ನಿಡುವಿಕೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಿಯೋಜಿಸಿದ ಸಂಹಿತೆಯೊಂದಿಗೆ ಉಪಕರದ ಲೆಕ್ಕವನ್ನಿಡುತ್ತಿದ್ದ ಉಳಿದ 10 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಆರು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ₹5.41 ಕೋಟಿ ಉಪಕರದ ಕಡಿಮೆ ಲೆಕ್ಕವನ್ನಿಡುವಿಕೆಯನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ ₹5.11 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದ ಕಡಿಮೆ ಲೆಕ್ಕವಿಡುವಿಕೆಯಿದ್ದಿತು. ಸನ್ನದು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರೂ ಸಹ ಹಣಕಾಸಿನ ತಃಖ್ತೆಗಳೊಂದಿಗಿನ ತಮ್ಮ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಕರದ ಕಡಿಮೆ ಲೆಕ್ಕವಿಡುವಿಕೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಲು ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದರು.

ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018).

4.6 ಹಣದ ಮಾರ್ಗಪಲ್ಲಟ

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 35ರಲ್ಲಿ 10¹⁷ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಹಣವನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಒಳಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ

¹⁷ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳು: ಬಳ್ಳಾರಿ, ಹೆಚ್‌ಡಿಎಮ್‌ಸಿ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು; ನಗರಸಭೆಗಳು: ಚಿಂತಾಮಣಿ, ದಾಂಡೇಲಿ, ಕಾರವಾರ ಮತ್ತು ಸಿರಾ, ಪುರಸಭೆಗಳು: ಭಟ್ಕಳ, ಹುಮ್ನಾಬಾದ್ ಮತ್ತು ಕುಮಟಾ.

ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಾದ ಉಪಕರಣ/ಯಂತ್ರಗಳು/ವಾಹನಗಳ ಖರೀದಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದವು ಎಂದು 2012-13ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯ ಅನುಮೋದಿತ (ಸಂಬಂಧಿತ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಅನುಮೋದಿತವಾಗಿರುವ) ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತೋರಿಸಿತು. ಮೇಲಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ (ವಿವರಗಳನ್ನು ಅನುಬಂಧ-4.4ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ) ಮೇಲೆ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದ ₹4.76 ಕೋಟಿಗಳಲ್ಲಿ ₹3.81 ಕೋಟಿಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2013ರಿಂದ ಜನವರಿ 2017). ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿತ್ತಲ್ಲದೇ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹಣದ ಹಂಚಿಕೆ ಕಡಿಮೆ ಯಾಗುವಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ಸಿರಾ ಪುರಸಭೆಯಲ್ಲಿ 2009-10ರಿಂದ 2012-13ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ಅಡಿಯ ₹42.01 ಲಕ್ಷ ವೆಚ್ಚದ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನ ಗೊಳಿಸಿದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಲಭ್ಯಗೊಳಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ನಂತರ ಕೈಬಿಡಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಪುರಸಭೆಯು ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2015) ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯವರು ಅನುಮೋದಿಸಿದರು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2016). ಹೀಗೆ, ಅನುಬಂಧ-4.5ರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವಂತೆ, ಭರಿಸಿದ ₹15.80 ಲಕ್ಷವನ್ನು ಮಾರ್ಗಪಲ್ಲಟ ಮಾಡಿದಂತಾಯಿತು ಹಾಗೂ ಬಯೋ-ಮೆಥಾನೇಶನ್ ಸ್ಥಾವರದ ನಿರ್ಮಾಣ, ದ್ವಿತೀಯ ಶೇಖರಣಾ ಧಾರಕಗಳ ಖರೀದಿ ಮುಂತಾದ ಉದ್ದೇಶಿತ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದಂತಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಒಳಚರಂಡಿಯೊಂದಿಗೆ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಆರೋಗ್ಯ ವಲಯದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಹಣವನ್ನು, ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೂ ಹೊರಹಾಕುವ ಯಂತ್ರಗಳು, ತೆರೆದ ಚರಂಡಿಯಿಂದ ಹೊಳೆತ್ತುವ ಯಂತ್ರಗಳು, ಮ್ಯಾನ್‌ಹೋಲ್‌ಗಳಿಂದ ಹೊಳೆತ್ತುವ ಯಂತ್ರಗಳು, ಮುಂತಾದ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ಮೇಲೆ ಬಳಸಿದವು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018). ಸಿರಾ ಪುರಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಮಾರ್ಗಪಲ್ಲಟದ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಉತ್ತರವು ಮೌನವಾಗಿದ್ದಿತು ಮತ್ತು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಒಳಚರಂಡಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹಣದ ನಿಶ್ಚಿತ ಶೇಕಡಾವಾರನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿ ಬಳಸುವಂತೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ್ದ ಕೇಂದ್ರ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಸುಸಂಗತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

4.7 ರೈಲ್ವೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಿಂದ/ಇತರೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಬಳಕೆ ಶುಲ್ಕಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೈಪಿಡಿ, 2016ರ ಪರಿಚ್ಛೇದ 2.2.1.5ರ ಅನ್ವಯ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016 ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಸಾಹತುಗಳು, ಭಾರತೀಯ ರೈಲ್ವೆಯ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು, ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳು, ಬಂದರುಗಳು ಮತ್ತು ರೇವುಪಟ್ಟಣಗಳು, ರಕ್ಷಣಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ವಿಶೇಷ ಆರ್ಥಿಕ ವಲಯಗಳು, ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೂ ಸಹ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತವೆ.

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 19 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ರೈಲ್ವೆಯ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಪುರಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪೈಕಿ ಆರರಲ್ಲಿ¹⁸ ರೈಲ್ವೆ ಆವರಣದೊಳಗೆ ಉತ್ಪಾದಿತವಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪುರಸಭೆಗಳಿಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಆರು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ, ಕೇವಲ ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯು ತನಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಿದ ಪ್ರತಿ ಟನ್ ತ್ಯಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ₹300ರಂತೆ ಬಳಕೆ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ಉಳಿದ ಐದು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಯಾವ ಬಳಕೆ ಶುಲ್ಕವನ್ನೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ರೈಲ್ವೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ರಾಶಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಇತರೆ 12 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

¹⁸ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳು: ಮಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು; ನಗರಸಭೆಗಳು: ಸಾಗರ ಮತ್ತು ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ, ಪುರಸಭೆ: ಉಗಾರ ಮುರ್ಡಾ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿ: ಚಿಂಚಲಿ.

ಭಾರತೀಯ ರೈಲ್ವೆಯು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸ್ವಂತ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ/ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯು ವಿಧಿಸಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ ಶುಲ್ಕಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು.

ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018).

ತಿಳಿವಾರಸು 9: ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉಪಕರದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡುವ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮೊತ್ತವು ಏರಿಕೆಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತೋರುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಒ&ಎಮ್ ವೆಚ್ಚದ ನೈಜ ನಿರ್ಧಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಹಾಗೂ ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಬಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದರಂತೆ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉಪಕರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಕೆಎಮ್‌ಸಿ ಅಧಿನಿಯಮ, 1976ರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂತೆ ಕೆಎಮ್ ಅಧಿನಿಯಮ, 1964ರಲ್ಲಿಯೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉಪಕರ ವಿಧಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಸೂಕ್ತ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು.

(i) ಮೇಲ್ವಾರಿಯದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಬದಲಿಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಘಟಕಗಳಿಂದ; (ii) ಮುಕ್ತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವ ಸಮಾರಂಭ/ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ; (iii) ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದಿಂದ ಹಾಗೂ ಉಪಕರದ ವಿಳಂಬಿತ ಪಾವತಿಗಾಗಿ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ವಿಧಿಸುವ ಮೂಲಕ (iv) ರೈಲ್ವೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು, ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಉಪಕರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಮೂಲಕ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಮರ್ಥ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉಪಕರದ ನೆಲೆಯನ್ನು ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸ್ವಂತ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಭಾಗ-II

ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ
ಅನುಷ್ಠಾನದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವ

ಅಧ್ಯಾಯ V

ಮಾಹಿತಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಂವಹನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

5.1 ಪೀಠಿಕೆ

ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ವರ್ತನೆಯ ಬದಲಾವಣೆಯು ಅತಿಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮಾಹಿತಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಂವಹನವು (ಐಇಸಿ) ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಅಪಾಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ವರ್ತನೆಯ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಮತ್ತು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಹುಮಟ್ಟದ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ನಗರದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸಲು ಐಇಸಿ ಅಭಿಯಾನವು ಮನೆಗಳು, ಅಂಗಡಿಗಳು, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಆವರಣಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ಪುರಸಭಾ ನೌಕರರು, ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು, ಶಾಲೆಗಳು, ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಅನೌಪಚಾರಿಕ ವಲಯ, ಮಾಧ್ಯಮ, ಮುಂತಾದ ಇತರೆ ಎಲ್ಲ ಪಾಲುದಾರರನ್ನೂ ಗುರಿಯಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಅವರ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಎಮ್‌ಎಸ್‌ಡಬ್ಲ್ಯು ನಿಯಮಗಳು, 2000ದ ನಿಬಂಧನೆಗಳು (ಅನುಸೂಚಿ IIರ ಕ್ರಮಸಂಖ್ಯೆ 2) ಮತ್ತು ಎಸ್‌ಡಬ್ಲ್ಯುಎಮ್ ನಿಯಮಗಳು, 2016 (ಕಲಮು 15 (ಒಡ್‌ಜಿ)); ಎಮ್‌ಎಸ್‌ಡಬ್ಲ್ಯುಎಮ್ ಕೈಪಿಡಿಗಳು, 2000 (ಪರಿಚ್ಛೇದ 25.4.2.12) ಮತ್ತು 2016 (ಪರಿಚ್ಛೇದ 1.4.5.13), ಇವುಗಳು ಐಇಸಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಎಮ್‌ಎಸ್‌ಡಬ್ಲ್ಯುಎಮ್‌ನ ಒಟ್ಟಾರೆ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದನ್ನು ಅಗತ್ಯಗೊಳಿಸಿವೆ.

5.2 ಮಾಹಿತಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಂವಹನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊರತೆ

ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕರು, ಸಗಟು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಏಜೆನ್ಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2004). ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ ಯೋಜನೆಯು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು, ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಸಂಘಟನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ವಿವಿಧ ಐಇಸಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿತ್ತು.

ಪರೀಕ್ಷಾ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 35ರಲ್ಲಿ 33 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರನ್ನು 'ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಹಸಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ಒಣತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದು' ಹಾಗೂ 'ಕಸವನ್ನು ಚೆಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು' ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಲ್ಲುಗಳು, ಭಿತ್ತಿಪತ್ರಗಳು, ಸ್ಪಿಕ್‌ಗಳು, ಗೋಡೆ ಚಿತ್ರಗಳು, ಸ್ಥಳೀಯ ಚಾನೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಐಇಸಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದವು. ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬಳಸಿದ ವಿವಿಧ ಸಂವಹನ ವಿಧಾನಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 5.1 ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 5.1: ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ ಸಂವಹನ ವಿಧಾನಗಳು

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಬಳಸಿದ ಸಂವಹನ ವಿಧಾನಗಳು	ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ		
		ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	ವಿವರಗಳು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ
1	ಆಡಿಯೋ	13	19	3
2	ವೀಡಿಯೋ	10	22	3
3	ಸಮೂಹ ಸಂವಹನ	10	22	3
4	ಗೋಡೆ ಚಿತ್ರಗಳು	7	25	3
5	ಶಾಲೆಗಳು	13	19	3
6	ಫಲಕಗಳು	11	21	3
7	ರಸ್ತೆ ಜಾತಾಗಳು	8	22	5
8	ಕರಪತ್ರಗಳು	24	8	3

ಆಧಾರ: ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ದಾಖಲೆಗಳು

ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ-ವಾರು ವಿವರಗಳನ್ನು ಅನುಬಂಧ-5.1ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸ

ಕುಮಟಾ ಪುರಸಭೆಯು ಕೈಪತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಿ ಮನೆತ್ಯಾಜ್ಯದಿಂದ ಜೈವಿಕ ಅನಿಲವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿತು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2016). ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2016ರಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಬದಿಯ ಮಾರಾಟಗಾರರು ಮತ್ತು ಮಳಿಗೆ ಮಾಲೀಕರುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನಡೆಸಿದ ಸಭೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪುರಸಭೆಯು ಕಸ ಚೆಲ್ಲುವ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕಂಬಗಳ ಮೇಲೆ ಕಸದ ಚೀಲಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿತು. ಪುರಸಭೆಯು ಪೈಪ್ ಕಾಂಪೋಸ್ಪಿಂಗ್ ಮೇಲೆ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಚಿತ್ರವೊಂದನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ (ಮಾರ್ಚ್ 2017) ಅದನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಚಾನಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಿತು.

ಆಧಾರ: ಕುಮಟಾ ಪುರಸಭೆಯ ದಾಖಲೆಗಳು

ಆದರೆ, ಐಇಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಳಕಂಡ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸದಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು:

- ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು 2004ರಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು, ಸಾರ್ವಜನಿಕರು, ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮತ್ತು ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರು ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ಉದ್ದೇಶಿತ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಆರು ಕಿರು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿತ್ತು. ಸರ್ಕಾರವು ಕೆಯುಐಡಿಎಫ್‌ಸಿ ಮೂಲಕ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲೆ (ಎ) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜಾಗೃತಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು (ಬಿ) ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಭೂಭರ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲು ಎರಡು ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿತ್ತು. ಈ ಕಿರುಪುಸ್ತಕಗಳು ಮತ್ತು ಸಿಡಿಗಳು ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಯಾವುದೇ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಿರುಪುಸ್ತಕಗಳು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಡಿಎಮ್‌ಎ ತಿಳಿಸಿದರು (ಜೂನ್ 2017).
- ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ ನಗರಸಭೆ ಮತ್ತು ಹೊನ್ನಾವರ ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು 2012-13ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಐಇಸಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿರಲಿಲ್ಲ.
- ಗೃಹಬಳಕೆ ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವು ವಿಷ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳೆರಡನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ, ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಾಗಲೀ (ಯುಡಿಡಿ, ಡಿಎಮ್‌ಎ ಮತ್ತು ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿ) ಅಥವಾ ಜಿಲ್ಲಾ/ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ ಮಟ್ಟದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಾಗಲೀ ಗೃಹಬಳಕೆ ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದನ್ನು ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (ಕೆಳಗೆ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ) ಮತ್ತು ಕೂಡಲೆಗಿ ಪಟ್ಟಣ

ಪಂಚಾಯತಿಯು ಗೃಹಬಳಕೆ ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಿಂಗಡಣೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಕೈಪತ್ರಗಳನ್ನು ಹಂಚಿದ್ದವು. ಉಳಿದ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲದಲ್ಲಿಯೇ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸುವುದನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಂಚಿದ ಕರಪತ್ರ

- ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯವು ಅಪಾಯಕಾರಿ ಮತ್ತು ಅಪಾಯಕಾರಿಯಲ್ಲದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಮೂಲದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಬಾರದು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಅಂದಾಜು ಪರಿಮಾಣವು ವಾರ್ಷಿಕ 86,118 ಟನ್‌ಗಳಾಗಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ, ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯೇಕೀಕರಣದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಐಇಸಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತಗೊಳಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ವಿಸ್ತೃತ ಉತ್ಪಾದಕರ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.
- ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಯಾವುದೇ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯೂ ಸಹ ಕಸ ಚೆಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕೆ, ವಿವಿಧ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸದಿರುವುದಕ್ಕೆ, ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ವಿಧಿಸುವ ದಂಡದ ನಿಬಂಧನೆಗಳ (ಕೆಎಮ್‌ಅಧಿನಿಯಮ, 1964ರ ಪರಿಚ್ಛೇದ 224 ಮತ್ತು ಕೆಎಮ್‌ಸಿ ಅಧಿನಿಯಮ, 1976ರ ಪರಿಚ್ಛೇದ 431ಎ) ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.
- ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಡೆಸಿದ ಐಇಸಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು 'ಸುಡಬಾರದು' ಮತ್ತು 'ಹೂಳಬಾರದು' ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಒತ್ತು ನೀಡಲಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ 3ಆರ್ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಮೂಲಕ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವುದನ್ನೂ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.
- ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಯಾವುದೇ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯೂ (ಬಾಗಲಕೋಟೆ ನಗರಸಭೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮುದಾಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲಿಲ್ಲ. ಬಾಗಲಕೋಟೆ ನಗರಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಿಂಗಡಣೆಯನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಉತ್ತೇಜಿಸದಿದ್ದರೂ ಸಹ ನಗರಸಭೆಯು ನಗರದ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯ ಸಮುದಾಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಇದು ಬಾಗಲಕೋಟೆ ನಗರದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಯುತಗೊಳಿಸಲು ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿರುವ ರಾಜಕೀಯೇತರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಗುಂಪಿನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿತು. ಇತರೆ ನಗರಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿನ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ಮಟ್ಟವು ಉತ್ತಮವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಸಮುದಾಯದ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ

ಪರಿಣಾಮವು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸಿದ ಜಂಟಿ ಭೌತಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದಿತು (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 5.1).

- ಕಂಡಿಕೆ 6.2.5ರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವಂತೆ ಕೆಲಸಗಾರರಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣಾ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವಲ್ಲಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವಿಫಲವಾದವು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಹ ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು.

ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ಗಮನಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲಾಗುವುದು ಹಾಗೂ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಐಇಸಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಸೂಕ್ತ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲು ಡಿಎಮ್‌ಎ ಟೆಂಡರ್‌ಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018).

ಶಿಫಾರಸು 10: ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಐಇಸಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಐಇಸಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಸಮಗ್ರವಾಗಿರುವಂತೆ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಹಾಗೂ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಅಸಮರ್ಪಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಬೇಕು. ಐಇಸಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸುವ ಸಂವಹನದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅದು ಅನ್ವೇಷಿಸಬಹುದು.

ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲದಲ್ಲಿರುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಐಇಸಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದನ್ನು ನಿರ್ಧರಣೆಯ ನಂತರ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಪ್ರದರ್ಶನಕೆ 5.1: ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ಸ್ಥಿತಿ (ಕಂಡಿಕೆ 5.2)

ನಗರಸಭೆ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ (29.8.2017)

ನಗರಸಭೆ ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ (7.6.2017)

ನಗರಸಭೆ, ಬೀದರ್ (10.8.2017)

ಪ್ರದರ್ಶನಕೆ 5.1: ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ಸ್ಥಿತಿ (ಕಂಡಿಕೆ 5.2)

ನಗರಸಭೆ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ (29.8.2017)

ನಗರಸಭೆ, ಹೊಸಪೇಟೆ (11.5.2017)

ಹೆಚ್‌ಡಿಎಮ್‌ಸಿ (28.4.2017)

ಅಧ್ಯಾಯ VI

ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯೇಕೀಕರಣ, ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಾಗಣೆ

6.1 ಪ್ರತ್ಯೇಕೀಕರಣ

ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಜೈವಿಕ, ಅಜೈವಿಕ, ಮರುಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳೆಂದು ನಾಲ್ಕು ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವುದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕೀಕರಣವು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಿಭಿನ್ನ ಅಂಶಗಳ ಮರುಬಳಕೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಲೇವಾರಿಯನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸುವುದರಿಂದ ಇದು ಒಂದು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಾಗಿದೆ. ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ, 2000ದ ಮೇಲಿನ ಕೈಪಿಡಿಯ ಅಧ್ಯಾಯ-8, ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸುವ¹⁹ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಸೂಕ್ತ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲದೇ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಒಣ ಮರುಬಳಕೆಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಜೈವಿಕ ವಿಘಟನೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ವರ್ಗಗಳಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲು ವಿಂಗಡಣೆ/ಬೇರ್ಪಡಿಸುವಿಕೆಯು ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಮೂಲ/ಮನೆಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ; ವರ್ಗಾವಣೆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರೀಯ ವಿಂಗಡಣಾ ಸೌಲಭ್ಯದಲ್ಲಿ; ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ನಿವೇಶನ ಮತ್ತು ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕಿದೆ.

6.1.1 ಮೂಲದಲ್ಲಿ/ಮನೆಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆ

ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ, 2000ದ ಮೇಲಿನ ಕೈಪಿಡಿಯ ಪರಿಚ್ಛೇದ 8.10.1(ಎ) ಮತ್ತು 2016ರ ಮೇಲಿನ ಕೈಪಿಡಿಯ ಪರಿಚ್ಛೇದ 2.2.1ರ ಅನ್ವಯ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮೂಲದಲ್ಲಿಯೇ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲು ಅತಿಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ 270ರಲ್ಲಿ 105 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಮೂಲದಲ್ಲಿಯೇ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವುದನ್ನು (ಕೆಲವು ಆಯ್ದ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತಿಕವಾಗಿ) ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿವೆ ಎಂದು ಡಿಎಮ್‌ಎ ತಿಳಿಸಿದರು (ಜೂನ್ 2017).

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಹ ಸೊನ್ನೆ ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 55ರ ನಡುವಿನ ಸೇವಾಮಟ್ಟದ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದ್ದವು. ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಾವೇ ಘೋಷಿಸಿದ ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಬಿ ಘೋಷಣೆಗಳ ಅನ್ವಯ ಏಳು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕೀಕರಣವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಿತು ಮತ್ತು 28 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು 2016-17ರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 31ರಷ್ಟು ಸರಾಸರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು, ಇದು ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಾಧಾರಣ ಪ್ರತ್ಯೇಕೀಕರಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಜಂಟಿ ಭೌತಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 35ರಲ್ಲಿ 32 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಮೂರು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (ತುಮಕೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ, ದಾಂಡೇಲಿ ನಗರಸಭೆ, ಮತ್ತು ಕುಮಟಾ ಪುರಸಭೆ) ಅದನ್ನು ಅಂತಿಕವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು.

¹⁹ 'ವಿಂಗಡಿಸುವ' ಶಬ್ದವನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ 'ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವ' ಮತ್ತು 'ಬೇರ್ಪಡಿಸುವ' ಶಬ್ದಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾನಾರ್ಥವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ.

6.1.1.1 ಕಸದ ತೊಟ್ಟಿಗಳ ವಿತರಣೆ

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 11²⁰ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಮೀಕ್ಷಾ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ₹3.45 ಕೋಟಿ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಕಸದ ತೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಿ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯೇಕೀಕರಣವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಶೇಕಡಾ 35ರಷ್ಟು ಮನೆಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುವುದನ್ನು ದಾಖಲೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತೋರಿಸಿತು. ಕಸದ ತೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯೇಕೀಕರಣವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸಿದ ಜಂಟಿ ಭೌತಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 6.1).

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 26 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಸಿ ಮತ್ತು ಒಣ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯೇಕೀಕರಣದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಸಹ ಮನೆಗಳು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಕಾರರಿಗೆ ಮಿಶ್ರ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನೇ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸುವುದನ್ನು ಜಂಟಿ ಭೌತಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತೋರಿಸಿತು. ಇತರೆ ಆರು²¹ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಮನೆಯಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯೇಕೀಕರಣ ಇರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅದು ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ರಸ್ತೆಬದಿಗಳು, ಬೀದಿಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ರಾಶಿ ಹಾಕುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ತುಮಕೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಕಾರರಿಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ (ಒಂದು ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಜಂಟಿ ಭೌತಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿದಂತೆ) ಪೂರಕ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ವಾಹನದಲ್ಲಿ (ಕಾಂಪ್ಯಾಕ್ಟರ್) ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯವು ಮಿಶ್ರಣವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ದಾಂಡೇಲಿ ನಗರಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವೆಸ್ಟ್‌ಕೋಸ್ಟ್ ಪೇಪರ್ ಮಿಲ್ಸ್ (ದಾಂಡೇಲಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತವಾಗಿರುವ ಕಂಪನಿ) ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿರುವ 31 ವಾರ್ಡ್‌ಗಳ ಪೈಕಿ 4ರಲ್ಲಿ ಮೂಲದಲ್ಲಿಯೇ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವುದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕುಮಟಾ ಪುರಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಸಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಮೂಲದಲ್ಲಿಯೇ ಪೈಪ್/ಪಿಟ್ ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಂಗ್ ಮೂಲಕ ಸಂಸ್ಕರಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು, ಹೀಗಾಗಿ ಕೇವಲ ಒಣತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ದಾಂಡೇಲಿ ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ನಗರಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿನ ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಅನುಬಂಧ 11.4ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

6.1.1.2 ಗೃಹಿಕ ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿರುವುದು

ಗೃಹಿಕ ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅದರ ಹಾನಿಕರ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ರಾಸಾಯನಿಕ ಅಥವಾ ಜೈವಿಕ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ವಿಶೇಷ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಹೀಗೆ, ಅಂತಹ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸೂಕ್ತ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ, 2000ದ ಮೇಲಿನ ಕೈಪಿಡಿ ಮತ್ತು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016, ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

ಐಇಸಿಯ ಕಂಡಿಕೆ 5.2ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ರಾಜ್ಯ/ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಸಂಬಂಧಿತ ಎರಡೂ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳೂ ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 35 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಮೂಲದಲ್ಲೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಬೇಕಾದ ಗೃಹಿಕ ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವೆಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಮನೆಯ ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸದಿರುವಿಕೆಯ

²⁰ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳು: ಹೆಚ್‌ಡಿಎಮ್‌ಸಿ, ಮಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು; ನಗರಸಭೆಗಳು: ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಹೊಸಪೇಟೆ, ಸಿರಾ ಮತ್ತು ಉಡುಪಿ; ಪುರಸಭೆಗಳು: ಹಿರಿಯೂರು ಮತ್ತು ಮಾನ್ವಿ; ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು: ಕೊಪ್ಪ ಮತ್ತು ಕೊಡ್ಲಿಗಿ.

²¹ ನಗರಸಭೆ: ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ, ಪುರಸಭೆಗಳು: ಕಕ್ಕೇರಾ, ಮುಗಳಬೋಡ ಮತ್ತು ಟಿ.ನರಸೀಪುರ; ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು: ಐನಾಪುರ ಮತ್ತು ಚಿಂಚಲಿ.

ಪರಿಣಾಮದ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಿಗೆ ಅರಿವಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕಲುಷಿತ ಮಿಶ್ರ ತ್ಯಾಜ್ಯವು ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನವನ್ನು ಸೇರುತ್ತಿತ್ತು.

6.1.1.3 ನೈರ್ಮಲ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸದಿರುವುದು

ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳ ಅನ್ವಯ ಮತ್ತು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೈಪಿಡಿ, 2016ರ ಪರಿಚ್ಛೇದ 2.2.1ರ ಕಲಮು 4ರ ಅನ್ವಯ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಅದರ ತಯಾರಕರು ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಳೆಯ ಚೀಲ/ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಕಾರರಿಗೆ ನೀಡಬೇಕು.

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಯಾವುದೇ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಸಹ (ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಂತೆ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು.

6.1.1.4 ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಜಾರಿ ಮಾಡುವಿಕೆಯ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿ

ಮೂಲದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸೂಕ್ತ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ವಿವಿಧ ಚಟುವಟಿಕೆ ಮತ್ತು ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ, 2000ರ ಮೇಲಿನ ಕೈಪಿಡಿಯ ಪರಿಚ್ಛೇದಗಳು 18.3 ಮತ್ತು 18.4 ಹಾಗೂ 2016ರ ಮೇಲಿನ ಕೈಪಿಡಿಯ ಪರಿಚ್ಛೇದ 2.1.4 ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಬಹುಮಾನಗಳು/ಅನುದಾನಗಳು/ಸಹಾಯನುದಾನಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನೆ ನೀಡುವುದು ಅಂತಹ ಒಂದು ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ, 2000ರ ಮೇಲಿನ ಕೈಪಿಡಿಯ ಪರಿಚ್ಛೇದ 18.5 ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸಿದೆ. ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಐಇಸಿಯ ಮೂಲಕ ಜನರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಲು ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಅವರು ವಿಫಲರಾದರೆ ದಂಡದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಬೇಕು. ದಂಡಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುವ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಇತರರನ್ನು ಹಿಂಜರಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಶಿಕ್ಷೆಗೊಳಗಾದವರ ವಿವರಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಯಾವುದೇ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯೂ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆಯ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ/ಅಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕವಾಗಿರುವ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕೆಎಮ್‌ಸಿ ಅಧಿನಿಯಮ, 1976ರ ಪರಿಚ್ಛೇದ 431ಎ ಅನುಸೂಚಿ XIII ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ದಂಡ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸದಿರುವುದನ್ನು ಸಹ ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು.

ಮೂಲದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿಹೇಳಲು ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದವು ಎಂದು ಮೇಲಿನ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಡಿಎಮ್‌ಎರವರು ಕೆಳಗಿನ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಾರೋಪಿಸಿದರು (ಜುಲೈ 2017) (1) ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮಟ್ಟದ (Micro level) ಯೋಜನೆ, (2) ನಾಗರಿಕರ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಅರಿವು, (3) ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಕಾನೂನು, ಉಪಕಾನೂನುಗಳು, ಮುಂತಾದವುಗಳು (4) ತೊಟ್ಟಿಗಳು, ವಿಭಜಕಗಳಿರುವ ವಾಹನಗಳು, ಶೇಖರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಮುಂತಾದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳು, ಮತ್ತು (5) ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನೆ. ಮೂಲದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತುತ 105 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿವೆ (ಆಯ್ದ ಕೆಲವು ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತಿಮವಾಗಿ) ಮತ್ತು ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 100ರಷ್ಟು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದೂ ಸಹ ಅವರು ತಿಳಿಸಿದರು (ಜುಲೈ 2017).

ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ 100ರಷ್ಟು ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018). ಐಇಸಿ ಉಪಕರಣಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಕರಡು ಉಪಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಪಾಲನೆ ಮಾಡದಿರುವುದಕ್ಕೆ ದಂಡ ವಿಧಿಸುವುದನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು. ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಈ ಎರಡು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು.

6.1.2 ವರ್ಗಾವಣೆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ/ಕೇಂದ್ರೀಯ ವಿಂಗಡಣೆಯ ಸೌಲಭ್ಯದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆ

ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಉಗ್ರಾಣ/ವರ್ಗಾವಣಾ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಂಗಡನೆಯ ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯವಲ್ಲ ಎಂದು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ, 2000ದ ಮೇಲಿನ ಕೈಪಿಡಿಯ ಪರಿಚ್ಛೇದ 8.10.3(ಎ) ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಮೂಲದಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡನೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸದಿದ್ದರೆ ಮನೆ ಮಟ್ಟದ ವಿಂಗಡನೆ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವವರೆಗೆ ಅಂತಹ ವಿಂಗಡನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆಯು ಇರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ/ದೋಷಪೂರಿತವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಕೊನೆಯಪಕ್ಷ ತ್ಯಾಜ್ಯವು ಸಂಸ್ಕರಣಾ/ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನವನ್ನು ತಲುಪುವ ಮೊದಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016ರ ಕಲಮು 15(ಹೆಚ್) ಅನ್ವಯ ಮರುಬಳಕೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಲು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ವಸ್ತುಗಳ ಮರುಬಳಕೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ದ್ವಿತೀಯ ಶೇಖರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು.

ನಾವು ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಗಮನಿಸಿದೆವು:

- ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಎಲ್ಲ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಾಗಣೆ ವಾಹನಗಳಿಂದ ದ್ವಿತೀಯ ಸಾಗಣಾ ವಾಹನಗಳಿಗೆ (ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ-ದೈಹಿಕ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವಿಲ್ಲದೇ) ರಸ್ತೆ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಖಾಲಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬಳ್ಳಾರಿ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಾಗಣೆ ವಾಹನಗಳು ದ್ವಿತೀಯ ಸಾಗಣಾ ವಾಹನಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಪ್ರದೇಶವೊಂದರಲ್ಲಿ (ವರ್ಗಾವಣೆ ಸ್ಥಳ) ತ್ಯಾಜ್ಯ ವರ್ಗಾವಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು; ಮತ್ತು
- ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 35 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಣತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಕೇವಲ ಮೂರು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ (ತುಮಕೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ, ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಕುಮಟಾ ಪುರಸಭೆ) ಮಾತ್ರ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಬಳ್ಳಾರಿ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ (₹21.52 ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಜುಲೈ 2016); ಚಿಂತಾಮಣಿ ನಗರಸಭೆ (₹15 ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಚ್ 2017) ಮತ್ತು ಹುಮ್ಮಾಬಾದ್ ಪುರಸಭೆಯಲ್ಲಿ (₹1.75 ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಏಪ್ರಿಲ್ 2015) ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಒಣತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಇನ್ನೂ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ (ಮೇ 2017).

ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಲ್ಲಿನ ವಿಫಲತೆಯು ಮರುಬಳಕೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗಿ, ಈ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ರಾಶಿ ಹಾಕುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಅದು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಭೂಭರ್ತಿ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸದಿರುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತು (ಮೇ 2018).

6.1.3 ಸಂಸ್ಕರಣಾ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆ

ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯವು (ಗೊಬ್ಬರ ಇತ್ಯಾದಿ) ನಿಯಂತ್ರಕ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಂಸ್ಕರಣಾ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆಯು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯವಾಗಿದೆ (ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ, 2000ದ ಮೇಲಿನ ಕೈಪಿಡಿಯ ಪರಿಚ್ಛೇದ 8.10.5).

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 35ರಲ್ಲಿ ಐದು²² ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದೊಳಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು ಮತ್ತು ಮದ್ದೂರು ಪುರಸಭೆಯು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಂಶಿಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವು.

ವಿವಿಧ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆಯ ವಿಫಲತೆಯು ವಿಂಡ್ರೋ ವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ/ಭೂಭರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸುರಿಯುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದ್ದು (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 6.2) ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಲ್ಲದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ವಿಂಡ್ರೋ ವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸುರಿಯುವುದು ಗೊಬ್ಬರದ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಪರಿಮಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಇಳಿಕೆಯಾಗುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ.

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತು (ಮೇ 2018) ಮತ್ತು ಮೂಲದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿತು.

ಶಿಫಾರಸು 11: ಪ್ರಚಾರ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿ ಚಳುವಳಿಗಳ ಹಾಗೂ ವಸತಿ ಸಂಘಗಳು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿಯತವಾಗಿ ಸಭೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಮೂಲಕ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯೇಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ ನೀಡಬೇಕು. ಮೂಲದಲ್ಲೇ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ವಿವಿಧ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯವು ಮಿಶ್ರಣವಾಗದಂತೆ ತಡೆಯಬೇಕು.

6.2 ಸಂಗ್ರಹಣೆ

ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡುವುದು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಎರಡನೇ ಹಂತವಾಗಿದೆ. ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ನಿಯತವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ, ಚರಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡದಿರುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಅತಿ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಅಸಮರ್ಪಕ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸೌಂದರ್ಯದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಸೇವೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಳಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಗೃಹಿಕ ಅಪಾಯಕಾರಿ/ವಿಷ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲದೇ ಗೃಹಿಕ, ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಥಿಕ, ಆಹಾರ/ ಜೈವಿಕ ವಿಘಟನೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡಬಹುದಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯ/ಜೈವಿಕ-ವಿಘಟನೀಯವಲ್ಲದ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಇವುಗಳನ್ನು ಮನೆಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ಸಮುದಾಯ ತೊಟ್ಟಿಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಾಗಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ, 2000ದ ಪರಿಚ್ಛೇದಗಳು 10.3 ಮತ್ತು 10.4 ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒದಗಿಸುವ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಸೇವೆಗಳು ನಿಯತಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹವಾಗಿರಬೇಕು.

6.2.1 ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಾಕಷ್ಟಿಲ್ಲದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ (ಬಿಬಿಎಮ್‌ಪಿಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ 2012-13ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣವನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 6.1ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

²² ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳು: ಮಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು; ನಗರಸಭೆಗಳು: ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಮತ್ತು ಸಿರಾ; ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿ: ಕೊಪ್ಪ.

ಕೋಷ್ಟಕ 6.1: ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ತ:ಖ್ತೆ

(ಟನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ)

ಅವಧಿ	ರಾಜ್ಯ			ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು		
	ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ್ದು	ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದು	ಸಂಗ್ರಹಿಸದಿರುವುದು	ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ್ದು	ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದು	ಸಂಗ್ರಹಿಸದಿರುವುದು
2012-13	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ			4,90,305	4,45,782	44,523
2013-14	19,28,660	16,79,730	2,48,930	4,99,868	4,55,600	44,268
2014-15	18,96,905	15,10,370	3,86,535	5,21,074	4,77,829	43,245
2015-16	19,55,172	16,71,156	2,84,016	5,59,523	5,14,914	44,609
2016-17	20,09,690	15,71,690	4,38,000	5,67,652	5,24,881	42,771
ಒಟ್ಟು	77,90,427	64,32,946	13,57,481	26,38,422	24,19,006	2,19,416

ಆಧಾರ: ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿ ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಸರಾಸರಿ ಶೇಕಡಾ 13-22ರಷ್ಟು ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 8-9ರಷ್ಟು ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣವನ್ನು ನಿರ್ಧರಣೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭೂಭರ್ತಿಯು ಸಹ ತೂಕ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು ಎಂದು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೈಪಿಡಿ, 2000ದ ಪರಿಚ್ಛೇದ 6.9.4.1 ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ತೂಕ ಸೇತುವೆಗಳ ಲಭ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡಿಕೆ 7.3.1ರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ತೂಕ ಸೇತುವೆಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಿತು. ಇತರ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಾಸ್ತವಿಕ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಪರಿಮಾಣವನ್ನು ನಿರ್ಧರಣೆ ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಫನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಅದನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಯಾವುದೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅದು ಸಾಧಾರಣ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ಎರಡು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (ತುಮಕೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಿರಾ ನಗರಸಭೆ) 2016-17ರ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿದ ದತ್ತಾಂಶದ ನಿಖರತೆಯನ್ನು ಲಭ್ಯಗೊಳಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸಲು²³ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿತು. ಕೋಷ್ಟಕ 6.2ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ, ಈ ಎರಡೂ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿನ ದತ್ತಾಂಶವು ಅಸಮಂಜಸವಾಗಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು.

ಕೋಷ್ಟಕ 6.2: ದಾಖಲೆಗಳೊಂದಿಗೆ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯ ಹೋಲಿಕೆ

(ಪರಿಮಾಣ: ಟನ್ ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ)

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ	ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ ನೀಡಿದ ಮಾಹಿತಿಯ ಅನ್ವಯ			ದಾಖಲೆಗಳ ಅನ್ವಯ (ತೂಕ ಸೇತುವೆ ದತ್ತಾಂಶ)			ಡಿಪಿಆರ್ ಅನ್ವಯ		
		ಜಿ	ಸಿ	ಸಿಇ	ಜಿ	ಸಿ	ಸಿಇ	ಜಿ	ಸಿ	ಸಿಇ
1	ಸಿರಾ ನಗರಸಭೆ	22	20	91	22	13	59	29	26	90
2	ತುಮಕೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ	120	110	92	120	84	70	130	77	59

ಜಿ-ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ್ದು; ಸಿ-ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದು; ಮತ್ತು ಸಿಇ-ಶೇಕಡಾವಾರಿನಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ದಕ್ಷತೆ

ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟಿಲ್ಲದ ವಾಹನಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನವಬಲ ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮಟ್ಟದ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಅಸಮರ್ಪಕ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಕಾರಣಗಳನ್ನಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿತು (ಮೇ 2018). ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ತೋರಿಸಿದ ಅಸಮಂಜಸತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರವು ಮೌನವಾಗಿದ್ದಿತು.

²³ ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಉಡುಪಿ ನಗರಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಭರ್ತಿಗಳು ತೂಕ ಸೇತುವೆ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು ಮತ್ತು ಬೇರೆ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದಲೂ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಹೋಲಿಸಲಿಲ್ಲ.

6.2.2 ತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಾರ್ಡ್‌ವಾರು ಸಂಗ್ರಹಣೆ

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪರಿಷ್ಕಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾರ್ಡ್‌ವಾರು ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 6.3ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 6.3: ವಾರ್ಡ್‌ವಾರು ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಸ್ಥಿತಿ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಸ್ಥಿತಿ	ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ		
		ವಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೊಳಪಡಿಸಿರುವುದು	ವಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಅಂಶಿಕವಾಗಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೊಳಪಡಿಸಿರುವುದು	ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸದಿರುವುದು
1	ರಾಜ್ಯ	128	76	66
2	ಪರಿಷ್ಕಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು	20	9	6

ಆಧಾರ: ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿ ಮತ್ತು ಪರಿಷ್ಕಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ

ಮನೆಮನೆಯಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ನಾಲ್ಕು²⁴ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯಿಂದ 2015ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತೀಕರಿಸಲಾಗಿದ್ದವು. ಮನೆಮನೆಯಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರದಿದ್ದ ಎರಡು²⁵ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣೆಯು ಅಂಶಿಕವಾಗಿದ್ದ ಒಂಬತ್ತು²⁶ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮಾನವಬಲದ ಮತ್ತು ವಾಹನಗಳ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವನ್ನಾಗಿ ನೀಡಿದವು. ವಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೊಳಪಡಿಸಿದ್ದ ಪರಿಷ್ಕಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 20 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮನೆಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಶೇಕಡಾ 70ರಿಂದ 100ರಷ್ಟು ಇದ್ದಿತೆಂದು ತಿಳಿಸಿದವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 16 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಮನೆಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ತಮ್ಮದೆ ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಬಿ ಘೋಷಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಅಸಮಂಜಸವಾಗಿತ್ತೆಂದು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು.

ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಉತ್ತರಿಸಿತು (ಮೇ 2018).

6.2.2.1 ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಾಗಿ ಸಮುದಾಯ ತೊಟ್ಟಿಗಳ ಬಳಕೆ

ಸಮುದಾಯ ತೊಟ್ಟಿಗಳ ಖರೀದಿಯನ್ನು ನಿಷೇದಿಸಿ ಡಿಎಮ್‌ಎ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದರು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2014). ಈ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಹುಮ್ಮಾಬಾದ್ ಪುರಸಭೆಯು ₹9.00 ಲಕ್ಷ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು (ಸಮುದಾಯ ತೊಟ್ಟಿಗಳು) ಖರೀದಿಸಿತು (ಜುಲೈ 2017). ನಾಗರಿಕರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿಯ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಮನೆಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದನ್ನು ಶೇಕಡಾ 100ರಷ್ಟು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡದಿರುವುದನ್ನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳ ಖರೀದಿಗೆ ಕಾರಣವನ್ನಾಗಿ ಹುಮ್ಮಾಬಾದ್ ಪುರಸಭೆಯ ಮುಖ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಯವರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಹುಮ್ಮಾಬಾದ್ ಮುಖ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಯವರು ನೀಡಿದ ಸಮರ್ಥನೆಯು ಒಪ್ಪುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳ ಖರೀದಿಯು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದುದನ್ನು ಜಂಟಿ ಭೌತಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 6.3).

6.2.2.2 ಮನೆಮನೆಯಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಆಯುವವರನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳದಿರುವುದು

ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳ ರಚನೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಆಯುವವರ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವರುಗಳನ್ನು ಮನೆಮನೆಯಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯ

²⁴ ಪುರಸಭೆಗಳು: ಕಕ್ಕೇರಾ ಮತ್ತು ಮುಗಳಖೋಡ; ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು: ಐನಾಪುರ ಮತ್ತು ಚಿಂಚಲಿ.
²⁵ ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ ನಗರಸಭೆ ಮತ್ತು ಟಿನರಸೀಪುರ ಪುರಸಭೆ.
²⁶ ಬೀದರ್ ನಗರಸಭೆ (ಶೇಕಡಾ 63), ಹೊಸಪೇಟೆ ನಗರಸಭೆ (ಶೇಕಡಾ 40), ನಂಜನಗೂಡು ನಗರಸಭೆ (ಶೇಕಡಾ 33), ಹಿರಿಯೂರು ಪುರಸಭೆ (ಶೇಕಡಾ 93), ಹುಮ್ಮಾಬಾದ್ ಪುರಸಭೆ (ಶೇಕಡಾ 22), ಮಾನ್ವಿ ಪುರಸಭೆ (ಶೇಕಡಾ 78), ಮದ್ದೂರು ಪುರಸಭೆ (ಶೇಕಡಾ 87), ಉಗಾರ ಖುರ್ದಾ ಪುರಸಭೆ (ಶೇಕಡಾ 22) ಮತ್ತು ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿ (ಶೇಕಡಾ 40).

ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಏಕೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ, 2000 ಮತ್ತು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016 ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಕೇವಲ ಐದು²⁷ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಮನೆಮನೆಯಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆಂದು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು. ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ ನಗರಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬೀದಿ ಗುಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು.

ಹೀಗೆ, ಪರಿಣಾಮದಾಯಕ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮನೆಮನೆಯಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿನ ವಿಫಲತೆಯು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ/ಆಹಾರ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ರಸ್ತೆಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ಚೆಲ್ಲುವ/ರಾಶಿ ಹಾಕುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿಸಿತು ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಬೀದಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಚಲನೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿ, ಕಂಡಿಕೆ 8.1.2.1ರಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿರುವಂತೆ ಗಂಭೀರ ಪರಿಣಾಮಗಳಾಗುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿಸಿತು.

ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಆಯುವವರನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದೆಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018).

6.2.3 ಬೀದಿ ಗುಡಿಸುವುದು/ಬೀದಿ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡುವುದು

ಶುದ್ಧ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯಕರ ನಗರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಗರಸಭೆಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ಒದಗಿಸುವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೀದಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವುದು ಒಂದಾಗಿದೆ. ಬೀದಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮತ್ತು ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಯೋಜಿಸಿದ, ನಿಯತಕಾಲಿಕ ದೈನಂದಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೈಪಿಡಿ, 2000ದ ಪರಿಚ್ಛೇದ 11.3.1 ಮತ್ತು ಕೈಪಿಡಿ, 2016ರ ಪರಿಚ್ಛೇದ 2.4.2ರ ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಸಂವಿಧಾನದ ಅನುಚ್ಛೇದಗಳು 48ಎ ಮತ್ತು 51ಎ(ಬಿ)ಗಳನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಂದು ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಬೀದಿಗಳು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳು, ಉದ್ಯಾನವನಗಳು, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ರಜಾ ದಿನಗಳನ್ನು ಸೇರಿ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿತ್ತು (1996) (ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಇತರರ ವಿರುದ್ಧ ಬಿ.ಎಲ್.ವಡೇರ ಪ್ರಕರಣ).

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 35 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು 8,324ರಲ್ಲಿ 6,935 ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ಗಳಷ್ಟು (ಶೇಕಡಾ 83) ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ದೈನಂದಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು.

ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಮ್ಮ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಸಾಂದ್ರತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬೀದಿ ಗುಡಿಸುವಿಕೆಯ ಅವರ್ತನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದವು ಮತ್ತು ಅದು ನಗರದಿಂದ ನಗರಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018). ಪರಿಸರದ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುವ ಸಂವಿಧಾನದ ಅನುಚ್ಛೇದಗಳು 48ಎ ಮತ್ತು 51ಎ(ಬಿ)ಗಳ ಉದ್ದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಉತ್ತರವು ಸಮಂಜಸವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದಂತಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೂ ಬೀದಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯಕರವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತಹ ವಾಸ್ತವಾಂಶವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಿಲ್ಲ.

6.2.4 ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಬೈಯೋಗಿಕ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡುವುದು

ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೈಪಿಡಿ, 2000 ಮತ್ತು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳ ನಿಬಂಧನೆಗಳು 2016 ಮುನಿಸಿಪಲ್ ತ್ಯಾಜ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಇತರೆ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡುವುದನ್ನು

²⁷ ನಗರಸಭೆಗಳು: ದಾಂಡೇಲಿ (ಕೇವಲ 2012-13 ಮತ್ತು 2013-14ರಲ್ಲಿ), ನಂಜನಗೂಡು ಹಾಗೂ ಉಡುಪಿ; ಭಟ್ಟಳ ಪುರಸಭೆ ಮತ್ತು ಗುಡಿಬಂಡೆ ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿ.

ನಿಷೇದಿಸಿವೆ. ಆದರೆ, ಕೆಳಗೆ ವಿವರಿಸಿರುವಂತೆ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ದೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು.

6.2.4.1 ಕತ್ತರಿಸಿದ ಬೀಡಿ ಎಲೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಐದು²⁸ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಡಿ ತಯಾರಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿತ್ತು. ಈ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಮನೆಯಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವು ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೀಡಿ ತಯಾರಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಉಳಿಕೆಯಾಗಿರುವ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಬೀಡಿ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು.

ತುಮಕೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಿರಾ ನಗರಸಭೆಗಳು ಪ್ರತಿದಿನಕ್ಕೆ ಎರಡು ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಕತ್ತರಿಸಿದ ಬೀಡಿ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಅದೇ ರೀತಿ, ನಂಜನಗೂಡು ನಗರಸಭೆ (10 ಕೆಜಿ) ಮತ್ತು ಮದ್ದೂರು ಪುರಸಭೆ (300 ಕೆಜಿ) ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಬೀಡಿ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹೆಚ್‌ಡಿಎಮ್‌ಸಿಯ ವಾರ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ 66ರಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ 200 ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಬೀಡಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ನಗರದಲ್ಲಿ ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ 150 ಕೆಜಿಗಳಷ್ಟು ಕತ್ತರಿಸಿದ ಬೀಡಿ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿ ಅದನ್ನು ಕಾಲೋನಿಯಲ್ಲಿ ತೆರೆದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಖಾಲಿಯಾಗಿದ್ದ ನೀರಿನ ಸಂಪ್‌ವೊಂದರಲ್ಲಿ ರಾಶಿ ಹಾಕಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 6.4). ಕತ್ತರಿಸಿದ ಬೀಡಿ ಎಲೆಗಳು ಸಾವಯವವಾಗಿ ಜೈವಿಕ ವಿಘಟನೀಯವಾಗಿದ್ದು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಜೊತೆ ಅಂತಹ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಮಿಶ್ರತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಭೂಭರ್ತಿಗೆ ಸಾಗಣೆ ಮಾಡುವುದು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದಂತಾಯಿತು ಮತ್ತು ಗೊಬ್ಬರದ ಕಳಪೆ ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಬಹುದು.

ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬಳಕೆ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ವಿಧಿಸಿ ಈ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು ಅಥವಾ 'ಮಲಿನ ಮಾಡುವವರು ಅಸಲು ಪಾವತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ' ಅಥವಾ 'ವಿಸ್ತೃತ ಉತ್ಪಾದಕರ ಹೊಣೆ' ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಬೇಕಿತ್ತು.

6.2.4.2 ರೇಷ್ಮೆ ಸುತ್ತುವ ಘಟಕಗಳಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಬೂದಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ ನಗರಸಭೆಯು ಸುಮಾರು 1,450ರಿಂದ 1,650 ರೇಷ್ಮೆ ಸುತ್ತುವ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು ಮತ್ತು ರೇಷ್ಮೆಯನ್ನು ಸುತ್ತಲು ನೀರನ್ನು ಕುದಿಸಲು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾದ ವಿಧಾನದಂತೆ ಮರವನ್ನು ಉರಿಸುವುದರಿಂದ ಬೂದಿಯು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು (ಪ್ರತಿದಿನಕ್ಕೆ 2 ಟನ್, ಅದು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 10ರಷ್ಟಿತ್ತು). ಹಾಗೆಯೇ ಶೃಂಗೇರಿ ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಯು ಹೊಟೆಲ್ ಉದ್ಯಮದಿಂದ (ಭತ್ತದ ಹೊಟ್ಟನ್ನು ಉರಿಸುವುದು) ಬೂದಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತಿತ್ತು (ಪ್ರತಿದಿನ 0.42 ಟನ್-ಒಟ್ಟು ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಶೇಕಡಾ 12ರಷ್ಟು). ಈ ಎರಡು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಉತ್ಪಾದಕರಿಂದ ಬೂದಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ವಿಶೇಷ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ವಿಫಲವಾಗಿದ್ದವು ಮತ್ತು ಬೂದಿಯು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ತ್ಯಾಜ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರಣವಾಗಿ, ಕೊನೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸದೇ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನವನ್ನು ಸೇರುತ್ತಿತ್ತು (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 6.5).

ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ ನಗರಸಭೆಯ ಡಿಪಿಆರ್ ಸಿಮೆಂಟ್/ಇಟ್ಟಿಗೆ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಬಳಸುವ ಮೂಲಕ ಬೂದಿಯ ಮಿತವ್ಯಯವಾದ ವಿಲೇವಾರಿಗೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಶೃಂಗೇರಿ ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಡಿಪಿಆರ್ ಬೂದಿ

²⁸ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳು: ಹೆಚ್‌ಡಿಎಮ್‌ಸಿ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು, ನಗರಸಭೆಗಳು: ನಂಜನಗೂಡು ಮತ್ತು ಸಿರಾ; ಪುರಸಭೆ: ಮದ್ದೂರು.

ವಿಲೇವಾರಿಯ ಯಾವುದೇ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮತ್ತು ಮಿತವ್ಯಯವಾದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ, ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವುದನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡುವಲ್ಲಿನ ವಿಫಲತೆಯು ಬೂದಿಯನ್ನು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಜೊತೆ ಮಿಶ್ರಣವಾಗುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. 2012-17ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ, ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮತ್ತು ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ರಾಶಿ ಹಾಕಿದ ಬೂದಿಯು 4,052 ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟಿದ್ದಿತು.

ಬೀಡಿಯ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳು ಇತರೆ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರಣವಾಗದಂತೆ ತಡೆಯಲು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018).

6.2.5 ವೈಯಕ್ತಿಕ ರಕ್ಷಣಾ ಉಪಕರಣಗಳು

ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೈಪಿಡಿಗಳು, 2000 ಮತ್ತು 2016 ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ದೈಹಿಕವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತವೆ. ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಬಂಧದ ಕಾರಣದಿಂದ ದೈಹಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಅನಿವಾರ್ಯವಾದರೆ, ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸುರಕ್ಷತೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2000ದ ಕಲಮು 15(ಜ್ಞಡ್ಡಿ) ಅನ್ವಯ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪ್ರತಿದೀಪಕ ಜಾಕೆಟ್, ಕೈಗವಸುಗಳು, ಮಳೆಅಂಗಿಗಳು, ಸೂಕ್ತವಾದ ಪಾದರಕ್ಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಮುಖವಾಡಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸುರಕ್ಷಾ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಹಕರು ಒದಗಿಸುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಪಡೆಯು ಅವುಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದನ್ನು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 30 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ (ಉನ್ನತೀಕರಿಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ತ್ಯಾಜ್ಯದ ದೈಹಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡ ಕಾರ್ಯಪಡೆಯು ಸುರಕ್ಷಾ ಸಾಧನಗಳನ್ನು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೈಗವಸುಗಳು ಮತ್ತು ಪಾದರಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು/ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರು ಒದಗಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಅವುಗಳನ್ನು ಬಳಸದಿರುವುದನ್ನು (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 6.6) ಜಂಟಿ ಭೌತಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು. ಸುರಕ್ಷಾ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಬಳಸದಿರುವುದು ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಗಂಭೀರ ಆರೋಗ್ಯ ಅಪಾಯಗಳಿಗೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸದಿರುವುದರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು. ಕಾರ್ಯಪಡೆಯು ಸುರಕ್ಷಾ ಸಾಧನಗಳ ಬಳಕೆ ಮಾಡದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಲು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ.

ಸುರಕ್ಷಾ ಸಾಧನಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಲು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018).

ಶಿಫಾರಸು 12: ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿಯ ಔಪಚಾರಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪೂರಕಗೊಳಿಸಲು ಹಾಗೂ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು, ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸುರಕ್ಷತಾ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಯ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದನ್ನು, ಸಹ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶಿಫಾರಸು 13: ಬೀಡಿ ಎಲೆಗಳು, ಮರದ ಬೂದಿಯಂತಹ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪರಿಣಾಮ ದಾಯಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಸೂಕ್ತ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದು.

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 6.1: - ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಹಸ್ತಾಂತರಿಸುತ್ತಿರುವುದು (ಕಂಡಿಕೆ 6.1.1.1)
ಹೆಚ್‌ಡಿಎಮ್‌ಸಿ (28.4.2017)

ನಗರಸಭೆ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ (29.8.2017)

ಪುರಸಭೆ, ಹುಮ್ಮಾಬಾದ್ (4.8.2017)

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 6.2: ವಿಂಡ್ರೋ ವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ರಾಶಿಹಾಕುತ್ತಿರುವುದು (ಕಂಡಿಕೆ
6.1.3) ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ, ತುಮಕೂರು (21.3.2017)

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 6.3: ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಸ್ಥಿತಿ (ಕಂಡಿಕೆ 6.2.2.1)

ಪುರಸಭೆ, ಹುಮ್ನಾಬಾದ್ (3.8.2017)

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 6.4: ಕತ್ತರಿಸಿದ ಬೀಡಿ ಎಲೆಗಳ ತ್ಯಾಜ್ಯ (ಕಂಡಿಕೆ 6.2.4.1)
ಹೆಚ್‌ಡಿಎಮ್‌ಸಿ (5.5.2017)

ನಗರಸಭೆ, ಸಿರಾ (17.6.2017)

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 6.5: ಬೂದಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ (ಕಂಡಿಕೆ 6.2.4.2)

ನಗರಸಭೆ, ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ (8.6.2017)

ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿ, ಶೃಂಗೇರಿ (5.7.2017)

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 6.6: ಸುರಕ್ಷತಾ ಸಾಧನಗಳಿಲ್ಲದೇ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು (ಕಂಡಿಕೆ 6.2.5)

ಪುರಸಭೆ, ಮದ್ದೂರು (5.6.2017)

ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ (4.8.2017)

ನಗರಸಭೆ, ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ (7.6.2017)

6.3 ಸಾಗಣೆ

ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಗಣೆಯು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಮತ್ತು ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದ ಇರುವಿಕೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಾಗಣೆಗಾಗಿ ತಳ್ಳುಗಾಡಿಗಳು, ಆಟೋ ಟಿಪ್ಪರ್‌ಗಳು, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು, ಟಿಪ್ಪರ್ ಟ್ರಕ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಂಪ್ಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ಮಾದರಿಯ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತವೆ.

6.3.1 ಮನೆಮನೆಯಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವಾಹನಗಳ ಕೊರತೆ

ಮನೆಮನೆಯಿಂದ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಲು ಆಟೋ ಟಿಪ್ಪರ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸುವಂತೆ ರಾಜ್ಯ ನೀತಿ, 2004 ಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ. ಮನೆಮನೆಯಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಆಟೋ ಟಿಪ್ಪರ್‌ಗಳ ಬಳಕೆಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾದ ಪ್ರಮಾಣಕ ಮಾನದಂಡಗಳ ಅನ್ವಯ 1,000 ಮನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಆಟೋ ಟಿಪ್ಪರ್‌ನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಮಾರ್ಚ್ 2017ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಪರಿಕ್ವಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಟೋ ಟಿಪ್ಪರ್‌ಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 6.4ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 6.4: ಆಟೋ ಟಿಪ್ಪರ್‌ಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ತ:ಖೆ

ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವರ್ಗ ²⁹	ಪ್ರಮಾಣಕ ಮಾನದಂಡಗಳ ಅನ್ವಯ ಅವಶ್ಯಕವಿದ್ದ ಆಟೋ ಟಿಪ್ಪರ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಲಭ್ಯವಿದ್ದ ಆಟೋ ಟಿಪ್ಪರ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಕೊರತೆ	ಕೊರತೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರು
ನಗರಸಭೆ	249	94	155	62
ಪುರಸಭೆ	86	51	35	41
ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿ	29	11	18	62
ಒಟ್ಟು	364	156	208	57

ಆಧಾರ: ಪರಿಕ್ವಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ

ಹಣದ ಲಭ್ಯತೆಯಿದ್ದರೂ ಸಹ ಆಟೋ ಟಿಪ್ಪರ್‌ಗಳ ತೀವ್ರ ಕೊರತೆಯಿರುವುದನ್ನು ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಕೆಲವು ಪರಿಕ್ವಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿನ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ವಾಹನಗಳ ಕೊರತೆಯ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

- ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ವಾಹನಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರಿಂದ ಹೊಸಪೇಟೆ ನಗರಸಭೆಯಲ್ಲಿ 35ರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 14 ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಮಾತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೊಳಪಟ್ಟಿದ್ದವು;
- ಉಗಾರ ಖುದ್ದಾ ಪುರಸಭೆಯು ಐದು ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಯ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಒಂದು ಮಿನಿ ಟ್ರಕ್ ಹೊಂದಿತ್ತು; ಮತ್ತು
- ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಯು 20ರಲ್ಲಿ 8 ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಕೇವಲ ಒಂದು ಟಿಪ್ಪರ್‌ನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು.

ಆದುದರಿಂದ, ವಾಹನಗಳ ಶೇಕಡಾ 62ರಷ್ಟು ಕೊರತೆಯು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಾಗಣೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರವಾದ ಅಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಅನಿಯಮಿತಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು.

ಶೇಕಡಾ 100ರಷ್ಟು ಮನೆಮನೆಯಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲು/ಖರೀದಿಸಲು ಏಕೀಕೃತ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018). ಉತ್ತರವು, ನಿಯಮಗಳು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದು 17 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಸಹ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಬದ್ಧತೆಯ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಶೇಕಡಾ 100ರಷ್ಟು ಮನೆಮನೆಯಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಲ್ಲಿನ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ರಾಶಿ ಹಾಕುವುದು ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತದೆ.

6.3.2 ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ವಿಭಜಕಗಳಿಲ್ಲದ ವಾಹನಗಳು/ತೆರೆದ ವಾಹನಗಳ ಬಳಕೆ

ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಅಥವಾ ವಿಲೇವಾರಿ ನಿವೇಶನಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ಅಥವಾ ವರ್ಗಾವಣೆ ಸ್ಥಳದ ಮೂಲಕ ಸಾಗಿಸುವಾಗ ಯಾವುದೇ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವು ಮಿಶ್ರಣವಾಗದಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆಯು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮೂಲದಿಂದ ಗಮ್ಯಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಾಗಣೆ ಮಾಡುವುದು ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಸಾಗಣೆಗಾಗಿ ಬಳಸುವ

²⁹ ಪರಿಕ್ವಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಎಲ್ಲ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಮನೆಯಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯನ್ನು ಹೊರಗುತ್ತಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ವಾಹನಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ತ್ಯಾಜ್ಯವು ಕಾಣದಿರುವಂತೆ ಮುಚ್ಚಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸೋರುವಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಸೌಲಭ್ಯವಿರಬೇಕು ಎಂದು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೈಪಿಡಿ, 2000ದ ಪರಿಚ್ಛೇದ 7.7.4 ಹಾಗೂ ಕೈಪಿಡಿ, 2016ರ ಪರಿಚ್ಛೇದ 2.3.2 ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಎರಡು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳು ಅಥವಾ ಸಮರ್ಥ ವಿಭಜಕದೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

ಮನೆಮನೆಯಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಬಳಸಿದ ಬಹಳಷ್ಟು ವಾಹನಗಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ವಿಭಜಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಜಂಟಿ ಭೌತಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು. ನಾಲ್ಕು³⁰ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಖರೀದಿಸಿದ ಹೊಸ ವಾಹನಗಳು ಒಣ ಮತ್ತು ಹಸಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ವಿಭಜಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಸಹ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವವರು ಎರಡೂ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಣ ಮತ್ತು ಹಸಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸುರಿಯುತ್ತಿದ್ದರು (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 6.7), ಹಾಗಾಗಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೇ ಸೋಲಿಸಿದಂತಾಗಿತ್ತು. ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಾಗಣೆಗಾಗಿ ತೆರೆದ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 6.8), ಅದು ತ್ಯಾಜ್ಯವು ಚೆಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಗಲೀಜು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದು ಆರೋಗ್ಯದ ಅಪಾಯಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು. ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಾಗಣೆ ಮಾಡಲು ತೆರೆದ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದವು ಎಂದು ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿ ದೃಢಪಡಿಸಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2017).

ಹೆಚ್‌ಡಿಎಮ್‌ಸಿ, ಬೀದರ್ ನಗರಸಭೆ ಮತ್ತು ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿ ಇವುಗಳು ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸುರಿಯಲು ಸ್ಪ್ರೇಡರ್ ಒಪನಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವ ಹೊಸ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದವು (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 6.9). ಈ ವಾಹನಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದ್ದವು, ಏಕೆಂದರೆ ಸಾಗಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವು ಗೋಚರವಾಗದಂತೆ ಅದು ತಡೆಗಟ್ಟುತ್ತಿತ್ತು.

ಹೀಗೆ, ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿಯಮಗಳು, 2000 ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ 18 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರವೂ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನೈರ್ಮಲ್ಯದ ಕನಿಷ್ಠ ಅಗತ್ಯತೆಗಳಾದ ಮುಚ್ಚಿರುವ ವಾಹನಗಳು ಮತ್ತು ವಿಭಜಕಗಳಿರುವ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾದವು. ಇದು ಐಇಸಿ/ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಕಾರರಿಗೆ ನೀಡಿರುವ ತರಬೇತಿಗಳ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯು ವಿಫಲವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಸಹಾ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಸಿ ಮತ್ತು ಒಣ ತ್ಯಾಜ್ಯವು ಮಿಶ್ರಣವಾಗದಿರುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ವಿಭಜಕಗಳಿರುವ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಮುಚ್ಚಿರುವ ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಾಗಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018).

6.3.3 ಅನುಮತಿಯಿಲ್ಲದೇ ಸಾಗಣೆ ವಾಹನಗಳ ಬಳಕೆ

ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಾಗಣೆಗಾಗಿ ಬಳಸುವ ವಾಹನಗಳು 30 ದಿನಗಳೊಳಗೆ ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಯೊಂದಿಗೆ ನೋಂದಾಯಿತವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿತು (ಜನವರಿ 2004) ಮತ್ತು ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿ ಸಹ ಅದನ್ನು ಪುನರುಚ್ಚರಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳ ಕಾಯಿದೆಯ ಅನ್ವಯ ಎಲ್ಲ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾರಿಗೆ ವಾಹನಗಳು ಊರ್ಜಿತ ವಿಮೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಲ್ಲದೇ ವಾಹನವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಲು ಅರ್ಹತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

35 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ದಾಖಲೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಾಗಣೆಗಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ವಾಹನಗಳು ಕೆಳಕಂಡ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು ಎಂದು ತೋರಿಸಿತು.

- (i) ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಯಿಂದ ಅನುಮತಿ - ಎಲ್ಲ 463 ವಾಹನಗಳು (ಶೇಕಡಾ 100). ಹೀಗೆ, ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ವಾಹನವನ್ನು ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದವು;
- (ii) ಕ್ಷೇತ್ರೀಯ ಸಾರಿಗೆ ಕಛೇರಿಯಿಂದ ಅರ್ಹತಾ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ - 463ರಲ್ಲಿ 255 ವಾಹನಗಳು (ಶೇಕಡಾ 55); ಮತ್ತು
- (iii) ವಾಹನಗಳಿಗೆ ಊರ್ಜಿತ ವಿಮೆ - 463 ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ 101 ವಾಹನಗಳು (ಶೇಕಡಾ 22). ಇದು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆಂತರಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿನ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

³⁰ ಹೆಚ್‌ಡಿಎಮ್‌ಸಿ; ಪುರಸಭೆಗಳು; ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಮತ್ತು ಹೊಸಪೇಟೆ; ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿ; ಕೂಡ್ಲಿಗಿ

ಬಳ್ಳಾರಿ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯು ಖರೀದಿಸಿದ 14 ವಾಹನಗಳು (2016ರಲ್ಲಿ 13 ಮತ್ತು 2013ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ಷಿಪ್ರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣಾ ವಾಹನ) ಆರ್‌ಟಿಒ ನಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು. ಹಾಗೆಯೇ, ಹುಮ್ಮಾಬಾದ್ ಪುರಸಭೆಯಲ್ಲಿ 2009ರಲ್ಲಿ ಖರೀದಿಸಿದ ಆರು ವಾಹನಗಳು ನೋಂದಾಯಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ (ಆಗಸ್ಟ್ 2017) ಮತ್ತು ರಾಯಭಾಗ್ ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಆಟೋ ಟಿಪ್ಪರ್‌ಗಳು ನೋಂದಾಯಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ, ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒಂಭತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯವರೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕ ನೋಂದಣಿಯಿಲ್ಲದೇ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದವು.

ಮೇಲಿನ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಇಲಾಖೆಯೊಳಗಿನ ಆಂತರಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತವೆ.

6.3.4 ಸಾಗಣೆ ವಾಹನಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ

ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮೂಲ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಅಧಿಕೃತ ಗಮ್ಯಸ್ಥಾನದವರೆಗೆ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಾಗಣೆಯು, ಅದರ ಸೂಕ್ತ ವಿಲೇವಾರಿಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅತಿಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಜಾಗತಿಕ ಸ್ಥಾನೀಕರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (ಜಿಪಿಎಸ್) ಯಂತಹ ಸಂವಹನಾ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯ ಸಮಗ್ರ ಭಾಗವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೈಪಿಡಿ, 2016 ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ವಾಹನಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಮತ್ತು ಸಾಗಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

463 ಸಾಗಣೆ ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 10 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ³¹ 139 ವಾಹನಗಳಿಗೆ ಜಿಪಿಎಸ್ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಐದು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿನ (ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ-ಮಂಗಳೂರು, ನಗರಸಭೆ-ಬೀದರ್, ನಗರಸಭೆ-ಹೊಸಪೇಟೆ, ನಗರಸಭೆ-ಉಡುಪಿ ಮತ್ತು ಪುರಸಭೆ-ಮದ್ದೂರು) 56 ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ ಜಿಪಿಎಸ್ ಸಾಧನಗಳು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದವು ಮತ್ತು ಉಳಿದ ಐದು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಾಂಶ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ಷಾರ್ಟ್ ಸರ್ಕ್ಯೂಟ್ ಕಾರಣದಿಂದ ಹಾನಿ (ಚಿಂತಾಮಣಿ ನಗರಸಭೆ) ಮುಂತಾದ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಜಿಪಿಎಸ್ ಸಾಧನಗಳು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಜಿಪಿಎಸ್‌ನ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ವಂಚಿತಗೊಂಡಿದ್ದವು.

ಅಲ್ಲದೆ, ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ, ತುಮಕೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಿರಾ ನಗರಸಭೆಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ತೂಕ ಸೇತುವೆ ಮತ್ತು ಸಿಸಿಟಿವಿ ಕ್ಯಾಮರಾಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿರಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಅದು ಸಾಗಣೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ನಿರ್ದೇಶನ: ನಂಜನಗೂಡು ನಗರಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ರಾಶಿ ಹಾಕಿರುವುದು

ಅಧಿಕೃತ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನವು ನಂಜನಗೂಡು ನಗರದಿಂದ ಎಂಟು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಅಧಿಕೃತ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ರಾಶಿ ಹಾಕಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು ತಿಳಿಸಿತು. ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಾಗಣಾ ವಾಹನಗಳಿಗೆ ಜಿಪಿಎಸ್ ಸಾಧನವನ್ನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಸಿಸಿಟಿವಿ ಮತ್ತು ತೂಕ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದನ್ನಾಗಲೀ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್, ಆಹಾರ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಕೋಳಿಮಾಂಸದ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಬಟ್ಟೆಗಳು, ಕತ್ತರಿಸಿದ ಕೂದಲು ಮುಂತಾದ ಮಿಶ್ರ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ನಂಜನಗೂಡು ನಗರದೊಳಗೆ ಹರಿಯುವ ಕಬಿನಿ ನದಿ ದಂಡೆಯ ಸಮೀಪದ ಆರು ಎಕರೆಗಳ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಶಿ ಹಾಕಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು. ಈ ಅನಧಿಕೃತ ರಾಶಿ ಹಾಕುವ ನಿವೇಶನವು ನಗರದಿಂದ ಒಂದು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಸ್ಥಿತವಾಗಿತ್ತು. ಅಧಿಕೃತ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮೇಲಿನ ಪ್ರದೇಶವು ಹಂದಿಗಳು ಮತ್ತು ಬೀದಿ ನಾಯಿಗಳಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿತ್ತು ಮತ್ತು ಆ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ದುರ್ವಾಸನೆಯು ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿತ್ತು (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 6.10).

³¹ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳು: ಮಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು; ನಗರಸಭೆಗಳು: ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಬೀದರ್, ಚಿಂತಾಮಣಿ, ಹೊಸಪೇಟೆ, ಕಾರವಾರ, ಸಿರ ಮತ್ತು ಉಡುಪಿ; ಪುರಸಭೆ: ಮದ್ದೂರು.

ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಶಿ ಹಾಕಿದ್ದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣವು ಅನಧಿಕೃತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ರಾಶಿ ಹಾಕುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಯ ಮೈಸೂರು ಕ್ಷೇತ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಾಲಯವು (ಗ್ರಾಮೀಣ) ಸಹ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಂಜನಗೂಡು ನಗರಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಿತ್ತು (2015). ಆದರೆ, ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಾಗಣೆ ಮಾಡುವ ವಾಹನಕ್ಕೆ ಜಿಪಿಎಸ್ ಸಾಧನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದನ್ನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಸಿಸಿಟಿವಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದನ್ನಾಗಲೀ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ವಿಫಲವಾಯಿತು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅನಧಿಕೃತ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ರಾಶಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತಲ್ಲದೇ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಾಗಣೆ ಮಾಡುವ ವಾಹನಗಳ ಸೂಕ್ತ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಿತ್ತು.

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವುದಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತು (ಮೇ 2018).

6.3.5 ರಾಜ್ಯ ನೀತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ಕಾಂಪ್ಯಾಕ್ಟರ್ ಟ್ರಕ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಿರುವುದು

ಕಾಂಪ್ಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಆ ವಾಹನಗಳನ್ನು 20 ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿರುವ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ನೀತಿ, 2004 ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಬಿಬಿಎಮ್‌ಪಿಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇತರ ಯಾವುದೇ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು 20 ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದು ಸಾಗಣೆಗಾಗಿ ಕಾಂಪ್ಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಅನುಮತಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಒಂಭತ್ತು³² ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಸಾಗಣೆಗೆ 47 ಕಾಂಪ್ಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು. ಆರು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ, ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾರ್ಯವೈಖರಿಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಹೊಣೆಗಾರರಾಗಿದ್ದ ಡಿಸಿ/ಡಿಎಮ್‌ಎ ರವರು ಕಾಂಪ್ಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳ ಖರೀದಿಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದ್ದರು. ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ದ್ವಿತೀಯ ಸಾಗಣೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಏಜೆನ್ಸಿಯು ಕಾಂಪ್ಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗೆ, ಕಾಂಪ್ಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳ ಖರೀದಿ, ಅನುಮೋದನೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆಯು ರಾಜ್ಯ ನೀತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿತ್ತು.

ಗೃಹಿಕ ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಾಂಪ್ಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಕುಚಿತಗೊಳಿಸಿದಾಗ ಬ್ಯಾಟರಿಗಳು, ಗಾಜಿನ ಚೂರುಗಳು ಮುಂತಾದ ವಿಷಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವು ಮಲಿನವಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅಂತಹ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೇ ಉಪಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನೂ ಕೂಡ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗಿ ಬಾಧಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾಂಪ್ಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳ ಬಳಕೆಯು ವಿಂಡೋ ವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಏರೋಬಿಕ್ ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಂಗ್ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಕುಚಿತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ವಿಂಡೋಗಳು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯುವ ವೇಗವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಲು ಇರುವಂತಹವುಗಳಾಗಿವೆ.

ರಾಜ್ಯ ನೀತಿಯನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಟು ಮಾಡುವುದಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018).

ಶಿಫಾರಸು 14: ವಾಹನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಖರೀದಿಸಿರುವ ವಾಹನಗಳು ನೋಂದಣೆ, ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯುವುದು, ವಿಮೆ, ದಾಡ್ಯತೆ, ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಖರೀದಿಸಿರುವ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸಾಗಣೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಬೇಕು.

³² ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳು: ಬಳ್ಳಾರಿ, ಹೆಚ್‌ಡಿಎಮ್‌ಸಿ, ಮಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು, ನಗರಸಭೆಗಳು: ಬೀದರ್, ಹೊಸಪೇಟೆ ಮತ್ತು ಉಡುಪಿ; ಪುರಸಭೆಗಳು-ಹಿರಿಯೂರು ಮತ್ತು ಮದ್ದೂರು.

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 6.7: ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಾಗಣೆ (ಕಂಡಿಕೆ 6.3.2)

ನಗರಸಭೆ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ (29.8.2017)

ಹೆಚ್‌ಡಿಎಮ್‌ಸಿ (28.4.2017)

ನಗರಸಭೆ, ಹೊಸಪೇಟೆ (11.5.2017)

ಪ್ರದರ್ಶನ 6.8: ಸಾಗಣೆಗೆ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ತೆರೆದ ವಾಹನಗಳು (ಕಂಡಿಕೆ 6.3.2)

ನಗರಸಭೆ, ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ (8.6.2017)

ನಗರಸಭೆ, ಸಿರಾ (17.6.2017)

ಪುರಸಭೆ, ಭಟ್ಟಳ (11.5.2017)

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 6.9: ಸಾಗಣೆಗೆ ಬಳಸಿದ ಸ್ಟ್ರೆಡರ್‌ಗಳಿರುವ ವಾಹನಗಳು (ಕಂಡಿಕೆ 6.3.2)

ಹೆಚ್‌ಡಿಎಮ್‌ಸಿ (28.4.2017)

ನಗರಸಭೆ, ಬೀದರ್ (8.8.2017)

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 6.10: ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ರಾಶಿ ಹಾಕಿರುವುದು (ಕಂಡಿಕೆ 6.3.4)

ನಗರಸಭೆ, ನಂಜನಗೂಡು (11.5.2017)

ಅಧ್ಯಾಯ VII

ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಸ್ಕರಣೆ, ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ

7.1 ಸಂಸ್ಕರಣೆ

ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೈಪಿಡಿ, 2016ರ (ಭಾಗ-1) ಪರಿಚ್ಛೇದ 4.1ರ ಅನ್ವಯ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅಳವಡಿಕೆಯು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದ ಆಯ್ಕೆಯ ಮಾನದಂಡವನ್ನು ಆಧರಿಸಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತಿರುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಸೂಕ್ತತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ವಿವರವಾದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವುದಲ್ಲದೇ ಆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದ್ದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳೆಂದರೆ ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಂಗ್, ತ್ಯಾಜ್ಯದಿಂದ ಇಂಧನ, ಬಯೋ ಮೆಥನೇಶನ್, ಮುಂತಾದವುಗಳು.

7.1.1 ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯ ಸ್ಥಿತಿ

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ 2012-13ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯು ಕೋಷ್ಟಕ 7.1ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 7.1: ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯ ಸ್ಥಿತಿ
(ಟನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ)

ವರ್ಷ	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17
ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ	4,45,782	4,55,600	4,77,829	5,14,914	5,24,881
ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ್ದು	1,01,204	1,05,219	1,17,994	1,48,230	1,60,783
ಶೇಕಡಾವಾರು	23	23	25	29	31

ಆಧಾರ: ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನೀಡಿದ ಮಾಹಿತಿ

2012-13ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸರಾಸರಿ ಶೇಕಡಾ 26ರಷ್ಟನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಲಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ನಾವು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಉಳಿದ ಶೇಕಡಾ 74ರಷ್ಟು ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಭೂಭರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸುರಿಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿನ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯ ಕಡಿಮೆ ದರವು, ಮುಂದಿನ ಕಂಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವಂತೆ ಸಾಕಷ್ಟಿಲ್ಲದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಮತ್ತು ಲಭ್ಯವಿರುವ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಕಡಿಮೆ ಬಳಕೆಯ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿತ್ತು.

ಅವಶ್ಯಕವಿರುವ ವಾಹನಗಳು/ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಲಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೊಳ್ಳುವ ಗೊಬ್ಬರದ ಸ್ಥಾವರಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವವು ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018).

7.2 ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು

7.2.1 ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಂಗ್

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 35 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 11³³ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ್ದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು³⁴ ಮಾತ್ರ ಪೂರ್ಣ

³³ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳು: ಹೆಚ್‌ಡಿಎಮ್‌ಸಿ, ಮಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು; ನಗರಸಭೆಗಳು: ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಬೀದರ್, ಚಿಂತಾಮಣಿ, ಕಾರವಾರ ಮತ್ತು ಸಿರಾ; ಪುರಸಭೆಗಳು: ಮದ್ದೂರು, ಮಾಲೂರು ಮತ್ತು ಕುಮಟಾ

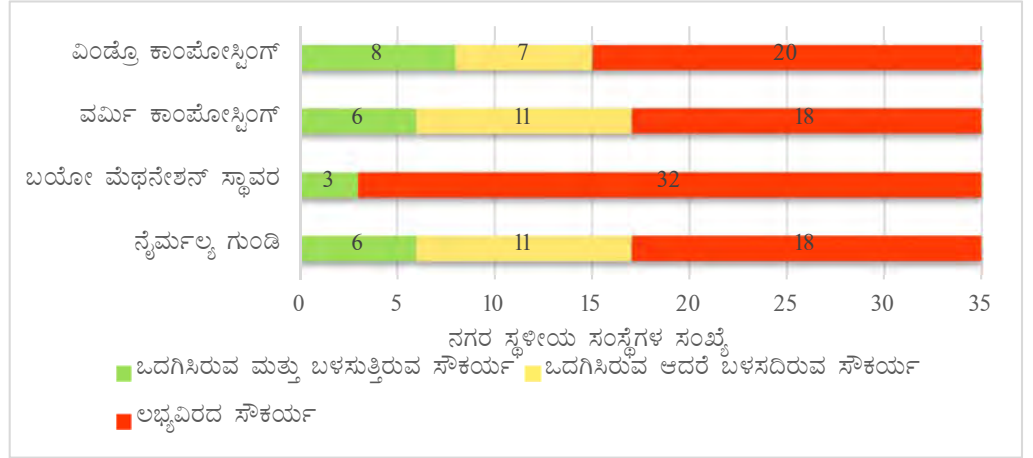
³⁴ ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ; ನಗರಸಭೆಗಳು: ಕಾರವಾರ ಮತ್ತು ಸಿರಾ.

ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ (2012-13ರಿಂದ 2016-17) ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ್ದರೆ ಎರಡು³⁵ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದವು ಹಾಗೂ ನಾಲ್ಕು³⁶ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ್ದವು. ಕುಮಟಾ ಮತ್ತು ಮದ್ದೂರು ಪುರಸಭೆಗಳು ಕೇವಲ 2016-17ರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಗರ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿನ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ್ದವು

7.2.1.1 ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಸಾಕಷ್ಟಿಲ್ಲದ ಸೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಸಾಧಾರಣ ಬಳಕೆ

ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಜಂಟಿ ಭೌತಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ಅನ್ವಯ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 35 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದ ಮತ್ತು ಬಳಕೆ ಮಾಡಿದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಹರವು (ವಿಂಡ್ರೋ ವೇದಿಕೆಗಳು, ವರ್ಮಿ-ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಶೆಡ್‌ಗಳು, ಮುಂತಾದವುಗಳು) ನಕ್ಷೆ 7.1ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದಂತಿದೆ.

ನಕ್ಷೆ 7.1: ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಲಭ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆ

ಮೇಲಿನ ನಕ್ಷೆಯಿಂದ ಕಂಡುಬರುವಂತೆ ಶೇಕಡಾ 50ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬಂಡವಾಳ ನಿಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ (ಕಂಡಿಕೆ 4.3ರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವಂತೆ) ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಶೇಕಡಾ 20ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 31ರಷ್ಟು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವಿಂಡ್ರೋ ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಂಗ್ ಮತ್ತು ವರ್ಮಿ ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಂಗ್‌ಗಳಿಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ.

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಒಂಬತ್ತು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಸದಿರುವುದು ದಾಖಲೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿತು. ಅದು ಕೋಷ್ಟಕ 7.2ರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವಂತೆ ಅಸಮರ್ಪಕ ಪ್ರಮಾಣದ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ₹365.75 ಲಕ್ಷ ನಿಷ್ಫಲ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ಕೋಷ್ಟಕ 7.2: ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಷ್ಫಲ ವೆಚ್ಚ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ	ಮೊತ್ತ (₹ ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ)	ಷರಾ
1	ನಗರಸಭೆ, ನಂಜನಗೂಡು	39.11	ನಾಲ್ಕು ವಿಂಡ್ರೋ ವೇದಿಕೆಗಳು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2014) (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 7.1)
		62.96	ಮೂರು ದೊಡ್ಡ ಮಳಿಗೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು (2013ರಿಂದ 2016)
		18.94	2013-14ರಲ್ಲಿ ಖರೀದಿಸಿದ ವಿಂಗಡಿಸುವ/ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಅಭಾವದಿಂದ ಬಳಸಲಾಗಿಲ್ಲ.

³⁵ ಹೆಚ್‌ಡಿಎಮ್‌ಸಿ ಮತ್ತು ಚಿಂತಾಮಣಿ ನಗರಸಭೆ.

³⁶ ತುಮಕೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ, ನಗರಸಭೆಗಳು: ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಮತ್ತು ಬೀದರ್; ಪುರಸಭೆ: ಮಾಲೂರು.

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ	ಮೊತ್ತ (₹ ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ)	ಷರಾ
2	ನಗರಸಭೆ, ಹಿರಿಯೂರು	24.35	ವರ್ಮಿ ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಂಗ್ ಗುಂಡಿಗಳು
		25.39	ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಸೋಲಾರ್ ದೀಪಗಳು (ಜನವರಿ 2014)
3	ನಗರಸಭೆ, ಹೊಸಪೇಟೆ	26.94	ಭಾಗಶಃ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ವರ್ಮಿ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಮಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಯಂತ್ರೋಪಕರಣ (2015-16) ಬಳಕೆಯಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದಿತು.
4	ನಗರಸಭೆ, ಬೀದರ್	40.00	ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗಿ ಕನ್‌ವೇಯರ್ ಬೆಲ್ಟ್ ಒಳಗೊಂಡ ಸ್ಟ್ರೀನಿಂಗ್ ಮೆಷಿನ್ (ಜೂನ್ 2016) ಬಳಕೆಯಾಗದೇ ಇದ್ದಿತು.
5	ನಗರಸಭೆ, ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ	8.57	ಮೇ 2015ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ವರ್ಮಿ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಗುಂಡಿಗಳು ಬಳಕೆಯಾಗದೇ ಉಳಿದಿವೆ (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 7.2)
6	ಪುರಸಭೆ, ಹುಮ್ಮಾಬಾದ್	10.18	2012ಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ವರ್ಮಿ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಗುಂಡಿಗಳು ಬಳಕೆಯಾಗದೇ ಉಳಿದಿವೆ (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 7.3)
		4.50	ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವ ಯಂತ್ರ (2011-12) ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಅಭಾವದಿಂದ ಬಳಕೆಯಾಗದೇ ಉಳಿದಿದೆ.
7	ಪುರಸಭೆ, ಮಾಗಡಿ	38.61	ವಿಂಡ್ಲೋ ವೇದಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸದೇ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಗುಂಡಿಯನ್ನು (ಹೆಚ್‌ಡಿಪಿಇ ಲೈನರೊಂದಿಗೆ) ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ (ಆಗಸ್ಟ್ 2013).
		28.70	ಮೇ 2015ರಲ್ಲಿ ಖರೀದಿಸಿದ ಸಂಸ್ಕರಣ ಯಂತ್ರವು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಅಭಾವದ ಕಾರಣದಿಂದ ಬಳಕೆಯಾಗದೇ ಉಳಿದಿದೆ.
8	ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿ, ಗುಡಿಬಂಡೆ	4.00	ಮಳಿಗೆಯ ಅಲಭ್ಯತೆಯಿಂದ ಖರೀದಿ ಮಾಡಿದ (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2014) ಶ್ರೆಡ್ಡರ್ ಬಳಕೆಯಾಗದೇ ಉಳಿದಿದೆ.
9	ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ	33.50	ವಿಂಡ್ಲೋ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ನಿರ್ಮಿತಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ (2013) ಹಣವು ಬಳಕೆಯಾಗದೇ ಉಳಿದಿದೆ.
ಒಟ್ಟು		365.75	

ಆಧಾರ: ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ

7.2.2 ಬಯೋ-ಮೆಥನೇಶನ್

ಕೇವಲ ಮೂರು³⁷ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಬಯೋ ಮೆಥನೇಶನ್ ಸ್ಥಾವರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಮೂರು ಸ್ಥಾವರಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಜೈವಿಕ ಅನಿಲವನ್ನು ಡಿಜಿ ಸೆಟ್/ಕ್ರಷರ್/ಏರ್ ಕಂಪ್ರೆಸರ್/ನೀರಿನ ಪಂಪ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ದೀಪಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ದಾಖಲೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತೋರಿಸಿತು.

ಹೆಚ್‌ಡಿಎಮ್‌ಸಿಯು 12 ತಿಂಗಳುಗಳಿಗೆ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಜೈವಿಕ ಅನಿಲ ಸ್ಥಾವರದ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ (ಮೂರು ಟನ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ) ₹63 ಲಕ್ಷ ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಮೆ.ಮೈಲ್‌ಹೆಮ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದವೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿತು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2014).

ಬಯೋ ಮೆಥನೇಶನ್ ಸ್ಥಾವರವನ್ನು ಜುಲೈ 2016ರಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ, ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಜುಲೈ 2016ರಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ 2017ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 3 ಟನ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಸ್ಥಾವರವು ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ ಕೇವಲ 20 ರಿಂದ 1,300 ಕೆಜಿಗಳಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಸ್ಥಾವರವು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಾಚರಣಾ ಅವಧಿಯ 274 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ 112 ದಿವಸಗಳಿಗೆ (ಶೇಕಡಾ 41) ಯಾವುದೇ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸರಬರಾಜನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಮಣಿಕಿಲ್ಲಾ, ಧಾರವಾಡಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನ 0.75 ಟನ್ ಕಸಾಯಿಖಾನೆ ತ್ಯಾಜ್ಯವು (ಬಯೋಮೆಥನೇಶನ್‌ಗೆ

³⁷ ಜುಲೈ 2016ರಿಂದ ಹೆಚ್‌ಡಿಎಮ್‌ಸಿ; ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಉಡುಪಿ ನಗರಸಭೆ.

ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುವ) ಉತ್ತತ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅದನ್ನು ಸ್ಥಾವರಕ್ಕೆ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ರಾಶಿ ಹಾಕಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದು ಜೈವಿಕ ಅನಿಲವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಸ್ಥಾವರದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಆ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ರಾಶಿ ಹಾಕುವಲ್ಲಿಯೂ ಪರಿಣಮಿಸಿ ಸ್ಥಳದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಹೊರೆ ಮತ್ತು ಪರಿಸರವನ್ನು ಅಶುದ್ಧಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ಸಂಬಂಧಿತ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ವರದಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ನಂತರ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಉತ್ತರಿಸಿತು (ಮೇ 2018).

7.3 ತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಿಲೇವಾರಿ

ಮರುಬಳಕೆ/ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮಾಡಲಾಗದ ಎಲ್ಲ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನೂ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಅಂತಿಮ ಗಮ್ಯಸ್ಥಾನವಾದ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ರಾಶಿ ಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ. ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಪರಿಸರದ ಮೇಲಿನ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಭೂಭರ್ತಿಗಳನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

7.3.1 ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಭೂಭರ್ತಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿ

ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯ (2015-16) ಅನ್ವಯ (ಫೆಬ್ರವರಿ 2017) ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ 270 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ (ಬಿಬಿಎಮ್‌ಪಿ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ನಾಲ್ಕು ಅಧಿಸೂಚಿತ ಪ್ರದೇಶ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಪಕ್ಕದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಭೂಭರ್ತಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನಾಲ್ಕು³⁸ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ 207 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಿಗದಿತ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಹೀಗೆ, 63 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ಭೂಭರ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 35ರಲ್ಲಿ 29 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು 32 ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು, ಐದು³⁹ ಹೊಸದಾಗಿ ರಚನೆಯಾದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕುಮಟಾ ಪುರಸಭೆಯು ಹೊನ್ನಾವರ ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

7.3.1.1 ಭೂಭರ್ತಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲತೆ

ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಿಗೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಸೂಕ್ತ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016ರ ನಿಯಮ 11(ಎಫ್) ಹಾಗೂ 12(ಎ) ನಿಬಂಧನೆಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ.

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಆರು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಭೂಭರ್ತಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಇನ್ನೂ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕಿತ್ತು (ನವೆಂಬರ್ 2017) ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು. ಜಂಟಿ ಭೌತಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಂತೆ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರದಿದ್ದ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಐದು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳ ಪಾರ್ಶ್ವಗಳಲ್ಲಿ, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ಬಳಿ, ನದಿ ಕಾಲುವೆಗಳ ಬಳಿ, ಸ್ಮಶಾನಗಳ ಬಳಿ ಮತ್ತು ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿರುವ ಖಾಲಿ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದು ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಮಿಶ್ರಿತ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಅನಧಿಕೃತ ಮತ್ತು ಅನಾರೋಗ್ಯಕರ ವಿಲೇವಾರಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತ್ತು ಹಾಗೂ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಸರೀಯ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡುತ್ತಿತ್ತು (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 7.4).

³⁸ ಉಳ್ಳಾಲ ನಗರಸಭೆ ಮತ್ತು ಬಂಟವಾಳ ಪುರಸಭೆ (ಮಂಗಳೂರು ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನ); ಕುಮಟಾ ಪುರಸಭೆ (ಹೊನ್ನಾವರ ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನ) ಮತ್ತು ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿ (ಉಡುಪಿ ನಗರಸಭೆಯ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನ).

³⁹ ಪುರಸಭೆಗಳು: ಕಕ್ಕೇರಾ, ಮುಗಳಖೋಡ ಮತ್ತು ಉಗಾರ ಖುದ್ದಾ; ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು: ಐನಾಪುರ ಮತ್ತು ಚಿಂಚಲಿ.

ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಭೂಭರ್ತಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡದಿರುವುದು ಅಧಿಕೃತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ/ಜಿಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಿಂದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು ಹಾಗೂ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿದಂತಾಗಿತ್ತು.

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತು (ಮೇ 2018) ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಲು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿ ಪತ್ರ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿತು.

7.3.1.2 ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ಅಧಿಷ್ಠಾನ ಪಡೆಯದಿರುವುದು

ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿಯಮಗಳು, 2000ದ ಕಲಮು 4(2)ರ ಅನ್ವಯ, ಪುರಸಭೆ ಅಥವಾ ಸೌಲಭ್ಯವೊಂದರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮಾಡುವವರು ಭೂಭರ್ತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ನಿಯಮಗಳ ಅನುಸೂಚಿ Iರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವ ಅನುಷ್ಠಾನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಪಾಲಿಸಲು ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಯಿಂದ ಅಧಿಷ್ಠಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016ರ ಅನ್ವಯ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣವು ಪ್ರತಿ ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ಐದು ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್‌ಗಳನ್ನು ಮೀರಿದರೆ, ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕೆ ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಯಿಂದ ಅಧಿಷ್ಠಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು.

ಭೂಭರ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಯಿಂದ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೋರುತ್ತಿದ್ದವು ಎಂದು ದಾಖಲೆಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿತು. ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 32 ಭೂಭರ್ತಿಗಳ ಅಧಿಷ್ಠಾನದ ಸ್ಥಿತಿಯು ಕೆಳಕಂಡಂತಿತ್ತು.

- 13 ಭೂಭರ್ತಿಗಳಿಗಿನ ಅನುಮತಿಯನ್ನು 2017ನೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಯು ನವೀಕರಿಸಿತ್ತು;
- ಹೆಚ್‌ಡಿಎಮ್‌ಸಿಯಲ್ಲಿನ ಮೂರು ಭೂಭರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ, ಎರಡು ಭೂಭರ್ತಿಗಳು ಸಮೀಕ್ಷಾ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಷ್ಠಾನವಿಲ್ಲದೇ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು ಮತ್ತು ಅಧಿಷ್ಠಾನದ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿರುವುದರಿಂದ ಒಂದಕ್ಕೆ 2014ರ ನಂತರ ಅಧಿಷ್ಠಾನವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗಿತ್ತು;
- ನಾಲ್ಕು⁴⁰ ಭೂಭರ್ತಿಗಳು ಸಮೀಕ್ಷಾ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರಲಿಲ್ಲ, ಹಾಗಾಗಿ ಅವು ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದವು;
- ಐದು⁴¹ ಭೂಭರ್ತಿಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ, 2017ನೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಅಧಿಷ್ಠಾನವನ್ನು ನವೀಕರಿಸಲು ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾಗ್ಯೂ (ಮಾರ್ಚ್ ಮತ್ತು ಮೇ 2017), ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಯ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿತ್ತು;
- ಆರು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಆರು ಭೂಭರ್ತಿಗಳ ಅಧಿಷ್ಠಾನದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿರಲಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು
- 2011ರ ನಂತರ ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಯು ಅಧಿಷ್ಠಾನವನ್ನು ನೀಡದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ನಗರಸಭೆಯು ಭೂಭರ್ತಿಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿತ್ತು.

ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018).

⁴⁰ ದಾಂಡೇಲಿ ನಗರಸಭೆ, ಮಾಲೂರು ಪುರಸಭೆ, ಮಾನ್ವಿ ಪುರಸಭೆ ಮತ್ತು ಕೊಪ್ಪ ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿ.

⁴¹ ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ, ಬೀದರ್ ನಗರಸಭೆ (ಮಾರ್ಚ್ 2017), ಮಾಗಡಿ ಪುರಸಭೆ (ಮೇ 2017), ರಾಯಭಾಗ್ ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿ ಮತ್ತು ಶೃಂಗೇರಿ ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿ (ಮೇ 2017).

7.3.1.3 ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ಅನುಮತಿ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಅಕ್ರಮಗಳು

ಕ್ಷೇತ್ರೀಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಬಳ್ಳಾರಿ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯ ಭೂಭರ್ತಿಯ ಮೇಲಿನ ತನ್ನ ತಪಾಸಣಾ ವರದಿಯಲ್ಲಿ 2011ರಿಂದ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿರುವುದನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿತ್ತು; (ಎ) ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸದಿರುವುದು (ಬಿ) ರಾಶಿ ಹಾಕುವ ನಿವೇಶನದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚೆಲ್ಲಿರುವುದು (ಸಿ) ಮುಚ್ಚದೇ ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸದೇ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಸುರಿದಿರುವುದು (ಡಿ) ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಗುಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುರಿದಿರುವುದು, ಗುಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟಿರುವುದು ಹಾಗೂ ಲೈನಿಂಗ್ ಸುಟ್ಟಿರುವುದು (ಇ) ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸುಡುವುದರಿಂದ ವಾಸನೆ ಮತ್ತು ಹೊಗೆ ಹಾಗೂ (ಎಫ್) ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಬೀದಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಹಾಗೂ ನಾಯಿಗಳ ಚಲನೆ. ಕ್ಷೇತ್ರೀಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಯು (ಆರ್‌ಪಿಸಿಬಿ) ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರಕರಣ ದಾಖಲಿಸಲು ಅನುಮತಿ ಕೋರಿತ್ತು ಹಾಗೂ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿತ್ತು. ಆದರೆ, ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರ ಸಮಿತಿಯು ಆರ್‌ಪಿಸಿಬಿಯ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಭೂಭರ್ತಿಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೊಳಿಸಲು ಎಲ್ಲ ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಅಧಿಷ್ಠಾನವನ್ನು ನೀಡಿತು. ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016ರ ನಿಯಮ 16(1)(ಹೆಚ್)ರ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಅನುಪಾಲನೆ ಮಾಡದಿರುವುದು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರಲಿದೆ.

7.3.1.4 ಪರಿಸರ ಮಾನ್ಯತೆಯಿಲ್ಲದೇ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸೌಲಭ್ಯದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಿಸರ ನೀತಿಯ ಅನ್ವಯ ಭಾರತದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳ ಅಥವಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಅಥವಾ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಯೋಜನೆ ಅಥವಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ವಿಸ್ತರಣೆ ಅಥವಾ ಆಧುನೀಕರಣವು ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು (ಸಿಎಮ್‌ಎಸ್‌ಡಬ್ಲ್ಯುಎಮ್‌ಎಫ್)⁴² ಒಳಗೊಂಡ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಅಥವಾ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅಥವಾ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ರಾಜ್ಯ ಪರಿಸರ ಪ್ರಭಾವ ನಿರ್ಧರಣಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ (ಎಸ್‌ಇಐಎಎ) ಮೊದಲೇ ಪರಿಸರ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕೆಂದು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಅಧಿಸೂಚಿಸಿತು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2006).

ಬಿಬಿಎಮ್‌ಪಿಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಆರು⁴³ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ 16 ಸಿಎಮ್‌ಎಸ್‌ಡಬ್ಲ್ಯುಎಮ್‌ಎಫ್ ಗಳಿಗೆ ಪರಿಸರ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಎಸ್‌ಇಐಎಎ, ಬೆಂಗಳೂರು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಿತು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2017). ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 35 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಎಮ್‌ಎಸ್‌ಡಬ್ಲ್ಯುಎಮ್‌ಎಫ್ ಅನ್ನು ನಾಲ್ಕು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವ ಮೊದಲೇ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. 2006-17ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಭರ್ತಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿದಾಗಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದ ಹದಿನೇಳು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕೆ ಎಸ್‌ಇಐಎಎ ಯಿಂದ ಪರಿಸರ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಿತ್ತು. ಕೇವಲ ಮೂರು⁴⁴ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಪರಿಸರ ಮಾನ್ಯತೆಗಾಗಿ ಎಸ್‌ಇಐಎಎ ಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದವು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡದಿದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡದೇ ಮೂರು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಬಾಗಲಕೋಟೆ ನಗರಸಭೆಯು ಭೂಭರ್ತಿಯ ಆವರಣದೊಳಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಸಹ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

⁴² ಸಿಎಮ್‌ಎಸ್‌ಡಬ್ಲ್ಯುಎಮ್‌ಎಫ್ ಎಂದರೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಟ್ಟಣ, ನಗರ ವಲಯಗಳಿಗಾಗಿ ನೀಡುವುದು.

⁴³ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳು: ಬೆಳಗಾವಿ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು; ಪುರಸಭೆ: ಹಾನಗಲ್; ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು: ಹಿರೇಕೆರೂರು, ಸುಳ್ಯ ಮತ್ತು ಯಲ್ಲಾಪುರ.

⁴⁴ ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ (25.07.2013); ನಗರಸಭೆಗಳು: ಬಾಗಲಕೋಟೆ (31.08.2012) ಮತ್ತು ದಾಂಡೇಲಿ (20.11.2010).

ಪರಿಸರೀಯ ಮಾನ್ಯತೆಯಿಲ್ಲದೇ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ/ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಸೂಚನೆಗೆ ಅನುಪಾಲನೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿನ ಮೂಲಭೂತ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೊರತೆಯಿದ್ದುದನ್ನು ತೋರಿಸಿತು ಹಾಗೂ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಗಂಭೀರ ಅಪಾಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದಲ್ಲದೇ ಆರೋಗ್ಯದ ಅಪಾಯಗಳಿಗೂ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

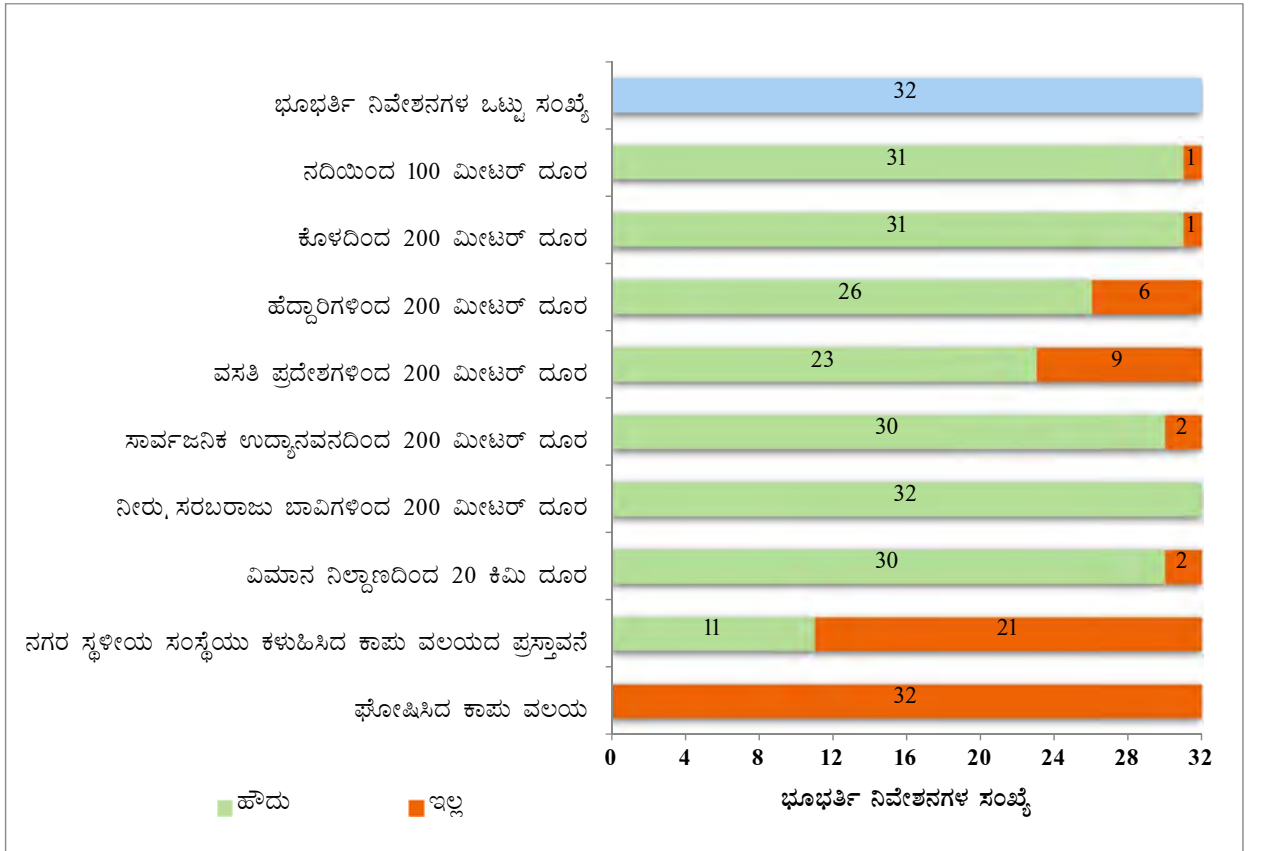
ಸಕ್ಷಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಅವಶ್ಯಕ ಅನುಮತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಎಲ್ಲ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ (ಮಾರ್ಚ್ 2018) ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018).

7.3.1.5 ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳ ಆಯ್ಕೆ/ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ರಮಗಳು

ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2000ದ ಅನುಸೂಚಿ III ಮತ್ತು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016ರ ಅನುಸೂಚಿ I (ಎ) ಭೂಭರ್ತಿಗಾಗಿ ನಿವೇಶನಗಳ ಆಯ್ಕೆಗೆ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ, ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನವು ನದಿಯಿಂದ 100 ಮೀಟರ್ ದೂರದಲ್ಲರಬೇಕು, ಕೊಳ, ಹೆದ್ದಾರಿಗಳು, ವಸತಿ ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯಾನವನಗಳು ಮತ್ತು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಭಾವಿಗಳಿಂದ 200 ಮೀಟರ್ ದೂರದಲ್ಲರಬೇಕು ಮತ್ತು ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣದಿಂದ 20 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರದಲ್ಲರಬೇಕು.

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 32 ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನದಂಡಗಳ ಅನುಪಾಲನೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಕ್ಷೆ 7.2ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಕ್ಷೆ 7.2: ಭೂಭರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಪಾಲನೆಯ ಸ್ಥಿತಿ

ಮೇಲಿನ ನಕ್ಷೆಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯು ಕೆಳಕಂಡ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿತು:

- (1) ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಯಾವುದೇ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ (32 ಭೂಭರ್ತಿಗಳು) ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಯಾವುದೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದ ಕಾಪಿ ವಲಯದ ಘೋಷಣೆ

ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಟಿ.ನರಸೀಪುರ ಪುರಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಿತ್ತೂರು ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮ ವಸತಿ ಶಾಲೆಯನ್ನು 2003ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ (2009) (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 7.5).

- (2) ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಕೆಳಗಿನ ಮೂರು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿನ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ವಸತಿ ಕಾಲೋನಿಗಳಿಂದ 200 ಮೀಟರ್ ದೂರದ ಒಳಗೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು.
 - ನಗರಸಭೆ, ಕಾರವಾರ-ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಂಡಿರುವ ಬಡಾವಣೆಗಳಿಂದ 100 ಮೀಟರ್ ದೂರದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿತ್ತು.
 - ನಗರಸಭೆ, ನಂಜನಗೂಡು- ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನವನ್ನು ವಸತಿ ಬಡಾವಣೆಯೊಂದರಿಂದ (ಆಶ್ರಯ ಕಾಲೋನಿ) 100 ಮೀಟರ್ ದೂರದ ಒಳಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು.
 - ನಗರಸಭೆ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ - ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನವನ್ನು 20 ಮನೆಗಳಿರುವ ಕುಷ್ಠರೋಗ ಕಾಲೋನಿಯ ಬಳಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು.
- (3) ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ/ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೆ ಅನುರೂಪವಾಗಿರದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು.
 - ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ, ತುಮಕೂರು-ಮಾನದಂಡಗಳ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದೊಳಗೆ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ವಾಸದ ಘಟಕಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿತ್ತು.
 - ನಗರಸಭೆ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ - ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಆಟದ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2016) (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 7.6).
 - ನಗರಸಭೆ, ಸಿರಾ - ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದೊಳಗೆ ನಡೆಯುವ ದಾರಿಯೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ಚೈನ್ ಬೇಲಿಯೊಂದಿಗೆ ಉದ್ಯಾನವನವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿತ್ತು (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 7.7).
- (4) ಆರು⁴⁵ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹೆದ್ದಾರಿಗಳ ಬಳಿ ಭೂಭರ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು.
- (5) ಭಟ್ಟಳ ಪುರಸಭೆಯ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಋತುಕಾಲಿಕ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಹೊಳೆಯೊಂದು ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವಾಗ ಪುರಸಭೆಯು ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದ ಒಂದು ಕೊನೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕೊನೆಗೆ ಹೊಳೆಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಕಲ್ಲಿನ ದಂಡೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿತು (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 7.8). ಕ್ಷಾಲಕದ ಕೊಳವು ಇನ್ನೂ ನಿರ್ಮಾಣ ಹಂತದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಜಂಟಿ ಭೌತಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು. ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಕ್ಷಾಲಕವನ್ನು ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳ್ಳಲು ಬಿಡಲಾಗಿದ್ದು ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಹೊಳೆಯ ಮಳೆ ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಅದು ಮಿಶ್ರಣವಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿ ಗಮನಿಸಿತು. ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿ ಕ್ಷಾಲಕದ ಹರಿವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ಅನುಪಾಲನೆಯನ್ನು ಕೋರಿ ಜನವರಿ 2016ರ ನಂತರ ಭೂಭರ್ತಿಗೆ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ನವೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ.
- (6) ಮದ್ದೂರು ಪುರಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಭರ್ತಿಗಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ನಿವೇಶನವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರೀಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ, ಮಂಡ್ಯ, ಅವರ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ನಂತರ ಮುಖ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಯವರು ₹31.82 ಲಕ್ಷ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್ 118/ಖ6 ರಲ್ಲಿ (ಹೊಸ ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್ 733) 3 ಎಕರೆ 21 ಗುಂಟೆಗಳು ಮತ್ತು ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್ 118/ಖ26 ರಲ್ಲಿ (ಹೊಸ ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್ 623) 3 ಎಕರೆ 32 ಗುಂಟೆಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಂದ ಖರೀದಿಸಿದರು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2011). ಎರಡೂ ಭೂಮಿಗಳೂ ಒಂದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಇವೆ ಎಂದು ಖರೀದಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವ ಮುನ್ನ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವಾಗ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಖರೀದಿಸಿದ ಎರಡೂ ಭೂಮಿಗಳೂ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿತು. ಭೂಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ನೋಟೀಸೊಂದನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2013). ಎರಡೂ ಭೂಮಿಗಳು 10 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಎರಡರ ನಡುವೆ ಸೂಕ್ತ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯೆ

⁴⁵ ಹೆಚ್‌ಡಿಎಮ್‌ಸಿ; ನಗರಸಭೆಗಳು: ಚಿಂತಾಮಣಿ ಮತ್ತು ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ; ಪುರಸಭೆ: ಭಟ್ಟಳ; ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು: ಹೊನ್ನಾವರ ಮತ್ತು ಕೊಪ್ಪ.

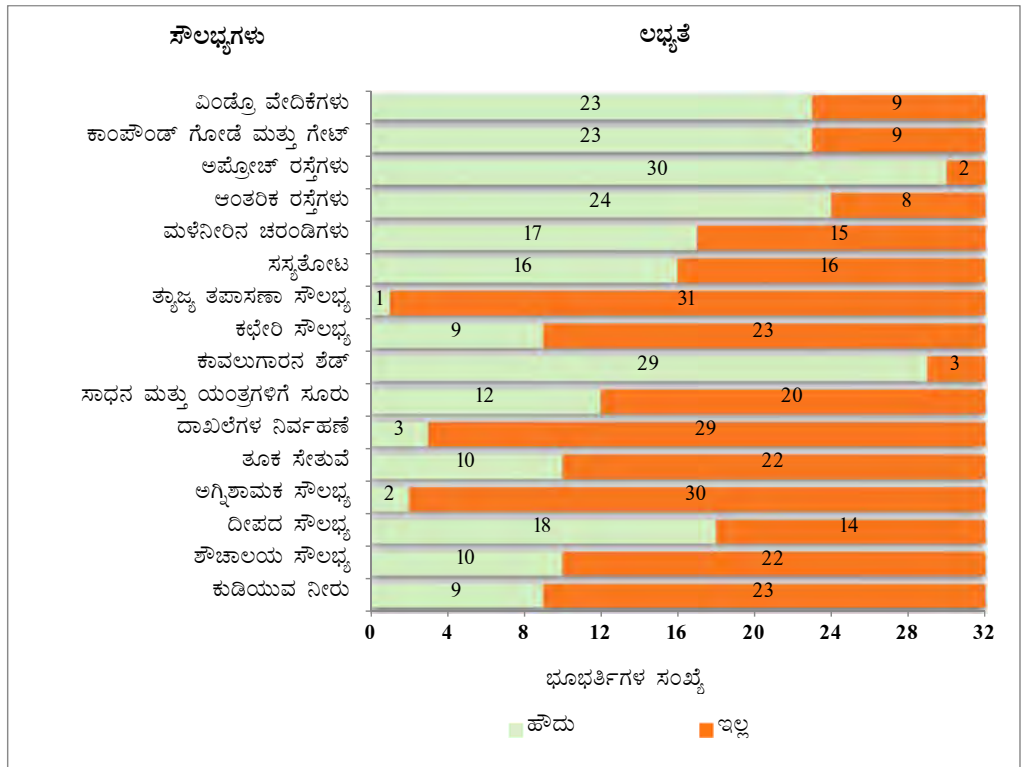
ಇರುವ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆದಿರುವ ಸುಳಿವುಗಳನ್ನು ಜಂಟಿ ಭೌತಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು. ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಸಂಸ್ಕರಿಸದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ರಾಶಿ ಹಾಕಲು ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್ 733ರಲ್ಲಿನ ಕೇವಲ 3 ಎಕರೆ 21 ಗುಂಟೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗೆ, ಖರೀದಿಗೆ ಮೊದಲು ಭೂಮಿಯ ನಿಖರವಾದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿನ ವಿಫಲತೆಯು ಏಳು ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಅವಧಿಗೆ 3 ಎಕರೆ 32 ಗುಂಟೆಗಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿಗೆ ಬಳಸದಿರುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಗಳು ಮಲಿನವಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ (ಪ್ರದರ್ಶನಕೆ 7.9).

ಭೂಭರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 100ರಷ್ಟು ಅನುಪಾಲನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿನ ವಿಫಲತೆಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ದಾವೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ತ ಭೂಮಿಯ ಅಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾರಣವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018). ಸಂಬಂಧಿತ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ವರದಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಲಾಗಿದೆ ಎಂದೂ ಸಹ ಅದು ತಿಳಿಸಿತು.

7.3.1.6 ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿ

ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿಯಮಗಳು, 2000ದ ಅನುಸೂಚಿ IIIರ ಮತ್ತು ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016ರ ಅನುಸೂಚಿ I(ಬಿ) ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ. 32 ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಕ್ಷೆ 7.3ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಕ್ಷೆ 7.3: ಭೂಭರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯ ಸ್ಥಿತಿ

29 ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳ ನಿರ್ವಾಹಕ ಮಂಡಳಿಯು ಯಾವುದೇ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿರಲಿಲ್ಲ, 31 ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳು ಭೂಭರ್ತಿಗಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಯಾವುದೇ ತ್ಯಾಜ್ಯ ತಪಾಸಣಾ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಭೂಭರ್ತಿಗಳಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ ಮಿಶ್ರ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಯಾವುದೇ ತಡೆಗಟ್ಟುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಇರಲಿಲ್ಲ. ವಿಂಡ್ರೋ ವೇದಿಕೆಗಳಿರುವ 21 ಭೂಭರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ 15ರಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಲಕ ಚರಂಡಿಗಳಿದ್ದವು ಹಾಗೂ ಕೇವಲ ಒಂಭತ್ತರಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಲಕ ಕೊಳವುಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದ್ದಿತು. 22 ಭೂಭರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ತೂಕ ಸೇತುವೆಗಳು

ಲಭ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಉಳಿದ 10 ಭೂಭರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಆರರಲ್ಲಿ ಅವು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. 30 ಭೂಭರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ ಆರಿಸುವ ಸಾಧನಗಳು ಲಭ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ, 23 ಭೂಭರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಹಾಗೂ 22 ಭೂಭರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಲಭ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ.

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 14⁴⁶ ಭೂಭರ್ತಿಗಳು ಈ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಲ್ಲಿ 10 ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು.

ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಗ್ರಹಣಾ, ಸಾಗಣಾ, ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸುವ ಮೂಲಕ ಎಸ್‌ಬಿಎಮ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಡಿಜಿಟಲ್‌ಗಳು ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018). ಉತ್ತರವು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

7.3.1.7 ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸುಡುವಿಕೆ

ಒಂಭತ್ತು⁴⁷ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸುಟ್ಟಿರುವ/ಸುಟ್ಟಿರುವ ಸುಳಿವುಗಳನ್ನು (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 7.10) ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳ ಜಂಟಿ ಭೌತಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತೋರಿಸಿತು. ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸುಡುವುದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವಲ್ಲಿನ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿಫಲತೆಯು ವಾಯು ಗುಣಮಟ್ಟ ಸೂಚಕದ ಇಳಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸುಡುವುದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಷೇಧಿಸುವುದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸುಡುವಿಕೆಗೆ ₹5000 ಮತ್ತು ಸಗಟು ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸುಡುವಿಕೆಗೆ ₹25000 ಪರಿಸರೀಯ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಅಂತಹ ಸುಡುವಿಕೆಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರರಾದ ಉಲ್ಲಂಘದಾರರಿಗೆ ದಂಡ ವಿಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಎನ್‌ಜಿಟಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿತ್ತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2016).

ಅವಶ್ಯಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಲು ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಯೊಂದಿಗೆ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018).

7.3.2 ಕುಮಟಾ ಪುರಸಭೆಯಿಂದ ಅರಣ್ಯದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಿಲೇವಾರಿ

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ನಂತರ ಮನಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್ 108ಎ ಯಲ್ಲಿನ ಎರಡು ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಾರ್ಗಪಲ್ಲಟ ಮಾಡಲು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಪರಿವಾನಗಿ ನೀಡಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2007). ಅಂತರ್ಜಲವು ಮಲಿನವಾಗುವುದೆಂಬ ಕಾರಣ ನೀಡಿ ಮರೂರು ಗುಡ್ಡ ಹಿತರಕ್ಷಣಾ ಸಮಿತಿಯು ಮೇಲಿನ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿ ಘಟಕದ ಸ್ಥಾಪನೆಯನ್ನು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪುರಸಭೆಯು ಬೇರೊಂದು ಪರ್ಯಾಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿತು. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯದೇ ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡಿತು (ಏಪ್ರಿಲ್ 2009) ಮತ್ತು ಅದು ಅರಣ್ಯ (ಸಂರಕ್ಷಣೆ) ಅಧಿನಿಯಮ, 1980ಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಅರ್ಜಿದಾರರಿಂದ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯಿದ್ದಿತು ಮತ್ತು ಅವರು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಗ್ರೀನ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ನಲ್ಲಿ (ಎನ್‌ಜಿಟಿ) ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿ (ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿ 2011ರ ಸಂಖ್ಯೆ.36467) ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಎನ್‌ಜಿಟಿಯು ತನ್ನ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ (ಫೆಬ್ರವರಿ 2017) ಏಪ್ರಿಲ್ 2009ರ ಸರ್ಕಾರೀ ಆದೇಶವನ್ನು ಶೂನ್ಯ ಮತ್ತು ನಿರರ್ಥಕವೆಂದು ಘೋಷಿಸಿತು.

⁴⁶ ಮಾನ್ವಿ ಪುರಸಭೆ-ಹೊಸ ಭೂಭರ್ತಿ (14), ಮಾನ್ವಿ ಪುರಸಭೆ-ಹಳೆಯ ಭೂಭರ್ತಿ (14), ಮಾಲೂರು ಪುರಸಭೆ (13), ಹೆಚ್‌ಡಿಎಮ್‌ಸಿ-ಹೊಸಯಲ್ಲಾಪುರ (12), ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿ ರಾಯಭಾಗ (12), ಶೃಂಗೇರಿ ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿ (12), ಬಳ್ಳಾರಿ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ (11), ಟಿ.ನರಸೀಪುರ ಪುರಸಭೆ (11), ದಾಂಡೇಲಿ ನಗರಸಭೆ (10), ನಂಜನಗೂಡು ನಗರಪಾಲಿಕೆ (10), ಹುಮ್ಮಾಬಾದ್ ಪುರಸಭೆ (10), ಮಾಗಡಿ ಪುರಸಭೆ (10), ಹೊನ್ನಾವರ ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿ (10) ಮತ್ತು ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿ (10).

⁴⁷ ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆಗಳು: ಬಳ್ಳಾರಿ ಮತ್ತು ಹೆಚ್‌ಡಿಎಮ್‌ಸಿ; ನಗರಪಾಲಿಕೆಗಳು: ಬೀದರ್, ದಾಂಡೇಲಿ, ಹೊಸಪೇಟೆ, ನಂಜನಗೂಡು ಮತ್ತು ಸಿರಾ; ಪುರಸಭೆ: ಮದ್ದೂರು; ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿ: ಕೂಡ್ಲಿಗಿ.

ಈ ಮಧ್ಯೆ, ಕುಮಟಾ ಪುರಸಭೆಯು ಎನ್‌ಜಿಟಿಯಿಂದ ಒಪ್ಪಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ರಾಶಿ ಹಾಕಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಫೆಬ್ರವರಿ 2017ರವರೆಗೆ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು (27,740 ಟನ್‌ಗಳು) ರಾಶಿ ಹಾಕಲಾಯಿತು (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 7.11). ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಸೂಚನೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾರ್ಚ್ 2017ರಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಹೊನ್ನಾವರ ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಸಾಗಣೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಪುರಸಭೆಯು ಗುತ್ತಿಗೆ ಬಾಡಿಗೆ, ಅರಣ್ಯೀಕರಣ, ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮೇಲೆ ₹37.60 ಲಕ್ಷವನ್ನೂ ಸಹ ಭರಿಸಿತು.

ಆದುದರಿಂದ, ವಿಷಯವು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗದೇ ಇರುವಾಗ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ರಾಶಿ ಹಾಕುವ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕ್ರಮವು ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದಿತು ಮತ್ತು ಅದು ನಿಷ್ಫಲ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತಲ್ಲದೇ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಮಲಿನ ಮಾಡುವಲ್ಲಿಯೂ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

7.4 ಮುಚ್ಚುವಿಕೆಯ ನಂತರದ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಬಳ್ಳಾರಿ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯು 2009-10ರವರೆಗೆ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ರೂಪನಗುಡಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಯಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ರಾಶಿ ಹಾಕುತ್ತಿತ್ತು. ಹರಗಿನದೋಣಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ನಂತರ 2010ರ ವರ್ಷದಿಂದ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಹೊಸ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿಯಮಗಳು, 2000ದ ಅನುಸೂಚಿ IIIರ ಅನ್ವಯ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದ ಮುಚ್ಚುವಿಕೆಯ ನಂತರದ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ 15 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಅನಿಲ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಕ್ಷಾಲಕದ (leachate) ಗುಣಮಟ್ಟದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯು ನಿಗದಿತ ಗುಣಮಟ್ಟಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರವೇ ಮುಚ್ಚಿದ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚುವಿಕೆಯ 15 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಮಾನವನ ಬಳಕೆಗೆ ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು. ಮುಂದುವರಿದಂತೆ, ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೈಪಿಡಿ, 2000ದ ಪರಿಚ್ಛೇದ 6.9.4.3 ಅನ್ವಯ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮಾಡುವ ಏಜೆನ್ಸಿಯು ರಾಜ್ಯ ಮಂಡಳಿಗಳಿಗೆ ಮುಚ್ಚುವಿಕೆಯ ಮತ್ತು ಮುಚ್ಚುವಿಕೆ-ನಂತರದ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

ನಗರಪಾಲಿಕೆಯ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಹಳೆಯ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಯಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ನೆಲಮಹಡಿ + ಎರಡು ವಸತಿ ಸಂಕೀರ್ಣದ ವಸತಿ ಬಡಾವಣೆಯ ರಚನೆಯನ್ನು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ ಅನುಮೋದಿಸಿರುವುದು (ಜುಲೈ 2015) ದಾಖಲೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರದ ಸಮಿತಿಯು 'ಅಮೃತ್' ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಾನವೊಂದರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಅನುಮೋದಿಸಿತು (ಜೂನ್ 2017).

ಹಳೆಯ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಯಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ (ವಾರ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ.17) 13ನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ಅನುದಾನಗಳಿಂದ ಕ್ರಮವಾಗಿ ₹24.29 ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು ₹12 ಲಕ್ಷ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್‌ನ ಅಪ್ರೋಚ್ ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು ಆರ್‌ಸಿ ಸಿ ರ್ಯಾಂಪ್‌ಅನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿರುವುದನ್ನು ಸಹ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2015 ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ 2016) ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು. ಹಳೆಯ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಯಾರ್ಡ್‌ಗೆ ₹98 ಲಕ್ಷ ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಗೋಡೆಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಹಾಗೂ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ವೇದಿಕೆಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಯಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ₹25 ಲಕ್ಷ ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಮೆಕ್ಯಾನಿಕಲ್ ಕನ್ವೇಯರ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ಮಾಣಗಳನ್ನು 13ನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದಡಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಮೋದಿಸಲಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಈ ಎರಡೂ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2017).

ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಯಿಂದ ಅವಶ್ಯಕವಿದ್ದ ಅನುಮೋದನೆ/ಪರವಾನಗಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಕ್ಷೇತ್ರೀಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ತನ್ನ ವರದಿಯಲ್ಲಿ (ಏಪ್ರಿಲ್ 2010) 35,000 ಟನ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಹಳೆಯ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಯಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಸುರಿಯಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಳಪೆ ಭೂಮಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಸಮಂಜಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ, ಹಳೆಯ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಯಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ವಸತಿ

ಬಡಾವಣೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಮತ್ತು ಉದ್ಯಾನವನವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಯಾರ್ಡ್‌ನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇತರೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ/ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಮುಚ್ಚುವಿಕೆಯ ನಂತರದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೂ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡುವ ಸಂಭವವಿದೆ.

ಶಿಫಾರಸು 15: ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ/ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬಳಕೆಯ ಮೂಲಕ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯನ್ನು ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬಯೋ-ಮೆಥನೇಶನ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಬೇಕು.

ಶಿಫಾರಸು 16: ಎಲ್ಲ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳು ಮಾನ್ಯತೆಯೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ಪರಿಸರೀಯ ಪರಿವಾನಗಿಯೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆವರ್ತಕ ತಪಾಸಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ವಿಲೇವಾರಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಕಂಡಿಕೆ 7.2.1.1ರ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು

ಪ್ರದರ್ಶನ 7.1: ನಂಜನಗೂಡು ನಗರಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಶೆಡ್‌ಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ವಿಂಡ್ರೋ ವೇದಿಕೆಗಳು (5.7.2017)

ಪ್ರದರ್ಶನ 7.2: ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ ನಗರಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಮಿ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಗುಂಡಿಗಳು ಖಾಲಿ ಉಳಿದಿರುವುದು (6.6.2017)

ಪ್ರದರ್ಶನ 7.3: ಹುಮ್ಮಾಬಾದ್ ಪುರಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸದೇ ಇರುವ ವರ್ಮಿ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಶೆಡ್‌ಗಳು (3.8.2017)

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 7.4: ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ಬಳಿ ಮತ್ತು ನದಿಗಳ ಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು
ರಾಶಿ ಹಾಕಿರುವುದು (ಕಂಡಿಕೆ 7.3.1.1)
ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿ ಐನಾಪುರ (16.6.2017)

ಪುರಸಭೆ, ಮುಗಳಖೋಡ (30.8.2017)

ಪುರಸಭೆ, ಕಕ್ಕೇರಾ (7.9.2017)

ಕಂಡಿಕೆ 7.3.1.5ರ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು

ಪ್ರದರ್ಶನಕೆ 7.5: ಟಿ.ನರಸೀಪುರ ಪುರಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ವಸತಿ ಶಾಲೆ
(4.7.2017)

ಪ್ರದರ್ಶನಕೆ 7.6: ಬಾಗಲಕೋಟೆ ನಗರಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಆಟದ ಸಾಧನಗಳು
(31.8.2017)

ಪ್ರದರ್ಶನಕೆ 7.7: ಸಿರಾ ನಗರಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ನಡೆದಾರಿಯೊಂದಿಗೆ ಉದ್ಯಾನವನ (15.6.2017)

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 7.8: ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಹಾದುಹೋಗುತ್ತಿರುವ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಹೊಳೆ (ಕಂಡಿಕೆ 7.3.1.5)
ಪುರಸಭೆ, ಭಟ್ಕಳ (9.5.2017)

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 7.9: ಮದ್ದೂರು ನಗರಸಭೆಯಲ್ಲಿನ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳು (ಕಂಡಿಕೆ 7.3.1.5) (3.6.2017)

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 7.10: ಮಿಶ್ರ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸುಡುತ್ತಿರುವುದು (ಕಂಡಿಕೆ 7.3.1.7)
ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ (1.8.2017)

ನಗರಸಭೆ, ಬೀದರ್ (8.8.2017)

ಹೆಚ್‌ಡಿಎಮ್‌ಸಿ (26.4.2017)

ಪ್ರದರ್ಶನ 7.11: ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ರಾಶಿ ಹಾಕಿರುವುದು (ಕಂಡಿಕೆ 7.3.2)

ಪುರಸಭೆ, ಕುಮಟಾ (22.5.2017)

ಭಾಗ-III

ವಿಶೇಷ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ನಿರ್ಮಾಣ
ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಿರ್ವಹಣೆ

39

PARALIFE
प्ररालीफ
Solute, Non-Ferrous, Natural
Simple Dose, Convenient
For Rheumatic, Arthralgia only

Falsinate

Falsinate
inmate

ALIFE

ಅಧ್ಯಾಯ VIII

ವಿಶೇಷ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯ

ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೈಪಿಡಿ, 2016ರ ಪರಿಚ್ಛೇದ 7.1ರ ಅನ್ವಯ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳೆಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಬಹುದು (ಎ) ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ, (ಬಿ) ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ, (ಸಿ) ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಮತ್ತು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ (ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ) ಮತ್ತು (ಡಿ) ಕಸಾಯಿಖಾನೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ.

8.1 ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ

ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ (ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ) ನಿಯಮಗಳು, 2011ನ್ನು (ಪಿಡಬ್ಲ್ಯು ನಿಯಮಗಳು, 2011) ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಮಂತ್ರಾಲಯವು ಅಧಿಸೂಚಿಸಿತು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2011). ಅದನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ (18 ಮಾರ್ಚ್ 2016) ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016 (ಪಿಡಬ್ಲ್ಯುವಿಎಂ ನಿಯಮಗಳು, 2016) ರಿಂದ ಬದಲಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ನಿಯಮಗಳು ಎಲ್ಲ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರು, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ, ತಯಾರಕರು, ಆಮದುದಾರರು ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ.

8.1.1 ನಿಷೇಧಿತ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನ ಬಳಕೆ

ಪಿಡಬ್ಲ್ಯು ನಿಯಮಗಳು, 2011ರ ನಿಯಮ 5(ಸಿ) 40 ಮೈಕ್ರಾನ್‌ಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ದಪ್ಪ ಇರುವ ಹೊಸ ಅಥವಾ ಮರುಬಳಕೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕೈಚೀಲಗಳ ತಯಾರಿಕೆ, ದಾಸ್ತಾನು, ವಿತರಣೆ ಅಥವಾ ಮಾರಾಟವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತದೆ. ತದನಂತರ ಪಿಡಬ್ಲ್ಯುವಿಎಂ ನಿಯಮಗಳು, 2016ರ ನಿಯಮ 4(ಸಿ)ಯ ಅನ್ವಯ ಹೊಸ ಅಥವಾ ಮರುಬಳಕೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕೈಚೀಲಗಳು 50 ಮೈಕ್ರಾನ್‌ಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ದಪ್ಪವಾಗಿರಬಾರದು.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮೈಕ್ರೋಬೀಡ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಧರ್ಮೋಕೋಲ್ ಮತ್ತು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕೈಚೀಲಗಳು, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಭಿತ್ತಿಪತ್ರಗಳು, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತೋರಣ, ಬಾವುಟಗಳು, ಫ್ಲೆಕ್ಸ್‌ಗಳು, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ದ್ವಜಗಳು, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತಟ್ಟೆಗಳು, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಪ್‌ಗಳು, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚಮಚಗಳು, ಅಂಟಿಗೊಂಡಿರುವ ಚಿತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಊಟದ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಹರಡುವ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹಾಳೆಗಳ ತಯಾರಿಕೆ, ಸರಬರಾಜು, ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಬಳಕೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಷೇಧ ವಿಧಿಸಿರುವುದನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸಿತು (11 ಮಾರ್ಚ್ 2016).

ಪೌರಾಡಳಿತ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ಸಲ್ಲಿಕೆಗಳ (2016-17) ಅನ್ವಯ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನಕ್ಕೆ 760 ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯವು ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಿಷೇಧವನ್ನು ಅನುಪಾಲಿಸುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (ಬಿಬಿಎಮ್‌ಪಿಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲೆ 3,588 ದಾಳಿ ನಡೆಸಿದವು ಹಾಗೂ 162 ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ನಿಷೇಧಿತ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ಅನ್ನು ಮಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ₹31.68 ಲಕ್ಷವನ್ನು ದಂಡವನ್ನಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದವು.

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 28 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು 2012-13ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ 1,889 ದಾಳಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದವು ಮತ್ತು 86 ಟನ್ ನಿಷೇಧಿತ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ಅನ್ನು ಮಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದವು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದವು. ಅವುಗಳನ್ನು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆವರಣದೊಳಗೆ, ಒಣ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿಡಲಾಗಿತ್ತು. ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಿಷೇಧಿತ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನ ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ. ಕಾನೂನನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿದ್ದುದರಿಂದ ₹9.30 ಲಕ್ಷವನ್ನು ದಂಡವನ್ನಾಗಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಎರಡು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (ಕಾರವಾರ ಮತ್ತು ಸಿರಾ ನಗರಸಭೆಗಳು) ಉತ್ತರ ನೀಡಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಐದು⁴⁸ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಯಾವುದೇ ದಾಳಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿರಲಿಲ್ಲ.

⁴⁸ ಪುರಸಭೆಗಳು: ಹುಮ್ಮಾಬಾದ್ ಮತ್ತು ಮುಗಳಖೋಡ; ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು: ಐನಾಪುರ, ಚಿಂಚಲಿ ಮತ್ತು ರಾಯಭಾಗ್.

ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರಿಂದ ನಿಷೇಧಿತ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಮೂಲದಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಜಂಟಿ ಭೌತಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಗಮನಿಸಿದವು, ಅದು ನಿಷೇಧವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ನಿಷೇಧದ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕೈಚೀಲಗಳ ಪರಿಮಾಣವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಉತ್ತರಿಸಿತು (ಮೇ 2018). ಆದರೆ, ನಿಷೇಧಿತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅಂತಹ ಘಟಕಗಳ ಮೇಲೆ ದಂಡ ವಿಧಿಸಲು ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ದಾಳಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ. ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಸರಕನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಲು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸಹ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

8.1.2 ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳ ಅನುಸರಣೆಯ ಸ್ಥಿತಿ

ಪಿಡಬ್ಲ್ಯು ನಿಯಮಗಳು, 2011ರ ಕಲಮು 6 ಮತ್ತು ಪಿಡಬ್ಲ್ಯುವಿಮ್ ನಿಯಮಗಳು, 2016ರ ಕಲಮುಗಳು 5 ಮತ್ತು 6 ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಪುರಸಭೆ/ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಅನುಸರಣೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 8.1ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 8.1: ಪಿಡಬ್ಲ್ಯು ನಿಯಮಗಳು, 2011 ಮತ್ತು ಪಿಡಬ್ಲ್ಯುವಿಮ್ ನಿಯಮಗಳು, 2016ರ ಅನುಪಾಲನೆಯ ಸ್ಥಿತಿ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಅವಶ್ಯಕತೆ	ಪಿಡಬ್ಲ್ಯು ನಿಯಮಗಳು, 2011ರ ಅಡಿ	ಪಿಡಬ್ಲ್ಯುವಿಮ್ ನಿಯಮಗಳು, 2016ರ ಅಡಿ	ಅನುಸರಣೆ/ಷರಾ
		ನಿಬಂಧನೆಗಳು		
1	ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಿಂಗಡಣೆ, ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಶೇಖರಣೆ, ಸಾಗಣೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ	ನಿಯಮ 6(ಸಿ)(i)	ನಿಯಮ 6(2)(ಎ)	ಕೇವಲ ಕುಮಟಾ ಪುರಸಭೆಯು ಮಾತ್ರ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆಯ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಇತರ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮಿಶ್ರ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಸಾಗಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು.
2	ಎಲ್ಲ ಪಾಲುದಾರರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು	ನಿಯಮ 6(ಸಿ)(v)	ನಿಯಮ 6(2)(ಇ)	ಹೊಸದಾಗಿ ಉನ್ನತೀಕರಣಗೊಂಡ ಐದು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬದಲಿಗೆ ಪರ್ಯಾಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿವೆ.
3	ತ್ಯಾಜ್ಯ ಎತ್ತುವವರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಿವಿಲ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು	ನಿಯಮ 6(ಸಿ)(vi)	ನಿಯಮ 6(2)(ಎಫ್)	ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಯಾವುದೇ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (ತುಮಕೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಪುರಸಭೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ತ್ಯಾಜ್ಯ ಎತ್ತುವವರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಿವಿಲ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ.
4	ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು ವಿಸ್ತೃತ ತಯಾರಕರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ (ಇಪಿಆರ್) ತತ್ವಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ತಯಾರಕರ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು.	ನಿಯಮ 6(ಡಿ)	ನಿಯಮ 6(3)	ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಯಾವುದೇ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯೂ ಸಹ ಇಪಿಆರ್ ಆಧಾರಿತ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.
5	ಈ ನಿಯಮಗಳ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಉಪಕಾನಾನನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು	ನಿಯಮ 6(ಜಿ)	ನಿಯಮ 6(4)	ಹೆಚ್‌ಡಿಎಮ್‌ಸಿ ಮತ್ತು ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳು ಉಪಕಾನಾನುಗಳನ್ನು 2011ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ್ದವು. ಮೂರು ⁴⁹ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿನ ಪರಿಷತ್‌ಗಳು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಅವುಗಳು ಉಪಕಾನಾನುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

ಹೀಗೆ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ನಿಯಮ, 2011 ಮತ್ತು 2016ರಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ವಿವಿಧ ಘಟ್ಟಗಳನ್ನು ಅನುಸರಣೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿನ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿಫಲತೆಯು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲ್ಪಡದ ಮಿಶ್ರ ತ್ಯಾಜ್ಯವು ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಸೇರಿತು. ಜಂಟಿ ಭೌತಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯೂ ಸಹ ನಿಷೇಧಿತ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ರಾಶಿ ಹಾಕಿರುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿತು.

⁴⁹ ತುಮಕೂರು ನಗರಸಭೆ (8.9.2011), ಪುರಸಭೆಗಳು: ಹಿರಿಯೂರು (21.3.2012) ಮತ್ತು ಟಿ.ನರಸೀಪುರ (27.2.2017).

ಪಿಡಬ್ಲ್ಯುಎಮ್ ನಿಯಮಗಳು, 2016ರ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2017) ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018). ಪಿಡಬ್ಲ್ಯುಎಮ್ ನಿಯಮಗಳು, 2016ರ ಕೆಲವು ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಕರಡು ಉಪಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಇಪಿಆರ್‌ಅನ್ನು ಏಕೀಕರಿಸುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಂದಿನ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದೆಂದೂ ಸಹ ಅದು ತಿಳಿಸಿತು.

8.1.2.1 ಜಾನುವಾರುಗಳಿಂದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಸೇವನೆ ಹಾಗೂ ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸಾವು

ಎಮ್‌ಎಸ್‌ಡಬ್ಲ್ಯು ನಿಯಮಗಳು, 2000ದ ಮತ್ತು 2016ರ ಅನುಸೂಚಿ IIರ ಅನ್ವಯ ಬೀದಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರವೇಶಾವಕಾಶವಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಶೇಖರಣೆಯ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಮನೆಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿನ ಲೋಪಗಳು ಅಡಿಗೆಮನೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ/ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ ಆಹಾರವನ್ನು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ರಸ್ತೆಬದಿಗಳು, ಖಾಲಿ ನಿವೇಶನಗಳು ಮತ್ತು ಹತ್ತಿರದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಹಾಕುವುದರಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿಸಿತು. ಅಂತಹ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಅಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದು ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು (ಬೀದಿ ಹಾಗೂ ಮನೆಯ) ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ಜಾನುವಾರುಗಳು ಉಳಿದ ಆಹಾರವನ್ನು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಜೊತೆಗೆ ಸೇವಿಸುತ್ತಿದ್ದವು.

ಬೀದಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ರಸ್ತೆಬದಿಯಲ್ಲಿ/ರಸ್ತೆಬದಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುವ ತೊಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿರುವ ಆಹಾರ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಎಳೆದಾಡಿ ಚದುರಿಸಿರುವುದನ್ನು/ಸೇವಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಜಂಟಿ ಭೌತಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತೋರಿಸಿತು. ಇದರಿಂದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶವು ಮತ್ತಷ್ಟು ಅಶುಚಿ ಮತ್ತು ಅನಾರೋಗ್ಯಕರವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತವಾಗಿತ್ತು (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 8.1). ಕಾಲಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಸೇರುವಿಕೆಯು ರೊಮಿನಲ್ ಸೋಂಕು, ಅಜೀರ್ಣ, ಅನಸ್ಟೆಸ್⁵⁰ ಮತ್ತು ನಿಶ್ಚಕ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ಸಾವಿನಲ್ಲಿ ಪರ್ಯವಸಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಜಾನುವಾರುಗಳಿಂದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಸೇವನೆಯ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 35 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ನಾಲ್ಕು⁵¹ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಿದವು:

- ಅಂತಹ 895 ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ 97ರಲ್ಲಿ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿದ್ದು 2,319 ಕಿಲೋಗ್ರಾಂನಷ್ಟು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ಅನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯಲಾಗಿದೆ (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 8.2); ಮತ್ತು
- 37 ಸಾವುಗಳು ವರದಿಯಾಗಿವೆ (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 8.3).

ಬೀದಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಎಲ್ಲ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಉತ್ತರಿಸಿತು (ಮೇ 2018).

8.1.3 ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ/ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ಅನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡದಿರುವುದು

ಪುರಸಭಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು/ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇಂಡಿಯನ್ ರೋಡ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳ ಅನ್ವಯ ನಿಗದಿತ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ನೀತಿಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಗೆ ಅಥವಾ ತೈಲಕ್ಕೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ (ಮತ್ತೆ ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಂತಹ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿ) ಬಳಸುವುದನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಪಿಡಬ್ಲ್ಯು ನಿಯಮಗಳು, 2011ರ ನಿಯಮ 6(ಹೆಚ್) ಮತ್ತು ಪಿಡಬ್ಲ್ಯುಎಮ್ ನಿಯಮಗಳು, 2016ರ ನಿಯಮ 5(ಬಿ) ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತವೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಯು (ಸಿಪಿಸಿಬಿ) ತನ್ನ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮೇಲಿನ ಸಮೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ (ಜೂನ್ 2013) ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಬಳಕೆ, ಸಿಮೆಂಟ್ ಒಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸ್ಥಾವರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಬದಲಿ ಇಂಧನವನ್ನಾಗಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಕಚ್ಚಾ

⁵⁰ ಅನಸ್ಟೆಸ್ ಎನ್ನುವುದು ಹಸುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಂಶವಾಗಿದೆ.
⁵¹ ಬೀದರ್, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು (ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿ, ಕೊಪ್ಪ), ಕೋಲಾರ (ಪುರಸಭೆ, ಮಾಲೂರು) ಮತ್ತು ಉತ್ತರಕನ್ನಡ

ವಸ್ತುವನ್ನಾಗಿ ಬಳಕೆ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಆರ್‌ಡಿಎಫ್ ದ್ರವವನ್ನಾಗಿ (ತೈಲ) ಮತ್ತು ಪ್ಲಾಸ್ಟಾ ಪೈರೋಲಿಸಿಸ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿಯಲ್ಲಿ (ಪಿಪಿಟಿ) ಬಳಸುವುದು ಮುಂತಾದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಚಿಸಿತ್ತು.

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಯಾವುದೇ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯೂ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 28 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು 86 ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ನಿಷೇಧಿತ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನ್ನು ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ/ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ತೈಲವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು. ಕರ್ನಾಟಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ರಸ್ತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಏಜೆನ್ಸಿಯಿಂದ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಳಸಿರುವ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳನ್ನು ಅನುಬಂಧ 11.5ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಸಿಪಿಸಿಬಿಯು ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿತ ರಸ್ತೆಗಳ (2002-2007) ಮೇಲಿನ ತನ್ನ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ವರದಿಯಲ್ಲಿ (2008) ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಳಸಿ ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ರಸ್ತೆಗಳು ದೃಢವಾಗಿದ್ದು ಮಳೆನೀರು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ನಿಶ್ಚಲತೆಗೆ ಉತ್ತಮ ಪ್ರತಿರೋಧವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಸವೆತ ಮತ್ತು ಗುಂಡಿಗಳಿರದೇ ವೆಚ್ಚ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಅಂತಹ ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣಾ ವೆಚ್ಚವೂ ಸಹ ಬಹುತೇಕ ಶೂನ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಒಂದು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಉದ್ದ ಮತ್ತು 3.75 ಮೀಟರ್ ಅಗಲದ ರಸ್ತೆಗೆ ಒಂದು ಟನ್ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ಅನ್ನು (10 ಲಕ್ಷ ಕೈಚೀಲಗಳು) ಬಳಸಿದ್ದು ಅದು ಒಂದು ಟನ್ ಡಾಂಬರನ್ನು ಉಳಿಸುವುದು ಎಂದೂ ಸಹ ಅದು ತಿಳಿಸಿದೆ.

86 ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಕಂಡಿಕೆ 8.1.1ರಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿರುವಂತೆ, ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ರಸ್ತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ/ಏಜೆನ್ಸಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಬಳಸಲು ಸರ್ಕಾರವೂ ಸಹ ಇದುವರೆಗೂ ಯಾವುದೇ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿಲ್ಲ.

ಹೀಗೆ, ನಿಗದಿತ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವಲ್ಲಿನ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವಲ್ಲಿನ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿಫಲತೆಯು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸದಿರುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿಸಿತಲ್ಲದೇ ಪರಿಸರದ ಅವನತಿ ಹಾಗೂ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಸಾವಿಗೂ ಕಾರಣವಾಯಿತು.

ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಸಕಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018). ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಬೇಲ್ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಆರ್‌ಡಿಎಫ್ ಅನ್ನಾಗಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದೂ ಸಹ ಅದು ತಿಳಿಸಿತು.

ಶಿಫಾರಸು 17: ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ನಗರ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ರಸ್ತೆಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಬಳಸುವುದನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಬಹುದು ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನವನ್ನು ತಲುಪುವ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲಿನ ವೆಚ್ಚವನ್ನೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡುವ ಇತರೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಅದು ಅನ್ವೇಷಿಸಬಹುದು.

8.2 ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ (ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ) ನಿಯಮಗಳು, 1998ನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸಿತು (ಜುಲೈ 1998). ಇದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುವ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ನಿಯಂತ್ರಿತ ಚೌಕಟ್ಟೊಂದನ್ನು ಒದಗಿಸಿತು. ಅದನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅಧಿಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ (ಮಾರ್ಚ್ 2016) ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016ರಿಂದ ಬದಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಯು ಈ ನಿಯಮಗಳ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿರುವ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವಾಗಿದೆ. ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅನುಭೋಗದಾರರು ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆದಾರರು, ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸದೇ, ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಯಿಂದ ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯಬೇಕು ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು

ಅಂತಿಮ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಲು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಥವಾ ದೂರಸ್ಥ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಆಳವಾಗಿ ಹೂಳುವುದರ ಮೂಲಕ ವಿಲೇವಾರಿಯನ್ನು ಅನುಮತಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ನಿಗದಿತ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಪೂರ್ವಾನುಮತಿ ಪಡೆದು ಹಾಗೂ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಅನ್ವಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

8.2.1 ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಧಿಷ್ಠಾನದ ಸ್ಥಿತಿ

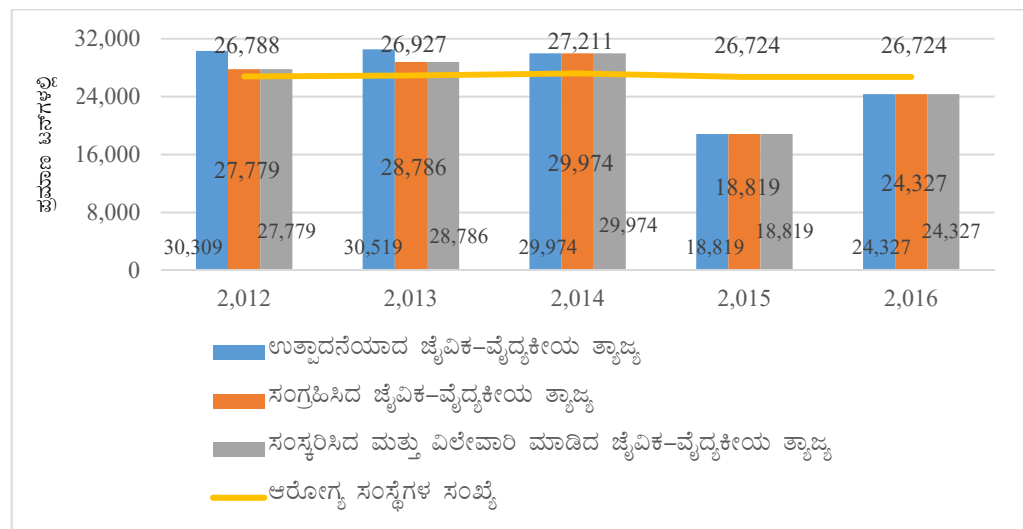
ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 29,874 ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು, ನರ್ಸಿಂಗ್ ಹೋಂಗಳು ಮತ್ತು ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ರೋಗ ನಿರ್ಣಯ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಗಳು, ತುರ್ತು ಸೇವೆಗಾಗಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮ, ಮುಂತಾದವುಗಳು ಸೇರಿವೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 25 ಸಾಮಾನ್ಯ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಿವೆ.

ಡಿಸೆಂಬರ್ 2017ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ, ಶೇಕಡಾ 9ರಷ್ಟು (2,595) ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಯಿಂದ ಸಿಂಧುವಾದ ಅಧಿಷ್ಠಾನವಿಲ್ಲದೇ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಶೇಕಡಾ 17ರಷ್ಟು ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (5,601) ಆಳವಾಗಿ ಹೂಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದರೆ, ಶೇಕಡಾ 18ರಷ್ಟು ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (5,427) ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಯಾವುದೇ ದೃಢೀಕರಣವಿಲ್ಲದೇ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು.

8.2.2 ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿ

2012ರಿಂದ 2016ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ನಕ್ಷೆ-8.1ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ನಕ್ಷೆ 8.1: ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಸ್ಥಿತಿ

ಆಧಾರ: ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿ ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ

ನಕ್ಷೆ 8.1ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಯ ಬಳಿ ಲಭ್ಯವಿದ್ದ ದತ್ತಾಂಶವು 2012ರಿಂದ 2014ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿರುವುದು ಮತ್ತು 2014ರಿಂದ 2016ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾದ ಒಟ್ಟು ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಯು ಒದಗಿಸಿರುವ ದತ್ತಾಂಶವು ತಪ್ಪಾಗಿದೆ, ಏಕೆಂದರೆ, ಮುಂದಿನ ಕಂಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವಂತೆ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಆವರಣದೊಳಗೇ ಸುಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಜಂಟಿ ಭೌತಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು.

2015ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿನ (ಶೇಕಡಾ 37) ತೀವ್ರ ಕುಸಿತವು ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿನ ಇಳಿಕೆಗೆ (ಶೇಕಡಾ 2) ಅನುರೂಪವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿ ಇಳಿಕೆಗೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. 2016ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಏರಿಕೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುರೂಪವಾಗಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಏರಿಕೆಯಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು 2012-14ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದಿತು.

8.2.3 ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಸರ್ಕಾರಿ ಮತ್ತು ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಅಧಿಷ್ಠಾನದ ಸ್ಥಿತಿ

33 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ⁵² ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರಿ (36) ಮತ್ತು ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು (34) ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಯಿಂದ ಈ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ನೀಡಿರುವ ಅಧಿಷ್ಠಾನದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 8.2ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 8.2: 70 ಸರ್ಕಾರಿ/ಪಶು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ಅಧಿಷ್ಠಾನದ ಸ್ಥಿತಿ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ವರ್ಗ	ಜೈವಿಕ ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅಧಿಷ್ಠಾನದ ವಿವರಗಳು		
		ಪಡೆದಿರುವುದು	ಪಡೆಯದಿರುವುದು	ವಿವರ ನೀಡದಿರುವುದು
1	ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು	14	21	01
2	ಪಶು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು	08	19	07

ಆಧಾರ: ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ

ಹೀಗೆ, ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಶೇಕಡಾ 58ರಷ್ಟು ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 56ರಷ್ಟು ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು, ಮಾರ್ಚ್ 2017ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ, ಅವಶ್ಯಕವಿದ್ದ ಅಧಿಷ್ಠಾನವನ್ನು ಪಡೆಯದೇ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದು ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಯಲ್ಲಿನ ದತ್ತಾಂಶದ ಸಂಕಲನವನ್ನು (ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ, ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಇತ್ಯಾದಿ) ಅಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವುದಲ್ಲದೇ ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಯಿಂದ ನಡೆಯುವ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ/ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕವಾಗಿಸುತ್ತದೆ.

8.2.4 ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪಾತ್ರ

2000ದಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೊಂಡ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ನಿಯಮಗಳು, 1998ರ ನಿಯಮ 6(6) ಮತ್ತು ನಿಯಮ 14ರ ಹಾಗೂ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ನಿಯಮಗಳು, 2016ರ ಅನುಸೂಚಿ III (7)ರ ಅನ್ವಯ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು:

(ಎ) ಕೇಂದ್ರೀಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಯದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳ ಅನ್ವಯ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವ್ಯಾಪ್ತಿಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕು/ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಎಲ್ಲ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದವು ಮತ್ತು ಈ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ನಗರ ಮಿತಿಗಿಂತ ದೂರದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿದ್ದವು. ಬಳ್ಳಾರಿ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಬಾಗಲಕೋಟೆ ನಗರಸಭೆಗಳು ತಮ್ಮ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದವು.

(ಬಿ) ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಇತರೆ ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು (ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಬೇಕು.

⁵² ಒಂದು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ (ಗುಡಿಬಂಡೆ ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿ) ಸರ್ಕಾರಿ/ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದ (ಉಗಾರ ಮುದ್ದಾ ಪುರಸಭೆ) ಒಂದೇ ಒಂದು ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯು ಮುಚ್ಚಿತ್ತು.

ಎಂಟು⁵³ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಪ್ರದೇಶದೊಳಗೆ ಸ್ಥಿತವಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಂದ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಎಂಟು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಜೊತೆ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಮಿಶ್ರ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸುಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಜಂಟಿ ಭೌತಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ತುಮಕೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಂದ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ವಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಾರಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಜಂಟಿ ಭೌತಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇತರ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅಕ್ರಮಗಳು ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. 15 ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. 20 ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಆವರಣದಲ್ಲಿಯೇ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸುಟ್ಟಿರುವ ಸುಳಿವುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು.

(ಸಿ) ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ನಿಯಮಗಳು, 2016ರ ಅನುಸೂಚಿ I(12)ರ ಅನ್ವಯ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಈ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಅಂತಿಮ ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ ರಿಕವರಿ ಸೌಲಭ್ಯದಿಂದ ಅಥವಾ ಮನೆಗಳಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆಯು ಶೇಕಡಾ ಶೂನ್ಯದಿಂದ 55ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ⁵⁴ ಇದ್ದಿತು. ಆದುದರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಿಶ್ರ ತ್ಯಾಜ್ಯವು ಮನೆಗಳ ಜೈವಿಕ ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನೂ ಸಹ ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಸಾಗಣೆ ಮಾಡಿ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ರಾಶಿ ಹಾಕಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮಧ್ಯಂತರ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಲು ಯಾವುದೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ನಿಯಮಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೇ ಅನೈರ್ಮಲ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗಿ ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಅಪಾಯಕ್ಕೂ ಸಹ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು.

ಮನೆಗಳ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಕರಡು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉಪಕಾನೂನುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಗೃಹಿಕ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂತೆ ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಯನ್ನು ಕೋರಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018).

8.2.5 ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಂದ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು 48 ಘಂಟೆಗಳಿಗೂ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 1998ರ ನಿಯಮ 6(5) ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಏಳು ಜಿಲ್ಲಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಎರಡು ಬೋಧನಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು. ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯು ಸಿಬಿಎಮ್‌ಡಬ್ಲ್ಯುಟಿಎಫ್ ನೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದವೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿತು ಮತ್ತು ಅದರ ಅನ್ವಯ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ದಿನಬಿಟ್ಟುದಿನ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ವಾಸ್ತವಿಕ ಅವರ್ತನವು ಪ್ರತಿ ಎರಡರಿಂದ ಆರು ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಇದ್ದಿತು. ಇತರ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಅವರ್ತನವು ಪ್ರತಿ ದಿನದಿಂದ ವಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಲದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಿತು. ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ವಾಸ್ತವಿಕ ಅವರ್ತನದ ಜೊತೆಗೆ

⁵³ ನಗರಸಭೆ: ನಂಜನಗೂಡು; ಪುರಸಭೆಗಳು: ಕಕ್ಕೇರಾ, ಮುಗಳಖೋಡ ಮತ್ತು ಟಿ.ನರಸೀಪುರ; ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು: ಐನಾಪುರ, ಚಿಂಚಲಿ, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ಮತ್ತು ರಾಯಭಾಗ್

⁵⁴ ಏಳು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೂನ್ಯ 12 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ಒಂದರಿಂದ 25, 15 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 26ರಿಂದ 50 ಮತ್ತು ಒಂದು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 50ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು

ಒಪ್ಪಂದದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವ ಆವರ್ತನದ ಹೋಲಿಕೆಯು ಕೆಲವು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿತು (ಅನುಬಂಧ 8.1ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ). ಇದು ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸೂಕ್ತ ವಿಲೇವಾರಿಯನ್ನು ಜಾರಿಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ಅಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಆವರ್ತನವು ಮೂರು ದಿನಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದ ನಾಲ್ಕು⁵⁵ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಅಂಗಾಂಗದ ಗಣನೀಯ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಆವರಣದೊಳಗೇ ಆಳವಾದ ಗುಂಡಿಗಳನ್ನು ಹೂಳಿರುವುದನ್ನು/ಸುಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು.

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಯಾವುದೇ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಉತ್ಪಾದನೆಯಾದ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಲು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ತಮ್ಮ ಆವರಣದಲ್ಲಿಯೇ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಹೂಳುತ್ತಿದ್ದವು (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 8.4).

8.2.6 ದ್ರವ ರಾಸಾಯನಿಕ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿ

ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿಯಮಗಳು, 1998 ಮತ್ತು 2016ರ ಅನ್ವಯ ಅನುಭೋಗದಾರರು (ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ) ದ್ರವ ರಾಸಾಯನಿಕ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಮೂಲದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಚರಂಡಿಗಳಿಗೆ ಬಿಡುವ ಮೊದಲು ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವ ಇತರ ಕೊಳಚೆ ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರವಾಗುವ ಮೊದಲು ಸಂಸ್ಕರಿಸಬೇಕು ಅಥವಾ ತಟಸ್ಥಗೊಳಿಸಬೇಕು (ಶೇಕಡಾ ಒಂದರ ಹೈಪೋಕ್ಲೋರೇಟ್ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಸಮಾನ ರಾಸಾಯನಿಕವನ್ನು ಬಳಸಿ ಸೋಂಕು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು).

36ರಲ್ಲಿ 12 ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು 34ರಲ್ಲಿ 25 ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ದ್ರವ ರಾಸಾಯನಿಕ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಲು ಯಾವುದೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು. ಮಂಗಳೂರಿನ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯೊಂದನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಯಾವುದೇ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಚರಂಡಿಗಳಿಗೆ ದ್ರವ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಬಿಡುವ ಮೊದಲು ಸಂಸ್ಕರಿಸುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸ್ಥಾವರವು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕರಿಸದ ದ್ರವ ರಾಸಾಯನಿಕ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಚರಂಡಿಗಳಿಗೆ ಬಿಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಹಾಗೂ ಅದರಿಂದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜಲಮೂಲವು ಕಲುಶಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು.

8.2.7 ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ರಾಶಿ ಹಾಕುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸುಡುವಿಕೆ

ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ/ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ತೆರೆದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸುಡುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿವೆ. ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿಯಮಗಳು, 2016ರ ನಿಯಮ 4(ಬಿ) ಅನ್ವಯ ಯಾವುದೇ ದ್ವಿತೀಯ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಮರುಬಳಕೆ ವಸ್ತುಗಳ ಕಳ್ಳತನ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಲ್ಲದ ಹರಡುವಿಕೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿದ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತ, ಗಾಳಿಬೆಳಕು ಇರುವ ಮತ್ತು ಭದ್ರವಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅನುಭೋಗದಾರನೂ (ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ) ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕು. ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವಂತೆ ಅಂತಹ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಅಥವಾ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ನೇರವಾಗಿ ಸಾಗಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಜಂಟಿ ಭೌತಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಗಮನಿಸಿದೆವು:

- (ಎ) ಬಳ್ಳಾರಿಯ ವಿಜಯನಗರ ವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ತೆರೆದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವು ಹರಡಿತ್ತು ಮತ್ತು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಟ್ರೈಲರೊಂದರಲ್ಲಿ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಜೊತೆ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿರುವ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಮೂಟೆಗಳು ಕಂಡುಬಂದವು (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 8.5);

⁵⁵ ಹಿರಿಯೂರು, ಮುಗಳಖೋಡ, ಟಿ.ನರಸೀಪುರ ಮತ್ತು ಉಗಾರ ಖುರ್ದಾ ಪುರಸಭೆಗಳು

- (ಬಿ) ಬೀದರ್ ವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಾಗಿ ಇಟ್ಟಿರುವ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಜೊತೆ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿತು (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 8.6); ಮತ್ತು
- (ಸಿ) 21 ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ರಾಶಿ ಹಾಕಿರುವುದು ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 36 ಸರ್ಕಾರಿ/ಪಶು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 8.7).

ಹೀಗೆ, ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಿಯಮಗಳ ಅನುಪಾಲನೆಯು ದುರ್ಬಲವಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದು ಮೇಲಿನ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವುದಲ್ಲದೇ ಪರಿಸರವನ್ನೂ ಸಹ ಕಲುಷಿತಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು.

8.3 ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ

ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ (ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ) ನಿಯಮಗಳು, 2011ನ್ನು 2011ರಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು 1 ಮೇ 2012ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದವು. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಮಂತ್ರಾಲಯವು ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ (ನಿರ್ವಹಣಾ) ನಿಯಮಗಳು, 2016ನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸಿತು ಮತ್ತು ಅವುಗಳು 1 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2016ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದವು. ಈ ನಿಯಮಗಳು ಅನುಸೂಚಿ-1ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಮತ್ತು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಸಾಧನಗಳ ಅಥವಾ ಘಟಕಗಳ ತಯಾರಿಕೆ, ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಪ್ರತಿಯೋರ್ವ ಉತ್ಪಾದಕರು, ಬಳಕೆದಾರರು ಅಥವಾ ಸಗಟು ಬಳಕೆದಾರರು, ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಕೇಂದ್ರ, ವಿಘಟನೆ ಮಾಡುವವರು ಮತ್ತು ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಮರುಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ.

8.3.1 ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿ

ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯ ಅನ್ವಯ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಪರಿಸರ ನಿರ್ವಹಣಾ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಇವರು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿರುವಂತೆ (ಮಾರ್ಚ್ 2014) ವಾರ್ಷಿಕ 86,118 ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟಿದೆ. 2012-13ರಿಂದ 2016-17ನೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ, ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮತ್ತು ಮರುಬಳಕೆದಾರರು ಮತ್ತು ವಿಘಟನಕಾರರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಅಥವಾ ಹಾಗೆಯೇ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಿದ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಿವರಗಳು ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿ/ಡಿಎಮ್‌ಎ ಬಳಿ ಲಭ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ.

ಮಾರ್ಚ್ 2017ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ, ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಯು ಮರುಬಳಕೆಗೆ/ವಿಘಟನೆಗೆ 91 ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ (59 ವಿಘಟನಕಾರರು, 23 ಮರುಬಳಕೆದಾರರು ಮತ್ತು 9 ವಿಘಟನಕಾರರು ಹಾಗೂ ಮರುಬಳಕೆದಾರರು) ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದೆ. ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಾಗಿ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೇವಲ 77 ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನೀಡಿರುವುದನ್ನು ಹಾಗೂ ಉಳಿದ 14 ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಾಗಿ ಅನುಮತಿಯು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು. ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಾಗಿ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ನೀಡಿರುವ 77 ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ 17 ಘಟಕಗಳು ಇನ್ನೂ ಆರಂಭಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ, 9 ಘಟಕಗಳು ಮುಚ್ಚಿದ್ದವು ಹಾಗೂ 13 ಘಟಕಗಳು ಮುಂದಿನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಾಗಿ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು.

8.3.2 ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಗಟು ಬಳಕೆದಾರರಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪಾತ್ರ

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರಸ್ತೆಗಳ, ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ಮತ್ತು ವಿಹಾರಧಾಮಗಳ ದೀಪಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಪಾಲಿಕೆಯ ಕಡ್ಡಾಯ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೆಎಮ್ ಅಧಿನಿಯಮ, 1964ರ ಪರಿಚ್ಛೇದ 87 ಮತ್ತು ಕೆಎಮ್‌ಸಿ ಅಧಿನಿಯಮ, 1976ರ ಪರಿಚ್ಛೇದ 58(5) ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರಸ್ತೆಗಳ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪ್ರದೇಶಗಳ, ಮುಂತಾದವುಗಳ ದೀಪಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳದ್ದಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ, ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿಯಮಗಳು, 2011 ಮತ್ತು ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016 ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಇಲಾಖೆಗಳು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು, ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಅಧಿನಿಯಮ, 1948ರ (1948ರ 63) ಹಾಗೂ ಕಂಪನಿಗಳ ಅಧಿನಿಯಮ, 2013 (2013ರ 18) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿತವಾಗಿರುವ ಪಾಲುದಾರ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಥವಾ ಖಾಸಗೀ ಕಂಪನಿಗಳು ಹಾಗೂ

₹ ಒಂದು ಕೋಟಿಗಿಂತಲೂ ಅಧಿಕ ವಹಿವಾಟನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅಥವಾ 20ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೌಕರರನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಮತ್ತು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಸಾಧನಗಳ ಸಗಟು ಬಳಕೆದಾರರನ್ನಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಈ ನಿಯಮಗಳು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸಗಟು ಬಳಕೆದಾರರಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಯಾವುದೇ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯೂ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ ಬೀದಿ ದೀಪಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಮೇಲಿನ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಗಟು ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ನಿಯಮಗಳ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲೂ ಸಹ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದು/ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಬಹುದು.

8.3.3 ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳ ಪಾಲನೆಯ ಸ್ಥಿತಿ

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳ ಪಾಲನೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ:

8.3.3.1 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ

ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳ/ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿಯಮಗಳು, 2011ರ ಅನುಸೂಚಿ III ಮತ್ತು ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016ರ ಅನುಸೂಚಿ IV ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತವೆ.

- (i) ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಜೊತೆ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದು, ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅಧಿಕೃತ ವಿಘಟನಕಾರರು ಅಥವಾ ಮರುಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ನೀಡುವುದು; ಮತ್ತು
- (ii) ಅನಾಥ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ⁵⁶ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅಧಿಕೃತ ವಿಘಟನಕಾರರು ಅಥವಾ ಮರುಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ನೀಡುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಮುಂದುವರೆದು, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮನೆಗಳಿಂದ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಮತ್ತು ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಹಾಗೂ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮರುಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿತು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2016). ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ, ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ತಮ್ಮ ನಗರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಗೃಹಬಳಕೆ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು.

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಯಾವುದೇ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಗೃಹಬಳಕೆ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಿಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು. ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹದಾರರೂ ಸಹ ಗೃಹಬಳಕೆದಾರರನ್ನು ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತಾಯಿಸಲಿಲ್ಲ/ಸೂಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇದುವರೆಗೂ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2017) ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅಧಿಕೃತ ವಿಘಟನಕಾರರಿಗೆ/ಮರುಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಿಲ್ಲ. ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಜಂಟಿ ಭೌತಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತೋರಿಸಿತು (ಪ್ರದರ್ಶಕ 8.8).

⁵⁶ ಅನಾಥ ಉತ್ಪನ್ನಗಳೆಂದರೆ ನಿಯಮಗಳ ಅನುಸೂಚಿ-I ರಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವಂತೆ ಬ್ರಾಂಡ್ ಅಲ್ಲದ ಅಥವಾ ಜೋಡಣೆಗೊಂಡ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಅಥವಾ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಉಪಕರಣಗಳು ಅಥವಾ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಿರುವ ಅಥವಾ ಉತ್ಪನ್ನದ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿರುವ ಕಂಪನಿಯು ತಯಾರಿಸಿದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು.

ಹೊಸಪೇಟೆ ನಗರಸಭೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಇತರೆ ಯಾವುದೇ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯೂ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ತೆರೆದಿಲ್ಲ. ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಯಾವುದೇ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸದಿದ್ದರಿಂದ ಹೊಸಪೇಟೆ ನಗರಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತೆರೆದಿರುವ ಕೇಂದ್ರವೂ ಸಹ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

8.3.3.2 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು

ಪ್ರತಿಯೋರ್ವ ತಯಾರಕರು, ಉತ್ಪಾದಕರು, ಸಗಟು ಬಳಕೆದಾರರು, ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಕೇಂದ್ರ, ವ್ಯಾಪಾರಿ, ನವೀಕರಣಗೊಳಿಸುವವರು, ವಿಘಟನಕಾರರು ಮತ್ತು ಮರುಬಳಕೆದಾರರು 180 ದಿನಗಳಿಗೆ ಮೀರದಂತೆ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಬಾರದು ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಮಾರಾಟ, ವರ್ಗಾವಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹದ ಬಗ್ಗೆ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ತಪಾಸಣೆಗಾಗಿ ಆ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಲಭ್ಯಗೊಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿಯಮಗಳು, 2011ರ ನಿಯಮ 12 ಮತ್ತು ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016ರ ನಿಯಮ 15 ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಶುಚಿಯಾದ ಮತ್ತು ಅನಾರೋಗ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಿಯತಕಾಲಿಕ ವಿಲೇವಾರಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೂ, ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆವರಣಗಳಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಟ್ಯೂಬ್‌ಲೈಟ್‌ಗಳನ್ನು, ಗುಡ್ಡೆ ಹಾಕಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡೆ ಹಾಕಿದ್ದ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದ ಟ್ಯೂಬ್‌ಲೈಟ್‌ಗಳು, ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಟ್ಯೂಬ್‌ಲೈಟ್‌ಗಳನ್ನು ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ (ಪ್ರದರ್ಶಕ 8.9).

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 35 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಎರಡು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮಾತ್ರ (ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ-ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಟ್ಯೂಬ್‌ಲೈಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಮತ್ತು ಚಿಂತಾಮಣಿ ನಗರಸಭೆ) ಸಮೀಕ್ಷಾ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದವು. 22 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡದೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವು ಹಾಗೂ 11 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವಿಲೇವಾರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಿಲ್ಲ. ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು 180 ದಿನಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ದಿನ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೇ, ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮರುಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಅಥವಾ ವಿಘಟನಕಾರರಿಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸದೇ ಹರಾಜು ಮಾಡಿ ಕಬಾಡಿವಾಲಾಗಳಿಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಎರಡು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ದಾಖಲೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತೋರಿಸಿತು. ಹೀಗೆ, ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸೂಕ್ತ ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ಅಧಿಕೃತ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳಿಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸದಿರುವುದು ನಿಯಮಗಳ ನಿಗದಿತ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿದಂತಾಯಿತು.

ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಯಿಂದ ಅಧಿಷ್ಠಾನ ಪಡೆದಿರುವ ಮರುಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಲು ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕರಡು ಉಪ-ಕಾನೂನುಗಳಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018).

8.3.3.3 ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸದಿರುವುದು

ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016ರ ನಿಯಮ 9 (ಸಗಟು ಬಳಕೆದಾರರ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳು) ಅನ್ವಯ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ, ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮತ್ತು ಮರುಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಿದ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಪರಿಮಾಣವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ನಮೂನೆ IIರಲ್ಲಿ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಿದ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಪರಿಮಾಣವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸದಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು.

ಆದುದರಿಂದ, ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಯೋಜಿಸಲಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

8.3.3.4 ವಾರ್ಷಿಕ ಸಲ್ಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸದಿರುವುದು

ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಮತ್ತು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಸಾಧನಗಳ ಸಗಟು ಬಳಕೆದಾರರು, ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು 2016ರ ನಿಯಮ 9(4)ರ ಅನ್ವಯ ನಮೂನೆ-3ರಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಲ್ಲಿಕೆಗಳನ್ನು, ಸಲ್ಲಿಕೆಯು ಯಾವ ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆಯೋ ಆ ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷದ ನಂತರದ ಜೂನ್ 30ರೊಳಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಾಜ್ಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು (ವಾರ್ಷಿಕ ಸಲ್ಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದನ್ನು 2011ರ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿಲ್ಲ).

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 35ರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು 2016-17ರ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಲ್ಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸದಿರುವುದನ್ನು ದಾಖಲೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತೋರಿಸಿತು. ಹಾಗಾಗಿ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಅನುಪಾಲನೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾದವು.

ಹೀಗೆ, ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಲು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಮೇಲಿನಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದು ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯದ ದೋಷಪೂರಿತ/ ಅಸಮರ್ಪಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತು (ಮೇ 2018) ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಲ್ಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿತು.

8.4 ಕಸಾಯಿಖಾನೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ

ಕಾನೂನಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದಿರುವ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಅಧಿಕಾರ/ಪರವಾನಗಿ ನೀಡಿರುವ ಕಸಾಯಿಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಪ್ರದೇಶದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ವಧೆ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹಿಂಸೆ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ (ಕಸಾಯಿಖಾನೆ) ನಿಯಮಗಳು, 2001ರ ನಿಯಮ 3(1) ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

8.4.1 ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಸಾಯಿಖಾನೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 11 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹರಡಿರುವಂತೆ 23 ಕಸಾಯಿಖಾನೆಗಳಿವೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಟ್ಯಾನರಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿರುವ⁵⁷ ಕಸಾಯಿಖಾನೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ಕಸಾಯಿಖಾನೆಗಳನ್ನು 'ಸಣ್ಣವು' ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. 10 ಕಸಾಯಿಖಾನೆಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಏಳು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು⁵⁸ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತಿವಾಗಿರುವ ಆರು ಕಸಾಯಿಖಾನೆಗಳು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಉಳಿದ ನಾಲ್ಕು⁵⁹ ₹1.44 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ (ಜುಲೈ 2012ರಿಂದ ಜೂನ್ 2014) ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ವಿರೋಧ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಕಾರ್ಯಾರಂಭ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ 28 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಸಾಯಿಖಾನೆಗಳ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯು ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ನಾಲ್ಕು ಕಸಾಯಿಖಾನೆಗಳು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸದೇ ಇರುವುದು ನಗರ ಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಅಕ್ರಮ ವಧೆ ಮಾಡುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದಂತಾಗುವುದು.

8.4.2 ಅಧಿಷ್ಠಾನವಿಲ್ಲದೇ ಕಸಾಯಿಖಾನೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದು

ಕಾಲುವೆ, ಬಾವಿ, ಚರಂಡಿ ಅಥವಾ ತೆರೆದ ಭೂಮಿಗೆ ಕೊಳಚೆ ನೀರು ಅಥವಾ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕೊಳಚೆ ನೀರನ್ನು ಬಿಡುವ ಯಾವುದೇ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ವಿಸ್ತರಣೆ ಅಥವಾ ಕೂಡುವಿಕೆಯು

⁵⁷ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಟ್ಯಾನರಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕಸಾಯಿಖಾನೆಯು, 2013ರ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಯ (2014ನೇ ವರ್ಷದ ವರದಿ ಸಂಖ್ಯೆ-5) ಕಂಡಿಕೆ 4.1.13ರಲ್ಲಿ ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವುದು ಮುಂದುವರಿದಿದೆ.

⁵⁸ ಬಳ್ಳಾರಿ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ-2, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ-2, ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ-1 ಮತ್ತು ಮಾನ್ವಿ ಪುರಸಭೆ-1.

⁵⁹ ನಂಜನಗೂಡು ನಗರಸಭೆ-1, ಮಾಗಡಿ ಪುರಸಭೆ-1, ಮಾನ್ವಿ ಪುರಸಭೆ-1 ಮತ್ತು ಟಿ.ನರಸೀಪುರ ಪುರಸಭೆ-1.

ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಯಿಂದ ಸ್ಥಾಪನೆಗಾಗಿ ಅನುಮತಿ (ಸಿಎಫ್‌ಇ) ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಾಗಿ ಅನುಮತಿ (ಸಿಎಫ್‌ಬಿ) ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ನೀರಿನ (ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ತಡೆ) ಅಧಿನಿಯಮ, 1974ರ ಪರಿಚ್ಛೇದ 25 ಮತ್ತು 26, (ನೀರಿನ ಅಧಿನಿಯಮ, 1974) ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಅದರಂತೆ, ಕಸಾಯಿಖಾನೆಗಳೂ ಸಹ ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಯಿಂದ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ.

ಐದು ಕಸಾಯಿಖಾನೆಗಳು ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಯಿಂದ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯದೇ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು. ಮಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳು 30.06.2014ರವರೆಗೆ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅವುಗಳನ್ನು ನವೀಕರಿಸಿಲ್ಲ. ಇತರೆ ಘಟಕಗಳು ಕಸಾಯಿಖಾನೆಗಳ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಇದುವರೆಗೂ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಯ ಅನುಮತಿಯಿಲ್ಲದೇ ಕಸಾಯಿಖಾನೆಗಳ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯು ನಗರ ಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ವಧೆ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಅನುಸರಣೆ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಲ್ಲವೆಂದಾಗುತ್ತದೆ. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಪರಿಸರ ಕಲುಷಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಅಧಿಷ್ಠಾನ ಪಡೆಯುವುದನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಭರವಸೆ ನೀಡಿತು (ಮೇ 2018).

8.4.3 ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಕಸಾಯಿಖಾನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣ

ಕಸಾಯಿಖಾನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸಿತು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2014). ಅದರಂತೆ ಕಸಾಯಿಖಾನೆಗಳು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯದಿಂದ/ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಿಂದ ಒಂದು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ವೈಮಾನಿಕ ಅಂತರದಲ್ಲರಬೇಕು.

ಹಿಂದುಳಿದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಅನುದಾನ ನಿಧಿ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ₹33.33 ಲಕ್ಷ ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ವಿ ಪುರಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಕಸಾಯಿಖಾನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿರುವುದನ್ನು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2014) ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 8.10). ಜಿಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಕಸಾಯಿಖಾನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿರುವುದು ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದೆ, ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ಕಸಾಯಿಖಾನೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2017) ಕಾರ್ಯಾರಂಭಗೊಳಿಸದಿರುವುದನ್ನೂ ಸಹ ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು.

8.4.4 ಕಸಾಯಿಖಾನೆ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಕಸಾಯಿಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ತ್ಯಾಜ್ಯವು ಘನ, ದ್ರವ ಮತ್ತು ಅನಿಲ ಎಂಬ ಮೂರು ವಿಧಗಳಾಗಿರುತ್ತದೆ; ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವು ಗೊಬ್ಬರ, ಕರುಳಿನ ವಸ್ತುಗಳು, ಕೂದಲು, ಕೊಂಬುಗಳು, ಕಾಲುಗಳು, ತುಣುಕುಗಳು, ಒಳಾಂಗಗಳು, ಶವಗಳು ಅಥವಾ ದೇಹದ ಅಂಗಗಳು, ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕಸಾಯಿಖಾನೆಗಳ ದ್ರವ ತ್ಯಾಜ್ಯವು ಮೂತ್ರ, ರಕ್ತ ಮತ್ತು ಕಸಾಯಿಖಾನೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನೀರಿನಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅನಿಲ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುಗಳು (ವಾಸನೆ ಮತ್ತು ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ) ಸಹ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತವೆ.

ಈ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅವು ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಕಸಾಯಿಖಾನೆಯ ಕೊಳಚೆಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ರಕ್ತ ಮತ್ತು ಕೊಬ್ಬಿನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಂದ್ರಣ, ಕೊಳಕು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಮಲಿನಕಾರಕಗಳು ಅವುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಹಳ ವಿಷಕಾರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ, ಕಸಾಯಿಖಾನೆ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿಯು ಉಪಯುಕ್ತ ಭಾಗಗಳ ಚೇತರಿಕೆಗೆ ಮತ್ತು ಉಳಿದಿರುವ ರೋಗಕಾರಕ ಜೈವಿಕ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸುರಕ್ಷಿತ ವಿಲೇವಾರಿಗೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

ಕಸಾಯಿಖಾನೆ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಮರ್ಪಕ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯದ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಪಘಾತಗಳಲ್ಲಿ ಮರಣಹೊಂದಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಶವಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ, ಆಳವಾಗಿ ಹೂಳುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು (ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೈಪಿಡಿ, 2016ರ ಪರಿಚ್ಛೇದ 7.6).

ನಾವು ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಗಮನಿಸಿದೆವು.

- (i) ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಯಾವುದೇ ಕಸಾಯಿಖಾನೆಗಳು ರಾಸಾಯನಿಕ ಕೊಳಚೆ ನೀರು ಸಂಸ್ಕರಿಸುವ ಸ್ಥಾವರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಉಳಿದ ಐದು ಕಸಾಯಿಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ದ್ರವ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು, ನಿಗದಿತ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ, ಚರಂಡಿಗಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಬಿಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು;
- (ii) ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಎಲ್ಲ ಕಸಾಯಿಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ, ವಾಸನೆ/ಗಾಳಿಯ ನಿಯಂತ್ರಕ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿರಲಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು
- (iii) ಕಸಾಯಿಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಟನ್/ಚಿಕನ್/ಮೀನಿನ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು, ಶವಗಳು ಮತ್ತು ಮರಣಹೊಂದಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಿ ಹೂಳುವ ಗುಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. 13⁶⁰ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಸಾಯಿಖಾನೆ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಜೊತೆ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 8.11).

ಹೀಗೆ, ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕಸಾಯಿಖಾನೆ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ವಿಫಲವಾದವು, ಅದು ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ, ಅನಾರೋಗ್ಯಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉದ್ಭವಿಸುವಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊಂಡು ಆರೋಗ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತು ಪರಿಸರದ ಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು.

8.5 ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯ

ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯವು ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದು ಯಾವುದೇ ರಾಸಾಯನಿಕ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಕೈಪಿಡಿ 2000 ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಗರಿಷ್ಠ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. 2016ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಅಧಿಸೂಚಿಸಿತು. ಈ ಮಧ್ಯೆ, ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿ ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಅದರ ವಿಲೇವಾರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿತು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2014).

8.5.1 ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಸ್ಥಿತಿ

ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಮಂತ್ರಾಲಯವು ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ದತ್ತಸಂಚಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತು. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮಾಹಿತಿ, ಮುನ್ಸೂಚನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಧರಣೆ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅನ್ವಯ 2013ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯವು 530 ಮಿಲಿಯನ್ ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟಿತ್ತು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ (ಬಿಬಿಎಮ್‌ಪಿಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಮಾಣದ ಮಾಹಿತಿಯು ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿ ಅಥವಾ ಡಿಎಮ್‌ಎ ಬಳಿ ಲಭ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಸಹ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 20 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳು 2016ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನಕ್ಕೆ 138 ಟನ್‌ಗಳು ಎಂದು ಅಂದಾಜಿಸಿದ್ದವು. 10 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಅಳತೆ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೊಸದಾಗಿ ಉನ್ನತೀಕರಣಗೊಂಡ ಐದು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

8.5.2 ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ನಿವೇಶನವನ್ನು ಗುರುತಿಸದಿರುವುದು

ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳ ಅನ್ವಯ ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಸ್ಥಳದಿಂದ 48 ಘಂಟೆಗಳೊಳಗೆ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ತೆರವುಗೊಳಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದರ ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು

⁶⁰ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳು: ಬಳ್ಳಾರಿ ಮತ್ತು ಹೆಚ್‌ಡಿಎಮ್‌ಸಿ; ನಗರಸಭೆಗಳು: ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಹಿರಿಯೂರು, ಹೊಸಪೇಟೆ, ನಂಜನಗೂಡು ಮತ್ತು ಸಾಗರ; ಪುರಸಭೆಗಳು: ಭಟ್ಕಳ, ಮದ್ದೂರು, ಮಾನ್ವಿ ಮತ್ತು ಟಿ.ನರಸೀಪುರ; ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು: ಹೊನ್ನಾವರ ಮತ್ತು ಕೂಡ್ಲಿಗಿ.

ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಯಿಂದ ಪೂರ್ವಾನುಮತಿ ಪಡೆದು ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ದೂರವಿರುವ ಪರಿತ್ಯಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಲ್ಲುಗಳಿಗೆ ಸಾಗಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಎತ್ತಿ, ಸಾಗಣೆ ಮಾಡಿ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತಂಡಗಳನ್ನು/ದಳಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು ಎಂದೂ ಸಹ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳು ತಿಳಿಸಿವೆ.

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ, ಮಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಇತರ ಯಾವುದೇ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ನಿವೇಶನವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ್‌ಗುಂಚಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ (ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಏಳು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರ) ಪರಿತ್ಯಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಲ್ಲುಗಳಿಯೊಂದನ್ನು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2017ರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಗುರುತಿಸಲಾಯಿತು. ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಎರಡು ಎಕರೆ ಕಲ್ಲುಗಳಿಗೆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್‌ರೊಡನೆ 2015ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಅನುಮೋದಿಸಬೇಕಿದೆ. ತುಮಕೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆಗಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ (ಜನವರಿ 2016) ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ (ಜುಲೈ 2017) ನೀಡಬೇಕಿದೆ.

ಹೀಗೆ, ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ನಿವೇಶನವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಲ್ಲಿನ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿಫಲತೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುವಲ್ಲಿನ ವಿಳಂಬವು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ವಂಚಿಸಿತು. ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಿಲೇವಾರಿ ನಿವೇಶನದ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ರಸ್ತೆ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಜಲಸಸ್ಯಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ರಾಶಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು, ಇದು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಜಂಟಿ ಭೌತಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತಂಡಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಗುರುತಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

ರಾಯಭಾಗ್ ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಅಧ್ಯಯನ

ರಾಯಭಾಗ್ ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಕೈಗೊಂಡ ಜಂಟಿ ಭೌತಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯು (7 ಜೂನ್ 2017) ಪಟ್ಟಣದ ವಿವಿಧ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ರಾಶಿ ಹಾಕಿರುವುದನ್ನು (ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 8.12) ತೋರಿಸಿತು. ರಸ್ತೆ ಅಗಲೀಕರಣ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡಗಳ ಉರುಳಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯು ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಉತ್ಪಾದಕರಾಗಿತ್ತು.

ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ರಸ್ತೆ ಅಗಲೀಕರಣ ಕಾಮಗಾರಿಯು ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುವವರೆಗೆ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ತೆರವುಗೊಳಿಸಲು ತಕ್ಷಣದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟಕರವೆಂದು ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಯು ತಿಳಿಸಿತು (ಜನವರಿ 2018). ಉತ್ತರವು ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಸುಸಂಗತವಾಗಿಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು 48 ಘಂಟೆಗಳೊಳಗೆ ತೆರವು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡಿತ್ತು.

ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಿಲೇವಾರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ನಿವೇಶನವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಉತ್ತರಿಸಿತು (ಮೇ 2018).

8.5.3 ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಶುಲ್ಕಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸದಿರುವುದು

ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2000, ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿಯಮಗಳು, 2016ರ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಉತ್ಪಾದಕರಿಂದ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ವಿಧಿಸಲು ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಎತ್ತಲು, ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಲು ಹಣವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿವೆ.

ನಂಜನಗೂಡು ನಗರಸಭೆ ಮತ್ತು ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಯಾವುದೇ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯದ

ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಶುಲ್ಕಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು. ನಂಜನಗೂಡು ನಗರಸಭೆ ಮತ್ತು ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು 2012-13ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ₹4.17 ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು ₹1.40 ಲಕ್ಷಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದವು. ಶುಲ್ಕಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ನಂಜನಗೂಡು ನಗರಸಭೆಯು ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಎತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಯು ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು ಆದರೆ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರಾಶಿ ಹಾಕುತ್ತಿತ್ತು.

ಹೀಗೆ, ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಈ ಆದಾಯದ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿಫಲವಾದವು.

8.5.4 ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರವಾಗಿ ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ರಾಶಿ ಹಾಕಿರುವುದಕ್ಕೆ ದಂಡ ವಿಧಿಸದಿರುವುದು

ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು ಕಾನೂನುಬಾಹಿರವಾಗಿ ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಣೆ/ರಾಶಿ ಹಾಕಿರುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಉಪಕಾನೂನುಗಳಲ್ಲಿ ದಂಡ ವಿಧಿಸುವ ಕಲಮೊಂದನ್ನು ಮಂಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳು ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತವೆ (ಫೆಬ್ರವರಿ 2014). ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ಉಲ್ಲಂಘನೆ/ದಂಡ ವಿಧಿಸುವಿಕೆಯ ಮೇಲಿನ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ, ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಕೆಎಮ್‌ಸಿ ಅಧಿನಿಯಮ, 1976ರ ಪರಿಚ್ಛೇದ 431 ಎ ಅನ್ವಯ (ಅನುಸೂಚಿ XIII) ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರವಾಗಿ ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ರಾಶಿ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲನೇ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ₹1000 ಮತ್ತು ಎರಡನೇ ಮತ್ತು ನಂತರದ ತಪ್ಪುಗಳಿಗಾಗಿ ₹5,000ವನ್ನು ದಂಡವನ್ನಾಗಿ ವಿಧಿಸಬೇಕು. ಕೆಎಮ್ ಅಧಿನಿಯಮ, 1964 ಅಂತಹದೇ ನಿಬಂಧನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿಲ್ಲ, ಆದರೆ, ಧೂಳು, ಕಸ ಅಥವಾ ಇತರೆ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ₹25ರವರೆಗೆ ದಂಡವನ್ನು ಪರಿಚ್ಛೇದ 224 ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ, ಇದು ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾನಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಗಣನೀಯವಾಗಿಲ್ಲ.

ಕೇವಲ ಎರಡು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮಾತ್ರ ದಂಡ ವಿಧಿಸುವುದನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ್ದವು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದೆವು. ಬಾಗಲಕೋಟೆ ನಗರಸಭೆಯು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ರಾಶಿ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿದಿನಕ್ಕೆ ₹500 ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸಿತು (ಜೂನ್ 2016) ಮತ್ತು ಕುಮಟಾ ಪುರಸಭೆಯು ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಅನಧಿಕೃತ ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ಮೊದಲನೇ ತಪ್ಪಿಗೆ ₹1000 ಮತ್ತು ನಂತರದ ತಪ್ಪುಗಳಿಗೆ ₹5000 ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸಲು ನಿರ್ಣಯ ಕೈಗೊಂಡಿತು (ಮಾರ್ಚ್ 2017). ಯಾವುದೇ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯೂ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳ/ದಂಡಗಳ ಮೇಲಿನ ವರದಿಯನ್ನು ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

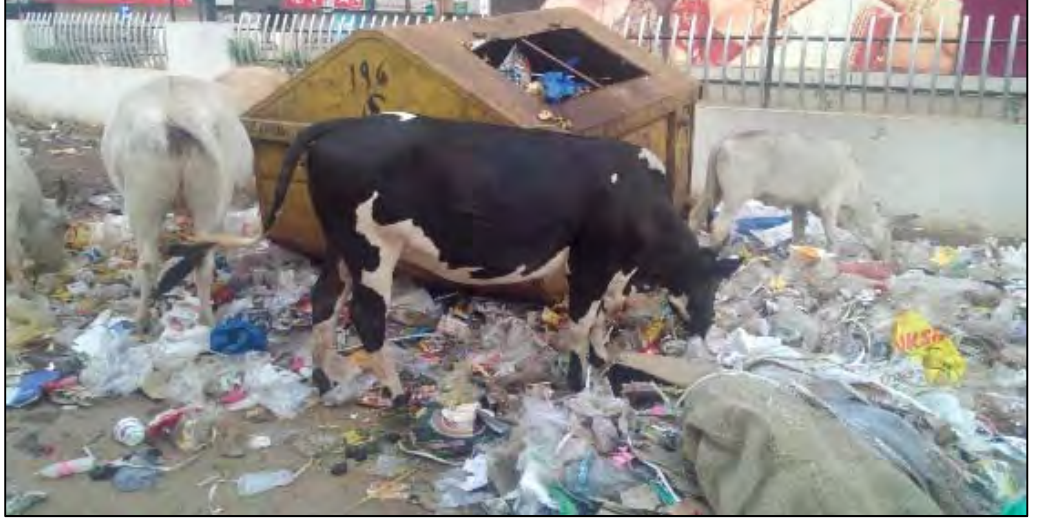
ಕರಡು ಉಪಕಾನೂನುಗಳ ಅನ್ವಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಸಾಗಣೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬಳಕೆ ಶುಲ್ಕಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದಿದ್ದರೆ ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಹ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2018).

ಶಿಫಾರಸು 18: ಎಲ್ಲ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಕಸಾಯಿಖಾನೆಗಳು, ಮರುಬಳಕೆದಾರರು, ಮುಂತಾದವರು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು ಮತ್ತು ನಿಗದಿತ ಗುಣಮಟ್ಟಗಳನ್ನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡುವಂತೆ ರಾಜ್ಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಯು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶಿಫಾರಸು 19: ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿ/ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ, ಕಸಾಯಿಖಾನೆಗಳ, ಮರುಬಳಕೆದಾರರು, ಮುಂತಾದವರ ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ದತ್ತಸಂಚಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್, ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಕಸಾಯಿಖಾನೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಾಣ ಹಾಗೂ ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಪಾಲಿಸುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶಿಫಾರಸು 20: ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನಿಯಮಗಳ ಅನ್ವಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತೃತ ತಯಾರಕರ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು.

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 8.1: ರಸ್ತೆಬದಿಯಲ್ಲಿ ರಾಶಿ ಹಾಕಿದ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು (ಕಂಡಿಕೆ 8.1.2.1)
ಹೆಚ್‌ಡಿಎಮ್‌ಸಿ (4.5.2017)

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 8.2: ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ಅನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯಲು ದನಕ್ಕೆ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು (ಕಂಡಿಕೆ 8.1.2.1)
ನಗರಸಭೆ, ಬೀದರ್

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 8.3: ಮಾಲೂರು ಪುರಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಜಾನುವಾರಿನ ಸಾವು (ಕಂಡಿಕೆ 8.1.2.1)

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 8.4: ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ಹೂಳಿದ ಗುಂಡಿಗಳು (ಕಂಡಿಕೆ 8.2.5)
ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ (8.8.2017)

ನಗರಸಭೆ, ನಂಜನಗೂಡು (5.7.2017)

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 8.5: ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಚಿಲ್ಲಿರುವುದು ಮತ್ತು ರಾಶಿ ಹಾಕಿರುವುದು (ಕಂಡಿಕೆ 8.2.7)
ವಿಐಎಮ್‌ಎಸ್, ಬಳ್ಳಾರಿ (9.8.2017)

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 8.6: ಬಿಆರ್‌ಐಎಮ್‌ಎಸ್, ಬೀದರ್‌ನಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿರುವುದು (9.8.2017)

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 8.7: ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿರುವುದು ಮತ್ತು ರಾಶಿ ಹಾಕಿರುವುದು (ಕಂಡಿಕೆ 8.2.7)
ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ನಂಜನಗೂಡು (6.7.2017)

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಮಾಲೂರು (18.8.2017)

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 8.8: ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿರುವುದು (ಕಂಡಿಕೆ 8.3.3.1)
ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿ, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ (18.5.2017)

ನಗರಸಭೆ, ಕಾರವಾರ (26.5.2017)

ನಗರಸಭೆ, ನಂಜನಗೂಡು (5.7.2017)

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 8.9: ಟ್ಯೂಬ್‌ಲೈಟ್‌ಗಳನ್ನು ರಾಶಿ ಹಾಕಿರುವುದು (ಕಂಡಿಕೆ 8.3.3.2)
ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ, ತುಮಕೂರು (31.3.2017)

ಹೆಚ್‌ಡಿಎಮ್‌ಸಿ (27.4.2017)

ನಗರಸಭೆ, ಕಾರವಾರ (26.5.2017)

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 8.10: ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ಕಸಾಯಿಖಾನೆ (ಕಂಡಿಕೆ 8.4.3)
ಪುರಸಭೆ, ಮಾನ್ವಿ (8.9.2017)

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 8.11: ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರಣವಾಗಿರುವ ಕಸಾಯಿಖಾನೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ (ಕಂಡಿಕೆ 8.4.4)
ಹೆಚ್‌ಡಿಎಮ್‌ಸಿ (28.4.2017)

ಪುರಸಭೆ, ಭಟ್ಕಳ (9.5.2017)

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 8.12: ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿ, ರಾಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ರಾಶಿ ಹಾಕಿರುವುದು (ಕಂಡಿಕೆ 8.5.2) ಶಾಂತಿನಗರ, ವಾರ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ-2

ಚಿಕ್ಕೋಡಿ ರಸ್ತೆ, ವಾರ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ-3

ಚಿಕ್ಕೋಡಿ ರಸ್ತೆ, ವಾರ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ-1

ಅಧ್ಯಾಯ IX

ನಿರ್ಣಯ

ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೇಂದ್ರ/ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದ್ದವು ಎಂದು ನಗರಾಡಳಿತಕ್ಕೆ ಹಣದ ವಿತರಣತೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯು ತೋರಿಸಿತು. ಜೊತೆಗೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿ-ಅಧಿಕಾರಿಗಳು/ ನೌಕರರನ್ನು ನೇಮಕಾತಿ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವೂ ಸಹ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ಎರಡರಲ್ಲೂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಕೊರತೆಯು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಬಹುದು.

2010-16ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಯಾವುದೇ ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿರಲಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಅಲ್ಪ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡವು. ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಅಂದಾಜುಗಳೂ ಸಹ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. 2004ಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ ರಾಜ್ಯ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಜಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016ರ ಅನ್ವಯ ರಚಿಸಬೇಕಿದ್ದ ರಾಜ್ಯ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರವನ್ನು ಇನ್ನೂ ರಚಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಅಥವಾ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. 2016ರಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಸವಿವರ ಯೋಜನಾ ವರದಿಗಳು ದೋಷ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದವು. ಸಮೀಕ್ಷಾ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರವನ್ನು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕುಮಟಾ ಪುರಸಭೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕವಿರುವ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರೂ ಸಹ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಯಾವುದೇ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಅದು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಸಾಧಾರಣ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿಸಿತು.

ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿತ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೋಶದ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಿದ್ದಿತು. ಎಲ್ಲ ಪದವ್ಯಂದಗಳಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ, ಪರಿಸರೀಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್ (ಶೇಕಡಾ 32); ಆರೋಗ್ಯ ನಿರೀಕ್ಷಕರು (ಶೇಕಡಾ 70) ಮತ್ತು ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರ (ಶೇಕಡಾ 65) ಪದವ್ಯಂದಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಕೊರತೆಯಿದ್ದಿತು.

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಯಾವುದೇ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬಂಡವಾಳ ಮತ್ತು ರಾಜಸ್ವ ನಿಧಿಗಳ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವವರೆಗೆ ನಿರ್ಧರಣೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕೊರತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಿರಲಿಲ್ಲ. 2016-17ರಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಣೆ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಅವುಗಳು ಕೊರತೆಯನ್ನು ಭರಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಣಕಾಸನ್ನು ಕೇಳಿರುವ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಕರಣವನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗಗಳು ಬಂಡವಾಳ ಆಸ್ತಿಗಳ ರಚನೆಗಾಗಿ ಒದಗಿಸಿದ ಹಣವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವಿಫಲವಾಗಿದ್ದವು. ಬದಲಿಗೆ ರಾಜಸ್ವ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದ್ದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲಿನ ವೆಚ್ಚವು ಲಭ್ಯವಿದ್ದ ಹಣಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಅದು, ಮಾರ್ಚ್ 2017ರ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ, ₹93.19 ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಶಿಲ್ಕು ಸಂಚಯಿತವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿಸಿತು.

ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉಪಕರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಏರಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು ಹಾಗೂ 2012-13ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಕರದ ಪರಿಮಾಣವೂ ಸಹ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಏರಿಕೆ ಕಂಡಿತು. ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಸ್ಥಳಗಳು, ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಒಡೆತನದ ಕಟ್ಟಡಗಳು/ಮಳಿಗೆಗಳ ಅನುಭೋಗದಾರರು ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಂದ ಉಪಕರವನ್ನು

ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಆಸ್ತಿಗಳು ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆ ಅಥವಾ ಸೇವಾ ಶುಲ್ಕಗಳ ಪಾವತಿಯಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದವು. ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಸಹ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಖಾಲಿ ನಿವೇಶನಗಳಿಗೂ ಸಹ ಉಪಕರವನ್ನು ವಿಧಿಸಲಿಲ್ಲ. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, 2012-13ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ₹3.07 ಕೋಟಿ ರಾಜಸ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡವು. ಆರು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ₹5.41 ಕೋಟಿ ಉಪಕರದ ಕಡಿಮೆ ಲೆಕ್ಕವನ್ನಿಡಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆಯೊಂದರಲ್ಲೇ ₹5.11 ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಲೆಕ್ಕವನ್ನಿಡಲಾಗಿತ್ತು.

ಹತ್ತು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒಳಚರಂಡಿ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಧನಗಳ/ಯಂತ್ರಗಳ/ವಾಹನಗಳ ಖರೀದಿಗೆ ಹಾಗೂ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ₹3.81 ಕೋಟಿಯನ್ನು ಮಾರ್ಗಪಲ್ಲಟ ಮಾಡಿದ್ದವು. ಸಿರಾ ನಗರಸಭೆಯು ₹15.80 ಲಕ್ಷವನ್ನು ಮಾರ್ಗಪಲ್ಲಟ ಮಾಡಿದ್ದು ಬಯೋಮೆಥನೇಶನ್ ಸ್ಥಾವರದ ನಿರ್ಮಾಣ, ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡುವ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳ ಖರೀದಿ ಮುಂತಾದ ಉದ್ದೇಶಿತ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸದಿರುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ಐಇಸಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ವಿಶೇಷ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು “ಹೂಳಬಾರದು” ಹಾಗೂ “ಸುಡಬಾರದು” ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ಒತ್ತುಕೊಡಲಿಲ್ಲ.

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಎಲ್ಲ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆಯ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಿದ್ದಿತು ಅಥವಾ ಅದು ಅಂಶಿಕವಾಗಿದ್ದಿತು. ರಾಜ್ಯ/ಜಿಲ್ಲೆ/ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಗೃಹಿಕ ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸುವುದನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಹಾಗಾಗಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವುದನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕಗೊಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಗೃಹಿಕ ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವುದನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ, ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳಿಗೆ ಮಿಶ್ರ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಾಗಣೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಆರು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾರ್ಡ್-ವಾರು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಿದ್ದಿತು ಮತ್ತು ಒಂಬತ್ತರಲ್ಲಿ ಅದು ಅಂಶಿಕವಾಗಿದ್ದಿತು. ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ 8,324 ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ನಲ್ಲಿ 6,935 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ (ಶೇಕಡಾ 83) ರಸ್ತೆಗಳ ದಿನನಿತ್ಯದ ಬೀದಿ ಕಸ ಗುಡಿಸುವುದನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು (ಕತ್ತರಿಸಿದ ಬೀಡಿ ಎಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಬೂದಿ) ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ವಾಹನಗಳ ಕೊರತೆಯು ಶೇಕಡಾ 57ರಷ್ಟಿತ್ತು.

ತೆರೆದ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವಶ್ಯಕ ವಿಭಜಕಗಳಿಲ್ಲದ ವಾಹನಗಳನ್ನು ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಾಗಣೆಗಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಜಿಪಿಎಸ್ ಮತ್ತು ಟ್ರಾಕಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯು ನಂಜನಗೂಡು ನಗರಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಬಿನಿ ನದಿ ದಂಡೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ರಾಶಿ ಹಾಕುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಕೇವಲ ಶೇಕಡಾ 26ರಷ್ಟು ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಂಸ್ಕರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದಿತು. ಇದು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡದಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದ್ದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಬಳಸುವಿಕೆಯಿಂದ ಆಗಿದ್ದಿತು. 11 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಂಗ್ ಮೂಲಕ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದವು ಮತ್ತು ಕೇವಲ ಮೂರು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಬಯೋ ಮೆಥನೇಶನ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವು.

ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿಯಿಂದ ಅಧಿಕೃತ ಅಧಿಷ್ಠಾನ ಪಡೆಯದೇ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ಪರಿಸರೀಯ ಪರವಾನಗಿಯಿಲ್ಲದೇ ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ಕಾಪು ವಲಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ/ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೆ ಅನುರೂಪವಲ್ಲದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು. ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಹಲವಾರು ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ತಪಾಸಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ತೂಕ ಸೇತುವೆ, ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಸಾಧನ, ಶೌಚಾಲಯ, ಮುಂತಾದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಕೊರತೆಯಿದ್ದಿತು. ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ರಾಶಿ ಹಾಕುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸುಡುವಿಕೆಯ ಪ್ರಕರಣಗಳಿದ್ದವು.

ಮೇಲಿನ ಲೋಪಗಳು ಶಾಸನಬದ್ಧ ಅಗತ್ಯತೆಗಳ ಅನುಪಾಲನೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವಲ್ಲಿನ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ/ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಿಂದ ಮೂಲ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿನ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಅಪಾಯಗಳಲ್ಲದೇ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಗಂಭೀರ ಬೆದರಿಕೆಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಮರ್ಪಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆಯ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕಸಾಯಿಖಾನೆಯ ತ್ಯಾಜ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ವಿಶೇಷ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲಿನ ವಿವಿಧ ಅಧಿನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವಿಫಲವಾದವು.

ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಳಸಬಹುದೆಂದು ಕಂಡುಬಂದರೂ ಸಹ ಆ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಬಳಸಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ದುರ್ಬಲ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತ್ತಲ್ಲದೇ ಪರಿಸರದ ಅವನತಿ ಮತ್ತು ಜಾನುವಾರುಗಳ ಮರಣದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಧಿಕೃತ ಪರವಾನಗಿಯಿಲ್ಲದೇ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದವು ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಅನಧಿಕೃತ ವಿಲೇವಾರಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದವು.

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅಧಿಕೃತ ವಿಘಟನಕಾರರಿಗೆ/ಮರುಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ನೀಡಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಸಾಯಿಖಾನೆಗಳು ಅಧಿಕೃತ ಪರವಾನಗಿಯಿಲ್ಲದೇ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದವು ಮತ್ತು ಕಸಾಯಿಖಾನೆ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 35ರಲ್ಲಿ 32 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಗುರುತಿಸಬೇಕಿದೆ. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ನಿರ್ಮಾಣ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ರಸ್ತೆಬದಿಗಳಲ್ಲಿ, ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳ ದಂಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರಾಶಿ ಹಾಕಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ವಿಶೇಷ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಅಸಮರ್ಪಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಪರಿಸರದ ಅವನತಿ, ಮಾಲಿನ್ಯ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯದ ಅಪಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುದಲ್ಲದೇ ನಗರಗಳ/ಪಟ್ಟಣಗಳ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಬಾಧಿಸುತ್ತವೆ.

ನಿವೇದಿತ

(ಇ ಪಿ ನಿವೇದಿತ)

ಪ್ರಧಾನ ಮಹಾಲೇಖಾಪಾಲರು

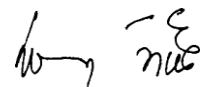
(ಸಾಮಾನ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ವಲಯ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ)

ಕರ್ನಾಟಕ

ಬೆಂಗಳೂರು

ದಿನಾಂಕ 17 ಆಗಸ್ಟ್ 2018

ಮೇಲುರುಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ

(ರಾಜೀವ್ ಮಹರ್ಷಿ)

ನವದೆಹಲಿ

ದಿನಾಂಕ 21 ಆಗಸ್ಟ್ 2018

ಭಾರತದ ಲೆಕ್ಕನಿಯಂತ್ರಕರು ಮತ್ತು ಮಹಾಲೇಖಪರಿಶೋಧಕರು

A large, sprawling pile of garbage and plastic waste dominates the scene, extending from the foreground into the distance. The waste includes various types of plastic bags, crumpled paper, and other debris. The sky above is a pale, overcast blue. In the center of the image, the text 'ಅನುಬಂಧಗಳು' is displayed in white, enclosed in a white rectangular border.

ಅನುಬಂಧಗಳು

ಅನುಬಂಧ 1.1

(ಉಲ್ಲೇಖ: ಕಂಡಿಕೆ 1.3/ಪುಟ 2)

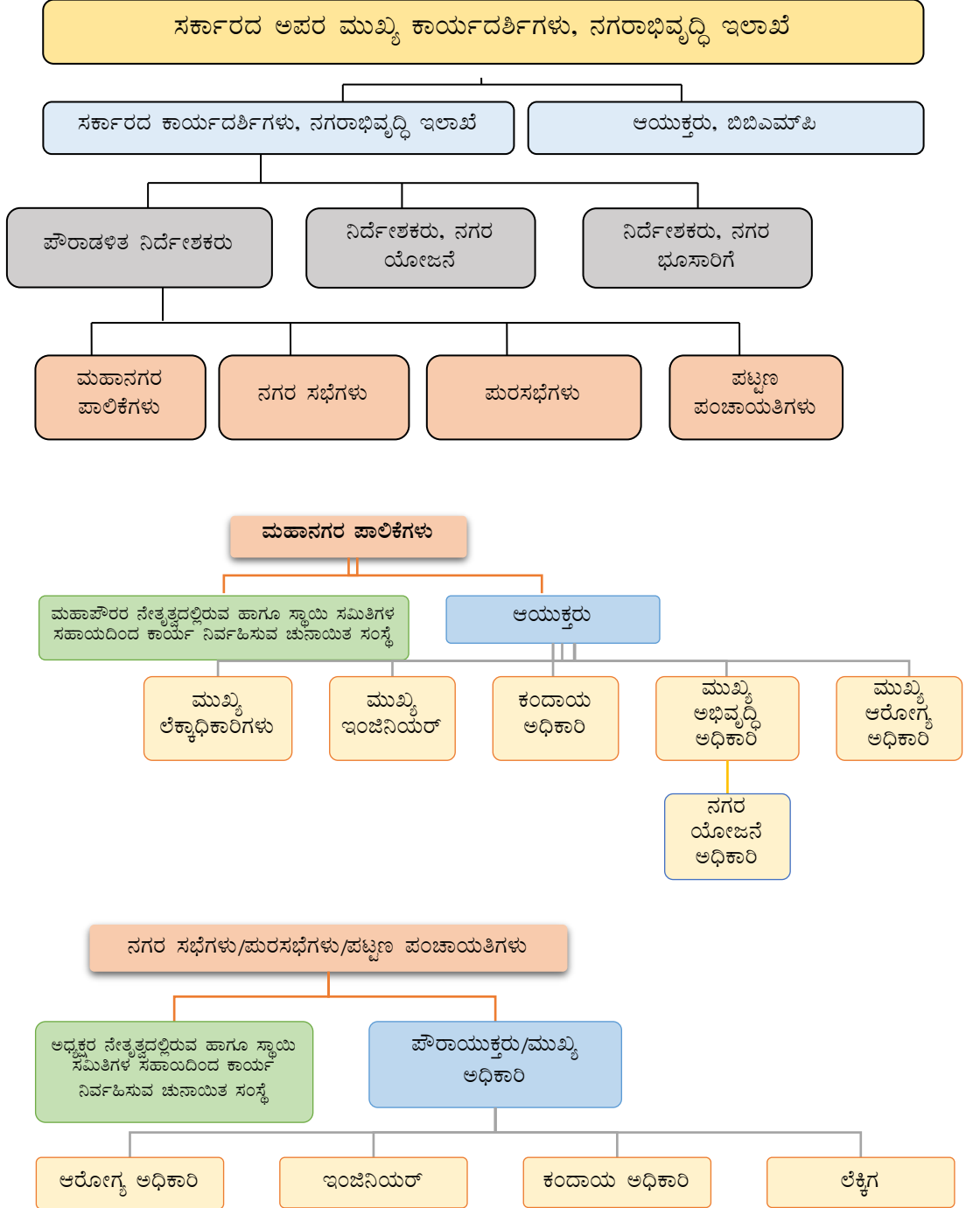
ವಿವಿಧ ವರ್ಗಗಳ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವ ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟು

ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯ	<ul style="list-style-type: none"> • ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ ನಿಯಮಗಳು, 2000 • ಎಮ್‌ಎಸ್‌ಡಬ್ಲ್ಯು ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ ನಿಯಮಗಳು, 2000ದ ಮೇಲಿನ ಕೈಪಿಡಿ • ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಿಸರ ನೀತಿ, 2006 • ನ್ಯಾಶನಲ್ ಮಿಷನ್ ಆನ್ ಸಸ್ಟೇಟೆನಬಲ್ ಹ್ಯಾಬಿಟಾಟ್, 2010 • ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016
ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯ	<ul style="list-style-type: none"> • ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ (ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ) ನಿಯಮಗಳು, 1998 ಮತ್ತು ನಂತರ 2000 ಮತ್ತು 2003ರಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ • ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016
ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ	<ul style="list-style-type: none"> • ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತಯಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆ ನಿಯಮಗಳು, 1999 • ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ (ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ) ನಿಯಮಗಳು, 2011 • ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016
ಇ ತ್ಯಾಜ್ಯ	<ul style="list-style-type: none"> • ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ (ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ) ನಿಯಮಗಳು, 2011 • ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ (ನಿರ್ವಹಣೆ) ನಿಯಮಗಳು, 2016
ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ	<ul style="list-style-type: none"> • ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ (ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ) ನಿಯಮಗಳು, 1989 • ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ (ನಿರ್ವಹಣೆ, ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಬೌಂಡರಿ) ನಿಯಮಗಳು, 2008 • ಅಪಾಯಕಾರಿ ಮತ್ತು ಇತರೆ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳು (ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಬೌಂಡರಿ ಚಳುವಳಿ) ನಿಯಮಗಳು, 2016
ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯ	<ul style="list-style-type: none"> • ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ನಿಯಮಗಳು, 2016

ಅನುಬಂಧ 1.2

(ಉಲ್ಲೇಖ: ಕಂಡಿಕೆ 1.3/ಪುಟ 2)

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ರಚನೆ

ಅನುಬಂಧ 2.1

(ಉಲ್ಲೇಖ: ಕಂಡಿಕೆ 2.3/ಪುಟ 6)

ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪಟ್ಟಿ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿಭಾಗ	ಜಿಲ್ಲೆ	ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಘಟಕಗಳು			
			ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ	ನಗರಸಭೆ	ಪುರಸಭೆ	ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿ
1.	ಬೆಳಗಾವಿ	ಬಾಗಲಕೋಟೆ		ಬಾಗಲಕೋಟೆ		
2.		ಬೆಳಗಾವಿ			ಮುಗಳಬೋಡ ಉಗಾರ ಮೀರ್ಸಾ	ಐನಾಪುರ ಚಿಂಚಲಿ ರಾಯಭಾಗ್
3.		ಧಾರವಾಡ	ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ			
4.		ಗದಗ				
5.		ಹಾವೇರಿ				
6.		ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ		ದಾಂಡೇಲಿ ಕಾರವಾರ	ಭಟ್ಟಳ ಕುಮಟಾ	ಹೊನ್ನಾವರ
7.		ವಿಜಯಪುರ				
8.	ಬೆಂಗಳೂರು	ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ				
9.		ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ				
10.		ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ		ಚಿಂತಾಮಣಿ ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ		ಗುಡಿಬಂಡೆ
11.		ಚಿತ್ರದುರ್ಗ			ಹಿರಿಯೂರು	
12.		ದಾವಣಗೆರೆ				
13.		ಕೋಲಾರ			ಮಾಲೂರು	
14.		ರಾಮನಗರ			ಮಾಗಡಿ	
15.		ಶಿವಮೊಗ್ಗ		ಸಾಗರ		
16.		ತುಮಕೂರು	ತುಮಕೂರು	ಸಿರಾ		
17.	ಕಲಬುರಗಿ	ಬಳ್ಳಾರಿ	ಬಳ್ಳಾರಿ	ಹೊಸಪೇಟೆ		ಕೂಡ್ಲಿಗಿ
18.		ಬೀದರ್		ಬೀದರ್	ಹುಮ್ಮಾಬಾದ್	
19.		ಕಲಬುರಗಿ				
20.		ಕೊಪ್ಪಳ				
21.		ರಾಯಚೂರು			ಮಾನ್ವಿ	
22.		ಯಾದಗಿರಿ			ಕಕ್ಕೇರಾ	
23.	ಮೈಸೂರು	ಚಾಮರಾಜನಗರ				
24.		ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು				ಕೊಪ್ಪ ಶೃಂಗೇರಿ
25.		ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	ಮಂಗಳೂರು			
26.		ಹಾಸನ				
27.		ಕೊಡಗು				
28.		ಮಂಡ್ಯ			ಮದ್ದೂರು	
29.		ಮೈಸೂರು		ನಂಜನಗೂಡು	ಟಿ.ನರಸೀಪುರ	
30.		ಉಡುಪಿ		ಉಡುಪಿ		
ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಒಟ್ಟು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ			4	11	12	8

ಅನುಬಂಧ 2.2

(ಉಲ್ಲೇಖ: ಕಂಡಿಕೆ 2.4/ಪುಟ 6)

ಶ್ರೀಮತಿ ಅಲ್ಮಿತ್ರಾ ಪಟೇಲ್ ಅವರ ಕಿರು ಪರಿಚಯ

ಅಲ್ಮಿತ್ರಾ ಪಟೇಲ್ ಅವರು ಅಮೇರಿಕಾದ ಎಮ್‌ಐಟಿಯಿಂದ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ 82 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಮತ್ತು ರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ. 31 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ರಿಫ್ರಾಕ್ಟೋರೀಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಿದ ಅವರು 1991ರಿಂದ ಸ್ವಯಂ-ಶಿಕ್ಷಿತ ಗಾರ್ಬಾಲಜಿಸ್ಟ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ.

ಸೂರತ್ ಪ್ಲೇಗ್‌ನ ನಂತರ ಅವರು ದಿವಂಗತ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಜಿ.ಎಸ್.ವೇಲು ಅವರನ್ನು 1994 ಮತ್ತು 1995ರ ಎರಡು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡರು. ಅವರು ಆರೋಗ್ಯಕರ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ದಾವೆಯನ್ನು ಹೂಡಿದರು ಮತ್ತು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಸಮಿತಿಗೆ ನಿಯುಕ್ತರಾದರು ಮತ್ತು ಅದು ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಸಮಗ್ರ ನೀಲನಕ್ಷೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿತು. ಅದು ದೇಶದ ಮೊದಲ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2000ದ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು ಮತ್ತು ಅದು ಒಣತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಮಣ್ಣನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನಗೊಳಿಸಲು ಹಸಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸುವುದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಒಣ ಮತ್ತು ಹಸಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಮೂಲದಲ್ಲೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವ ಹಾಗೂ ಹಸಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನ ಮನೆಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿತ್ತು ಹಾಗೂ ಈಗ ಹೊಸ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016ರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ನಾಗರಿಕರಿಗೂ ಅದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ.

ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅವರು 189 ಭಾರತೀಯ ನಗರಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಲಿನಮಾಡುವ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಕನಿಷ್ಠಗೊಳಿಸಲು ಹಾಗೂ ಪರಿಸರ-ಸ್ನೇಹಿ ಪ್ರಾಕೇಜಿಂಗ್ ಅನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಸಹ ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅವರು ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತಜ್ಞರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಳೆಯ ಕಸ ರಾಶಿ ಹಾಕುವ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಮೇಲ್ಮೈ ಜಲವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ತ್ಯಾಜ್ಯ ನೀರಿನಿಂದ ಫಾಸ್ಫರಸ್‌ಅನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು ಅವರ ಪ್ರಸ್ತುತ ಆದ್ಯತೆಯಾಗಿದೆ.

ಮೆ.ಅಲ್ಮಿತ್ರಾ ಹೆಚ್.ಪಟೇಲ್
ಸದಸ್ಯರು, ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಸಮಿತಿ
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತಜ್ಞರು, ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನ
50, ಕೊತ್ತನೂರು, ಭಾಗಲೂರು ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-560077
+9198443-02914

www.almitrapatel.com
ಯೂಟ್ಯೂಬ್ ಅಲ್ಮಿತ್ರಾ ಪಟೇಲ್

ಅನುಬಂಧ 3.1

(ಉಲ್ಲೇಖ: ಕಂಡಿಕೆ 3.1/ಪುಟ 9)

ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪಾತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳು

ಘಟ್ಟ/ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆ	ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ
ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ (ಎಮ್‌ಒಇಎಫ್‌ಸಿಸಿ, ಎಮ್‌ಒಯುಡಿ ಮತ್ತು ಸಿಪಿಸಿಬಿ)	ಕಾನೂನುಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳು; ನೀತಿಗಳು ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟಗಳು; ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳು, ಕೈಪಿಡಿಗಳು ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಹಾಯ; ಹಣಕಾಸಿನ ಬೆಂಬಲ; ಕಾನೂನು ಹಾಗೂ ನಿಯಮಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ
ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ (ಎಸಿಎಸ್ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದ ಯುಡಿಡಿ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ನೇತೃತ್ವದ ಕೆಎಸ್‌ಪಿಸಿಬಿ)	ಮಹಾನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾನೂನುಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ; ರಾಜ್ಯ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ; ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳು, ಕೈಪಿಡಿಗಳು ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ನೆರವು; ಹಣಕಾಸು ಬೆಂಬಲ; ಸೇವಾ ಮಟ್ಟದ ಗುಣಮಟ್ಟಗಳನ್ನು ಎಮ್‌ಒಯುಡಿಗೆ ವರದಿ ಮಾಡುವುದು; ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ; ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡುವುದು.
ಜಿಲ್ಲೆ (ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಡಿಯುಡಿ ಸಹಾಯದೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು)	ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸಮೀಕ್ಷೆ; ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ಸೂಕ್ತ ಭೂಮಿಯ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಕೂಲಗೊಳಿಸುವುದು.
ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (ಆಯುಕ್ತರು, ಪೌರಾಯುಕ್ತರು ಅಥವಾ ಮುಖ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ನೇತೃತ್ವದ)	ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು; ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಗಳ ತಯಾರಿಕೆ; ಉಪಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದು; ಶುಲ್ಕಗಳ ವಿಧಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ವಸೂಲಿ; ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸುವುದು; ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವುದು; ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ವಲಯದ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ.
ಅನೌಪಚಾರಿಕ ವಲಯ (ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮರುಬಳಕೆದಾರರು, ಎನ್‌ಜಿಒಗಳು, ಸಿಬಿಒಗಳು ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರರು)	ವಿವಿಧ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವಸೂಲಾತಿ ಮತ್ತು ಮರುಬಳಕೆ; ಸ್ಥಳೀಯ ಮರುಬಳಕೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವುದು; ಸಮುದಾಯದ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ; ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು; ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಾಗಣೆ; ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.

ಆಧಾರ: ಮುನಿಸಿಪಲ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲಿನ ಕೈಪಿಡಿಗಳು, 2000 ಮತ್ತು 2016.

ಅನುಬಂಧ 3.2

(ಉಲ್ಲೇಖ: ಕಂಡಿಕೆ 3.2/ಪುಟ 10)

ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಿಳಿಸಿರುವ ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿರುವಂತೆ ತಲಾ ಅಂದಾಜುಗಳಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹೆಸರು	ಜನಸಂಖ್ಯೆ	ಗೃಹಕ ತ್ಯಾಜ್ಯ (0.3)	ವಾಣಿಜ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ (0.1)	ರಸ್ತೆ ಗುಡಿಸುವುದು (0.05)	ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ತ್ಯಾಜ್ಯ (0.05)	ಒಟ್ಟು (ಪ್ರತಿದಿನಕ್ಕೆ ಕೆ.ಜೆ)	ಒಟ್ಟು (ಪ್ರತಿದಿನಕ್ಕೆ ಟನ್‌ನಂತೆ)	ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅನ್ವಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆ	ವ್ಯತ್ಯಾಸ (k)=h-j
(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)	(g)	(h)=d+e+f+g	(i)=h/1,000	(j)	(k)=h-j
1	ಬಳ್ಳಾರಿ	4,10,447	1,23,134	41,045	20,522	20,522	2,05,23	205	145	60
2	ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ	9,43,788	2,83,136	94,379	47,189	47,189	4,71,893	472	400	72
3	ಮಂಗಳೂರು	4,89,488	1,46,846	48,949	24,474	24,474	2,44,743	245	212	33
4	ತುಮಕೂರು	3,05,821	91,746	30,582	15,291	15,291	1,52,910	153	114	39
5	ಬಾಗಲಕೋಟೆ	1,20,000	36,000	12,000	6,000	6,000	60,000	60	35	25
6	ಬೀದರ್	2,16,080	64,824	21,608	10,804	10,804	1,08,040	108	45	63
7	ಚಿಂತಾಮಣಿ	76,068	22,820	7,607	3,803	3,803	38,033	38	26	12
8	ದಾಂಡೇಲಿ	52,069	15,621	5,207	2,603	2,603	26,034	26	14	12
9	ಹೊಸಪೇಟೆ	2,06,167	61,850	20,617	10,308	10,308	1,03,083	103	60	43
10	ಕಾರವಾರ	63,755	19,127	6,376	3,188	3,188	31,879	32	20	12
11	ನಂಜನಗೂಡು	50,598	15,179	5,060	2,530	2,530	25,299	25	20	5
12	ಸಾಗರ	53,660	16,098	5,366	2,683	2,683	26,830	27	21	6
13	ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ	51,159	15,348	5,116	2,558	2,558	25,580	26	23	3
14	ಸಿರಾ	57,749	17,325	5,775	2,887	2,887	28,874	29	18	11
15	ಉಡುಪಿ	1,25,306	37,592	12,531	6,265	6,265	62,653	63	55	8
16	ಭಟ್ಕಳ	32,000	9,600	3,200	1,600	1,600	16,000	16	14	2
17	ಹಿರಿಯೂರು	56,416	16,925	5,642	2,821	2,821	28,209	28	20	8
18	ಹುಮ್ಮಾಬಾದ್	44,483	13,345	4,448	2,224	2,224	22,241	22	14	8
19	ಕುಮಟಾ	29,297	8,789	2,930	1,465	1,465	14,649	15	9	6
20	ಮದ್ದೂರು	28,906	8,672	2,891	1,445	1,445	14,453	14	9	5
21	ಮಾಗಡಿ	27,605	8,282	2,761	1,380	1,380	13,803	14	11	3
22	ಮಾಲೂರು	40,050	12,015	4,005	2,003	2,003	20,026	20	14	6
23	ಮಾನ್ವಿ	46,465	13,940	4,647	2,323	2,323	23,233	23	16	7
24	ಟಿ.ನರಸೀಪುರ	31,498	9,449	3,150	1,575	1,575	15,749	16	2	14
25	ಗುಡಿಬಂಡೆ	9,441	2,832	944	472	472	4,720	5	3	2
26	ಹೊನ್ನಾವರ	19,109	5,733	1,911	955	955	9,554	10	9	1
27	ಕೊಪ್ಪ	5,004	1,501	500	250	250	2,501	3	2	1
28	ಕೂಡ್ಲಿಗಿ	26,680	8,004	2,668	1,334	1,334	13,340	13	7	6
29	ರಾಯಭಾಗ್	18,736	5,621	1,874	937	937	9,369	9	4	5
30	ಶೃಂಗೇರಿ	3,925	1,178	393	196	196	1,963	2	4	-2

ಆಧಾರ: 2011ರ ಜನಗಣತಿ; ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೈಪಿಡಿ, 2000 ಮತ್ತು ಪರಿಶೋಧನೆ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಕೈಪಿಡಿ 2000ದ ಪರಿಶೋಧನೆ 3.3.6.2ರಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಕನಿಷ್ಠ ದರಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅನುಬಂಧ 3.3

(ಉಲ್ಲೇಖ: ಕಂಡಿಕೆ 3.10/ಪುಟ 18)

ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ಸಮಿತಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಮಿತಿ (ಅಧ್ಯಕ್ಷರು)	ಉದ್ದೇಶ	ಷರಾ
1	ರಾಜ್ಯ ಉನ್ನತಾಧಿಕಾರ ಸಮಿತಿ (ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು)	ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಸಮಾಲೋಚಕರನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುವುದು, ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸಲು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುವುದು, ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದು	<ul style="list-style-type: none"> - ಆಗಸ್ಟ್ 2015ರಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಯಿತು - ಮಾರ್ಚ್ 2018 ರವರೆಗೆ ಎಂಟು ಸಭೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದೆ ಮತ್ತು 218 ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದೆ. - ಕಂಡಿಕೆ 3.5ರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವಂತೆ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕೊರತೆಗಳಿದ್ದವು
2.	ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಸಲಹಾ ಮಂಡಳಿ (ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ)	ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ನಿಯಮಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು, ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲಿನ ರಾಜ್ಯದ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುವುದು.	<ul style="list-style-type: none"> - ನವೆಂಬರ್ 2016ರಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಯಿತು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಚ್ 2018ರವರೆಗೆ ಎರಡು ಸಭೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿತ್ತು. - ಅತಿಕ್ರಮಿಸುವ ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದಾಗಿ ಆಗಸ್ಟ್ 2010ರಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಉನ್ನತಾಧಿಕಾರ ಸಮಿತಿಯು ಕಾರ್ಯ ರಹಿತವಾಗಿದೆ.
3.	ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನದಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಮಿತಿ (ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಕೆಯುಐಡಿಎಫ್‌ಸಿ)	ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು.	<ul style="list-style-type: none"> - ಜನವರಿ 2016ರಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಯಿತು ಮತ್ತು ಒಂಬತ್ತು ಸಾರಿ ಸಭೆ ಸೇರಿ 218 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಅನುಮೋದಿಸಿತು. - ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲಿಲ್ಲ. - ಅತಿಕ್ರಮಿಸುವ ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದಾಗಿ ನವೆಂಬರ್ 2008ರಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಮಿತಿಯು ಕಾರ್ಯ ರಹಿತವಾಗಿದೆ.
4.	ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಸಮೀಕ್ಷಾ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿ (ಜಿಲ್ಲೆಯ ಲೋಕಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು)	ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು.	<ul style="list-style-type: none"> - ಎರಡು ವರ್ಷಗಳು ಗತಿಸಿ ಹೋಗಿದ್ದರೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿಗಳು ಇನ್ನು ರಚಿತವಾಗಿಲ್ಲ.
5.	ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿ (ಪ್ರಭಾರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು)	ಮಾಸಿಕ/ತ್ರಿಮಾಸಿಕ ಸಭೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಮೂಲಕ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು, ಡಿಪಿಆರ್‌ಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುವುದು ಮತ್ತು ನಗರಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ನೆರವು/ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವುದು	<ul style="list-style-type: none"> - ಆಗಸ್ಟ್ 2015ರಲ್ಲಿ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಿದ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಯಾವುದೇ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿಲ್ಲ.
6.	ನಗರ ಮಟ್ಟದ ಟಾಸ್ಕ್ ಫೋರ್ಸ್ (ಮಹಾಪೌರರು)	ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳ ಮತ್ತು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದು	<ul style="list-style-type: none"> - ಅವಶ್ಯಕ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ (ಫೆಬ್ರವರಿ 2017) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಎಂಟು ತಿಂಗಳುಗಳ ವಿಳಂಬ - ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ರಚನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2017).
7.	ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿ	ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸೇವಾ ನಿಬಂಧನೆಯನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಪರ್ಕ ವಿವರಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಪಡಿಸುವುದು	<ul style="list-style-type: none"> - ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಾಲ್ಕು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿಲ್ಲ.

ಆಧಾರ: ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಡಿಎಮ್‌ಎ ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ

ಅನುಬಂಧ 3.4

(ಉಲ್ಲೇಖ: ಕಂಡಿಕೆ 3.12/ಪುಟ 20)

ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಬಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸೂಚಕಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನದಂಡಗಳು

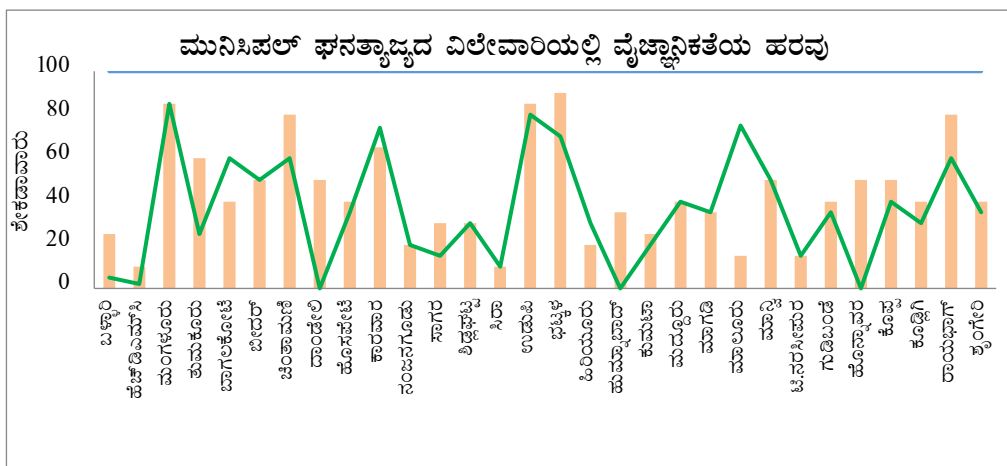
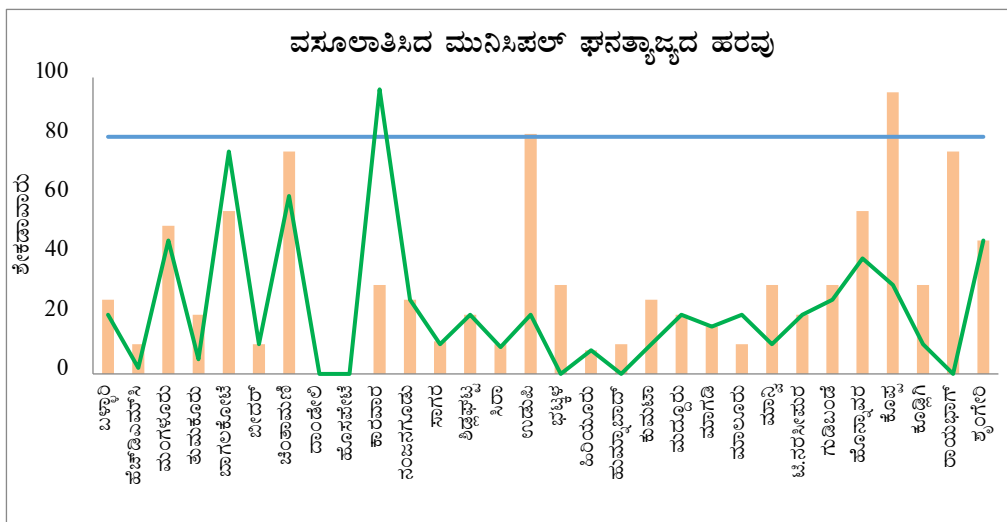
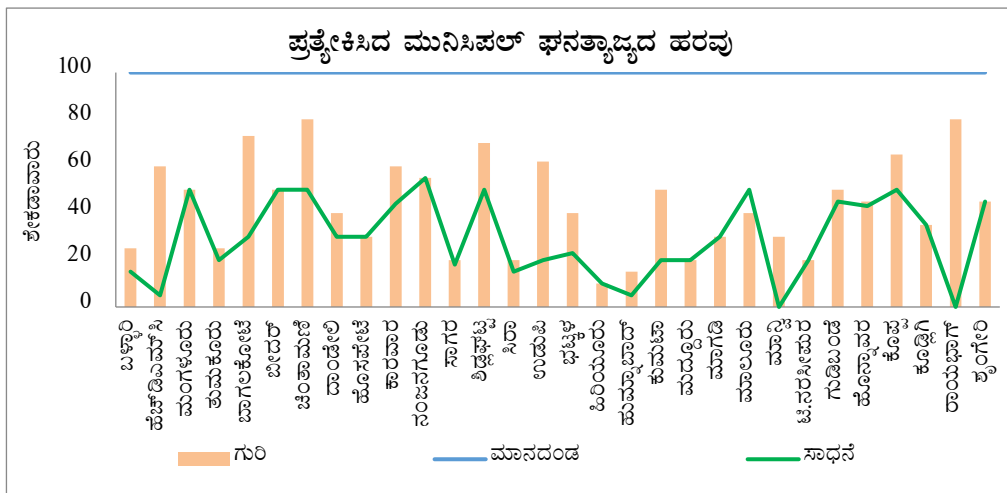
ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಸೂಚಕಗಳು	ಘಟಕ ಶೇಕಡಾವಾರಾಗಿ	ಮಾನದಂಡ (ಶೇಕಡಾ)
1	ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸೇವೆಗಳ ಗ್ರಹಮಟ್ಟದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ	ಪ್ರತಿದಿನ ಮನೆಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಮನೆಗಳ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸುವುದು	100
2	ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿನ ದಕ್ಷತೆ	ಯೋಜನಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಒಟ್ಟು ತ್ಯಾಜ್ಯ	100
3	ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆಯ ಹರವು	ತಮ್ಮ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು	100
4	ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಸೂಲಿಯ ಹರವು	ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡಿದ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣ	80
5	ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಲೇವಾರಿಯ ಹರವು	ಭೂಭರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರಾಶಿ ಹಾಕುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಪರಿಮಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಭೂಭರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯ	100
6	ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚದ ವಸೂಲಿಯ ಹರವು	ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಆದಾಯದ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಭರಿಸಲು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ವೆಚ್ಚಗಳ ವಸೂಲಿ	100
7	ಗ್ರಾಹಕರ ದೂರುಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ದಕ್ಷತೆ	ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪರಿಹರಿಸುವ ಒಟ್ಟು ದೂರುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ 24 ಘಂಟೆಯೊಳಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ದೂರುಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ	80
8	ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಬಳಕೆದಾರರ ಶುಲ್ಕದ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ	ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದ ರಾಜಸ್ವಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಅದೇ ಅವಧಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಕಾರ್ಯಾಚರಣಾ ರಾಜಸ್ವ	90

ಆಧಾರ: ಎಮ್‌ಒಯುಡಿ ಜಾಲತಾಣ

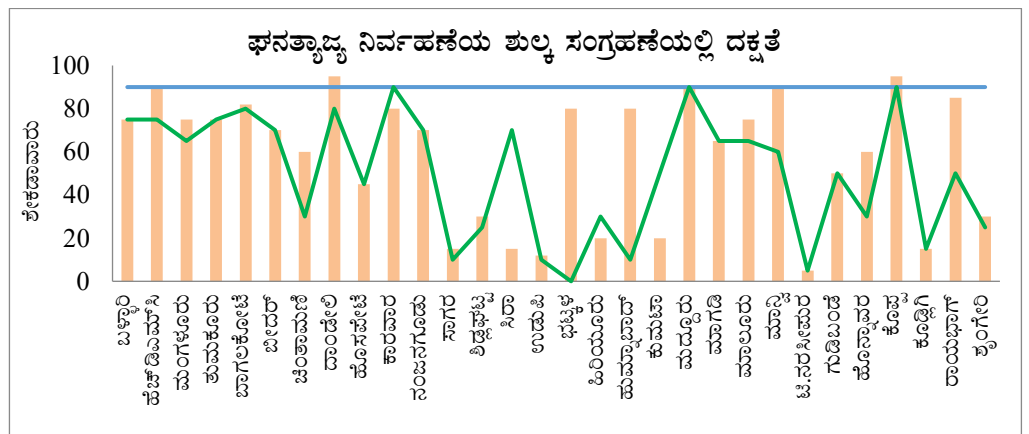
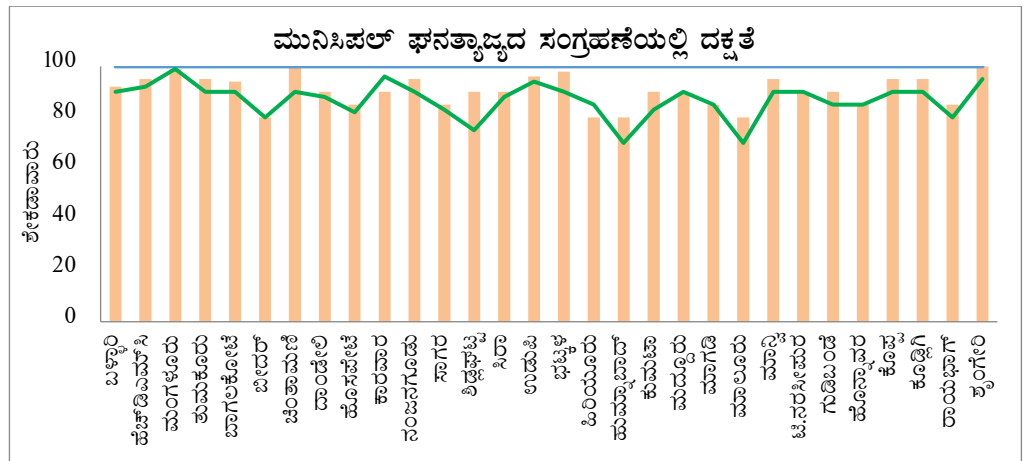
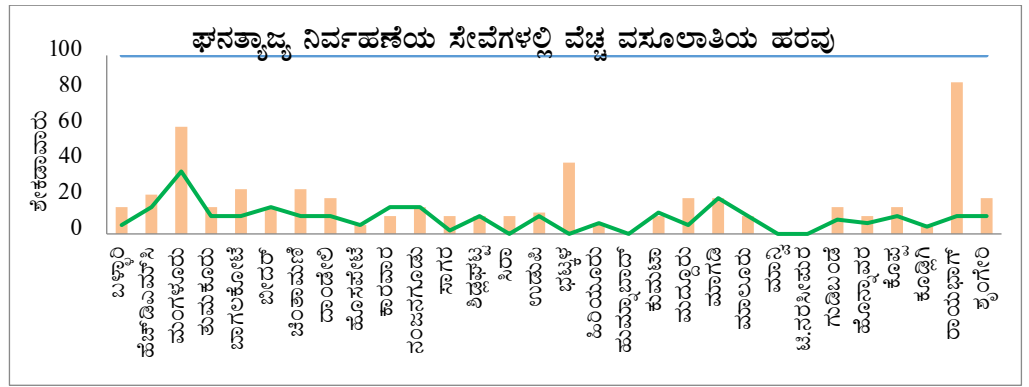
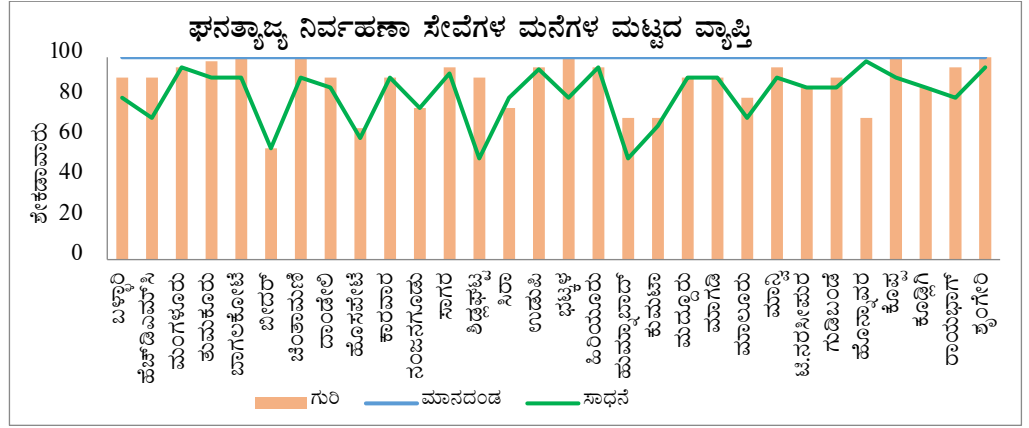
ಅನುಬಂಧ 3.5

(ಉಲ್ಲೇಖ: ಕಂಡಿಕೆ 3.12.1/ಪುಟ 21)

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 30 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಗುರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನದಂಡಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಸಾಧನೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿ

ಅನುಬಂಧ 3.5 (ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿದೆ)

ಉದ್ಧಾರ: ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ

ಅನುಬಂಧ 3.6

(ಉಲ್ಲೇಖ: ಕಂಡಿಕೆ 3.14/ಪುಟ 24)

2012-13ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತರಬೇತಿಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವಾರು ವಿವರಗಳು

ವರ್ಷ	ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಹೆಸರು	ಪಠ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ನೋಂದಾಯಿತ ರಾಜವರು	ಹಾಜರಾದ ವರು	ಶೇಕಡಾವಾರು	ವೆಚ್ಚ (₹ ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ)
2012-13	1	ಪರಿಸರೀಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳಿಗೆ ಜಾಬ್ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳು	1	48	45	94	8.38
	2	ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ	10	390	221	57	11.93
	3	ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿ	1	177	177	100	1.73
	4	ಪರಿಸರೀಯ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಅಗತ್ಯತೆಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ	1	26	14	54	0.34
	5	ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ/ನಗರ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಯೋಜನೆಗೆ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ	5	568	351	62	7.81
2013-14	6	ಶಾರೀರಿಕ ಶ್ರಮ ಬಳಸಿ ಶುಚಿಗೊಳಿಸುವವರ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ತರಬೇತಿ	1	100	81	81	0.82
	7	ಶಾರೀರಿಕ ಶ್ರಮ ಬಳಸಿ ಶುಚಿಗೊಳಿಸುವವರ ನಿಷೇಧದ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ	1	150	126	84	2.16
	8	ಸಮರ್ಥ ಪರಿಸರ ನಿರ್ವಹಣೆ	4	160	74	46	3.01
	9	ನಗರ ನೈರ್ಮಲ್ಯದ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ	1	142	118	83	0.96
	10	ನಗರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನೀರು ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (ಜಿಎನ್-ನರ್ಮಾ)	1	38	29	76	7.14
2014-15	11	ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ	1	35	17	49	0.46
	12	ಸಮರ್ಥ ಪರಿಸರ ನಿರ್ವಹಣೆ	5	203	122	60	7.93
	13	ನೀರು ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯನೀರಿನ ನಿರ್ವಹಣೆ	6	271	139	51	4.74
	14	ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರ ತರಬೇತಿ	25	1252	1,133	90	8.77
	15	ಶಾರೀರಿಕ ಶ್ರಮ ಬಳಸಿ ಶುಚಿಗೊಳಿಸುವವರ ನಿರ್ಬಂಧ	2	397	261	66	0.69
2015-16	16	ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಅಧಿನಿಯಮ-2000, ಬಯೋ ಮೆಥನೇಷನ್, ಡಿಇಡಬ್ಲ್ಯುಎಟಿಎಸ್	5	234	100	43	2.87
	17	ಒಳಚರಂಡಿ ಸುರಕ್ಷಾ ಕೈಪಿಡಿ	2	90	40	44	0.89
	18	ನಗರ ಕೆರೆ ನಿರ್ವಹಣೆ	2	147	52	35	0.85
	19	ತ್ಯಾಜ್ಯದಿಂದ ಇಂಧನ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	5	234	98	42	0.97
	20	ಸಮರ್ಥ ಪರಿಸರ ನಿರ್ವಹಣೆ	1	45	16	36	1.23
2016-17	21	ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಜನನ ನಿಯಂತ್ರಣ (ನಾಯಿಗಳು) ನಿಯಮಗಳು, 2001ರ ಮತ್ತು ಅದರ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ	2	140	42	30	0.76
	22	ಪರಿಸರೀಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳಿಗೆ ಫೌಂಡೇಶನ್ ಕೋರ್ಸ್	1	38	36	95	7.71
	23	ನಗರ ಕೆರೆ ನಿರ್ವಹಣೆ	1	82	19	23	0.30
	24	ಹಸಿರು ಕಟ್ಟಡ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	3	150	65	43	2.03
	25	ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ	1	100	66	66	0.35
	26	ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪರಿಸರೀಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳಿಗೆ ಟಿಎನ್‌ಎ ಒಳಗೊಂಡು ಅಮೃತ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿಶಿಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	1	30	24	80	3.02
	27	ಪರಿಸರೀಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳಿಗೆ ಕ್ಯಾಪ್ಸೂಲ್-II ತರಬೇತಿ	1	21	13	62	2.06
	28	ಪರಿಸರೀಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳಿಗೆ ಕ್ಯಾಪ್ಸೂಲ್-III ತರಬೇತಿ	1	21	13	62	2.07
	29	ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವರಿಷ್ಠ ಆರೋಗ್ಯ ನಿರೀಕ್ಷಕರಿಗೆ ಟಿಎನ್‌ಎ ಒಳಗೊಂಡು ಅಮೃತ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿಶಿಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	3	90	63	70	6.12
	30	ಆರೋಗ್ಯ ನಿರೀಕ್ಷಕರಿಗೆ ಕ್ಯಾಪ್ಸೂಲ್-II ತರಬೇತಿ	2	63	46	73	4.45
	31	ಆರೋಗ್ಯ ನಿರೀಕ್ಷಕರಿಗೆ ಕ್ಯಾಪ್ಸೂಲ್-III ತರಬೇತಿ	1	46	36	78	3.01
	ಒಟ್ಟು		97	5488	3,637	66	105.56

ಆಧಾರ: ಎಸ್‌ಐಎಡಿ ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ

ಅನುಬಂಧ 4.1

(ಉಲ್ಲೇಖ: ಕಂಡಿಕೆ 4.3/ಪುಟ 27)

2012-13ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಣದ ಬಳಕೆಯ ವಿವರಗಳು

(₹ ಕೋಟಿಗಳಲ್ಲಿ)

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ	13ನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ				14ನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ			ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ-ಪ್ರವೇಶ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುವಿಕೆ		
		ಒಬಿ	ಆರ್	ಇ	ಯುಎ	ಆರ್	ಇ	ಯುಎ	ಆರ್	ಇ	ಯುಎ
ನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳು											
1	ಬಳ್ಳಾರಿ	0.14	9.64	3.17	6.61 (68)	4.06	0.00	4.06 (100)	1.15	0.00	1.15 (100)
2	ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ	0.08	13.90	4.35	9.63 (69)	9.18	0.00	9.18 (100)	1.20	0.00	1.20 (100)
3	ಮಂಗಳೂರು	0.18	4.59	2.09	2.68 (56)	3.58	0.00	3.58 (100)	1.15	0.00	1.15 (100)
4	ತುಮಕೂರು	0.08	6.15	5.41	0.82 (13)	3.23	1.55	1.68 (52)	0.76	0.26	0.50 (66)
ನಗರ ಸಭೆಗಳು											
5	ಬಾಗಲಕೋಟೆ	0.25	3.06	2.77	0.54 (16)	0.70	0.55	0.15 (21)	0.41	0.04	0.37 (90)
6	ಬೀದರ್	0.28	1.28	1.21	0.35 (22)	1.87	0.18	1.69 (90)	0.76	0.11	0.65 (86)
7	ಚಿಂತಾಮಣಿ	0.00	1.47	1.27	0.20 (14)	0.81	0.43	0.38 (47)	0.66	0.49	0.17 (26)
8	ದಾಂಡೇಲಿ	0.11	1.43	0.73	0.81 (53)	0.50	0.00	0.50 (100)	1.16	0.00	1.16 (100)
9	ಹೊಸಪೇಟೆ	0.01	2.02	1.14	0.89 (44)	2.21	0.00	2.21 (100)	4.14	0.00	4.14 (100)
10	ಕಾರವಾರ	0.00	1.72	1.16	0.56 (33)	0.66	0.20	0.46 (70)	0.56	0.51	0.05 (9)
11	ನಂಜನಗೂಡು	0.07	2.02	1.31	0.78 (37)	0.51	0.00	0.51 (100)	0.15	0.00	0.15 (100)
12	ಸಾಗರ	0.00	1.71	1.71	0.00 (0)	0.91	0.50	0.41 (45)	0.71	0.36	0.35 (49)
13	ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ	0.32	0.89	1.09	0.12 (10)	0.51	0.00	0.51 (100)	0.15	0.06	0.09 (60)
14	ಸಿರಾ	0.13	1.09	0.85	0.37 (30)	0.65	0.24	0.41 (63)	0.61	0.00	0.61 (100)
15	ಉಡುಪಿ	3.48	2.86	5.88	0.46 (7)	1.26	0.00	1.26 (100)	0.61	0.61	0.00 (0)
ಪುರಸಭೆಗಳು											
16	ಭಟ್ಕಳ	0.00	1.62	1.53	0.09 (6)	0.23	0.23	0.00 (0)	0.25	0.16	0.09 (36)
17	ಹಿರಿಯೂರು	0.00	0.80	0.64	0.16 (20)	0.42	0.17	0.25 (60)	0.20	0.00	0.20 (100)
18	ಹುಮ್ಮಾಬಾದ್	0.00	1.07	1.07	0.00 (0)	0.34	0.11	0.23 (68)	0.25	0.25	0.00 (0)
19	ಕಕ್ಕೇರಾ	0.00	0.00	0.00	0.00 (0)	0.20	0.00	0.20 (100)	0.00	0.00	0.00 (0)
20	ಕುಮಟಾ	0.00	1.03	0.24	0.79 (77)	0.39	0.21	0.18 (46)	0.75	0.00	0.75 (100)
21	ಮದ್ದೂರು	0.09	1.21	0.96	0.34 (26)	0.25	0.19	0.06 (24)	0.25	0.00	0.25 (100)
22	ಮಾಗಡಿ	0.00	1.23	1.08	0.15 (12)	0.27	0.00	0.27 (100)	0.20	0.18	0.02 (10)
23	ಮಾಲೂರು	0.00	0.93	0.91	0.02 (2)	0.36	0.16	0.20 (56)	0.15	0.00	0.15 (100)
24	ಮಾನ್ವಿ	0.45	1.67	1.42	0.70 (33)	0.25	0.25	0.00 (0)	0.25	0.00	0.25 (100)
25	ಮುಗಳಪೇಟೆ	0.00	0.00	0.00	0.00 (0)	0.30	0.05	0.25 (83)	0.00	0.00	0.00 (0)
26	ಟಿ.ನರಸೀಪುರ	0.00	0.69	0.69	0.00 (0)	0.10	0.10	0.00 (0)	0.15	0.00	0.15 (100)
27	ಉಗಾರ ಮುರ್ಡಾ	0.00	0.00	0.00	0.00 (0)	0.20	0.00	0.20 (100)	0.00	0.00	0.00 (0)
ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು											
28	ಐನಾಪುರ	0.00	0.00	0.00	0.00 (0)	0.17	0.17	0.00 (0)	0.00	0.00	0.00 (0)
29	ಚಿಂತಲಿ	0.00	0.00	0.00	0.00 (0)	0.16	0.00	0.16 (100)	0.00	0.00	0.00 (0)
30	ಗುಡಿಬಂಡೆ	0.13	0.67	0.77	0.03 (4)	0.06	0.04	0.02 (33)	0.20	0.00	0.20 (100)
31	ಹೊನ್ನಾವರ	0.02	0.87	0.82	0.07 (8)	0.27	0.09	0.18 (67)	0.15	0.15	0.00 (0)
32	ಕೊಪ್ಪ	0.00	0.45	0.32	0.13 (29)	0.04	0.02	0.02 (50)	0.30	0.16	0.14 (47)
33	ಕೂಡ್ಲಿಗಿ	0.36	0.89	0.74	0.51 (41)	0.39	0.34	0.05 (13)	0.20	0.00	0.20 (100)
34	ರಾಯಚೂರು	0.00	0.82	0.82	0.00 (0)	0.27	0.27	0.00 (0)	0.15	0.09	0.06 (40)
35	ಶೃಂಗೇರಿ	0.22	0.51	0.69	0.04 (5)	0.04	0.04	0.00 (0)	0.16	0.10	0.06 (38)
ಒಟ್ಟು		6.40	68.29	46.84	27.85 (37)	35.35	6.09	29.26 (83)	17.79	3.53	14.26 (80)

ಒಬಿ-ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಶಿಲ್ಪ, ಆರ್-ಸ್ವೀಕೃತಿಗಳು, ಇ-ವೆಚ್ಚ, ಯುಎ-ಬಳಕೆ ಮಾಡದ ಮೊತ್ತ
ಆಧಾರ: ಪರಿಣಾಮ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ

ಅನುಬಂಧ 4.2

(ಉಲ್ಲೇಖ: ಕಂಡಿಕೆ 4.4/ಪುಟ 29)

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲ-ವೆಚ್ಚದ ಅಂತರದ ಏರಿಕೆ/ಇಳಿಕೆ
(₹ ಪ್ರತಿ ಟನ್‌ಗೆ)

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹೆಸರು	ಸಂಪನ್ಮೂಲ-ವೆಚ್ಚದ ಅಂತರ		ಏರಿಕೆ/ಇಳಿಕೆ (-)
		2012-13	2016-17	
ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳು				
1	ಬಳ್ಳಾರಿ	1,010	1,655	645
2	ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ	2,614	3,920	1,306
3	ಮಂಗಳೂರು	844	1,806	962
4	ತುಮಕೂರು	1,755	3,131	1,376
ನಗರಸಭೆಗಳು				
5	ಬಾಗಲಕೋಟೆ	933	800	(-)133
6	ಬೀದರ್	1,081	1,441	360
7	ಚಿಂತಾಮಣಿ	747	2,162	1,415
8	ದಾಂಡೇಲಿ	917	671	(-)246
9	ಹೊಸಪೇಟೆ	501	661	160
10	ಕಾರವಾರ	990	1,282	291
11	ನಂಜನಗೂಡು	167	1,771	1,604
12	ಸಾಗರ	1,045	1,853	808
13	ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ	404	907	503
14	ಸಿರಾ	1,085	1,024	(-)61
15	ಉಡುಪಿ	1,268	1,690	422
ಪುರಸಭೆಗಳು				
16	ಭಟ್ಕಳ	80	104	24
17	ಹಿರಿಯೂರು	2,258	3,158	900
18	ಹುಮ್ಮಾಬಾದ್	547	704	157
19	ಕುಮಟಾ	357	463	106
20	ಮದ್ದೂರು	2,433	3,047	614
21	ಮಾಗಡಿ	998	1,993	995
22	ಮಾಲೂರು	761	554	(-)207
23	ಮಾನ್ವಿ	225	144	(-)81
24	ಟಿ.ನರಸೀಪುರ	4,119	2,944	(-)1,175
ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು				
25	ಗುಡಿಬಂಡೆ	2,040	2,121	81
26	ಹೊನ್ನಾವರ	239	1,197	958
27	ಕೊಪ್ಪ	2,634	4,187	1,553
28	ಕೂಡ್ಲೆಗಿ	1,936	2,035	99
29	ರಾಯಚೂರು	738	1,585	847
30	ಶೃಂಗೇರಿ	699	1,670	971

ಆಧಾರ: ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ

ಅನುಬಂಧ 4.3

(ಉಲ್ಲೇಖ: ಕಂಡಿಕೆ 4.5.1/ಪುಟ 30)

ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ-ವಾರು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉಪಕರದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೂ 2012-13ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭರಿಸಿದ ರಾಜಸ್ವ ವೆಚ್ಚ

(₹ ಕೋಟಿಗಳಲ್ಲಿ)

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹೆಸರು	ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉಪಕರ	ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉಪಕರ	ಪರಿಶೀಲನೆ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ರಾಜಸ್ವ ವೆಚ್ಚ
ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳು				
1	ಬಳ್ಳಾರಿ	3.51	0.00	59.18
2	ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ	27.13	0.00	236.47
3	ಮಂಗಳೂರು	19.37	3.12	106.40
4	ತುಮಕೂರು	5.44	0.00	55.09
ನಗರಸಭೆಗಳು				
5	ಬಾಗಲಕೋಟೆ	0.32	1.32	17.74
6	ಬೀದರ್	0.42	2.60	25.69
7	ಚಿಂತಾಮಣಿ	0.00	1.99	11.28
8	ದಾಂಡೇಲಿ	0.39	0.46	6.83
9	ಹೊಸಪೇಟೆ	2.05	2.70	29.01
10	ಕಾರವಾರ	0.43	0.68	11.47
11	ನಂಜನಗೂಡು	0.18	0.48	8.73
12	ಸಾಗರ	0.26	1.43	12.58
13	ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ	0.06	0.60	4.71
14	ಸಿರಾ	0.42	0.00	8.87
15	ಉಡುಪಿ	0.00	3.86	19.76
ಪುರಸಭೆಗಳು				
16	ಭಟ್ಕಳ	0.00	0.39	3.75
17	ಹಿರಿಯೂರು	0.42	0.57	16.06
18	ಹುಮ್ಮಾಬಾದ್	0.01	0.43	5.12
19	ಕಕ್ಕೇರಾ	0.00	0.04	0.10
20	ಕುಮಟಾ	0.28	0.30	3.14
21	ಮದ್ದೂರು	0.16	0.13	6.40
22	ಮಾಗಡಿ	0.14	0.09	4.57
23	ಮಾಲೂರು	0.23	0.40	4.30
24	ಮಾನ್ವಿ	0.28	0.46	2.68
25	ಮುಗಳಖೋಡ	0.00	0.05	0.11
26	ಟಿ.ನರಸೀಪುರ	0.03	0.34	3.35
27	ಉಗಾರ ಖುರ್ದಾ	0.00	0.07	0.20
ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು				
28	ಐನಾಪುರ	0.00	0.07	0.09
29	ಚಿಂಚಲಿ	0.00	0.08	0.14
30	ಗುಡಿಬಂಡೆ	0.03	0.10	1.79
31	ಹೊನ್ನಾವರ	0.01	0.35	2.97
32	ಕೊಪ್ಪ	0.02	0.04	1.66
33	ಕೊಡ್ಲಿಗಿ	0.00	0.63	3.53
34	ರಾಯಭಾಗ	0.00	0.24	2.42
35	ಶೃಂಗೇರಿ	0.00	0.11	1.19
ಒಟ್ಟು		61.59	24.13	677.38

ಆಧಾರ: ಪರಿಶೀಲನೆ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ

ಅನುಬಂಧ 4.4

(ಉಲ್ಲೇಖ: ಕಂಡಿಕೆ 4.6/ಪುಟ 33)

ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದ ಹಣದ ಮಾರ್ಗಪಲ್ಲಟದ ವಿವರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ತ:ಖೆ
(₹ ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ)

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹೆಸರು	ನಿಧಿಯ ಹೆಸರು	ವಸ್ತುವಿನ ಹೆಸರು	ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚ	ಮೊತ್ತ	ಪಾವತಿಸಿದ ದಿನಾಂಕ
1	ಬಳ್ಳಾರಿ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ	2012-13 13 th FCG	ತೆರೆದ ನಾಲೆಗಳ ಹೂಳೆತ್ತುವ ಯಂತ್ರ	42.00	41.90	27.02.14
2			ಸ್ಯೂಯರ್ ಸಕ್ಷನ್ ಕಮ್ ಜೆಟ್ಟಿಂಗ್ ಮೇಷಿನ್	40.00	35.25	27.12.13
3			ಯುಜಿಡಿಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಲು ಪವರ್ ರಾಡಾರ್	5.00	5.00	27.02.13
4			ಮ್ಯಾನ್‌ಹೋಲ್ ಹೂಳೆತ್ತುವ ಯಂತ್ರ	3.50	3.50	21.01.14
5			ಹ್ಯಾಂಡ್ ಹೆಲ್ಡ್ ನಾನ್-ಮೋಟರೈಸಡ್ ಕ್ಲೀನರ್	1.50	0.00	-
6			ಟ್ರಕ್ ಮೌಂಟೆಡ್ ನೀರಿನ ಟ್ಯಾಂಕರ್	8.00	7.90	14.06.16
7		2013-14 13 th FCG	4000 ಲೀಟರ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಟ್ರಕ್ ಮೌಂಟೆಡ್ ಸಕ್ಕಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಜೆಟ್ಟಿಂಗ್ ಯಂತ್ರದ ಖರೀದಿ	28.97	0.00	-
8	ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ	2012-13 13 th FCG	4000 ಲೀಟರ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಟ್ರಕ್ ಮೌಂಟೆಡ್ ಸಕ್ಕಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಜೆಟ್ಟಿಂಗ್ ಯಂತ್ರದ ಖರೀದಿ (ಎರಡು)	52.00	52.51	15.12.14
9			ಮ್ಯಾನ್‌ಹೋಲ್ ಹೂಳೆತ್ತುವ ಯಂತ್ರದ ಖರೀದಿ	8.50	7.35	09.05.16
10	ತುಮಕೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ	SFC 2012-13	ಯುಜಿಡಿ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಕ್ಕಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಜೆಟ್ಟಿಂಗ್ ವಾಹನದ ಖರೀದಿ	24.82	0.00	-
11			ಫಾಗಿಂಗ್ ಯಂತ್ರದ ಖರೀದಿ	25.00	23.80	01.06.15
12			ಮ್ಯಾನ್‌ಹೋಲ್ ಹೂಳೆತ್ತುವ ಯಂತ್ರದ ಖರೀದಿ	25.00	29.80	23.05.14
13		SFC 2014-15	ಎಸ್‌ಟಿಪಿ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಮೈಕ್ರೋಬಯಲ್ ಇನಫ್ಯೂಶನ್ ಬಳಸಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವ ದ್ರಾವಣ	40.00	40.00	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ
14			ಒಳಚರಂಡಿ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ 6000 ಲೀಟರ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಸಕ್ಷನ್ ಮತ್ತು ಜೆಟ್ಟಿಂಗ್ ಎರಡು ವಾಹನಗಳ ಖರೀದಿ	25.00	25.00	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ
15			ಮೊಬೈಲ್ ಶೌಚಾಲಯದ ಖರೀದಿ	12.00	11.50	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ
16			ಶವ ವಾಹನದ ಖರೀದಿ	20.00	12.50	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ
17		SFC 2015-16	ಯುಜಿಡಿ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಕ್ಕಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಜೆಟ್ಟಿಂಗ್ ವಾಹನದ ಖರೀದಿ	12.00	10.25	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ
18	ಕಾರವಾರ ನಗರಸಭೆ	2013-14 13 th FCG	ಹೂಳೆತ್ತುವ ಯಂತ್ರದ ಖರೀದಿ	14.00	10.26	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ
19			ಫಾಗಿಂಗ್ ಯಂತ್ರದ ಖರೀದಿ	4.00	0.96	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ
20	ಚಿಂತಾಮಣಿ ನಗರಸಭೆ	2012-13 13 th FCG	4000 ಲೀಟರ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಟ್ರಕ್ ಮೌಂಟೆಡ್ ಸಕ್ಕಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಜೆಟ್ಟಿಂಗ್ ಯಂತ್ರದ ಖರೀದಿ	28.00	24.88	28.09.13
21	ದಾಂಡೇಲಿ ನಗರಸಭೆ	2012-13 13 th FCG	ವೆಹಿಕಲ್ ಮೌಂಟೆಡ್ ಫಾಗಿಂಗ್ ಯಂತ್ರದ ಖರೀದಿ	5.00	4.92	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ
22	ಸಿರಾ ನಗರಸಭೆ	2013-14 13 th FCG	ಎಸ್‌ಟಿಪಿ ಸ್ವಾವರಕ್ಕೆ ಭೂಮಿಯ ಖರೀದಿ	14.40	14.40	31.10.15
23		2014-15 13 th FCG	ಹೂಳೆತ್ತುವ ಯಂತ್ರದ ಖರೀದಿ	13.00	0.00	-
24	ಭಟ್ಟಳ ಪುರಸಭೆ	2012-13 13 th FCG	ಆಟೋ ಮೌಂಟೆಡ್ ಫಾಗಿಂಗ್ ಯಂತ್ರದ ಖರೀದಿ	2.00	2.00	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ
25	ಹುಮ್ಮಾಬಾದ್ ಪುರಸಭೆ	2012-13 13 th FCG	ಜೆಟ್ಟಿಂಗ್ ಯಂತ್ರದ ಖರೀದಿ	5.20	5.20	11.02.13
			ಚರಂಡಿ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡುವ ಯಂತ್ರದ ಖರೀದಿ	7.50	7.50	11.02.13
		2016-17 14 th FCG	ಫಾಗಿಂಗ್ ಯಂತ್ರದ ಖರೀದಿ	3.00	0.00	-
26	ಕುಮಟಾ ಪುರಸಭೆ	2012-13 13 th FCG	ನೀರಿನ ಟ್ಯಾಂಕರ್ ಖರೀದಿ	3.00	3.00	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ
			ಫಾಗಿಂಗ್ ಯಂತ್ರದ ಖರೀದಿ	3.54	1.80	17.01.17
ಒಟ್ಟು				475.93	381.18	

ಆಧಾರ: ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ

ಅನುಬಂಧ 4.5

(ಉಲ್ಲೇಖ: ಕಂಡಿಕೆ 4.6/ಪುಟ 33)

ಸಿರಾ ನಗರಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಣದ ಮಾರ್ಗಪಲ್ಲಟವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ತ:ಖ್ತೆ

(₹ ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ)

ವಾರ್ಷಿಕ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆಯ ವರ್ಷ	ಮೂಲವಾಗಿ ಅನುಮೋದಿಸಿದ ಕಾಮಗಾರಿ	ಅಂದಾಜು ಮೊತ್ತ	ಪ್ರಸ್ತುತ ಅನುಮೋದಿಸಿದ ಕಾಮಗಾರಿ	ಅಂದಾಜು ಮೊತ್ತ	ವೆಚ್ಚ	ಪಾವತಿಸಿದ ದಿನಾಂಕ
2009-10 ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ	ಟ್ರಾನ್ ಕಂಟೀನರ್ ಡಂಪರ್ ಪ್ಲೇಸರ್‌ನ ಖರೀದಿ	10.50	ವಾರ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ-2ರಲ್ಲಿ ಸೇಂಟ್ ಆನ್ಸ್ ಶಾಲೆಯ ಬಳಿ ಸಿಸಿ ಚರಂಡಿಯ ನಿರ್ಮಾಣ	4.00	10.23	27.09.16 27.10.16 17.02.17
			ಹೋಮ್‌ಗಾರ್ಡ್ ಕಛೇರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಕೊಠಡಿಯ ನಿರ್ಮಾಣ	1.50		
			ವಾರ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ-8ರ ಕಾಳಿದಾಸ ನಗರದಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಟ್ಟಡದ ನಿರ್ಮಾಣ	5.00		
	3 ಕ್ಯುಬಿಕ್ ಮೀಟರ್ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಸ್ಟೋರೇಜ್ ಕಂಟೀನರ್-2	0.90	ವಾರ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ-29ರಲ್ಲಿ ಕೆನರಾ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಿಂದ ಸ್ವಾತಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯವರೆಗೆ ಇಂಟರ್‌ಲಾಕ್ ಪೇವ್‌ಡ್ ಅಳವಡಿಸುವುದು	3.40	3.25	27.10.16
	4.5 ಕ್ಯುಬಿಕ್ ಮೀಟರ್ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಸ್ಟೋರೇಜ್ ಕಂಟೀನರ್-4	2.20				
ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ವೇದಿಕೆಯ ನಿರ್ಮಾಣ	0.30					
2011-12 ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ	ಸಕ್ಕಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಜೆಟ್ಟಿಂಗ್ ಯಂತ್ರದ ಖರೀದಿ	5.11	ವಾರ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ-3ರ ಜ್ಯೋತಿನಗರದಲ್ಲಿ ಸಿಸಿ ಡ್ರೈನೇಜ್ ನಿರ್ಮಾಣ	3.50	2.32	20.07.16
			ವಾರ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ-2ರಲ್ಲಿ ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕಬ್ಬಿಣದ ಗ್ರಿಲ್‌ವರ್ಕ್	1.61		
2012-13 ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ	ಬಯೋ ಮೆಥನೇಶನ್ ಸ್ಥಾವರದ ನಿರ್ಮಾಣ	23.00	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ 47ರಿಂದ ಮೊರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿ ವಸತಿ ಶಾಲೆಯವರೆಗೆ ಡಾಂಬರು ರಸ್ತೆ ಹಾಕುವುದು	11.00	00	
			ವಾರ್ಡ್ 26ರಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಿಕಪುರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಡಾಂಬರು ರಸ್ತೆ	4.00		
			ವಾರ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ 19 ಮತ್ತು 20ರಲ್ಲಿ ಸಿಸಿ ಡ್ರೈನೇಜ್ ನಿರ್ಮಾಣ	8.00		
	ಒಟ್ಟು	42.01		42.01	15.80	

ಆಧಾರ: ಸಿರಾ ನಗರಸಭೆಯ ದಾಖಲೆಗಳು

ಅನುಬಂಧ 5.1

(ಉಲ್ಲೇಖ: ಕಂಡಿಕೆ 5.2/ಪುಟ 36)

ಐಐಸಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿದ ಸಂವಹನ ವಿಧಾನಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ತ:ಖ್ತೆ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ	ಆಡಿಯೋ	ವೀಡಿಯೋ	ಸಮೂಹ ಸಂವಹನ	ಗೋಡೆ ಚಿತ್ರಗಳು	ತಾಲೆಗಳು	ಫಲಕಗಳು	ರಸ್ತೆ ಚಾತಾಗಳು	ಕಲಪತ್ರಗಳು
ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳು									
1	ಬಳ್ಳಾರಿ	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು	ಹೌದು	ಹೌದು	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
2	ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ	ಹೌದು	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	ಹೌದು
3	ಮಂಗಳೂರು	ಹೌದು	ಹೌದು	ಟಿವಿ ಚಾನಲ್	ಹೌದು	ಹೌದು	ಹೌದು	ಹೌದು	ಹೌದು
4	ತುಮಕೂರು	ಹೌದು	ಹೌದು	ಟಿವಿ ಚಾನಲ್	ಹೌದು	ಹೌದು	ಹೌದು	ಹೌದು	ಹೌದು
ನಗರಸಭೆಗಳು									
5	ಬಾಗಲಕೋಟೆ	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು	ದಿನಪತ್ರಿಕೆ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು
6	ಬೀದರ್	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ದಿನಪತ್ರಿಕೆ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು
7	ಚಿಂತಾಮಣಿ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು
8	ದಾಂಡೇಲಿ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ದಿನಪತ್ರಿಕೆ	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು
9	ಹೊಸಪೇಟೆ	ಹೌದು	ಹೌದು	ಟಿವಿ ಚಾನಲ್	ಹೌದು	ಹೌದು	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು
10	ಕಾರವಾರ	ಹೌದು	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು
11	ನಂಜನಗೂಡು	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ
12	ಸಾಗರ	ಹೌದು	ಹೌದು	ಟಿವಿ ಚಾನಲ್	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು	ಹೌದು	ಹೌದು	ಹೌದು
13	ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
14	ಸಿರಾ	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	ದಿನಪತ್ರಿಕೆ	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು	ಹೌದು
15	ಉಡುಪಿ	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು
ಪುರಸಭೆಗಳು									
16	ಭಟ್ಕಳ	ಹೌದು	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು
17	ಹಿರಿಯೂರು	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು
18	ಹುಮ್ಮಾಬಾದ್	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ
19	ಕಕ್ಕೇರಾ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು
20	ಕುಮಟಾ	ಹೌದು	ಹೌದು	ಟಿವಿ ಚಾನಲ್	ಹೌದು	ಹೌದು	ಹೌದು	ಹೌದು	ಹೌದು
21	ಮದ್ದೂರು	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ
22	ಮಾಗಡಿ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು
23	ಮಾಲೂರು	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು
24	ಮಾನ್ವಿ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು
25	ಮುಗಳಪೋಡ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
26	ಟಿ.ನರಸೀಪುರ	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು	ಹೌದು
27	ಉಗಾರ ಮುರ್ಡಾ	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ
ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು									
28	ಐನಾಪುರ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು
29	ಚಿಂಚಲಿ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು
30	ಗುಡಿಬಂಡೆ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
31	ಹೊನ್ನಾವರ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ
32	ಕೊಪ್ಪ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ
33	ಕೊಡ್ಲಿಗಿ	ಹೌದು	ಹೌದು	ಟಿವಿ ಚಾನಲ್	ಹೌದು	ಹೌದು	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು
34	ರಾಯಭಾಗ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು
35	ಶೃಂಗೇರಿ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ	ಇಲ್ಲ

ಆಧಾರ: ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ

ಅನುಬಂಧ 8.1

(ಉಲ್ಲೇಖ: ಕಂಡಿಕೆ 8.2.5/ಪುಟ 72)

ಒಪ್ಪಂದಗಳಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ಮಾನದಂಡಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ-ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆವರ್ತನ ಅವಧಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ತ:ಖ್ತಿ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹೆಸರು	ಒಪ್ಪಂದದ ಅನ್ವಯ ಆವರ್ತನ ಅವಧಿ	ವಾಸ್ತವಿಕ ಆವರ್ತನ ಅವಧಿ
1	ಹೆಚ್‌ಡಿಎಮ್‌ಸಿ	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ
2	ಸಿಎಮ್‌ಸಿ, ಚಿಂತಾಮಣಿ	ವಾರದಲ್ಲಿ ಮೂರು ದಿನಗಳು	ಪ್ರತಿದಿನ
3	ಸಿಎಮ್‌ಸಿ, ದಾಂಡೇಲಿ	ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿಲ್ಲ	ಪರ್ಯಾಯ ದಿನ
4	ಸಿಎಮ್‌ಸಿ, ಹೊಸಪೇಟೆ	ಪ್ರತಿದಿನ	ಪ್ರತಿದಿನ
5	ಸಿಎಮ್‌ಸಿ, ನಂಜನಗೂಡು	ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿಲ್ಲ	ಪರ್ಯಾಯ ದಿನ
6	ಸಿಎಮ್‌ಸಿ, ಸಾಗರ	ವಾರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ದಿನಗಳು	ಮೂರು ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ
7	ಸಿಎಮ್‌ಸಿ, ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ	ವಾರದಲ್ಲಿ ಮೂರು ದಿನಗಳು	ಪ್ರತಿದಿನ
8	ಸಿಎಮ್‌ಸಿ, ಸಿರಾ	ಪ್ರತಿದಿನ	ಪರ್ಯಾಯ ದಿನ
9	ಟಿಎಮ್‌ಸಿ, ಭಟ್ಟಳ	ಪರ್ಯಾಯ ದಿನ	ಪರ್ಯಾಯ ದಿನ
10	ಟಿಎಮ್‌ಸಿ, ಹಿರಿಯೂರು	ಪ್ರತಿದಿನ	ಮೂರು ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಾರಿ
11	ಟಿಎಮ್‌ಸಿ, ಹುಮ್ಮಾಬಾದ್	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ
12	ಟಿಎಮ್‌ಸಿ, ಕಕ್ಕೇರಾ	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	ವಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಾರಿ
13	ಟಿಎಮ್‌ಸಿ, ಕುಮಟಾ	ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿಲ್ಲ	ಪರ್ಯಾಯ ದಿನ
14	ಟಿಎಮ್‌ಸಿ, ಮದ್ದೂರು	ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿಲ್ಲ	ಪರ್ಯಾಯ ದಿನ
15	ಟಿಎಮ್‌ಸಿ, ಮಾಗಡಿ	ಭಾನುವಾರ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ	ಮೂರು ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ
16	ಟಿಎಮ್‌ಸಿ, ಮಾಲೂರು	ವಾರದಲ್ಲಿ ಮೂರು ದಿನಗಳು	ವಾರಕ್ಕೆ ಮೂರು ಬಾರಿ
17	ಟಿಎಮ್‌ಸಿ, ಮಾನ್ವಿ	ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿಲ್ಲ	ಪರ್ಯಾಯ ದಿನ
18	ಟಿಎಮ್‌ಸಿ, ಮುಗಳಖೋಡ	ಪ್ರತಿದಿನ	ವಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಾರಿ
19	ಟಿಎಮ್‌ಸಿ, ಚಿ.ನರಸೀಪುರ	ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿಲ್ಲ	3-7 ದಿನಗಳು
20	ಟಿಎಮ್‌ಸಿ, ಉಗಾರ ಖುರ್ದಾ	ಪ್ರತಿದಿನ	ವಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಾರಿ
21	ಟಿಪಿ, ಐನಾಪುರ	ಪ್ರತಿದಿನ	ಪರ್ಯಾಯ ದಿನ
22	ಟಿಪಿ, ಚಿಂಚಲಿ	ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿಲ್ಲ	ವಾರಕ್ಕೆ ಎರಡು ಬಾರಿ
23	ಟಿಪಿ, ಹೊನ್ನಾವರ	ಪರ್ಯಾಯ ದಿನ	ಪರ್ಯಾಯ ದಿನ
24	ಟಿಪಿ, ಕೊಪ್ಪ	ಪ್ರತಿದಿನ	ಪರ್ಯಾಯ ದಿನ
25	ಟಿಪಿ, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ	ಪ್ರತಿದಿನ	ಪರ್ಯಾಯ ದಿನ
26	ಟಿಪಿ, ರಾಯಭಾಗ್	ನಿಯತವಾಗಿ	ಪ್ರತಿದಿನ

ಆಧಾರ: ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ

ಅನುಬಂಧ 11

ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ನಿರ್ದೇಶನಗಳು

1. ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆ (ಕಂಡಿಕೆ 3.3/ಪುಟ 11)

ಅಹ್ಮದಾಬಾದ್ ನಗರಪಾಲಿಕೆ

ಶೂನ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಗರಕ್ಕಾಗಿ ಅಹ್ಮದಾಬಾದ್ ನಗರಪಾಲಿಕೆಯು ನಗರ ನಕ್ಷೆಯೊಂದನ್ನು ತಯಾರಿಸಿತು (ಮಾರ್ಚ್-ಮೇ 2012). ಅದು ಅಹ್ಮದಾಬಾದ್ ನಗರಪಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲು ಹಾಗೂ ಅಹ್ಮದಾಬಾದ್‌ನ ಖಾಸಗಿ, ವ್ಯಾಪಾರ, ಕೈಗಾರಿಕಾ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಹಾಗೂ ಶೂನ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಗರಕ್ಕಾಗಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಲು ಹತ್ತು ಕೇಂದ್ರಬಿಂಬಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಮತ್ತು 34 ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಶೂನ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯಕ್ಕಾಗಿನ ನಗರ ನಕ್ಷೆಯು ನಗರದಲ್ಲಿನ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಒಂದು ಪರಿಕಲ್ಪನಾ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಮಾಸ್ಟರ್ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಅಹ್ಮದಾಬಾದ್ ನಗರಪಾಲಿಕೆಯು ಲಾಭರಹಿತ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದೆ. ಮಾಸ್ಟರ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ವಿಧಾನವು ಕೆಳಕಂಡವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು:

- ನಗರದ ಚಿತ್ರಣವೊಂದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು;
- ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ವಿಧಾನಗಳ ನಿರ್ಧರಣೆ;
- ಪಾಲುದಾರರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚನೆಗಳು;
- ಭವಿಷ್ಯದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದನಾ ಅಂದಾಜುಗಳು
- ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಬಲಗೊಳಿಸಲು ಪರ್ಯಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು;
- ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಬಲಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಮುಖ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು;
- ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಗತ್ಯತೆಗಳು; ಮತ್ತು
- ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಸಂಭಾವ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಮೂಲಗಳು.

ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಲಯದಲ್ಲಿ ನೀತಿ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಹೂಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುವ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಮಾಸ್ಟರ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರಚಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅಹ್ಮದಾಬಾದ್ ನಗರಪಾಲಿಕೆಯು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ನೀತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಉಪನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿತು.

ಆರೋಗ್ಯ ಉಪನಿಯಮಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ, ವಸತಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಇತರ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ನೀರಿನಿಂದ ಹರಡುವ, ವೆಕ್ಟರ್‌ನಿಂದ ಹರಡುವ ಮತ್ತು ಆಹಾರದಿಂದ ಹರಡುವ ರೋಗಗಳ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ, ಉಪನಿಯಮಗಳಡಿಯಲ್ಲಿನ ಅಪರಾಧಗಳು, ನಗರ ಮಿತಿಯೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಪರಾಧಗಳು, ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ದಂಡಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದು ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ವಿವರವಾದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲದೇ ಅಹ್ಮದಾಬಾದ್ ನಗರಪಾಲಿಕೆಯು ಐಇಸಿ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು ಮತ್ತು ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಮೊಬೈಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು.

ಆಧಾರ : ಭಾರತದ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ನಗರ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಡಿಯಲ್ಲಿನ ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ಸಂಗ್ರಹ-ನ್ಯಾಷನಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಅರ್ಬನ್ ಅಫೇರ್ಸ್ (2015).

ಅನುಬಂಧ 11 (ಮುಂದುವರೆದಿದೆ)

2. ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಕಾರರ ಏಕೀಕರಣ (ಕಂಡಿಕೆ 3.9/ಪುಟ 17)

ಪುಣೆ ನಗರಸಭೆ

ಪುಣೆ ನಗರಪಾಲಿಕೆಯು (ಪಿಎಮ್‌ಸಿ) ಕಾಗದ್ ಕಚ್ ಪತ್ರ ಕಷ್ಟಕಾರಿ ಪಂಚಾಯತ್ (ಕೆಕೆಪಿಕೆಪಿ) ಜೊತೆಗಿನ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಮನೆಮನೆಯಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು (2005-06). ಪಿಎಮ್‌ಸಿಯು ಶಕ್ತಗೊಳಿಸುವ ಮತ್ತು ಅನುಕೂಲಕರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿತು ಮತ್ತು ಸಾಧನಗಳು, ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಿತು. ಕೆಕೆಪಿಕೆಪಿ ಬಳಕೆದಾರ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ 1.25 ಲಕ್ಷ ವಸತಿಗೃಹಗಳಿಗೆ ಸೇವೆ ಒದಗಿಸಲು 1500 ತ್ಯಾಜ್ಯ ಆರಿಸುವವರಿಗೆ ಮನೆಮನೆಯಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿತು. ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಯೋಜನೆಯು ಯಶಸ್ವಿಯಾಯಿತೆಂದು ಸಾಬೀತಾಯಿತು, ಏಕೆಂದರೆ ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅದು ಒಂದು ಸಮರ್ಥನೀಯ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿತು ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಆರಿಸುವವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಸುಧಾರಿಸಿತು.

ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಯೋಜನೆಯು 2006ರಿಂದ 2008ರವರೆಗೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಮುಂದುವರೆಯಿತು ಮತ್ತು ಅದರ ನಂತರ ಪಿಎಮ್‌ಸಿಯು ಸಂಪೂರ್ಣ ನಗರವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸುವಂತೆ ಈ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು. ಪುಣೆಯ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಮುಂಭಾಗದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಕೆಕೆಪಿಕೆಪಿಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಆರಿಸುವ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದಾಗಿ ಸ್ವಚ್ಛ (ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ ಅಥವಾ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಸ್ವಚ್ಛ ಸೇವಾ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥಾ ಮರ್ಯಾದಿತ್ತ, ಪುಣೆ) ಎಂಬ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಆರಿಸುವವರ ಸ್ವಯಂ-ಉದ್ಯೋಗದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ವಚ್ಛ ನಗರದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ವಸತಿಗೃಹಗಳಿಗೆ ಮನೆಮನೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಸೇವೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಅದು ಪಿಎಮ್‌ಸಿಯ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶದ ಶೇಕಡಾ 60ರಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ ಶೇಕಡಾ 40ರಷ್ಟು ವಸತಿಗೃಹಗಳು ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ಪಿಎಮ್‌ಸಿಯ ಲಾರಿಗಳು ಅಥವಾ ಸಮುದಾಯ ತೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿವೆ. 144 ಮುನಿಸಿಪಲ್ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛ 122 ವಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸುತ್ತದೆ.

ಆಧಾರ: ಭಾರತದ ನಗರಗಳಲ್ಲಿನ ನಗರ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ಸಂಗ್ರಹ-ನಗರ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ (2015).

3. ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದು (ಕಂಡಿಕೆ 3.10/ಪುಟ 18)

➤ ಕೊಚಿನ್ ನಗರಪಾಲಿಕೆಯು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಮೂಲದಲ್ಲಿಯೇ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವ ಮತ್ತು ಕೊಚಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಸಾಂಸ್ಥಿಕರಿಸುವ ತನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಡ್ ಮಟ್ಟದ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿತು ಅದರಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಾರ್ಡ್‌ನ ಕೌನ್ಸಿಲರ್ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕಿರಿಯ ಆರೋಗ್ಯ ನಿರೀಕ್ಷಕರು, ಆರ್‌ಡಬ್ಲ್ಯುಎಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು, ಸಿಆರ್‌ಇಡಿಎಐ, ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಮುಂತಾದವರನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಾರ್ಡ್‌ಗೆ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೀಯ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಪುರಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು, ನಗರಸಭೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೌನ್ಸಿಲರ್‌ಗಳು ವಾರ್ಡ್‌ಗಳ ನಿವಾಸಿಗಳ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಸಮಿತಿಗಳೊಡನೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವ ಒಟ್ಟಾರೆ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಮೇಲೆ ತೀವ್ರವಾದ ಸಂವಾದಾತ್ಮಕ ಸಭೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರು.

➤ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಸರ್ಕಾರವು ಸಂಘಟಿತ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ, 2014ನ್ನು ರಚಿಸುವಾಗ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ತತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನಾಗಿ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಮಹಿಳಾ ಸಮುದಾಯ ಗುಂಪುಗಳು, ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿಗಳು/ಸಭೆಗಳು, ಪ್ರದೇಶ ಸಭೆಗಳು, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ನಾಗರಿಕರ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತು ನೀಡಿತು.

ಆಧಾರ: ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಮೇಲಿನ ಕೈಪಿಡಿ, 2016

ಅನುಬಂಧ 11 (ಮುಂದುವರೆದಿದೆ)

4. ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು (ಕಂಡಿಕೆ 6.1.1.1/ ಪುಟ 40)

ದಾಂಡೇಲಿ ನಗರಸಭೆಯು 31ರಲ್ಲಿ 27 ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಇತರ ನಾಲ್ಕು ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ವೆಸ್ಟ್‌ಕೋಸ್ಟ್ ಪೇಪರ್ ಮಿಲ್ಸ್ (ಸಂಸ್ಥೆ) ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದವು ಮತ್ತು ಮನೆಮನೆಯಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅದರ ವಿಲೇವಾರಿಯನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆಯೇ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 11.1: ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆ (27.04.2017)

ವರ್ಮಿ ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಂಗ್ (27.04.2017)

ಆಧಾರ: ಜಂಟಿ ಭೌತಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆ

ನಗರಸಭೆ ಕೋಲಾರ - ನಾಲ್ಕು ತೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ತಳ್ಳುಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರು ಪ್ರತಿ ರಸ್ತೆಗೂ ಹೋಗಿ ಮನೆಮನೆಯಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೈಗವಸುಗಳು, ಮುಖವಾಡಗಳು ಮತ್ತು ಕೋಟ್‌ಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಎಲ್ಲ ಸುರಕ್ಷಾ ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಸಾಧನಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ತಳ್ಳುಗಾಡಿಯನ್ನು ಇಬ್ಬರು ಪುರಸಭಾ ಜಾಡುಮಾಲಿಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು, ತಾವು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬ್ಯಾಚ್‌ಅನ್ನು ತೂಗಲು ತಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ತೂಗು ಮಾಪಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಿಸಲು, ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಲ್ಲಿನ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿತ್ತಲ್ಲದೇ ನಗರದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಿರಂತರ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯೂ ಆದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಇಳಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಮುಂದಿನ ಸುತ್ತಿನ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಸ್ವಚ್ಛ ಖಾಲಿಯ ತೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಇಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಲಾರಿಯೊಂದು ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿನ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನಗರಸಭೆಯು ಸ್ಥಳೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿತರಕರು, ರದ್ದಿವಾಲಾಗಳು ಮತ್ತು ಬೃಹತ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಮರುಬಳಸುವ ಒಣತ್ಯಾಜ್ಯ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿತ್ತು.

ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ 11.2: ಕೋಲಾರ ನಗರಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿರುವ ಹಸಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ

ಆಧಾರ: ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತದಿಂದ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಮರುಬಳಕೆ ವಲಯದ ಏಕೀಕರಣ: ಹಂತಹಂತದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ

ಅನುಬಂಧ 11 (ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿದೆ)

5. ಕೆಆರ್‌ಆರ್‌ಡಿಎ ಯಿಂದ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಬಳಕೆ (ಕಂಡಿಕೆ 8.1.3/ಪುಟ 68)

<p>ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಗ್ರಾಮ ಸಡಕ್ ಯೋಜನೆ (ಪಿಎಮ್‌ಜಿಎಸ್‌ವೈ) ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ ನಮ್ಮ ರಸ್ತೆ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ (ಎನ್‌ಜಿಎನ್‌ಆರ್‌ವೈ) ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಬಳಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ರಸ್ತೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಏಜೆನ್ಸಿಯು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ವೆಚ್ಚ ಹಾಗೂ ತ್ವರಿತ ನಿರ್ಮಾಣ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಭಾಗವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಗ್ರಾಮೀಣ ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿದ್ದ ಮಹತ್ವದಲ್ಲದ ವಸ್ತುಗಳ ಬಳಕೆಯ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿತು. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಬಳಕೆಯು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿತ್ತು. 2012-13ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾದ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ರಸ್ತೆಯ ಉದ್ದದ ಹರವು ಕೆಳಕಂಡಂತಿತ್ತು.</p> <p>ಕೆಆರ್‌ಆರ್‌ಡಿಎಯಿಂದ ಮಂಜೂರಾದ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ರಸ್ತೆಗಳ ಉದ್ದದ ವಿವರಗಳು (ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ)</p>				
ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಯೋಜನೆ	ಮಂಜೂರಾದ ವರ್ಷ	ಮಂಜೂರಾದ ಉದ್ದ	ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ ಉದ್ದ
1	ಪಿಎಮ್‌ಜಿಎಸ್‌ವೈ II	2013-14	129.74	121.37
2	ಎನ್‌ಜಿಎನ್‌ಆರ್‌ವೈ II	2012-13	3.73	6.75
3	ಎನ್‌ಜಿಎನ್‌ಆರ್‌ವೈ III	2014-15	200.22	177.09
4	ಎನ್‌ಜಿಎನ್‌ಆರ್‌ವೈ IV	2016-17	96.18	-
ಒಟ್ಟು			429.87	305.21
<p>ನಡೆಸಿದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಅಧ್ಯಯನವು ಒಳ್ಳೆಯ ಜಾರು ನಿರೋಧಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಉತ್ತಮ ರಚನಾ ಮೌಲ್ಯ ಮತ್ತು ಬಲವಾದ ರಸ್ತೆಯೊಂದಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಕರ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿತು.</p> <p>ಆಧಾರ: ಕೆಆರ್‌ಆರ್‌ಡಿಎ ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ</p>				

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು

ಚೈವಿಕ ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ - ಮಾನವರ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ರೋಗ ನಿರ್ಣಯ, ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿರೋಧಕಗಳನ್ನು ನೀಡುವಾಗ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಶೋಧನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಯಾವುದೇ ತ್ಯಾಜ್ಯ

ಬಯೋ ಮೆಥನೇಶನ್ - ನಿಯಂತ್ರಿತ ತಾಪಮಾನ ಮತ್ತು ಆರ್ಧ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ಜೈವ ವಿಘಟನೀಯವಾಗುವ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಅವಾಯುಜೀವಕ (ಗಾಳಿ ಅಥವಾ ಮುಕ್ತ ಆಮ್ಲಜನಕದ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ) ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕರಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ.

ಕಾಂಪ್ಯಾಕ್ಟರ್ ವಾಹನ - ಉನ್ನತ ವಿದ್ಯುತ್ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಅಥವಾ ಹೈಡ್ರಾಲಿಕ್ ಸಾಧನವನ್ನು ಬಳಸಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣವನ್ನು ಸಂಕುಚಿತಗೊಳಿಸಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡುವ ವಾಹನ

ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಂಗ್ - ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು 'ಜೀರ್ಣಿಸುವ' ನಿಯಂತ್ರಿತ ಏರೋಬಿಕ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ.

ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯ - ಮನೆಗಳು, ವಾಣಿಜ್ಯ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಮತ್ತು ಇತರೆ ರಚನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ನವೀಕರಣ, ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಉತ್ಪಾದಿತವಾಗುವ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುಗಳು. ಅದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಮಣ್ಣು, ಕಲ್ಲುಗಳು, ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳು, ಹಳೆಯ ಮರ, ಛಾವಣಿಯ ವಸ್ತುಗಳು, ಕೊಳಾಯಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು, ತಾಪನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್ ತಂತಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದರೆ, ಅದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರು ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಭೂಭರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಲು ಬಳಸುತ್ತವೆ.

ಗೃಹಿಕ ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ - ಬ್ಯಾಟರಿಗಳು, ಶೂ ಪಾಲಿಷ್, ಬಣ್ಣಗಳು, ತೆಳುಮಾಡುವ ದ್ರಾವಕಗಳು, ಔಷಧೀಯ ಶಾಂಪೂಗಳು, ವಿದ್ಯುತ್ ಬಲ್ಲುಗಳು, ಸಿಎಫ್‌ಎಲ್ ಬಲ್ಲುಗಳು, ಕಾಂತಿವರ್ಧಕ ವಸ್ತುಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿತವಾಗುವ ತ್ಯಾಜ್ಯ

ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ಅಥವಾ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ - ಗ್ರಾಹಕರಿಂದ ಅಥವಾ ಸಗಟು ಗ್ರಾಹಕರಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಥವಾ ಅಂಶಿಕವಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆ, ನವೀಕರಣ ಮತ್ತು ದುರಸ್ತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿದ್ಯುತ್ ಅಥವಾ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಸಾಧನಗಳು.

ಭಸ್ಮೀಕರಣ - ಆಮ್ಲಜನಕದ ಉಪಸ್ಥಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಾಪಮಾನದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸುಡುವಿಕೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಇದರಿಂದ ಬೂದಿ, ಅನಿಲ ಮತ್ತು ಶಾಖವು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ - ಕೈಚೀಲಗಳು, ಚೀಲಗಳು ಅಥವಾ ಬಳಕೆಯ ನಂತರ ತಿರಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬಹುಪದರಗಳ ಪ್ಯಾಕೇಜಿಂಗ್ ವಸ್ತುಗಳು.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಂಗ್ರಹಣೆ - ಮನೆಗಳು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು, ಕಛೇರಿಗಳು ಮತ್ತು ಇತರೆ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಶೇಖರಣಾ ಸ್ಥಳ ಅಥವಾ ವರ್ಗಾವಣಾ ಸ್ಥಳ ಅಥವಾ ನೇರವಾಗಿ ವಿಲೇವಾರಿ ನಿವೇಶನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ.

ಸಂಸ್ಕರಣೆ - ಮರುಬಳಕೆ, ಪುನರ್ಬಳಕೆ ಅಥವಾ ಹೊಸ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ (ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016ರ ನಿಯಮ 3(35)).

ಶೇಖರಿತ ತಿರಸ್ಕೃತ ಇಂಧನ - ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕ್ಯಾಲೋರಿಫಿಕ್ ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡದಿರುವ ದಹಿಸುವ ಅಂಶವನ್ನು ಹಬೆ ಅಥವಾ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಅಥವಾ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಒಲೆ ಮತ್ತು ಬಾಯ್ಲರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಯ ಇಂಧನವನ್ನಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದು. ಆರ್‌ಡಿಎಫ್ ಸಂಯೋಜನೆಯು ಮಿಶ್ರಿತ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ದಹನಕಾರಿ ವಸ್ತುಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ

ಸಾಂದ್ರತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ (ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೈಪಿಡಿ, 2016-ಸಂಪುಟ-I ರ ಪರಿಚ್ಛೇದ 4.3.6).

ನೈರ್ಮಲ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ - ಬಳಸಿದ ಡೈಫರ್‌ಗಳು, ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಟವಲ್‌ಗಳು ಅಥವಾ ನ್ಯಾಪ್‌ಕಿನ್‌ಗಳು, ಟ್ಯಾಂಪನ್‌ಗಳು, ಕಾಂಡೋಮ್‌ಗಳು, ನಿರೋಧರಾಹಿತ ಹಾಳೆಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಅದೇ ರೀತಿಯ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ತ್ಯಾಜ್ಯ (ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016ರ ನಿಯಮ 3(41)).

ಪೂರಕ ಸಂಗ್ರಹಣೆ - ಸಮುದಾಯ ತೊಟ್ಟಿಗಳಿಂದ, ತ್ಯಾಜ್ಯ ಶೇಖರಣಾ ಸ್ಥಳಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ವರ್ಗಾವಣೆ ಸ್ಥಳಗಳಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ನಿವೇಶನಗಳು ಅಥವಾ ಅಂತಿಮ ವಿಲೇವಾರಿ ನಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸುವುದು.

ಕಸಾಯಿಖಾನೆ - ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ 10 ಅಥವಾ 10ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ವಧೆ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ, ರಾಜ್ಯ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅದರಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಯಾವುದೇ ನಿಯಮಗಳು ಅಥವಾ ನಿಬಂಧನೆಗಳಡಿಯಲ್ಲಿ ಪರವಾನಗಿ ನೀಡಿರುವ ಸ್ಥಳ.

ವಿಶೇಷ ತ್ಯಾಜ್ಯ - ಮಾನವನ ಮತ್ತು ಪರಿಸರದ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಹಾಗೂ ಮರುಬಳಕೆಗೆ ಅದರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣ, ಸಾಂದ್ರತೆ, ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ರಾಸಾಯನಿಕ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು ಅಥವಾ ಜೈವಿಕ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ವಿಶೇಷ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿಯ ಅವಶ್ಯಕವಿರುವ ಯಾವುದೇ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಅಥವಾ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ಸಂಯೋಜನೆ.

ಸಾಗಣೆ - ದುರ್ವಾಸನೆ, ಕಸ ಚೆಲ್ಲುವುದು ಮತ್ತು ಅಸಹ್ಯಕರ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿದ ಮತ್ತು ಮುಚ್ಚಿಕೆಯ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ, ಭಾಗಶಃ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಕರಿಸದ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಾಗಿಸುವುದು.

ಸಂಸ್ಕರಣೆ - ಯಾವುದೇ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣ ಮತ್ತು ಹಾನಿಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಭೌತಿಕ, ರಾಸಾಯನಿಕ ಅಥವಾ ಜೈವಿಕ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಸಂಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಲು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ವಿಧಾನ (ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016ರ ನಿಯಮ 3(53)).

ವರ್ಮಿ ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಂಗ್ - ಎರೆಹುಳುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಜೈವಿಕ ವಿಘಟನೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಗೊಬ್ಬರವನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ.

ತ್ಯಾಜ್ಯದಿಂದ ಶಕ್ತಿ - ಸ್ಥಳೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಂದಾಗಿ ಅಥವಾ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸ್ವರೂಪದಿಂದಾಗಿ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದಿಂದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮರುಪಡೆಯುವುದು ಅಥವಾ ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಂಗ್ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾದಾಗ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದಿಂದ ಇಂಧನ ಪಡೆಯುವುದನ್ನು ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಾದ ಪರ್ಯಾಯವೆಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಕ್ಯಾಲೋರಿಫಿಕ್ ಮೌಲ್ಯದ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಭೌತಿಕರಣ ಮಾಡಿದಾಗ (ಶಾಖದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ) ಅಥವಾ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಜೈವಿಕ ವಿಘಟನೀಯವಲ್ಲದ ಅಂಶವನ್ನು ಅವಾಯುಜೀವಕವಾಗಿ (ಬಯೋ-ಮೆಥನೇಶನ್) ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದಾಗ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಶಾಖ (ಭೌತಿಕರಣ) ಅಥವಾ ಜೈವಿಕ ಅನಿಲವನ್ನು (ಮಿಥೇನ್) ನೇರವಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದು ಅಥವಾ ಸೂಕ್ತ ಜನರೇಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಬಳಸಬಹುದು (ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೈಪಿಡಿ, 2016-ಸಂಪುಟ-I ರ ಪರಿಚ್ಛೇದ 4.3.3).

ವಿಂಡ್ರೋ ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಂಗ್ - ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾದ ಪೂರಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ವಿಂಡ್ರೋಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಚಿಕ್ಕ ರಾಶಿಗಳಾಗಿ ಹಾಕಿ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯ ವಾತಾಯಣ ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ತಿರುಗಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ.